

Medlemmer i Håbmer-Hamarøy kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Mandag 29. april 2024 kl 10.00

Møtested: Kraftstasjonen, Hamarøyhallen

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
10/24	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 09. feb 2024
11/24	Fjerde gangs oppfølging, forvaltningsrevisjon vertskommune barnevern
12/24	Årsregnskap og årsberetning for Hamarøy kommune 2023 – kontrollutvalgets uttalelse
13/24	Vilkår for overdratt kassekredittramme fra Tysfjord kommune
14/24	Supplerende orientering om gate- og veilys
15/24	Dialog med revisor
16/24	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller 2024-2027
17/24	Orienteringer
18/24	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (tlf 41 21 20 00)

Drag, 22. april 2024

Peter Berg Mikkelsen (s)
Leder kontrollutvalget

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 10/24

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 09. feb 2024

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

- a) Protokoll fra kontrollutvalgets møte 09. februar 2024

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra kontrollutvalgets forrige møte legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 09. februar 2024 godkjennes.

Røklund, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – HÁBMERA - HAMARØY KONTROLLUTVALG

Møtedato: Fredag 09. februar 2024, kl 10.30 – 15.30

Møtested: Møterom Hamarøy Internasjonale Senter, Oppeid.

Saksnr.: 01/24-09/24

Til stede:

Peter Berg Mikkelsen, leder
May Valle, nestleder
Hilde Andreassen, medlem
Fred-Eddy Dahlberg, medlem

Forfall:

Arn Endre Spein Offervann, medlem

Varamedlemmer:

Bjørn Knutsen møtte for Arn Offervann.

Øvrige:

Kommunalleder Helse og omsorg Jorunn Ervik, sak 02/24
Økonomileder Ann Aashild Hansen, sak 02/24
Næringssjef Johannes Sandberg, sak 03/24
Leder Drift og eiendom, Robert Larsen sak 04/24
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Rune Borøy og
Forvaltningsrevisor Synne Skoglund, Salten kommunerevisjon IKS
Sekretær for kontrollutvalget Ronny Seljeseth, Salten kontrollutvalgsservice KO

Merknader:

Møtested var i innkallingen oppgitt til møterom Skogheim, men møtet ble flyttet til Hamarøy Internasjonale Senter.

Leder Peter Berg Mikkelsen opplyste ved starten av møtet at hans arbeidsgiver Árran Julevsáame Guovdásj er omdannet fra stiftelse til aksjeselskap og der Hamarøy kommune er deleier. Mikkelsen er kontorleder i selskapet. Kommuneloven sier at man ikke er valgbar til kontrollutvalget dersom man har en ledende stilling i et selskap som kommunen har eierinteresser i. Mikkelsen har konferert dette med kontrollutvalgsekretariatet.

Sekretariatet har innhentet en tidligere fortolkning fra Kommunaldepartement som sier at ledende stilling i denne sammenhengen kan forstås slik at det skal innebære et større ansvar og myndighet til å i særlig grad treffe selvstendige avgjørelser på vegne av selskapet. Stillingen som kontorleder innebærer et begrenset ansvar, og har eksempelvis ikke prokura for selskapet. Utvalget har drøftet problemstillingen og beslutter at dette møtet kan ledes av utvalgsleder, men at sekretariatet utformer brev der man ber kommunestyret ta stilling til Mikkelsens valgbarhet.

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
01/24	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 27. nov 2023
02/24	Orientering om økonomi og regnskap
03/24	Første gangs oppfølging av kommunestyrets vedtak: Rapport eierskapskontroll
04/24	Orientering FiksGataMi
05/24	Justering av prosjektplan, forvaltningsrevisjon Samisk språkforvaltning
06/24	Dialog med revisor
07/24	Risiko- og vesentlighetsvurdering – grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon / plan for eierskapskontroll
08/24	Orienteringer
09/24	Eventuelt

01/24 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 27. nov 2023

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 27. november 2024 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 27. november 2024 godkjennes.

02/24 Orientering om økonomi og regnskap

Økonomisjef Ann Aashild Hansen og kommunalleder Jorunn Ervik møtte i utvalget for å gi en orientering og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering

Omforent forslag til vedtak:

Saken tas til orientering. Utvalget ønsker til neste møte en skriftlig tilbakemelding om omfang av renteutgifter i 2023 og 2024 knyttet til overdratt kassekreditt 73 mill kr fra Tysfjord kommune, og om det er fremsatt vilkår for nedbetaling av gjelden.

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering. Utvalget ønsker til neste møte en skriftlig tilbakemelding om omfang av renteutgifter i 2023 og 2024 knyttet til overdratt kassekreditt 73 mill kr fra Tysfjord kommune, og om det er fremsatt vilkår for nedbetaling av gjelden.

03/24 Første gangs oppfølging av kommunestyrets vedtak: Rapport eierskapskontroll

Næringssjef Johannes Sandberg møtte i utvalget for å gi en orientering og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 66/23 Rapport eierskapskontroll.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at revidering av prinsipper for eierstyring er under prosess. Utvalget vil særlig minne om at eierskapsmeldingen må inneholde oversikt over selskaper og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i og at den inneholder konkrete eierskapsstrategier for alle sine selskap.
3. Kontrollutvalget gjør ny oppfølging av saken etter kommunestyrets behandling og senest i møte november 2024. Kontrollutvalgets vedtak vedlagt administrasjonens redegjørelse oversendes kommunestyret til orientering.

Omførent forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 66/23 Rapport eierskapskontroll.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at revidering av prinsipper for eierstyring er under prosess og at sak planlegges fremmet for kommunestyret i april. Utvalget vil særlig minne om at eierskapsmeldingen må inneholde oversikt over selskaper og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, og at den inneholder konkrete eierskapsstrategier for alle sine selskap. I tillegg vises til forvaltningsrevisors rapport om at eierskapsdokumentet bør revideres årlig og at det utarbeides rutiner for habilitetsvurderinger.
3. Kontrollutvalget gjør ny oppfølging av saken etter kommunestyrets behandling og senest i møte høsten 2024. Kontrollutvalgets vedtak vedlagt administrasjonens redegjørelse oversendes kommunestyret til orientering.

Votering:

Omførent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 66/23 Rapport eierskapskontroll.

2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at revidering av prinsipper for eierstyring er under prosess og at sak planlegges fremmet for kommunestyret i april. Utvalget vil særlig minne om at eierskapsmeldingen må inneholde oversikt over selskaper og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, og at den inneholder konkrete eierskapsstrategier for alle sine selskap. I tillegg vises til forvaltningsrevisors rapport om at eierskapsdokumentet bør revideres årlig og at det utarbeides rutiner for habilitetsvurderinger.
3. Kontrollutvalget gjør ny oppfølging av saken etter kommunestyrets behandling og senest i møte høsten 2024. Kontrollutvalgets vedtak vedlagt administrasjonens redegjørelse oversendes kommunestyret til orientering.

04/24 Orientering FiksGataMi

Leder for Drift og eiendom Robert Larsen, ga en orientering om systemet og besvarte spørsmål fra utvalget.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Omforent forslag til vedtak:

Saken tas til foreløpig orientering. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgets sak 39/20 der det den gang ble slått fast at Hamarøy kommune mangler oversikt over veilys i kommunen og at kommunen ikke har hatt skriftlig avtale om utbedring av veilys etter 1993. Det ble her opplyst at det var satt i gang et arbeid med å kartlegge veilysene i kommunen, og få på plass bedre systemer for forvaltning og klarlegge eierforhold på dette området. Kontrollutvalget ønsker til neste møte en oppdatert statusoversikt over disse forholdene.

Vedrørende FiksGataMi ønsker utvalget til neste møte en skriftlig tilbakemelding med komplett oversikt over gate-/veilys i kommunen, statusoversikt over innmeldte og utbedrede feil, om det er nærmere vurdert en ordning for tilbakemelding til publikum og om det foreligger en avtale som regulerer ansvarsforhold mellom kommunen og Kystnett.

Votering:

Omforent forslag vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til foreløpig orientering. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgets sak 39/20 der det den gang ble slått fast at Hamarøy kommune mangler oversikt over veilys i kommunen og at kommunen ikke har hatt skriftlig avtale om utbedring av veilys etter 1993. Det ble her opplyst at det var satt i gang et arbeid med å kartlegge veilysene i kommunen, og få på plass bedre systemer for forvaltning og klarlegge eierforhold på dette området. Kontrollutvalget ønsker til neste møte en oppdatert statusoversikt over disse forholdene.

Vedrørende FiksGataMi ønsker utvalget til neste møte en skriftlig tilbakemelding med komplett oversikt over gate-/veilys i kommunen, statusoversikt over innmeldte og utbedrede

feil, om det er nærmere vurdert en ordning for tilbakemelding til publikum og om det foreligger en avtale som regulerer ansvarsforhold mellom kommunen og Kystnett.

05/24 Justering av prosjektplan, forvaltningsrevisjon Samisk språkforvaltning

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet slik det er beskrevet i revidert prosjektplan av 25.01.2024.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justeringer av de fastsatte problemstillingene ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Votering:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet slik det er beskrevet i revidert prosjektplan av 25.01.2024.

Innenfor rammen av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justeringer av de fastsatte problemstillingene ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

06/24 Dialog med revisor

Regnskapsrevisjonen orienterte om:

- Notat fra revisor «Redegjørelse til kontrollutvalg vedr leveranse av revisjonstjenester 2023 sammenlignet med 2003», datert 22.01.2024.
- Planlegger arbeidet med årsoppgjør. Kommunen har opplyst at årsregnskap forventes levert innen frist.
- Har nylig gjennomført attestasjon av merverdiavgiftoppgjør. Lite feil.

Forvaltningsrevisjonen orienterte om:

- Sender straks oppstartsbrev til administrasjonen om Samisk språkforvaltning.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

07/24 Risiko- og vesentlighetsvurdering – grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon / plan for eierskapskontroll

Forslag til vedtak:

Risiko- og vesentlighetsvurdering tas til orientering. Innspill fra kontrollutvalget tas med til kontrollutvalgets behandling av plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll i utvalgets møte 29. april 2024.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Risiko- og vesentlighetsvurdering tas til orientering. Innspill fra kontrollutvalget tas med til kontrollutvalgets behandling av plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll i utvalgets møte 29. april 2024.

08/24 Orienteringer

Sekretariatet orienterte om dokumenter vedlagt innkallingen. Vedlagt dokument fra Statsforvalteren etter tilsyn med barn i fosterhjem tas opp til diskusjon under sak 09/24.

09/24 Eventuelt

Kontrollutvalget tok opp til diskusjon Rapport fra tilsyn - barnevernets oppfølging av fosterhjem - Barneverntjenesten for Bodø, Gildeskål, Hamarøy, Rødøy, Røst, Steigen og Værøy 2023 fra Statsforvalteren i Nordland 14.12.2023. Kontrollutvalget vedtok å sende følgende uttalelse til Hamarøy kommunestyre:

Kontrollutvalget er sterkt bekymret for resultatene som fremkommer i tilsynsrapport fra Statsforvalteren av 14.12.2023 om oppfølging av barn i fosterhjem. Statsforvalteren har i rapporten bedt vertskommunen Bodø om tilbakemelding på rapportens innhold innen utgangen av januar. Kontrollutvalget videresender rapporten til kommunestyret. Utover dette viser kontrollutvalget til tidligere gjennomført forvaltningsrevisjon om vertskommunesamarbeid i barneverntjenesten, som kontrollutvalget har til oppfølging i møte april 2024.

Ingen flere saker til behandling.

Oppeid, 09. februar 2024

Ronny Seljeseth
Referent.

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Hamarøy kommunestyre, ordfører og kommunedirektør

SAK 11/24

Fjerde gangs oppfølging, forvaltningsrevisjon vertskommune barnevern

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

- a) Salten kommunerevisjon IKS, oktober 2021: Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid om barnevernstjenesten
- b) Saksfremlegg fra kontrollutvalgets sak 40/21: Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid om barnevernstjenesten
- c) Hamarøy kommune, 22.08.2022. Svar fra kommunalleder. Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22.
- d) Hamarøy kommune v/kommunalleder, 31.03.2023. Notat. Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 20.04.23
- e) Hamarøy kommune v/kommunalleder. Notat. Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget aug 23.
- f) Hamarøy kommune v/ assisterende kommunedirektør. Redegjørelse til møte i kontrollutvalget 29.04.24.

Bakgrunn for saken:

I henhold til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak fra forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget har ved flere anledninger fulgt opp rapport fra forvaltningsrevisjonen Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten. Rapporten ble utarbeidet i 2021 og konkluderte at Hamarøy kommune i noen grad følger opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune og at Bodø kommune i nokså stor grad leverer tjenester i henhold til samarbeidsavtalen. Dette er fjerde gangs oppfølging etter ordinær behandling.

Saken ble behandlet av kommunestyret i møte 16.juni 2022 sak 46/22 med følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Vertskommunesamarbeidet om barnverntjenesten er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens 7 anbefalinger.*

3. Kommunestyret vil spesielt trekke frem følgende anbefalinger fra rapporten
  - a. At det utarbeides skriftlige mål for barneverntjenesten (anbefaling 1)
  - b. At det lages nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. (anbefaling 2)
  - c. Tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer. (anbefaling 6)
4. Kommunestyret ber kontrollutvalget gjennomføre oppfølging av kommunestyrets vedtak innen mai 2022.

Kontrollutvalgets første oppfølging:

Kontrollutvalget gjorde første gangs oppfølging av vedtaket i sitt møte 22.08.2022, der administrasjonen ved kommunalsjef var til stede for å gi utvalget en orientering. Vedlagt er skriftlig redegjørelse som den gang ble gitt. Kontrollutvalget gjorde så følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget har i medhold av Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/2021 Rapport forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeid om barnevernstjenesten.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at administrasjonen har gjennomført oppfølgingsmøter med vertskommunen der tematikken i forvaltningsrevisjonen blant annet har vært berørt. Samarbeidsavtalen er under revidering. Det er hittil ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
3. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i et senere møte i 2023.
4. Kontrollutvalgets vedtak, vedlagt notatet Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22, oversendes kommunestyret til orientering.

Kontrollutvalgets andre oppfølging:

Andre oppfølging skjedde i møte 10.05.2023. Det ble da mottatt oppdatert notat fra kommunalleder datert 31.03.2023. Kontrollutvalgets vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/22 Forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid barneverntjenesten.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at det fremdeles jobbes med anbefalingene i rapporten, og at oppfølging særlig knyttes til revidering av samarbeidsavtalen med vertskommunen. Denne ventes ferdig innen utgangen av juni 2023.
3. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i planlagt møte i august 2023. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse knyttet til hver av anbefalingene fra forvaltningsrevisjonsrapporten så snart det lar seg gjøre.
4. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Kontrollutvalgets tredje oppfølging:

Tredje gang oppfølging skjedde i møte 30.08.2023. Det var fremdeles på dette tidspunktet liten fremdrift i revidering av samarbeidsavtalen med Bodø kommune. Det ble i saksfremlegget påmint om at rapporten ikke viser særskilt alvorlige avvik som tilsier at utvalget nødvendigvis bør ha tettere oppfølging, men at utvalget i det minste burde få forelagt en revidert avtale før man kan konkludere med å lukke saken. Kommunalleders redegjørelse følger som vedlegg e). Kontrollutvalgets vedtak:

1. *Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/22 Forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid barneverntjenesten.*
2. *Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at det gjenstår en god del arbeid før samtlige av anbefalingene er fulgt opp. Anbefalingene må innarbeides i vertskommuneavtalen. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken andre kvartal 2024.*
3. *Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.*

Vurderinger:

Vurdering av hvordan rapporten har vært fulgt opp har i stor grad vært tuftet på fremdriften med revidering av samarbeidsavtalen, som har tatt lengre tid enn forespeilet. Kontrollutvalgets oppdrag er å vurdere om anbefalingene i rapporten og kommunestyrets vedtak er fulgt opp i tilstrekkelig grad til at saken kan lukkes, eller om det fremdeles trengs mer tid. Kontrollutvalgets oppfølginger har fortløpende blitt kommunisert til kommunestyret.

Kommunedirektøren eller den kommunedirektøren bemyndiger, er bedt til møtet for å gi en oppdatering om saken. Det er dessuten bedt om en skriftlig redegjørelse (vedlegg f, notat mottatt 19.04.2024). Det er i innkallingsbrevet til kommunedirektøren poengtert at det vil være en fordel om redegjørelsen er tydelig på hva som gjenstår, og årsak, dersom samarbeidsavtalen fremdeles ikke er revidert.

Her gjengis rapportens 7 anbefalinger og sekretariatets vurdering av oppfølging knyttet til hver av punktene. Kommunestyret har særskilt trukket fram anbefaling nr 1, 2 og 6. Disse er uthevet i fet skrift:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.

Vurdering: Mål for barneverntjenesten har vært planlagt innarbeidet i samarbeidsavtalen som er under revidering. I april 2023 ble det uttrykt at samarbeidsavtalen var forventet ferdig innen utgangen av 2023.

I august 2023 var fremdeles prosessen ikke ferdig og tidsperspektivet ble moderert. Fra den skriftlige redegjørelsen: *«Proessen med å utforme en oppdatert avtale tar lengre tid enn antatt. Dette blant annet fordi kommuneadministrasjonen, juridisk avdeling, økonomiavdelingen og politikken skal ha ett ord med i laget. Men også fordi det er ett høyt aktivitetsnivå og trang kalender hos de involverte parter. Dermed går det noe tid mellom møtepunktene for å jobbe med avtalen. Men arbeidet er kommet godt i gang, slik at det har vært progresjon. De fleste punkter er avklart.»*

I oppdatert redegjørelse av april 2024 står det at revidering av samarbeidsavtalen fremdeles ikke er ferdig. Her heter det følgende: *«Det er ingen tvil om at arbeidet med oppdatert avtale med vertskommuneavtalen med Bodø kommune har tatt mye lengre tid enn det som er ønskelig og det er sterkt beklagelig. Dette skyldes en rekke forhold som beskrevet tidligere. I tillegg er kommunalleder med ansvaret for barnevernet langtidssykemeldt, dette har gjort oppfølgingsarbeidet utfordrende. Jeg har fått opplyst fra vertskommunen at planutkastet er ferdig og er til behandling i Bodø kommunens administrasjon. Når behandlingen er ferdig der, oversendes den til oss for videre behandling.»*

Konklusjon punkt 1: Hamarøy kommune har ikke utarbeidet skriftlige mål for barneverntjenesten pr april 2024.

2. *Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.*

Vurdering: I siste redegjørelse står det at det er innarbeidet rutine for samhandling med vertskommunen og Hamarøy kommune to ganger i året på kommunedirektør-/kommunalledernivå. I tillegg blir kommunestyret orientert en gang i året fra vertskommunen.

Konklusjon punkt 2: Det er utarbeidet rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen gjennom regelmessige samhandlingsmøter med vertskommunen.

3. *Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.*

Vurdering: Punktet er i liten grad kommentert. Kommunalleder skriver i den andre redegjørelsen at vertskommunen gjøres det som forventes, men at det er store utfordringer med rekruttering i alle mindre kommuner. Redegjørelsene kunne med fordel inneholdt mer utfyllende kommentarer knyttet til innholdet i forvaltningsrevisjonsrapporten og utviklingen siden den gang. Det står i rapporten av oktober 2021 at det skulle være 6 stillinger i henhold til samarbeidsavtalen, men på det tidspunktet bare var 2 operative ansatte. Det kommer ikke frem i tilsvarene om bemanningssituasjonen er uendret og om man eventuelt klarer å dekke noe av bemanningsgapet gjennom samarbeidet med vertskommunen. Man må likevel anta at bemanning er tema i årlige samhandlingsmøter.

Konklusjon punkt 3: Med bakgrunn i skriftlige tilbakemeldinger kan det ikke konkluderes at Hamarøy kommune følger opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen. Det er imidlertid etablert rutine for årlige samhandlingsmøter med vertskommunen, som sikrer at problemstillingen kan drøftes regelmessig.

4. *Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.*

Vurdering: Ikke særskilt kommentert i tilsvarene, annet enn at vertskommuneavtalen er under revidering og at det er etablert rutine for samhandlingsmøter med vertskommunen to ganger i året.

Konklusjon punkt 4: Med bakgrunn i skriftlige tilbakemeldinger kan det ikke konkluderes at Hamarøy kommune følger opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges. Det er imidlertid etablert rutine for årlige samhandlingsmøter med vertskommunen, som sikrer at problemstillingen kan drøftes regelmessig.

5. *Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.*

Vurdering: Ikke særskilt kommentert i tilsvarene, annet enn at vertskommuneavtalen er under revidering og at det er etablert rutine for samhandlingsmøter med vertskommunen to ganger i

året. I etterkant av forvaltningsrevisjonens rapport, har Statsforvalteren gjort et tilsyn mot Bodø kommune desember 2023, og som også er lagt frem for kontrollutvalget. Her vedtok kontrollutvalget følgende i sak 09/24 den 09.02.2024: *«Kontrollutvalget er sterkt bekymret for resultatene som fremkommer i tilsynsrapport fra Statsforvalteren av 14.12.2023 om oppfølging av barn i fosterhjem. Statsforvalteren har i rapporten bedt vertskommunen Bodø om tilbakemelding på rapportens innhold innen utgangen av januar. Kontrollutvalget videresender rapporten til kommunestyret. Utover dette viser kontrollutvalget til tidligere gjennomført forvaltningsrevisjon om vertskommunesamarbeid i barneverntjenesten, som kontrollutvalget har til oppfølging i møte april 2024.»*

Konklusjon punkt 5: Med bakgrunn i skriftlige tilbakemeldinger kan det ikke konkluderes at Hamarøy kommune følger opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte. Det er imidlertid etablert rutine for årlige samhandlingsmøter med vertskommunen, som sikrer at problemstillingen kan drøftes regelmessig.

6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Vurdering: Det vises til at kommunen jobber med en oppvekstplan. Oppstarten er forsinket, forventet oppstart før sommerferien.

Konklusjon punkt 6: Det kan ikke konkluderes at Hamarøy kommune pr april 2024 har utarbeidet skriftlige tiltak for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

Vurdering: I siste redegjørelse står det at det er innarbeidet rutine for samhandling med vertskommunen og Hamarøy kommune to ganger i året på kommunedirektør-/kommunalledernivå. I tillegg blir kommunestyret orientert en gang i året fra vertskommunen.

Konklusjon punkt 7: Evaluering av vertskommuneavtalen ivaretas gjennom årlige samhandlingsmøter med vertskommunen.

Konklusjon og anbefaling:

Hensikten med kontrollutvalgets oppfølging er å påse at kommunestyrets vedtak følges opp, her konkret knyttet til anbefalingene i forvaltningsrevisjonsrapporten. En slik vurdering må tuftes på de skriftlige og muntlige tilbakemeldingene som kontrollutvalget får. Kontrollutvalget kan fremdeles i liten grad fastslå at alle anbefalingene konkret er fulgt opp og lukket.

Det er uvanlig at oppfølging av en forvaltningsrevisjon krever fire oppfølgingsmøter, og at man fremdeles ikke kan konkludere med at anbefalingene er fulgt opp. Samtidig er det positivt at det er etablert samhandlingsmøter med vertskommunen to ganger i året, og som kan sikre at relevante problemstillinger drøftes, herunder også anbefalingene fra forvaltningsrevisjonen. I tillegg skal samarbeidsavtalen revideres, og som nødvendigvis må til kommunestyret for godkjenning. Det synes derfor lite hensiktsmessig med flere behandlinger av saken og det anbefales derfor at kontrollutvalget ber kommunestyret om aksept for å avslutte sin kontroll. En videre oppfølging vil skje implisitt gjennom revidering av samarbeidsavtalen og regelmessige samarbeidsmøter og den årlige tilstandsrapporten om barnevernet som kommunestyret plikter å motta etter barnevernloven §15-3.

Kontrollutvalgets behandling sendes normalt til kommunestyret til orientering. Ettersom det innstilles på at kontrollutvalget ber om aksept for å avslutte sine kontrollhandlinger før avvikene er lukket, fremmes saken som en beslutningssak til kommunestyret.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Kommunestyret registrerer at kontrollutvalget i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5, har gjennomført fire oppfølgninger av kommunestyrets vedtak i sak 46/22 Forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid barneverntjenesten.
2. Kommunestyret registrerer at kontrollutvalget ikke kan konkludere med at det pr april 2024:
  - er utarbeidet skriftlige mål for barneverntjenesten
  - følges opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
  - følges opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
  - følges opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
  - er laget tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer
3. Kommunestyret registrerer videre at det er etablert rutine for samhandling mellom vertskommunen og Hamarøy kommune to ganger i året på kommunedirektør-/kommunalledernivå. Videre er samarbeidsavtalen med Bodø kommune under revidering og skal forelegges kommunestyret for godkjenning. Kommunestyret anmoder om at gjenstående punkter i forvaltningsrevisjonsrapportens anbefalinger drøftes i samhandlingsmøter med vertskommunen eller innarbeides i en revidert samarbeidsavtale. Tiltak for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer bes innarbeidet i oppvekstplan.
4. Videre kontrollhandlinger ivaretas gjennom revidering av vertskommuneavtalen og kommunestyrets årlige redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten etter barnevernloven § 15-3. Kontrollutvalget kan med dette avslutte sin oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/22.

Røklund, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon

***Vertskommunesamarbeidet
om barneverntjenesten***

Hamarøy kommune

FORORD

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold i Salten- regionen i Nordland fylke.

Salten kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Vi har 3 forvaltningsrevisorer med følgende profesjoner: Silje Fisktjønmo - statsviter, Kai Andre Blix - siviløkonom og Bjørn Vegard Gamst - jurist, alle med bred erfaringsbakgrunn fra både offentlig- og privat virksomhet.

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens §23-2 første ledd c). Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon RSK001.

Kontrollutvalget i Hamarøy kommune vedtok i møte 11.05.2021 sak 16/21 å gjennomføre en undersøkelse om vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten i kommunen. Bodø kommune er vertskommune for samarbeidet, og Bodø kontrollutvalg måtte også bestille rapporten, prosjektplanen ble vedtatt i møte 03.06.2021 med saksnummer 36/21. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen har vært forvaltningsrevisor Silje Fisktjønmo.

Bodø, den 21.10.2021.

Forvaltningsrevisor

Ansvarlig forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
SAMMENDRAG	5
1 INNLEDNING	8
1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING	11
1.2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	12
1.2.1 Problemstilling	12
1.2.2 Revisjonskriterier.....	12
1.3 METODE OG AVGRENSNING	13
2 UTLEDEDE REVISJONSKRITERIER OG FAKTA	15
2.1 UTLEDEDE REVISJONSKRITERIER.....	15
2.2 FAKTADEL.....	22
2.2.1 Kvalitet i tjenesten.....	23
2.2.2 Forebygging og samarbeid.....	36
2.2.3 Rapportering	44
3 REVISORS VURDERING	47
3.1 VURDERINGER	47
3.1.1 Kvalitet i tjenesten.....	47
3.1.2 Forebygging og samarbeid.....	50
3.1.3 Rapportering	52
3.2 KONKLUSJON OG ANBEFALING	54

3.2.1 Konklusjon	54
3.2.2 Anbefalinger	55
4 KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR	57
5 LITTERATUR OG KILDEREFERANSER	58
6 VEDLEGG	61
VEDLEGG 1. HØRINGSSVAR FRA KOMMUNEDIREKTØREN	61

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en forvaltningsrevisjon om vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten i Hamarøy kommune. Formålet har vært å belyse hvordan Hamarøy kommune følger opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten, og om Bodø kommune som vertskommune leverer tjenester i henhold til vertskommuneavtalen. Revisjonen har undersøkt områdene kvalitet, samarbeid og rapportering.

Prosjektet har tatt utgangspunkt i følgende problemstilling:

- *I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?*

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier samt intervju med relevante informanter. Vi har analysert dokumenter og statistikk, gjennomgått rutiner og planer, samt intervjuet ansatte i begge kommunene. Revisor har også hatt kontakt med noen utvalgte samarbeidsaktører.

Revisor er enig med informantene om at det har vært en spesiell tid med tanke på koronasituasjonen som har preget årene 2020 og 2021. På samme tid har det skjedd mange endringer både når det gjelder opprettelse av ny kommune, og vertskommunesamarbeidet om barneverntjenester fra 2020. Vertskommunesamarbeidet har ikke vært i drift særlig lenge, og mye vil nok komme på plass etter hvert.

Hamarøy kommune har ikke overordnede mål for barneverntjenesten, og heller ikke rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Det er generelt lite informasjon om tjenesten blant annet i planer, årsmelding og årsberetning. Kravene om samiske hensyn og rettigheter i vertskommuneavtalen er det behov for mer dialog rundt for å avklare forventninger, mål og rapportering.

Bodø kommune har mål for barneverntjenesten, og planer som konkretiserer arbeidet. Barneverntjenesten har system, rutiner og internkontroll for de områdene revisor har etterspurt. Både Bodø kommune og Hamarøy kommune er fornøyde med barneverntjenesten,

og mener samarbeidet fungerer godt og at tjenesten er forbedret gjennom vertskommunesamarbeidet.

Barneverntjenesten avdeling Hamarøy har rekrutteringsutfordringer, og ledelsen gir støtte fra Bodø som bidrar til et tilstrekkelig tjenestetilbud. Det er uansett behov for en mer stabil situasjon med faste ansatte for å følge opp vertskommuneavtalen på en god måte. De ansatte har tilstrekkelig kompetanse og faglige kvalifikasjoner.

Det er få fristbrudd i 2020, bekymringsmeldinger og undersøkelser blir behandlet innen fastsatt tid. Det er tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, og evalueringene skjer i de fleste tilfeller hver tredje måned slik rutinen legger føringer om. På dette området kan barneverntjenesten arbeide for å sikre at alle barn får det de har krav på. Det samme gjelder oppfølgingsbesøk av, og tilsyn i, fosterhjem der kravene om minimum fire besøk i året ikke er overholdt for alle barn i 2020.

Hamarøy kommune har ikke tilstrekkelig planer, rutiner og tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker. Et relevant eksempel er at det ikke finnes noen planer for hvordan kommunale aktører skal samarbeide med barneverntjenesten. Barneverntjenesten har satt i gang et arbeid for å kunne samarbeide godt med relevante aktører i Hamarøy kommune, men arbeidet bør være mer formalisert.

Hamarøy kommune og barneverntjenesten arbeider med individuell plan. I Hamarøy kommune har de rutiner for individuell plan, men det er behov for en jevnere fordeling av ansvaret, samt at rutinene er kjent i alle relevante avdelinger. Barneverntjenesten har ikke en utarbeidet rutine for individuell plan.

Barneverntjenesten har utarbeidet en grundig årsrapport som er levert til Hamarøy kommune, men revisor gjør oppmerksom på at flere deler av vertskommuneavtalen kunne vært nevnt i rapporteringen. Kommunene har ikke hatt en evaluering av vertskommuneavtalen slik det er bestemt. Barnevernleder har holdt en orientering i kommunestyret i 2020, revisor påpeker at slike orienteringer bør protokollføres.

Konklusjon: *Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen anbefaler revisjonen at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.
3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

1 INNLEDNING

Vertskommunesamarbeid om barnevern

Barneverntjenestens viktigste oppgave er å sikre at barn og unge får god omsorg og trygge oppvekstvilkår ved å tilby riktig hjelp til rett tid til barn og familier som har behov for det¹. Det blir flere og flere kommuner i Norge som samarbeider om barneverntjenester. På oppdrag fra statsforvalteren gjennomførte NIVI Analyse i 2020 en kartlegging av det formaliserte interkommunale samarbeidet i Nordland. I kartleggingen er det registrert 38 samarbeidsordninger innenfor sosialtjenesten, åtte av disse er interkommunale barneverntjenester.²

Det er ulike typer samarbeid mellom kommuner som reguleres noe ulikt i kommuneloven. Det finnes administrative vertskommunesamarbeid, og vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd. Vertskommunesamarbeidet om barnevern mellom Hamarøy kommune og Bodø kommune er et administrativt vertskommunesamarbeid.

I kommunelovens § 20-2 står det at en kommune (samarbeidskommune) kan avtale med en annen kommune (vertskommune) at vertskommunen skal utføre oppgaver og treffe avgjørelser etter delegert myndighet fra samarbeidskommunen i enkeltsaker eller saker som ikke er av prinsipiell betydning. Delegasjon av myndighet skjer ved at kommunestyret gir instruks til egen administrasjonssjef om delegasjon til administrasjonssjefen i vertskommunen.³

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet sitt saksbehandlingsrundskriv påpeker følgende⁴:

«Ansvaret for oppgaven og myndighetsutøvelsen ligger fortsatt hos kommunen som har delegert myndigheten, selv om myndighet og utførelse av lovpålagte oppgaver gjennomføres av vertskommunen.»

---

¹ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019B)

² NIVI Rapport 2020:3

³ Kommuneloven §20-2

⁴ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019B), punkt 2.2

For et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en skriftlig samarbeidsavtale⁵.

Barneverntjenesten i Hamarøy kommune

Nye Hamarøy kommune oppsto 01.01.2020, og består av gamle Hamarøy kommune og vestsiden av Tysfjord kommune. Det er 2712 innbyggere i kommunen per første kvartal 2021⁶. Barneverntjenesten var organisert i Nord-Salten barnevern før kommunesammenslåingen⁷. Kommunedirektørene i daværende Hamarøy kommune og Tysfjord kommune sendte 30.04.2019 et brev til Bodø kommune der de ber Bodø kommune være vertskommune for barneverntjenesten i nye Hamarøy kommune. Følgende står i henvendelsen:

«Med bare 2800 innbyggere i nye Hamarøy frykter vi en sårbar og marginal tjeneste, dersom den drives i egen regi, spesielt med bakgrunn i de utfordringer som følger av den såkalte «Tysfjordsaken»⁸.»

Plan for helse og omsorg i Hamarøy kommune ble laget 06.06.2019, der står det følgende i handlingsprogrammet:

«Inngå paragraf 28 samarbeid med Bodø om drift av hele barnevernstjenesten»

«Stille krav til vertskommune om oppfølging av lulesamiske barns rettigheter til språklig og kulturell oppfølging under omsorg av barnevernet»

«Barnevernet kobles opp mot nettverk for samisk barnevern (Kautokeino)»

Det står også i planen at prosjektet Jasska/Trygg⁹ skal videreføres i den nye kommunen, og målet er å forebygge overgrep, bygge avdekkingskompetanse, hjelpe offer, overgripere og pårørende og andre berørte.

---

⁵ Kommuneloven §20-4

⁶ SSB (2021B)

⁷ Nord-Salten barnevern ble opprettet 01.01.2012 som et administrativt vertskommunesamarbeid med Tysfjord kommune som vertskommune.

⁸ En rekke overgrepssaker over flere tiår i tilknytning til Tysfjord kommune.

⁹ Prosjekt Jasska/Trygg ble iverksatt høsten 2017 for å følge opp de berørte etter overgrepssakene i Tysfjord kommune og arbeidet med å forebygge vold og overgrep fremover.

31.10.2019 behandlet bystyret i Bodø kommune sak 212/19 «*Virksomhetsoverdragelse av barneverntjenester for Gildeskål kommune og Hamarøy kommune.*». I saken står det:

«Bakgrunnen for ønske om samarbeidet er å sikre en bedre, mindre faglig sårbar og mer effektiv barneverntjeneste for alle kommunene.»

01.01.2020 fikk Bodø kommune ansvar for å levere barnverntjenester i Hamarøy kommune etter barnevernloven¹⁰. Etter ønske fra Hamarøy kommune er det innarbeidet flere punkter om samiske hensyn og rettigheter i vertskommuneavtalen. Seks årsverk ble overført fra Hamarøy kommune til Bodø kommune. De ansatte fikk ikke endrede arbeidsvilkår som følge av virksomhetsoverdragelsen, bortsett fra at barnevernlederen fikk tittel og ansvarsrett som faglederen. Barneverntjenesten avdeling Hamarøy er lokalisert på Drag.

Oppvekstavdelingen med øverste kommunalleder for oppvekst har ansvar for barneverntjenesten i Hamarøy kommune. I Bodø kommune er barneverntjenesten lokalisert under oppvekst- og kulturavdelingen med øverste leder kommunaldirektør for oppvekst og kultur.

6,6% av Hamarøy kommunes totale utgifter gikk til barnevern i 2020, i Nordland som helhet er gjennomsnittet 3,2%. Budsjettet for 2020 var 15 millioner, mens kostnadene for 2020 var om lag 10,5 millioner. Budsjettet for 2021 er om lag 8,5 millioner. Hamarøy kommune dekker kontorleie og driftsutgifter ved kontoret i Hamarøy. Noen av klientkostnadene ble dekket av Hamarøy kommune 1.kvartal 2020. Skjønnsmidler fra statsforvalteren ble utbetalt direkte til Hamarøy kommune, og er ikke del av kostnadene¹¹. Andelen av barnevernsutgiftene som går til saksbehandling er 37,8%¹².

Forvaltningsrevisjons 2014

Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon i 2014 om barnevern, og daværende samarbeidsavtale om Nord-Salten barnevern i Hamarøy kommune. Formålet var å vurdere i

---

¹⁰ Vertskommuneavtalen om barneverntjenesten mellom Hamarøy kommune og Bodø kommune. Andre samarbeidskommuner med Bodø som vertskommune er kommunene Værøy, Røst, Steigen, Gildeskål og Rødøy.

¹¹ Årsrapport 2020/ Tilstandsrapport pr 01.03.21, del 4.9

¹² Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2021A)

hvilken grad kommunen gjennom samarbeidsavtalen tilfredsstiller lovbaserte krav til barneverntjenesten, og i hvilken grad målene i avtalen blir realisert.

Forvaltningsrapporten konkluderte med at Nord-Salten barnevern i stor grad tilfredsstiller myndighetskrav som stilles til kommunens barneverntjeneste, og bidrar til at målene i samarbeidsavtalen nås. Samtidig finner revisor betydelige avvik på tiltakssiden, og utfordringer på noen områder. Rapporten løfter frem et behov for et større og sterkere fagmiljø, bedre internkontroll og bedre samarbeid. Det var forbedringspotensial på kommunens arbeid med forebygging. Lokalene Hamarøy kommune tilbyr barnevernet var etter revisors vurdering lite egnede til å arbeide med taushetsbelagt informasjon, og bidro til at det var uforholdsmessig utfordrende å ivareta kravene til personvern.

Ny barnevernlov

Med barnevernsreformen skal man fra 2022 flytte mer ansvar til kommunene, bakgrunnen er kommunenes nærhet til familiene og innsikten i barnas og foreldrenes behov.

Barnevernsreformen skal blant annet styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats¹³. Barnevernleder forteller at de har begynt en prosess opp mot samarbeidskommunene med tanke på barnevernsreformen.

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

På bakgrunn av plan for forvaltningsrevisjon, vedtatt av i kommunestyret i Hamarøy kommune 18.06.2020 i sak nr. 54/20 og basert på forslag til prosjektplan av 28.04.2021, vedtok kontrollutvalget 11.05.2021 en revisjon av vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten i Hamarøy kommune. I tillegg til prosjektplanen vedtok kontrollutvalget følgende:

«Utvalget ber revisor være særlig oppmerksom på samarbeidet og dialog mellom barnevernet og lokale etater i Hamarøy kommune.

Utvalget ber om at bestilling avklares og koordineres med Bodø kontrollutvalg sin bestilling av forvaltningsrevisjon innen samme område»

---

¹³Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2020)

Prosjektplanen ble også vedtatt av Bodø kontrollutvalg i sak 36/21 den 03.06.2021 da Bodø kommune er vertskommune.

Rapporten fra våre undersøkelser av vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten i Hamarøy kommune er inndelt på følgende måte: Først presenteres problemstillingen og våre metodiske tilnærminger. Det utledes revisjonskriterier for problemstillingen. Vi beskriver fakta som vi har samlet inn til den aktuelle problemstillingen. Deretter følger revisors vurdering, der vi vurderer kommunens praksis opp mot revisjonskriteriene. Til slutt kommer konklusjon og revisors anbefalinger.

1.2 Problemstillinger og revisjonskriterier

1.2.1 Problemstilling

Vi har på bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling satt opp følgende problemstilling:

- *I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?*

1.2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som den reviderte enhet i kommunen skal vurderes opp imot. Revisjonskriteriene danner grunnlaget revisjonen trenger for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det området som skal revideres.

Denne rapporten bygger hovedsakelig på disse kildene til revisjonskriterier:

- Lov om barneverntjenester (barnevernloven) med forskrifter
- Kommunens egne retningslinjer, reglementer og rutiner
- Kommuneloven
- Alminnelig praksis på området
- Vertskommuneavtalen om barneverntjenester mellom Hamarøy kommune og Bodø kommune (heretter vertskommuneavtalen)

Kriteriene blir vurdert etter gradsystem som følger i stigende grad:

- I liten grad
- I noen grad
- I varierende grad

- I nokså stor grad
- I stor grad

1.3 Metode og avgrensning

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Kommunedirektørene ble ved oppstartbrevet 03.06.2021 informert om kontrollutvalgets bestilling. Oppstartsmøte ble gjennomført 25.06.2021.

Noen av de utledede revisjonskriteriene er rettet mot Bodø kommune og barneverntjenesten i Bodø på bakgrunn av vertskommuneavtalen. Det blir likevel Hamarøy kommunes ansvar å følge opp at Bodø kommune og barneverntjenesten følger opp kriteriene. Anbefalingene er derfor rettet mot Hamarøy kommune. Konklusjonene som trekkes baserer seg kun på undersøkelsene som er gjort i rapporten, og kan ikke generaliseres til alle områder vedrørende vertskommunesamarbeidet.

Alle fakta som brukes i rapporten er enten hentet fra skriftlig materiale som revisor har fått seg forelagt, eller gjennom muntlig overleverte fakta som er verifisert av kilden. Perioden fra vertskommunesamarbeidet startet 01.01.2020 frem til 10.09.2021 er undersøkt.

I undersøkelsen har vi gjennomgått dokumenter fra kommunene som er innhentet på bakgrunn av vårt oppdrag fra kontrollutvalget. Vi har gått gjennom politiske saker om barneverntjenesten og vertskommunesamarbeidet, kommunenes planer, statistikk og interne rutiner. Innsamlingen av data baserer seg også på intervju med følgende personer:

- Barnevernlederen, Bodø kommune
- Nestlederen barneverntjenesten, Bodø kommune
- Faglederen barneverntjenesten avdeling Hamarøy, Bodø kommune
- Kommunallederen for oppvekst, Hamarøy kommune

- Konstituert/assisterende kommunedirektør, Hamarøy kommune¹⁴

En rekke av relevante samarbeidsaktører er kontaktet slik at de har uttalt seg om kontakt, møter og samarbeid med barneverntjenesten. Det er sendt ut spørsmål til de som er listet opp under, og de som er i kursiv har svart:

- *Styrer Drag barnehage, Hamarøy kommune*
- *Rektor Oppeid skole, Hamarøy kommune*
- *Leder Hamarøy helsestasjon, Hamarøy kommune*
- *Harstad/ Narvik familievernkontor*
- Konstituert kontaktperson Hamarøy, Nordland politidistrikt
- *Krisesenteret Salten, Bodø kommune*

Vår kontaktperson i denne undersøkelsen har vært kommunallederen for oppvekst. Vår samlede vurdering av metodebruk og kildetilfang i dette prosjektet gir et tilstrekkelig grunnlag for å svare på problemstillingene.

---

¹⁴ Fra 01.01.2020 til 01.08.2021 hadde Hamarøy kommune en konstituert kommunedirektør, da ny kommunedirektør tiltrådte 01.08.2021 fikk vedkommende stilling som assisterende kommunedirektør. I rapporten omtales vedkommende som assisterende kommunedirektør.

2 Utlede revisjonskriterier og fakta

I dette kapitlet har vi utledet revisjonskriteriene som utgjør grunnlaget for å svare ut problemstillingen. Vi har deretter presentert fakta som skal gjenspeile praksis. I kapittel 3 vil vi komme med vurderinger opp mot revisjonskriteriene.

2.1 Utlede revisjonskriterier

I denne rapporten skal vi vurdere i hvilken grad Hamarøy kommune følger opp vertskommuneavtalen med Bodø kommune om leveranse av barneverntjenester. Vi skal også undersøke i hvilken grad barneverntjenesten i Bodø leverer tjenester i henhold til vertskommuneavtalen. Revisjonskriteriene utledes med bakgrunn i målsetningen Hamarøy kommune hadde om:

«... å etablere en faglig sterk, robust og økonomisk velfungerende barneverntjeneste. En barneverntjeneste som jobber godt forebyggende, har kunnskap og kompetanse nok til å imøtekomme alle utfordringer man kommer overfor. En tjeneste som har struktur på rutiner, planer, beredskap og økonomi.»¹⁵

Med bakgrunn i målsetningene vil vi derfor se nærmere på kvalitet barneverntjenesten leverer i Hamarøy kommune med bakgrunn i vertskommuneavtalen, hvordan barneverntjenesten og kommunen samarbeider for gode tjenester og forebyggende arbeid, samt rapportering og informasjonsdeling. Revisjonskriteriene er strukturert i tre tematiske områder: Kvalitet i tjenesten, forebygging og samarbeid, og rapportering.

Kvalitet i tjenesten

Vertskommunesamarbeidet skal sikre god kvalitet i barneverntjenesten som leveres etter barnevernloven¹⁶. Det første som er naturlig å se nærmere på er om det finnes rutiner som sikrer at kommunene utfører sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift. Etter den nye kommuneloven skal kommunen ha en systematisk internkontroll som skal tilpasses

---

¹⁵ Vedtak i Hamarøy kommunestyre sak 6/19

¹⁶ Vertskommuneavtalen om barneverntjenester mellom Hamarøy kommune og Bodø kommune, punkt 2.

virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.¹⁷ Det framgår videre av bestemmelsen at for å ivareta internkontrollen skal kommunedirektøren:

- a) *«utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b) *ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c) *avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d) *dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- e) *evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.»*

Forskrift om internkontroll i barneverntjenesten ble opphevet 01.01.2021. Fram til da var internkontroll definert som¹⁸:

«systematiske tiltak som skal sikre at det kommunen gjør er i samsvar med barnevernloven.»

I § 4 punkt g) i samme forskrift står det følgende:

«tjenesten skal utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjer, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen.»

Som nevnt i innledningen står det i barne-, ungdoms og familiedirektoratet sitt saksbehandlingsrundskriv at ansvaret for oppgaven og myndighetsutøvelsen ligger fortsatt hos kommunen som har delegert myndigheten, selv om oppgaver gjennomføres av en vertskommune¹⁹. KS sin veileder for internkontroll stadfester også at en kommune deltar i en samarbeidsløsning fortsatt har det overordnede ansvaret for tjenester som for eksempel barnevern. For å ivareta det ansvaret må kommunene ha rutiner for å sørge for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen som en del av internkontrollen. Samtidig bør kommunen gjøre risikovurderinger for å unngå uønskede hendelser, for eksempel knyttet til kvalitet og forsvarlighet i tjenesteytingen. Som del av kommunens velferdstjenester er

---

¹⁷ Kommuneleken §25-1.

¹⁸ Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester § 3.

¹⁹ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019B), punkt 2.2

barnevernstjenestens virksomhet også preget av og knyttet til organisering og funksjon i andre deler av kommunen²⁰. Det er ikke mulig for revisor å undersøke alle områdene nevnt ovenfor, og derfor er kun noen av bestemmelsene valgt.

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

- 1. Bodø kommune og Hamarøy kommune skal ha mål for barneverntjenesten.**
- 2. Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten.**
- 3. Hamarøy kommune skal ha nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.**

I vertskommuneavtalen står det at Bodø kommune skal drifte barneverntjenesten forsvarlig jamfør barnevernloven § 1-4, og at det er knyttet seks årsverk til avtalen. Det står følgende i proposisjon 106 L (2012–2013)²¹:

«Barneverntjenesten må til enhver tid ha en bemanning som er tilstrekkelig for å ivareta de oppgavene de er pålagt etter barnevernloven på en forsvarlig måte. Dette innebærer blant annet at ansatte og andre som utfører oppgaver på vegne av barneverntjenesten må ha tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner til å utføre de oppgavene de blir tildelt»

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

- 4. Bodø kommune skal påse at barneverntjenestene som leveres til Hamarøy kommune er tilstrekkelig bemannet til enhver tid.**
- 5. Bodø kommune skal påse at de ansatte i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.**

---

²⁰ VID Rapport 2019 / 3

²¹ Prop. 106 L (2012-2013), kap. 31

For å si noe om mer om kvaliteten barneverntjenesten Bodø kommune leverer, har revisor valgt ut noen konkrete lovkrav barneverntjenesten skal følge. Kvaliteten på konkrete lovkrav henger tett sammen med forsvarlighetskravet i barneverntjenesten.

Det står i barnevernloven at barneverntjenesten snarest, og senest innen en uke, skal gjennomgå innkomne bekymringsmeldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser. En undersøkelse skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfeller kan fristen være seks måneder²². Undersøkelser har tre mulige utfall: henleggelse, vedtak om tiltak, eller sak for fylkesnemnda om omsorgsovertakelse. Når barneverntjenesten vedtar hjelpetiltak til barn, skal de også utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan som skal evalueres regelmessig²³.

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

6. ***Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen en uke gjennomgå mottatte bekymringsmeldinger, og vurdere videre undersøkelse.***
7. ***Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen tre måneder ha gjennomført undersøkelse.***
8. ***Barneverntjenesten i Bodø kommune skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan for alle barn med hjelpetiltak. Den skal evalueres regelmessig.***

Hvis barnet blir plassert i fosterhjem skal barneverntjenesten besøke fosterhjemmet så ofte som nødvendig, og minimum fire ganger i året²⁴. Fosterhjems kommunen skal føre tilsyn med barnet så ofte som nødvendig, men minimum 4 ganger i året²⁵. Tilsynene gjennomføres av en tilsynsperson, kommunen fosterhjemmet bor i har ansvar for å lære opp personer som skal føre tilsyn og kontroll i fosterhjem²⁶.

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

---

²² Barnevernloven § 4-2 og § 4-3

²³ Barnevernloven § 4-5

²⁴ Forskrift om fosterhjem, §7, tredje ledd

²⁵ Forskrift om fosterhjem, §9, første ledd

²⁶ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2021C)

9. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal besøke barnet i fosterhjemmet minimum fire ganger i året, og sørge for minimum fire tilsynsbesøk i året.

Forebygging og samarbeid

Det står i barnevernloven § 3-1 at:

«Kommunen skal følge nøye med i de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Barneverntjenesten har spesielt ansvar for å søke avdekket omsorgssvikt, adferds-, sosiale og emosjonelle problemer så tidlig at varige problemer kan unngås, og sette inn tiltak i forhold til dette.»

I proposisjon 133 L (2020–2021) står det følgende om gjeldende rett²⁷:

«Barnevernloven § 3-1 første ledd gir kommunen ansvaret for generelle forebyggende tiltak rettet mot barn og unge.»

«Kommunen har dermed et ansvar for å søke å unngå at omsorgssvikt og atferdsproblemer oppstår. Da lovforslaget ble lagt frem for Stortinget i Ot.prp. nr. 44 (1991–92), foreslo departementet at dette ansvaret skulle legges til barnevernstjenesten. I forbindelse med behandling av proposisjonen viste komiteen til det totalansvaret kommunen har for å sikre alle barn trygge og gode oppvekstvilkår. Bestemmelsen ble derfor endret slik at det generelle forebyggende ansvaret ble lagt til kommunen som sådan. Komiteen la særlig vekt på at ingen kommunale etater som til daglig er i kontakt med barn, skal fraskrive seg et naturlig ansvar for å avdekke forhold eller sette i verk nødvendige tiltak for aktiv forebygging. Det ble understreket at barnevernstjenesten ikke skulle ha et slikt ansvar alene.»

Et av de nasjonale kvalitetsmål for arbeidet i barneverntjenesten som er lagt frem i proposisjon 73 L (2016-2017) er at barn og familier skal møte tjenester som er samordnet og preget av kontinuitet²⁸. I KS sin veileder for internkontroll står det at når det er større

---

²⁷ Prop. 133 L (2020-2021), punkt 21.1.1

²⁸ Prop. 73 L (2016–2017), punkt 3.1.3

kompleksitet i oppgavene ved for eksempel vertskommunesamarbeid betinger det mer samarbeid på tvers av tjenestene og enhetene i kommunen. Tverrfaglighet og koordinering vil sikre gode tjenester og effektiv ressursbruk²⁹.

Barneverntjenesten har et spesielt ansvar her sammen med resten av kommunen. De skal også samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå slik at man kan løse problemene sammen i en tidlig fase³⁰.

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

- 10. Hamarøy kommune skal finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.**
- 11. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå.**

Revisor ønsker å undersøke et konkret samarbeidsområde der det er behov for tverrfaglig kompetanse, og har valgt ut individuell plan for barn som trenger langvarige og koordinerte tiltak. Det skal sikre at det er en bestemt tjeneste som har hovedansvar for oppfølgingen av barnet, og innebærer derfor en formalisering av samarbeidet mellom barneverntjenesten og andre offentlige tjenester.³¹ Barneverntjenesten og Hamarøy kommune har begge en selvstendig plikt til å vurdere om barnet har behov for en individuell plan, og å undersøke om barnet har en slik plan. I tillegg har de ansvaret for å ta initiativ til å starte det tverrfaglige arbeidet³².

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

- 12. Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune skal bidra til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak.**

---

²⁹ Kommunesektorens organisasjon (2020), del 9.2.2

³⁰ Barnevernloven § 3-2

³¹ Barnevernloven § 3-2a

³² Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019A)

Rapportering

Kommunens øverste politiske og administrative ledelse har det overordnede ansvaret for at barneverntjenesten forvaltes i tråd med gjeldende regelverk og at tjenestene er forsvarlige. Kommunen har ansvar for styringen av barnevernet, og for å ha en systematisk kontroll.³³ Om dette framgår det av proposisjon 73 L (2016-2017) at³⁴:

«God kommunal styring og forankring av barnevernet er viktig, for å kunne skape helhetlige tjenestetilbud tilpasset behovene til barn og familier, men også for å kunne avdekke og rette opp svikt og mangler. Kommunens øverste ledelse må ta eierskap til barnevernet, ha god kjennskap til innholdet i tjenestetilbudet, sørge for nødvendige prioriteringer av ressursbruken og ha kontroll med at tjenesten arbeider effektivt og når sine mål.»

Informasjon er et viktig moment i god kommunal styring. I vertskommuneavtalen står det at Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter om barneverntjenesten. Rapportene skal minimum inneholde det samme som rapporteres til Stasforvalteren. Bodø kommune kan møte direkte i kommunestyret om det er ønskelig. Det står også at avtalen og samarbeidet skal evalueres en gang hvert år.

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

- 13. Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter som skal leveres til Hamarøy kommune.**
- 14. Hamarøy kommune skal sammen med Bodø kommune gjøre en årlig evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.**

Fra 1.1.2021 er det lovbestemt at kommunestyret minst én gang i året skal få en redegjørelse om tilstanden i barneverntjenesten³⁵. I proposisjon 84 L (2019-2020) står det følgende om innholdet³⁶:

---

³³ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2021B)

³⁴ Proposisjon 73 L (2016-2017), punkt 4.2.4

³⁵ Barnevernloven § 2-1 åttende ledd

³⁶ Prop.84 L (2019–2020), kap 11

«Bestemmelsen lovfester at kommunestyret selv minst én gang i året skal gis en redegjørelse om tilstanden i barnevernstjenesten. Formålet med tilstandsrapporten er å gi kommunestyret innsikt i barneverntjenestens arbeid.»

Lovbestemmelsen gjelder fra 2021, derfor vil det kun bli undersøkt om redegjørelsen er gjort i inneværende år.

I en forlengelse av dette er linjen fra administrasjon til de folkevalgte viktig. Det er kommunestyret som har ansvaret for egenkontrollen³⁷. Kommunedirektøren skal rapportere om internkontrollen til kommunestyret minst en gang i året³⁸. Rapporteringen kan være en del av den årsberetningen der også måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne skal redegjøres for³⁹.

Av dette utleder vi følgende revisjonskriterier:

- 15. Hamarøy kommune skal redegjøre for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret minst en gang i året.**

2.2 Faktadel

I denne delen vil vi gjøre rede for fakta til de ulike kriteriene.

Flere av informantene ønsker å presisere at koronapandemien⁴⁰ har preget oppstarten av vertskommunesamarbeidet. Det kommer også frem i flere av dokumentene som er undersøkt i rapporten. Både samarbeid mellom kommunene, fysiske møter internt og eksternt i tjenesten har vært utfordrende i perioden.

---

³⁷ Kommunesektorens organisasjon (2020), del 10.5.1

³⁸ Kommuneloven §25-2

³⁹ Kommunesektorens organisasjon (2020), del 10.5.1

⁴⁰ Med bakgrunn i spredningen av koronaviruset har det siden 12.03.2020 vært svært strenge og inngripende smitteverntiltak i Norge.

2.2.1 Kvalitet i tjenesten

1. *Bodø kommune og Hamarøy kommune skal ha mål for barneverntjenesten.*

Formålet som kommer frem i vertskommuneavtalen er at barneverntjenesten skal driftes forsvarlig og til barnets beste. De politiske sakene nevnt i innledningen redegjør for bakgrunnen, og målsetningene, for barneverntjenesten ved oppstarten av samarbeidet.

Bodø kommune

Faglederen avdeling Hamarøy (heretter faglederen) og barnevernledelsen i Bodø⁴¹ forteller at målet til barneverntjenesten er rett hjelp til riktig tid med bakgrunn i barnevernloven. Bodø kommune har i sin kommunedelplan for oppvekst- og kulturavdelingen 2018-2030 «*Trygge hjemmeforhold*» som et av fem målområder. Et av underpunktene er satsningsområdet «*Rask og riktig hjelp fra barneverntjenesten*». Det er et eget kapittel der satsningsområdet utdypes.

Barneverntjenesten i Bodø har en årsplan for 2021 som inneholder fokus og utviklingsområder, plan for kompetanseutvikling og faste aktiviteter. Barnevernledelsen forteller at årsplanen gjelder for alle avdelingene. Prioriteringer i 2021 er arbeid med ny barnevernlov, samarbeid, kompetanse, økonomikontroll, rutiner og internkontroll. Under faste aktiviteter i tema tverrfaglige fora og samarbeid står det et eget mål for Hamarøy om at faglederen har ansvar for jevnliges samarbeidsmøter på systemnivå med kommunale tjenester.

Hamarøy kommune

Verken assisterende kommunedirektør eller kommunaleder for oppvekst i Hamarøy kommune kan gjøre rede for om det er utarbeidet egne mål for barneverntjenesten i overordnede planer. Revisor finner heller ikke mål for barneverntjenesten i planene som er levert fra Hamarøy kommune. I «*Delrapport plan oppvekst og undervisning*» står det følgende:

«Barnevernet vil behandles i en separat sak utenfor denne arbeidsgruppen.»

Revisor har etterspurt saken det blir referert til, men har ikke mottatt den. Assisterende kommunedirektør sier at denne aldri ble laget. Forventninger til Bodø kommune har vært

---

⁴¹ Ved bruk av begrepet barnevernledelsen refereres det til barnevernlederen og nestlederen i Bodø kommune.

formidlet muntlig til dem, Hamarøy kommune ønsker et sterkt barnevern med god orden i økonomien. Assisterende kommunedirektør mener målsetningene ved vertskommunesamarbeidet er oppnådd, og at barneverntjenesten ivaretar sine oppgaver.

Å gjennomføre mål er tett knyttet til økonomisk spillerom. I økonomiplanen for 2020 og 2021 i Hamarøy kommune er ikke barnevern benevnt. Det virker som barnevern er innarbeidet i samlede tall for avdeling oppvekst, men det fremgår ikke av dokumentene. Barnevernlederen sier de leverer et forslag til økonomi før økonomiplanen blir vedtatt i Hamarøy kommune. Revisor er forelagt forslagene, og Hamarøy kommunen bekrefter at de inkorporerer tallene i sine budsjetter. Det kommer ikke frem hvilke vurderinger som blir gjort av budsjettet i Hamarøy kommune, men det er møter mellom kommunaleder for oppvekst og barnevernlederen i forkant av leveringen av forslag. Barnevernlederen forteller at det er bare de kostnadene som faktisk er brukt Bodø kommune fakturerer Hamarøy kommune for.

Samiske hensyn og rettigheter

Vertskommuneavtalen fastslår at barn i fosterhjem skal få tilbud om en talsperson med samisk språk og kulturforståelse. Det skal også tas tilbørlig hensyn til kontinuitet i barnets oppdragelse, og til barnets etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn. I plan for helse og omsorg laget i 2019 er det et ønske at barneverntjenesten skal kobles opp mot nettverk for samisk barnevern i Kautokeino. Revisor finner ikke dette beskrevet i målsetninger eller planer i verken Bodø kommune eller Hamarøy kommune.

Assisterende kommunedirektør sier at det var et ønske om samisk, fortrinnsvis lulesamisk, språk og kulturkompetanse i barneverntjenesten. Faglederen sier at ingen av de ansatte snakker lulesamisk, at det er spesielt vanskelig å rekruttere og ofte er de som snakker språket inhabile da det er et lite miljø. Barneverntjenesten tilbyr tolk hvis klientene ønsker det. Hamarøy kommune har forståelse for at rekruttering av riktig kompetanse er krevende, og mener barneverntjenesten ivaretar det i de sakene det gjelder. Tidligere har barneverntjenesten blitt invitert med på kurs om samisk kulturforståelse, og det er et ønske fra kommunen om å fortsette med det fremover også. Faglederen sier ingen av de som er ansatt nå deltok på forrige kurs, men at de vil delta ved neste anledning.

Barnevernlederen forteller at det er en vei å gå når det gjelder de samiske hensyn og rettighetene, men mener det i tiden fremover vil bli prioritert. Nestlederen sier at de arbeider for at barna med samisk bakgrunn i fosterhjem skal ha en talsperson med forståelse for deres bakgrunn, men at det ikke er så lett å få tak i. Det samme gjelder fosterhjem, der det er en målsetning at de skal ha samme språk og kultur som barnet. Nestleder sier det er utfordrende å få tak i fosterhjem til mange ulike grupper, og om de er egnede må komme først.

Flere av informantene snakker om samisk oversettelse av Hamarøy kommune sine nettsider. Revisor finner ikke oversettelse til lulesamisk på noen av kommunens hjemmesider om barneverntjeneste. Nestlederen henviser til bufdir sine hjemmesider der en brosjyre er oversatt til samisk, og presiserer at de som ønsker oversettelse til ulike språk får det. Faglederen nevner at det kan være mulig å oversette maler som sendes ut fra barneverntjenesten til lulesamisk, men at det ikke alltid er slik at alle ønsker det og at man i forkant må undersøke det for hver enkelt familie. Kommunaleder oppvekst sier at det ligger mye i begrepene som brukes i vertskommuneavtalen, og at det med oversettelse kanskje er det minst viktige i en slik sammenheng.

2. Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten.

Bodø kommune har rutiner og internkontroll gjennom systemet styrhuset og kvalitetsloven. Revisor fikk etter etterspørsel raskt levert rutiner til en rekke av de mer konkrete målene på kvalitet. De ulike rutinene for temaområdene er redegjort for under hvert kriterie. Generelt har rutinene datering, og siste revisjon er redegjort for. Det er eksempler på rutiner som ikke er datert, og der det er lenge siden de har blitt revidert. Barnevernlederen forteller at internkontroll og rutiner er under kontinuerlig utvikling og kvalitetssikring. Nestlederen forteller at de har en egen ansvarsgruppe som møtes hver tredje uke for å jobbe med internkontroll, system og rutiner.

Barneverntjenesten i Bodø har en økonomihåndbok som er et samledokument for tjenestens økonomiske retningslinjer. Nestlederen for barneverntjenesten sier den egentlig er en tiltaks- og økonomihåndbok. Den er laget i 2015, og sist oppdatert i 2016. De har også et dokument som heter «Oversikt dokumentasjon økonomi» som er et oppslagsverk for de vanlige typene

av tiltak og utgifter i barneverntjenesten. Samtidig gir dokumentet en oversikt over hvordan tiltakene skal registreres i familia. Dokumentet er sist oppdatert i 2015. Nestlederen sier begge dokumentene er modne for oppdatering, men at det er andre rutiner som vil bli prioritert i første omgang.

Barneverntjenesten i Bodø har også en opplæringsplan, HMS-informasjonsskriv med HMS-plan, internkontrolloversikt og kompetanseplan. Barneverntjenesten har et eget opplæringsprogram for nytilsatte inkludert et skjema som skal signeres for å bekrefte at alle tema er berørt første halvår. Dokumentet redegjør for hva som anses som viktigst og som bør bli lest i kvalitetslosen, på teams og i familia. Samarbeidskommunene nevnes som et av punktene. Faglederen forteller at det er en trygghet at nyansatte får denne konkrete opplæringen, og spesielt at de kan øve på saksbehandlingen i familia.

I årsrapporten 2020 står det at for å sikre kvalitet i beslutningene er det ukentlige drøftingsmøter der barnevernlederen, nestlederen, alle faglederne og rådgivende jurist deltar. Faglederen følger også opp saksbehandlerne, og har ukentlige fellesveiledninger. Faglederen forteller at møtene bidrar til gode diskusjoner, og erfaringsutveksling som er utgangspunktet for god saksbehandling. Alle ansatte har tilgang til kvalitetslosen hvor rutinebeskrivelser er samlet, samt nettprogrammet Visma veilederen – et oppslagsverk for barneverntjenestene.

Faglederen sier at de i avdeling Hamarøy har de samme tilgangene til rutinene som de andre, og at de er lett tilgjengelige gjennom kvalitetslosen. Det er også tilgang til rutiner gjennom teams, og dokumentene er delt inn i kategorier. Faglederen viser systemet til revisor, og presiserer at de ansatte er fornøyde. Faglederen forteller at det er struktur og rutiner, alle vet hva som er forventet og hvordan man kan få hjelp. Det er god dialog med ledelsen, og avdeling Hamarøy føler seg tatt med i endringer av rutiner. Faglederen opplever at det er en trygghet i hverdagen, og en stor forandring fra hvordan det var tidligere i Nord-Salten barneverntjeneste.

Barnevernledelsen sier det ikke er noen egne rutiner for den enkelte samarbeidskommune, rutinene og internkontrollen er felles for alle. Momenter som nevnes i vertskommuneavtalen om samiske hensyn og rettigheter finnes det ikke en rutine på hvordan skal gjennomføres i praksis.

3. *Hamarøy kommune skal ha nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.*

Revisor har ikke mottatt noen rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Assisterende kommunedirektør sier at vertskommuneavtalen gjør rede for hvordan Hamarøy kommune og Bodø kommune skal forholde seg til hverandre. Kommunallederen for oppvekst forteller at det er en del rutiner og beskrivelser som mangler, en jobb som egentlig skulle vært gjort før 01.01.2020.

I Plan for oppvekst og undervisning utarbeidet for nye Hamarøy kommune 01.05.2019 står det at kommunalsjef for oppvekst skal ha barnevern som ansvarsområde. På nettsiden til Hamarøy kommune er det en egen side om administrativ ledelse, det er et organisasjonskart på siden som ikke nevner barneverntjenesten.

Slik det kommer frem under kriterie 1 har Hamarøy kommune ingen vedtatte mål eller planer for hvordan man skal arbeide med barneverntjenesten i kommunen. Det er ikke gitt noen skriftlige styringssignaler til barneverntjenesten med unntak av det som er avtalt i vertskommuneavtalen.

Rapporteringen skal etter vertskommuneavtalen gjøres en gang i året, det er ingen rutine eller møteplan for oppfølgingen internt. Det er heller ikke en rutine for å sikre evaluering av avtalen. Revisor finner ikke rutiner for økonomiarbeidet, og hvilke vurderinger som gjøres av forslagene fra Bodø kommune om budsjett.

Revisor har ikke mottatt noen dokumenter som indikerer at internkontrollen i Hamarøy kommune inneholder risikovurderinger når det gjelder vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten.

4. *Bodø kommune skal påse at barneverntjenestene som leveres til Hamarøy kommune er tilstrekkelig bemannet til enhver tid.*

Det står i vertskommuneavtalen at tilsatt personell, seks årsverk, ble overført til Bodø kommune etter reglene om virksomhetsoverdragelse, og at Bodø kommune har ordinær rett til å bestemme kontorsted for ansatte i tjenesten.

Barnevernlederen forteller at det var store personalkonflikter når Bodø kommune overtok barneverntjenesten i Hamarøy kommune. Dette ble det ryddet opp i relativt raskt, og etter at ny faglederen kom på plass i begynnelsen av 2020 har driften vært veldig bra.

Barnevernlederen sier at det er veldig mange alvorlige, og kompliserte saker i Hamarøy. Av samarbeidskommunene har barneverntjenesten i Hamarøy flest årsverk i forhold til kommunestørrelse.

I samlet årsrapport 2020 står det at hovedutfordringen er rekruttering, og at tjenesten har vært underbemannet store deler av året. Avdeling Hamarøy har i utgangspunktet seks stillinger, der 5,5 stillinger er barnevernskonsulenter og 0,5 stilling er merkantil. Barneverntjenesten skriver i rapporten:

«Situasjonen i Hamarøy er sårbar: For tiden er det kun 3 operative ansatte hvorav kun 1 med mangeårig erfaring fra barnevern. Den med mangeårig erfaring som pr nå er aktiv i jobb, er fagleder. Det hviler dermed ett ekstra stort ansvar på fagleder i avdeling Hamarøy.»

Stillingene i avdeling Hamarøy er en fagleder, ½ stilling merkantil (men sykemeldt 25%), til sammen fire saksbehandlerstillinger og ½ stilling som arbeider med fosterhjem i Bodø. Av de fire saksbehandlerstillingene er en nyansatt, to utlyste stillingene og en er 100% sykemeldt. Det er forsøkt å få inn et vikariat ved flere anledninger for den sykemeldte. Det er innleid to konsulenter for å bistå ut året, begge er ansatt i 100% stillinger, og de er på Drag annenhver uke.

Faglederen bekrefter at det er for få ansatte, at man arbeider aktivt med rekruttering, men at det rett og slett er vanskelig å få tak i folk. Barnevernlederen sier det er rekrutteringsproblemer i barneverntjenesten generelt, og at dette ikke bare er et problem i Hamarøy kommune. Målet er å opprettholde en lokal tilstedeværelse på Drag. Faglederen nevner at et tettere samarbeid med kommunen er ønskelig for å finne insentiver som kan gjøre det attraktivt å komme til kommunen.

Selv om det ikke til enhver tid er ansatt seks årsverk mener barnevernlederen og faglederen at barneverntjenesten i Hamarøy leverer det de skal. Faglederen sier at hvis det er behov, får de støtte av kollegaer i Bodø, og barnevernlederen ønsker å være tilgjengelig slik at de ikke er

alene om oppgavene. Fagleder mener det er et godt støttesystem, der ulik kompetanse og erfaringsutveksling gir mulighet til å ha en god barneverntjeneste selv med lav bemanning.

Assisterende kommunedirektør og kommunalleder oppvekst er kjent med rekrutteringsproblemene i barneverntjenesten. De sier at det generelt er vanskelig å rekruttere i kommunen, og at det trolig ikke hadde vært annerledes om de selv skulle ivareta tjenesten. Samtidig er de opptatt av at Hamarøy kommune får de tjenestene de betaler for etter vertskommuneavtalen.

5. Bodø kommune skal påse at de ansatte i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.

Kompetanseplanen 2021-2022 for barneverntjenesten Bodø ble sist oppdatert juni 2021, og er et styringsdokument for kompetanseutviklingen i barneverntjenesten. Tiltaksplanen i dokumentet gir et overblikk over prioriterte kompetansehevingsområder, det er også en oversikt over gjennomført kompetanseheving. Kompetanseplanen er en del av internkontrollen, og det er barnevernlederen som har ansvaret for at kompetanseplanen og tiltaksplan blir fulgt opp. Det står følgende i innledningen:

«Tjenestens økonomiske situasjon de senere år har medført at vedlikehold av kompetanse og kompetanseheving ikke har vært mye satset på.»

«Samlet sett har tjenesten stor kompetanse internt. Dette gir mulighet til også å bruke egen intern kompetanse til vedlikehold av, og spredning av kompetanse. Utfordring: å få tid til planlegging og gjennomføring. Ønske: utvikle program for intern kunnskapsdeling.»

Det er stilt kompetansekrav i planen:

«Alle barnevernkonsulenter, miljøterapeuter og foreldreveiledere i barneverntjenesten Bodø, skal ha minimum ha 3-årig sosialfaglig bachelorutdanning, fortrinnsvis barnevernspedagog eller sosionom.»

Det blir også stilt krav til at medarbeiderne skal delta på obligatorisk internopplæring, utøve ny praksis etter fastsatte mål, samt ta i bruk ny kompetanse og metodikk.

Årsplanen for barneverntjenesten 2021 har en konkret oversikt over konferanser, kurs, seminar og fagdager som skal gjennomføres i år. Faglederen forteller at de i 2021 skal arbeide for å få veilederkompetanse i Hamarøy, og at det jevnlig er faglig påfyll. Bodø barneverntjeneste deltar i, og leder, læringsnettverket Salten. Revisor har mottatt planen for 2021 der det gjennom året er planlagt kompetansehevingstiltak på ulike fagområder. Her kan barneverntjenestene dele erfaringer, og få faglig påfyll. Faglederen forteller at hele avdelingen deltar på kurs, fagdager og annet som læringsnettverket legger til rette for.

I årsrapport 2020 står det at avdelingen har god faglig kompetanse. Nestleder sier at alle barnevernkonsulentene skal ha kompetanse i henhold til krav. I tillegg har de videreutdanning. På samme tid er det bare to av de ansatte som har mange års erfaring i barnevernsarbeid, hvorav den ene av dem er langtidssykemeldt. Faglederen har tolv års erfaring, og mener det derfor er god kompetanse i avdelingen. Den nyansatte er nyutdannet barnevernspedagog, det mener faglederen er positivt siden de har helt ferske fagkunnskaper og stiller spørsmål som videreutvikler tjenesten. Faglederen ønsker en blanding av ansatte med erfaring, og nyutdannede. Det er også ønskelig med en jevn fordeling med tanke på kjønn og alder.

Barneverntjenesten avdeling Hamarøy består av generalister med tilgang på felles ressurser som merkantilt personale med økonomi- og regnskapskompetanse, systemansvarlig (IKT), tiltaksarbeider med spesialisering innenfor foreldreveiledningen og miljøterapi samt egne rådgivende jurister. Faglederen forteller at avdelingen får god støtte fra Bodø av både fra ledelsen, og ulike støttefunksjoner. Avdelingen føler seg ifølge fagleder som en del av felleskapet selv om de er langt unna. Det at de har eget mottak- og vaktavdeling⁴² gir også avlastning, og gjør at faglederen ikke må være tilgjengelig hele tiden. Barnevernlederen sier det er viktig at faglederne får den hjelpen de trenger for å levere en god barneverntjeneste.

---

⁴² Barnevernvakten er barneverntjenestenes akuttberedskap. Primæroppgavene er å bistå barn, unge og familier i akutte situasjoner. Barnevernvakta i Bodø har ansvar for Bodø, Steigen Værøy, Røst, Gildeskål, Hamarøy og Rødøy.

6. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen en uke gjennomgå mottatte bekymringsmeldinger, og vurdere videre undersøkelse.

En rekke rutiner og retningslinjer om bekymringsmeldinger er levert til revisor:

- Melding mottatt pr brev / mail / Elements: Registrering og behandling – hvordan registrere og behandle ulike bekymringsmeldinger
- Registrering av melding i aktiv sak
- Melding ufødt – rutiner – hvordan man registrerer meldinger om ufødte barn i sakssystemet
- Hvordan registrere melding – hvordan registrere bekymringsmelding i familia
- Tilbakemelding til melder – hvordan man skal gi tilbakemelding til melder
- Innkalling til meldesamtale – hvordan man skal arbeide med foreldrene om meldesamtale.
- Meldesamtale – hvordan gjennomføre meldesamtale

Mottak- og vaktavdelingen tar imot og vurderer bekymringsmeldinger, bidrar i undersøkelser og ivaretar akutfunksjonen, ofte i samarbeid med de andre seksjonene. Når de mottar bekymringsmeldinger blir fagleder avdeling Hamarøy informert, og sammen gjør de vurderingene. Alt det administrative rundt bekymringsmeldingen gjøres av mottak- og vaktavdelingen. Dokumentet «En beskrivelse av barneverntjenestens vaktordning» beskriver samspillet mellom mottak- og vaktavdelingen, og faglederne i samarbeidskommunene.

Andel barn med bekymringsmelding i forhold til innbyggere mellom 0-17 år er 7,2%, sammenlignet med landet utenom Oslo ligger gjennomsnittet på 5% og i Nordland 6,3%⁴³.

Det ble mottatt til sammen 61 bekymringsmeldinger i 2020 i Hamarøy kommune. 41 av disse var «nye» barn, de har ikke allerede en aktiv sak i barneverntjenesten. 31 av meldingene ble

---

⁴³ SSB (2021A)

henlagt, dette inkluderer alle aktive saker⁴⁴. I rapporteringen til statsforvalteren kommer det frem at det ikke har vært noen fristoverskridelser i 2020.

Det er per juli 2021 mottatt 64 bekymringsmeldinger. 29 av sakene er henlagt da det allerede er aktive saker. To av sakene er overført til en annen kommune, og fem av sakene er henlagt. Antall bekymringsmeldinger har steget betraktelig fra 2020 til 2021, faglederen forteller at de i august 2021 har fått inn om lag 80 meldinger. Barnevernlederen mener det kan ha bakgrunn i koronasituasjonen med økt press i familiene, det er økte tall i flere kommuner. Samtidig har myndighetene oppmuntret alle til å melde inn hvis de er bekymret. Barnevernlederen tror også tilliten til barneverntjenesten i Hamarøy har økt, det er faglederen enig i og henviser til samarbeidsmøtene med relevante aktører. Det mener fagleder har bidratt til mer synlighet, men også et bedre rykte.

7. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen tre måneder ha gjennomført undersøkelse.

Revisor har mottatt rutiner for undersøkelser. Rutinen «Undersøkelse – prosedyre og saksgang» gir en beskrivelse av hva som skal gjøres ved en undersøkelsessak, og hvordan det skal dokumenteres. Målet for undersøkelser er rett hjelp til rett tid, og overholdelse av tidsfrist. Det er gjort klart hvem som har ansvar for hva i undersøkelsesfasen. Rutinen viser også til en rekke rutiner som kan være relevante for saksbehandler.

En av disse er rutinen «Hjemmebesøk i forbindelse med undersøkelse» som klargjør hva som må gjøres før, under og etter hjemmebesøk. I dokumentet står det at det skal gjøres risikovurderinger. Dokumentet viser til ulike sjekklister som konkretiserer arbeidet. Det er også en egen rutine for «Utvidet undersøkelsestid» som viser til barnevernloven § 4-3 der man i særlige tilfeller kan utvide fristen fra tre måneder til seks måneder. Særlige tilfeller defineres, og utvidede undersøkelser skal etter rutinen rapporteres til Statsforvalteren.

Prosentandelen barn med undersøkelse i forhold til innbyggere mellom 0-17 år er 6,3% i Hamarøy kommune, 4,7% i landet uten Oslo og 5,6 i Nordland⁴⁵. I Hamarøy kommune har

---

⁴⁴ Årsrapport 2020/ Tilstandsrapport pr 01.03.21, del 4.2

⁴⁵ SSB (2021A)

7% av barn mellom 0-17 år barnevernstiltak, og 2,6% bor utenfor hjemmet i løpet av året. Det er over snittet sammenlignet med resten av Nordland⁴⁶.

Det ble gjort undersøkelser i 34 saker i 2020, av de ble 22 undersøkelser henlagt. 4 avsluttede undersøkelser ble konkludert med tiltak.⁴⁷ I rapporteringen til statsforvalteren kommer det frem at det ikke har vært noen fristoverskridelser i 2020.

I 2021 er det per juli konkludert med 28 undersøkelser med bakgrunn i bekymringsmeldinger. Det er i tillegg blitt gjort undersøkelser i tre saker fra 2020. Til nå er det konkludert i fem av sakene at barnet skal ha tiltak. Faglederen forteller at det blir noen fristoverskridelser nå fremover med tanke på at det i sommerferien har vært vanskelig å få kontakt med skolene som er stengt, og at det derfor er vanskelig å få tak i opplysningene de trenger.

8. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan for alle barn med hjelpetiltak. Den skal evalueres regelmessig.

Rutinen «Tiltak, tiltaksplan og evaluering av tiltak» gjør det klart at når barneverntjenesten vedtar hjelpetiltak skal de også utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan, og at den skal evalueres jevnlig:

«På bakgrunn av målene i tiltaksplanen skal barnets og familiens situasjon evalueres hver 3 måned. Det skal vurderes om tiltakene fungerer etter hensikt, eller om andre tiltak må settes inn.»

Det står også i rutinen at tiltaksplan og evaluering er lovpålagt, at de telles i fagprogrammet og er rapporteringspliktig.

Avdeling Hamarøy hadde 40 barn med tiltak i 2020, der 14 hadde tiltak utenfor hjemmet. 9 ungdommer hadde ettervern etter fylte 18 år⁴⁸.

I halvårsrapportene sendt til bufdir er det en oversikt over barn med hjelpetiltak og tiltaksplaner:

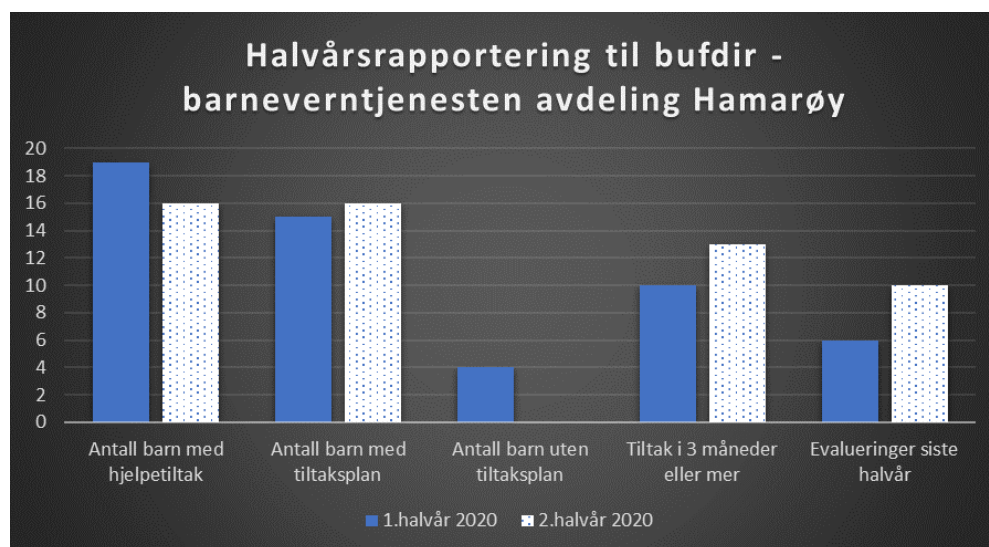
⁴⁶ Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2021 A)

⁴⁷ Årsrapport 2020/ Tilstandsrapport pr 01.03.21, del 4.3

⁴⁸ Årsrapport 2020/ Tilstandsrapport pr 01.03.21, del 4.4

Figur 1: Oversikt over barn med hjelpetiltak, tiltaksplan og evaluering.

Kilde: Bodø kommune. Halvårsrapportering bufdir 1.halvår 2020 og 2.halvår 2020.

I 2020 hadde nesten alle barn med hjelpetiltak tiltaksplan, med unntak av fire stykker. Av de 13 med tiltak i tre måneder eller mer hadde ti hatt evaluering siste halvår 2020.

Per juli 2021 har 52 barn hatt til sammen 83 barnevernstiltak. Faglederen rapporterer fra nøkkeltallene i familia 06.09.2021⁴⁹ om at det er 20 barn som mottar hjelpetiltak, ni av disse bor hjemme, og syv er over 18 år. Fire er frivillig plassert. Seks mangler tiltaksplan.

Faglederen sier bakgrunnen er at vedtak og tiltak er iverksatt rett før eller i løpet av sommeren, og at det forventes å være på plass i løpet av september. Faglederen sier det er en målsetning at alle barn med hjelpetiltak skal ha tiltaksplan, og at den skal evalueres hver tredje måned.

Det er et system i familia som gjør at fagleder får beskjed om det er uløste oppgaver fra saksbehandlerne, for eksempel tiltaksplaner som ikke er evaluert. Faglederen følger også med minst ukentlig i nøkkeltallene som er tydelige på hva som mangler. Nestlederen sier at det er umulig å drive en barneverntjeneste uten å av og til gå over frister, og spesielt når det gjelder

⁴⁹ Dataene som hentes fra dagens nøkkeltall gjelder kun den dagen, og sier ingenting om perioden.

tiltaksplaner. De ønsker medvirkning, og å faktisk gjøre evalueringen, ikke bare kopiere planen slik mange andre gjør.

9. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal besøke barnet i fosterhjemmet minimum fire ganger i året, og sørge for minimum fire tilsynsbesøk i året.

Oppfølgingsbesøk

Revisor har mottatt en rutine for «oppfølging av fosterbarn og fosterhjem, plassering etter §4-12». Det står i rutinen at barneverntjenesten minimum fire ganger i året, eventuelt to ganger i året, skal gi informasjon, hjelp, støtte og behandling/veiledningstiltak til fosterbarnet og fosterhjem.

Det var 14 barn i fosterhjem i 2020, 13 av dem er ikke i Hamarøy kommune. Litt over 50% av fosterhjemmene har fått alle 4 lovpålagte besøk. I årsrapporten 2020 står det at bakgrunnen for dette er vakante stillinger og underbemanning⁵⁰. Barnevernlederen sier at korona har mye av skylden for at besøkene ikke er gjennomført, og at det var mye usikkerhet i begynnelsen om fysiske møter. Faglederen forteller at det også var en del restanser fra Nord-Salten barneverntjeneste som ble hengende igjen, men at alle avvik vil bli lukket innen 2021.

Når det gjelder 2021 rapporterer faglederen 6. september at det er ni barn som har omsorgstiltak, og er plassert i fosterhjem. Åtte av disse har fått de oppfølgingsbesøkene de skal ha til nå, en har ikke fått det. Faglederen sier det er god kontroll med oppfølgingsbesøkene, spesielt gjennom tilgangen til nøkkeltallene som alltid gir en pekepinn på hvordan de ligger an.

Tilsynsbesøk

I rutinen om oppfølging av fosterbarn står det at tilsynsbesøkene skal utføres av en uavhengig tilsynsperson fire ganger i året. Det står også hva som skal journalføres og hvordan. Blant annet har saksbehandleren ansvar for å lage en «årsplan fosterhjemsoppfølging» der de har oversikt over alle sakene, og holde faglederen oppdatert om planen. Rutinene inneholder også

---

⁵⁰ Årsrapport 2020/ Tilstandsrapport pr 01.03.21, del 4.5

en sjekklister for godkjenning av tilsynsperson, med opplysninger om hvem som har ansvar for hvilke av oppgavene.

Det ingen av de tre bosatte fosterbarnene i Hamarøy kommune som har fått alle fire lovpålagte tilsynsbesøk i 2020. I årsrapporten 2020 omtales dette som et avvik, og årsaken som fremlegges er mangel på tilsynspersoner.⁵¹ Faglederen sier at tilsyn er kommunene der barnet er bosatt sin oppgave. Nestlederen sier at avdelingen i Hamarøy ikke har ansvar for at tilsynsbesøkene blir gjennomført, men ledelsen i Bodø. Ifølge nøkkeltallene 01.09.2021 hadde seks barn fått tilsynene de skulle ha, mens to ikke har fått det.

2.2.2 Forebygging og samarbeid

10. *Hamarøy kommune skal finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.*

I plan for helse og omsorg i Hamarøy kommune som ble laget 06.06.2019 kommer det frem noen forbedringspunkter for forebyggende helsearbeid som må prioriteres. Revisor finner ikke noe om forebyggende arbeid i forbindelse med barneverntjenesten i planen. I planen står det blant annet:

«Tettere samarbeid mellom kommunale tjenester, samhandling på tvers av enheter»

«Forebyggende arbeid for barn i risiko (TIBIR)»

«Nok kapasitet i psykisk helse/rus tjenesten, da spesielt med tanke på barn/unge»

«Kompetanse på forebyggende arbeid»

I Årsrapporten 2020 står det at i forslaget til ny barnevernlov foreslår departementet å lovfeste et krav om at kommunestyret skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Det kan sikre forpliktelse og systematisk innsats, samt en ansvarsfordeling som vil være gunstig for et videre samarbeid. Det står følgende om nåværende situasjon:

---

⁵¹ Årsrapport 2020/ Tilstandsrapport pr 01.03.21, del 4.5

«Hamarøy kommune har Plan for oppvekst. Denne planen inneholder kanskje ikke tilstrekkelig om det som her er nevnt om kommunalt forebyggende arbeid.»

Revisor har ikke mottatt noen rutiner for hvordan Hamarøy kommune skal forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer. Kommunalleder for oppvekst sier at de ikke har noen dokumenter som redegjør for en samarbeidsmodell, men at nå når ny barnevernsreform kommer er man blitt mer oppmerksom på at slike rutiner må lages. Assisterende kommunedirektør og kommunalleder for oppvekst forteller at selv om det ikke er gode nok rutiner fungerer samarbeidet godt mellom barneverntjenesten og andre aktører som skoler, barnehage, kulturskole osv. Det blir laget ansvarsgrupper rundt barnet ved behov, og de får tilbakemeldinger om at enhetene er fornøyde med samarbeidet. De nevner at Basisteam for barn og unge (BBU) og Tverrfaglig team for unge (TBU) bidrar til samarbeid på tvers.

BBU er et tverrfaglig team som skal koordinere innsatsen overfor barn og unge i kommunen. BBU har ingen beslutningsmyndighet, kun en veiledende funksjon som skal bidra til at enhetene gjør sine enkeltvedtak ut fra et tverrfaglig perspektiv. Gamle Nord-Salten Barnevern er nevnt som samarbeidspartner på nettsiden om BBU⁵², men kontaktinfo som er oppgitt er til barneverntjenesten i Bodø kommune. Koordinator for teamet, ledende helsesykepleier, forteller at BBU oppleves verdifullt, men skulle vært bedre forankret i organisasjonen. Ledende helsesykepleier mener BBU fungerer i varierende grad, og har inntrykk av at det stort sett er skole, helsestasjon, Psykisk Helse (noen ganger NAV) som ser mest nytte av teamet.

Revisor har ikke mottatt noen rutiner for hvordan BBU skal arbeide. Det er utarbeidet en brosjyre med informasjon, men denne er ikke revidert etter kommunesammenslåingen. Med bakgrunn i koronapandemien har det ikke vært møter i 2020, siste møte var 23.09.19. Rektor ved Oppeid skole sier at basisteamet ligger nede for tiden, og at dette oppleves som et savn. Faglederen forteller at de ikke deltar i basisteamet per nå, barneverntjenesten har ikke vært innkalt til noen møter i basisteamet siden faglederen tiltrådte. Kommunalleder oppvekst

---

⁵² <https://www.hamaroy.kommune.no/basisteam-for-barn-og-unge.511022.no.html>

forteller at teamet ikke fungerer tilfredsstillende, men at målsetningen er å få det opp å gå igjen.

TBU er kommunens samordningsorgan for alle som jobber med barn og unge. Det skal være et mer uformelt forum der man prøver å holde seg oppdatert for eksempel gjennom ungdomsundersøkelsen, og foreslå relevante tiltak for kommunen. Faglederen deltok på et møte i 2021 i TBU, men sier det ikke har vært noen kontakt utover det. Revisor har mottatt referat fra møtene avholdt i 2020 og 2021, men ingen beskrivelse av utvalget eller deres oppgaver. Heller ikke rutine for samarbeid, møteplan eller lignende.

Jasska/Trygg-prosjektet løftes frem av både assisterende kommunedirektør og kommunalleder for oppvekst som en mulighet til tettere tverrfaglig samarbeid. Prosjektet var opprinnelig ferdig i 2019, men en rekke delprosjekter fortsetter videre. De ønsker at barneverntjenesten skal bli invitert til å delta i relevante prosjekt fremover. Forebygging er et veldig viktig område for prosjektet, og alle som arbeidet med barn og unge måtte ta et obligatorisk kurs om vold og seksuelle overgrep. I utgangspunktet var tanken at det skulle bli en tverrfaglig oppvekstplan ut av prosjektet, den planen er de i gang med nå. Den nye barnevernreformen vil spille en viktig rolle i arbeidet med planen.

11. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå.

Forebygging og samarbeid er ikke nevnt eksplisitt i vertskommuneavtalen. Bodø kommune skal som vertskommune ha ansvaret for barnverntjenester i Hamarøy kommune etter lov om barneverntjenester. Forebygging og samarbeid inngår som del av loven.

I Årsrapporten 2020 står det følgende:

«Samordning og samarbeid innebærer å koordinere «hvem gjør hva», sørge for at de ulike tjenestene jobber for samme mål og at nødvendig og tilstrekkelig informasjon deles mellom tjenesten for å hjelpe barnet mest mulig.»

«Når det gjelder samordning og koordinere «hvem som gjør hva» skjer dette hovedsakelig i enkeltsaker, for eksempel i ansvarsgrupper rundt hvert enkelt barn.»

I årsrapporten 2020 nevnes også den nye barnevernreformen som stiller krav til kommunene om å styrke det forebyggende arbeidet. Det står også at det er planlagt å jobbe nærmere med andre kommunale tjenester for å øke forebygging av omsorgssvikt i 2021. I årsplan 2021 står det at fagleder for avdeling Hamarøy har ansvar for jevnlig samarbeidsmøter på systemnivå med kommunale tjenester. For avdeling Bodø er det mer detaljert om hvilke samarbeidsinstanser det gjelder, og hvor mange møter som skal avholdes.

Rutinen «Samarbeid og ansvarsfordeling mellom barneverntjenesten og NAV» ble levert til revisor, den henviser til den nasjonale retningslinjen på NAV sine nettsider.

Rutinen «Tiltak, tiltaksplan og evaluering av tiltak» har en del 12 som heter «Tverrfaglig samarbeid, utveksling av opplysninger i tverrfaglig samarbeid og informasjon til andre instanser». Der står det følgende:

«I alle saker skal det vurderes om det kan være hensiktsmessig å ha et samarbeid eller kommunikasjon med, andre viktige aktører i barnets liv eller at noen av disse får informasjon om barnets situasjon. Samarbeidsmøter eller ansvarsgruppe kan opprettes som tiltak forutsatt at foreldrene samtykker til dette.»

«Det er viktig å være klar over at taushetsplikten ikke skal være til hinder for å hjelpe barnet.»

Barnevernlederen forteller at man ønsker å utvikle en god samarbeidsmodell i Hamarøy opp mot kommunen, spesielt med tanke på barnevernsreformen. Den kan være et eksempel for andre kommuner. Barnevernlederen ønsker også å koble seg tettere på Jasska/Trygg-prosjektet. Per nå har de ikke fått på plass et overordnet system og rutiner for alt, men man ønsker at det skal komme på plass. Barnevernlederen mener at faglederen har gjort en god jobb opp mot kommunale og andre relevante enheter om samarbeid, og presiserer at det er mye bedre nå enn tidligere. Nestleder minner om at utviklingsarbeid tar tid i barneverntjenesten, hverdagen er krevende og akuttsaker blir prioritert.

Barnevernlederen sier også at andre enheter ofte forventer mye av barneverntjenesten, og at de prøver å formidle til samarbeidspartnere hva de kan bidra med. Det er ikke slik at man kan bestille tjenester fra barneverntjenesten, derfor er det å tydeliggjøre samhandlingsrommet viktig. Nestlederen sier at barneverntjenesten vil, kan og skal dele informasjon når det er

nødvendig. For å sikre at dette skjer i praksis har de blant annet drøftinger og fellesveiledninger og individuell veiledning i de konkrete saker. Det er også lagt opp til at andre tjenester kan ringe barneverntjenestens vakttelefon for anonym drøfting av saker. Nestlederen er usikker på hvorvidt det er tilstrekkelig kjennskap til dette siste i ulike instanser i Hamarøy kommune.

Faglederen sier de har et mål om å bygge opp nettverkene fordi det er behov for mer samarbeid. Samarbeidene som er kommet på plass er på barneverntjenesten sitt initiativ. De fleste tar kontakt ved behov, men faglederen mener det er tankevekkende at noen skoler og barnehager aldri har meldt inn bekymringsmelding. Det er ingen overordnede formelle planer om hvordan samarbeidet skal foregå, for eksempel er det opp til skolene om de vil møte. Faglederen skulle ønske det ikke var et valg, men konkrete føringer, spesielt med tanke på barnevernreformen. Både rutiner i barneverntjenesten, og i kommunen, mangler. Faglederen sier alle har et ønske om trygge barn i Hamarøy, derfor kan kommunen gjennom bedre styring av samarbeidet være en modell for andre. Samlet sett mener faglederen at de er kommet nærmere alle samarbeidsaktørene, og det er mye bedre nå enn tidligere.

Barneverntjenesten har etter revisors anmodning laget en oversikt over samarbeidsinstanser med kontaktpersoner. Det omfatter:

- Fire barnehager
- Seks skoler inkludert en videregående skole, Storbjord montessoriskole har ikke fast kontaktperson
- Helsestasjon
- Tannhelsetjenesten
- Harstad/Narvik familievernkontor
- Politiet
- Krisesenter i Salten⁵³, nevnes i oversikten, men det er ikke oppgitt fast kontaktperson og det står at det ikke har vært kontakt med krisesenteret.
- NAV, har ingen fast kontaktperson.

---

⁵³ I oversikten står det Krisesenteret i Bodø, det er Krisesenteret i Salten som menes.

- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) Fauske, har ingen fast kontaktperson.
- Enhet voksenpsykiatri (VOP) Fauske, har ingen fast kontaktperson.
- Kommunepsykolog

Revisor har også bedt om samarbeidsavtaler, rutiner og referat fra samarbeidsmøter med relevante instanser. Revisor har mottatt en samarbeidsavtale barneverntjenesten i Hamarøy har med familievernkontoret i Harstad/Narvik. Avtalen gir barneverntjenesten mulighet til å henvende seg direkte til familievernkontoret, og den aktuelle saken vil bli prioritert.

Barneverntjenesten forplikter seg til å delta på første møte, og si noe om bakgrunnen for henvendelsen.

Barneverntjenesten har også sendt denne oversikten:

<u>Samarbeidsmøter</u>	Helsestasjon og jordmortjenesten	Politi	Tannhelsetjenesten
Oppstart	Vår 2021	Vår 2021	Vår 2021
Møter avholdt	1	1	1
Møteplan	Annenhver måned	To ganger i året	To ganger i året
Evaluering	Ved utgang 2021		

Revisor har mottatt referat fra følgende møter med samarbeidspartnere: Tannhelsetjenesten (18.02.2021) og Politi (05.05.2021).

I dokumentet «Årshjul for samarbeidsmøter med skole og barnehager i Hamarøy» står det at barneverntjenesten skal kalle inn til samarbeidsmøtene der det er fast møtestruktur, og har ansvar for å lage referat. Fagleder informerer om at årshjulet ble iverksatt i 2019, men stoppet opp da korona-restriksjonene ble innført mars 2020. Følgende referat fra møter med skoler og barnehager er levert til revisor: Drag skole (26.02.2020) og Innhavet oppvekstsenter (27.02.20), Drag barnehage (16.06.2020, 16.11.2020, 01.06.2021). Revisor har også mottatt

referat fra gjennomført ringerunde mars/april 2020 til alle skoler og barnehager, samt Hamarøy internasjonale senter, som var stengt under koronapandemien.

Fagleder forteller at e-poster er sendt ut til alle barnehager og skoler om tilbud om møte i løpet av høsten 2021. Fagleder sier at målet med samarbeidsmøtene er at man skal bli tryggere på hverandre, og få en bredere forståelse for hva barneverntjenesten arbeider med.

Revisor har valgt å snakke med en barnehagestyrer, rektor ved en skole, ledende helsesykepleier ved helsestasjonen i Hamarøy, Harstad/Narvik familievernkontoret, krisesenteret i Salten og politiet for å undersøke hvordan andre instanser opplever samarbeidet med barneverntjenesten i Hamarøy kommune.

Barnehagestyrer i Drag barnehage er fornøyd med samarbeidet med barneverntjenesten, og forteller at det er to samarbeidsmøter i året. I tillegg kan barnehagen kontakte barneverntjenesten ved behov. Barnehagen er fornøyd med informasjonen de får fra barneverntjenesten, og mener tilbudet fra tjenesten er bedre enn tidligere. Når revisor spør om det er noe som oppleves som en utfordring trekker barnehagestyrer frem at det kan være vanskelig når ikke barnehagen får informasjon om pågående saker. Faglederen sier at det ofte er et ønske om mer informasjon enn de har mulighet til å gi med bakgrunn i taushetsplikten.

Rektor på Oppeid skole opplever at når skolen sender inn bekymringsmeldinger behandles de på en forskriftsmessig og god måte. Skolen sier de tidligere hadde rutinemessige samarbeidsmøter, disse har ikke lengre blitt gjennomført. Skolen har ønsket at barneverntjenesten skal delta i ansvarsgrupper, i inneværende år har de deltatt i ansvarsgruppe i ett slikt tilfelle. Det har ikke vært møter mellom skolen og barneverntjenesten, og rektor mener det ikke foreligger en møteplan fremover. Skolen ønsker en samarbeidsavtale med barneverntjenesten for å sikre forebygging. Det er tidligere gjennomført samarbeid og kurs/fagdager, ut over det er det ikke gitt noen informasjon fra barneverntjenesten. Skolen mener barneverntjenesten gjør en god jobb, men mener det er potensial for større samarbeid for å finne felles løsninger for barnets beste.

Ledende helsesykepleier er fornøyd med barneverntjenesten i Hamarøy kommune, og sier de har hatt flere møter i tiden etter 2020. Det er laget en møteplan fremover, og helsestasjonen opplever at de kan få hjelp fra barneverntjenesten ved behov. Ledende helsesykepleier mener

det har blitt et bedre tilbud fra barneverntjenesten nå enn tidligere. Samtidig har koronapandemien skapt mange utfordringer der gode og innarbeidede strukturer i tjenesten har blitt forandret på grunn av stort arbeidspress og nye arbeidsoppgaver. Det skaper fortsatt utfordringer i arbeidshverdagen, også i arbeidet og samarbeidet med barnevernstjenesten.

Leder Harstad og Narvik familievernkontor er fornøyd med samarbeidet med barneverntjenesten i Hamarøy kommune. Familievernkontoret inviterer til faste møter slik det er avtalt i samarbeidsavtalen, og det gjennomføres i forbindelse med deres utekontor som er om lag en gang per måned. Familievernkontoret mener de får nok informasjon fra barneverntjenesten, og at de har en god dialog om felles klienter.

Leder for krisesenteret i Salten forteller at de gangene de har samarbeidet med barneverntjenester har de vært fornøyd med dialog og informasjonsflyt. Krisesenteret sier det har vært kontakt med barneverntjenesten i 2020/2021, men at det ikke er en fastlagt møteplan. De har en samarbeidsavtale med barneverntjenesten i Bodø som også gjelder for avdeling Hamarøy. Krisesenteret mener de får nok informasjon om hvordan de kan få hjelp fra barneverntjenesten ved behov, men ønsker mer tid til nærmere samhandling.

Politiet har ikke svart på henvendelsen fra revisor. Faglederen har tatt kontakt med forslag på møteplan, men ved intervjuet hadde de ikke fått svar. De har hatt et samarbeid med politiet tidligere, men det har vært endring av kontaktperson.

12. Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune skal bidra til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak.

Revisor har ikke mottatt noen rutiner for arbeid med individuell plan i barneverntjenesten. Nestlederen forteller at de ikke har egen rutinebeskrivelse for individuell plan. Ved behov benyttes fagstoff fra bufdir⁵⁴. De har en mal der det framkommer hva en individuell plan skal

---

54

https://www.buudir.no/Barnevern/Fagstotte/Samarbeid_mellom_helse_og_barnevern/Tilbud_og_tjenester/Individuell_plan/

inneholde. Der det er behov for en individuell plan finnes det gjerne en ansvarsgruppe, og det blir et tema der. Barneverntjenesten tar ansvar for individuell plan kun for barn med omsorgstiltak, og de som har hatt litt tyngre og omfattende tiltak over lang tid i barnevernet.

Faglederen sier at barneverntjenesten er pliktig å utarbeide en individuell plan hvis det er behov, men at planen ofte er laget tidligere av for eksempel skolen barnet går på.

Barneverntjenesten blir ofte tatt inn i ansvarsgruppen som skal følge opp videre. Faglederen mener de har laget en slik plan i perioden.

Ledende helsesykepleier har sendt rutinen for individuell plan i Hamarøy kommune.

Rutinene nevner ikke barneverntjenesten. Helsestasjonen forteller at selv om det ikke er nedfelt at de skal være koordinator for ansvarsgrupper og individuelle plan, er det de som tar den største arbeidsmengden. Det er behov for at også skolene og barnehagene bidrar med koordineringen, og at ledelsen legger til rette for det. Helsestasjonen forteller at barneverntjenesten er hjelpsomme og koordinerer ansvarsgrupper som kommer i gang via tiltak fra dem.

2.2.3 Rapportering

13. Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter som skal leveres til Hamarøy kommune.

Det er beskrevet i barneverntjenestens årsplan for 2021 at årsmeldinger skal være klare i februar. Den årlige rapporten skal etter vertskommuneavtalen inneholde minimum det samme innholdet som rapporteres til statsforvalteren. Bodø kommune har valgt en mer omfattende mal som er foreslått av statlige myndigheter. Det er ellers ikke levert noen rutiner eller maler til revisor som omhandler årsmeldingen. Nestlederen mener at det ikke trenger å være rutiner for alt man gjør. Det at det er skrevet i årsplanen at det skal gjennomføres er tilstrekkelig. Barnevernlederen mener også det de har i internkontrollsystemet er godt nok på området. Det er en sterk kultur for utarbeidelse av årsrapporter, og fra neste år blir en slik rapportering lovpålagt.

Barneverntjenesten Bodø, avdeling Hamarøy utarbeidet en samlet årsrapport 2020 og tilstandsrapport per 01.03.2021. Rapporten inneholder informasjon om hvordan tjenesten fungerer, økonomi og en rekke temaområder. utfordringer i barneverntjenesten blir også

drøftet. Rapporten ble levert til Hamarøy kommune våren 2021. Informantene er litt usikre hvilken dato møtet for overlevering av årsrapporten ble avholdt, og konkret hva som ble diskutert. Verken Bodø kommune eller Hamarøy kommune har skrevet referat fra møtet.

Assisterende kommunaldirektør og kommunalleder for oppvekst forteller at det er god kommunikasjon med barneverntjenesten, og at de tar kontakt hvis det er noen uklarheter. Det er ikke noen fast møteplan for oppdateringer eller informasjon utenom den årlige rapporten.

Flere momenter som løftes opp i vertskommuneavtalen er ikke nevnt i rapporten. Et eksempel er samiske hensyn og rettigheter. Et annet eksempel er punktet om at Hamarøy kommune skal stille med kontorplasser. Faglederen forteller at kontorene de benytter er dårlig egnet for barneverntjenesten. Det er mange ulike etater samlet på samme sted⁵⁵, og møterommet som er disponibelt kan kun nås ved å gå gjennom en felles kantine. Møterommet er heller ikke godt nok lydisolert, det samme gjelder noen av kontorene. Faglederen mener de har behov for eget venterom, og egen inngang. Slik slipper klientene å bli så synlige for alle. Faglederen sier at flere av klientene nekter å komme til kontoret, og ber om møter hjemme hos seg selv. Kontorene har også dårlig ventilasjon. Faglederen forteller problemstillingen er drøftet med kommunen, men at ikke nok har skjedd.

14. Hamarøy kommune skal sammen med Bodø kommune gjøre en årlig evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

Informantene forteller at det ikke er blitt gjennomført en evaluering av vertskommuneavtalen, men at det er ønskelig. Barnevernlederen sier at de har intensjon om å starte en prosess høsten 2021.

Kommunallederen for oppvekst i Hamarøy kommune sier han lener seg på barnevernlederen, og at det har vært for dårlig oppfølging fra hans side. Det har vært noen møter og samtaler, men på grunn av korona har det vært vanskelig. Kommunalleder sier at det føles som det ikke er nok tid til å følge opp og ha så god kontroll som ønskelig på alle områder. Bakgrunnen for

---

⁵⁵ Mattilsynet, bibliotek, skatteetaten, kirke, rus og psykiatri og noen ganger kommunalleder oppvekst.

det er at kommunallederen har et stort omfang av tjenester underlagt seg. Samtidig opplever kommunallederen at barneverntjenesten i kommunen er ivaretatt gjennom vertskommunesamarbeidet. Både kommunelederen og barnevernlederen mener det er god og ryddig samarbeidsrelasjon, men at en del ikke er landet etter kommunesammenslåingen.

15. Hamarøy kommune skal redegjøre for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret minst en gang i året.

Barnevernlederen orienterte kommunestyret i Hamarøy kommune om status i barneverntjenesten 25.02.2021. Det finnes ikke beskrivelse av orienteringen i et referat.

Hamarøy kommune skriver i sin årsmelding for rammeområdene 2020 at ansvaret for barnevern ligger hos oppvekst og undervisning. Ansvarsområdene kommenteres etter tur, med unntak av barnevern der følgende står:

«Barnevern

Barnevernet driftes av Bodø kommune.»

Årsberetning og regnskap 2020 redegjør for internkontrollen i Hamarøy kommune. Rapporteringen er generell, og nevner ikke konkrete tjenesteområder som for eksempel barneverntjenesten. KS mener at det tidlig i årsrapporten bør være en generell og overordnet rapport om internkontrollen for kommunen samlet. I tillegg bør internkontroll være en del av rapporteringen på kommunal-/tjenesteområdene utover i rapporten⁵⁶.

Assisterende kommunedirektør mener at orienteringen som barnevernlederen holdt i kommunestyret er tilstrekkelig rapportering. Det er en intensjon om at årsmeldingen skal inneholde mer informasjon om barneverntjenesten fremover, og at årsrapporten fra barneverntjenesten kan brukes som grunnlagsdokument.

---

⁵⁶ <https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/stat---kommune/internkontroll/arlig-rapportering-av-internkontroll/>

3 Revisors vurdering

3.1 Vurderinger

3.1.1 Kvalitet i tjenesten

1. *Bodø kommune og Hamarøy kommune skal ha mål for barneverntjenesten.*

Bodø kommune har overordnede mål for barneverntjenesten, og en årsplan som legger føringer for hva tjenesten skal arbeide med. Revisor sin vurdering er at målene bør henge sammen med mål som Hamarøy kommune har for barneverntjenesten, samt spesifikke mål som er satt i vertskommuneavtalen. Her vises det spesielt til samiske hensyn og rettigheter der det i begge kommunene er ulike oppfatning av hva som konkret skal gjøres av barneverntjenesten. Vertskommuneavtalen er overordnet, og revisor mener det med fordel kan være en tettere dialog på dette området mellom kommunene for å få klarhet i forventninger, klare mål og rapportering. Revisor er gjort kjent med at Regionalt samisk kompetansesenter (RESAK) kan bidra med faglig støtte til barneverntjenester i Norge. Med tanke på at Hamarøy kommune er samisk forvaltningsområdet bør barneverntjenesten i Bodø søke kunnskap og kompetanse på feltet slik at de kan levere en tjeneste som Hamarøy er forpliktet til.

Hamarøy kommune har ikke vedtatte mål for barneverntjenesten, med bakgrunn i faktadelen er revisors vurdering at de burde vedta mål som gir klare føringer utover vertskommuneavtalen med tanke på leveranse.

Revisor finner at Bodø kommune har vedtatte mål og planer for barneverntjenesten, mens Hamarøy kommune ikke har det.

2. *Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten.*

Med bakgrunn i etterspurt dokumentasjon finner revisor at Bodø kommune har de fleste nødvendige rutiner, og en fungerende internkontroll for barneverntjenesten. Revisor påpeker at alle rutinene bør lages i samme format, med dato for opprettelse og revidering. Samtidig bør det være et system for å sikre kontinuerlig oppdatering og revidering av rutinene.

Revisor sin vurdering er at Bodø kommune bør vurdere å lage rutiner for hvordan barneverntjenesten skal følge opp samiske hensyn og rettigheter som Hamarøy kommune har løftet frem i vertskommuneavtalen. Hvordan Bodø kommune skal følge opp dette avhenger også av klare mål fra Hamarøy kommune.

Revisor finner at Bodø kommune har nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten for de områdene som er etterspurt.

3. *Hamarøy kommune skal ha nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.*

Hamarøy kommune har ikke skriftlige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Det fastslås i vertskommuneavtalen at Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter til Hamarøy kommune. Selv om man får informasjon gjennom årsrapporten, og andre mindre rapporter, bør det etter revisors vurdering være en jevnlig møtepunkter mellom kommunene. På denne måten kan man diskutere for eksempel vanskelige saker, ta opp utfordringer, planlegge hvordan man skal samarbeide og lignende oppfølging.

Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

4. *Bodø kommune skal påse at barneverntjenestene som leveres til Hamarøy kommune er tilstrekkelig bemannet til enhver tid.*

Revisor finner at barneverntjenesten som leveres i Hamarøy kommune ikke er tilstrekkelig bemannet med bakgrunn i det som er lagt til grunn i vertskommuneavtalen. Det skal i utgangspunktet være seks stillinger, men i dag er det to operative ansatte. Det er positivt at to konsulenter er leid inn siste halvår 2021, men det løser ikke rekrutteringsutfordringen på sikt. Muligheten avdelingen i Hamarøy kommune har til å få hjelp fra faglig kompetanse i Bodø gjør dem kapabel til å gjennomføre sitt arbeid, men det er etter revisors vurdering et behov for å rekruttere slik at man har seks årsverk slik det står i vertskommuneavtalen.

Bemanningssituasjonen er sårbar, og kan påvirke kvaliteten i tjenestetilbudet. Dette er også for å sikre at arbeidspresset ikke blir for stort for de som er i jobb.

Revisor finner at Bodø kommune ikke har tilstrekkelig bemanning i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune.

- 5. Bodø kommune skal påse at de ansatte i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.**

De ansatte i barneverntjenesten har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner. Barneverntjenesten har gode planer for kompetansebygging, både i overordnet plan, årsplanen og gjennom læringsnettverket i Salten. Samtidig kan avdeling Hamarøy drøfte vanskelige saker med andre fagledere, leder og jurister jevnlig i fagmøter.

Revisor finner at de ansatte i barneverntjenesten som leveres fra Bodø kommune til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.

- 6. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen en uke gjennomgå mottatte bekymringsmeldinger, og vurdere videre undersøkelse.**

Barneverntjenesten i Bodø kommune har nødvendige rutiner for behandling av bekymringsmeldinger, og har ikke hatt fristoverskridelser.

Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomgår bekymringsmeldinger innen en uke.

- 7. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen tre måneder ha gjennomført undersøkelse.**

Barneverntjenesten i Bodø kommune har nødvendige rutiner for å gjennomføre undersøkelser, og har ikke hatt fristoverskridelser.

Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomfører undersøkelser innen tre måneder.

- 8. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan for alle barn med hjelpetiltak. Den skal evalueres regelmessig.**

Barneverntjenesten i Bodø kommune har nødvendige rutiner for å ivareta tiltaksplaner og evaluering av den for barn med hjelpetiltak. De fleste barn med hjelpetiltak har hatt

tiltaksplan, men revisors sin vurdering er at barneverntjenesten må sikre at alle får det slik lovverket krever. Når det gjelder evalueringer oppfatter revisor at barneverntjenesten ikke konsekvent følger egen rutine om å evaluere tiltaksplanen hver tredje måned, selv om rutinen overholdes i de fleste tilfellene. Det er positivt med medvirkning, og en grundig evaluering av tiltaksplanen, men det burde ikke gå lengre tid enn det som er lovpålagt.

Etter revisors vurdering bør informasjon om tiltaksplan og evaluering av tiltaksplan komme frem i årsrapporten da det er lovpålagte krav som kan si noe om kvaliteten i tjenesten som tilbys.

Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune har tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, men at det er noen unntak. Barneverntjenesten evaluerer tiltaksplanene, men ikke alltid innenfor rutinen om hver tredje måned.

9. *Barneverntjenesten i Bodø kommune skal besøke barnet i fosterhjemmet minimum fire ganger i året, og sørge for minimum fire tilsynsbesøk i året.*

Barneverntjenesten i Bodø kommune har nødvendige rutiner for oppfølgingsbesøk og tilsynsbesøk i fosterhjem. Revisor finner at rutineene ikke i stor nok grad er fulgt opp, siden ikke alle barn får de lovpålagte besøkene og oppfølging i fosterhjemmet. Det samme gjelder tilsynsbesøkene. Koronasituasjonen har gjort det vanskeligere med besøk i hjemmet, men en del av bakgrunnen slik det legges frem i årsrapporten er underbemanning. Barneverntjenesten i Bodø kommune må derfor finne tiltak slik at rutineene gjennomføres i praksis.

Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune ikke har gjennomført minimum fire besøk i året for alle barn i fosterhjem. Barneverntjenesten har heller ikke sørget for at alle barn i fosterhjem har fått minimum fire tilsynsbesøk i året.

3.1.2 Forebygging og samarbeid

10. *Hamarøy kommune skal finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.*

Revisor har ikke mottatt rutiner for forebygging av omsorgssvikt og adferdsproblemer. Vår vurdering er at dette er noe Hamarøy kommune må arbeide for å få på plass. Revisor finner ikke planer for hvordan kommunale aktører skal samarbeide med barneverntjenesten.

Mangelen av planer, rutiner og konkrete tiltak kan føre til at det er vanskelig å få den fulle oversikten slik at en kan forebygge på en god og treffende måte. Dette kan også føre til usikkerhet hos samarbeidspartnere. BBU løftes frem, men slik revisor forstår det har det ikke vært møter i teamet siden 2019. Slik revisor ser det bør Hamarøy kommune ha rutiner for oppgavene til BBU og TBU. Jasska/Trygg prosjektet trekkes frem av flere, men ble avsluttet i 2019. Hva konkret som ligger i videreføringen av delprosjektene er uklart, selv om det er en intensjon om at barneverntjenesten skal kobles på prosjektene fremover.

Uavhengig av om dette er et vertskommunesamarbeid eller ikke er det naturlig at barneverntjenesten tar del i samarbeidet for å ivareta kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer. Revisor finner Hamarøy kommune ikke tilrettelegger godt nok for samarbeid med barneverntjenesten på et overordnet nivå. I faktadelen om kriterie 11 fremgår det at barneverntjenesten samarbeider med enheter i kommunen hver for seg, men det finnes ikke en helhetlig retning eller målsetninger fra kommunen på feltet. Overordnede møteplasser på tvers bør etter revisors vurdering styrkes, og barneverntjenesten bør være en viktig del av dette.

Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har tilstrekkelige tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

11. Barneverntjenesten i Bodø kommune skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå.

Revisor finner at barneverntjenesten har gjort mye for å få i gang samarbeid med både kommunale aktører og andre. Det er positivt at de fleste aktørene opplever at tjenesten, og samarbeidet, er bedre enn tidligere. Revisor merker seg at barneverntjenesten ikke har kontaktpersoner og samarbeidsavtaler med alle samarbeidsinstansene i Hamarøy kommune. Revisor sin vurdering er at samarbeidet burde være mer formalisert. Informasjonen kan med fordel inngå i årsplanen.

Faglederen sitt forslag om møter med alle ledere på samme nivå i kommunen kan være en god måte å få i gang et bedre tverrfaglig samarbeid. Det vil gi barneverntjenesten en arena til å formidle hva de arbeider med, og komme tettere på de kommunale enhetene. Det er også viktig å inkludere eksterne enheter som politi, krisesenter og familievernkontor. Slik det er nå

møter for eksempel faglederen hver barnehage og skole. Revisor sin vurdering er at dette kan samordnes bedre om det styres fra Hamarøy kommune.

Revisor sin vurdering er at barneverntjenestens vakttelefon for anonym drøfting av saker bør gjøres bedre kjent i kommunen.

Revisor legger til grunn at barneverntjenesten i Bodø kommune samarbeider med andre sektorer og forvaltningsnivå, men arbeidet kan med fordel være mer formalisert.

12. *Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune skal bidra til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak.*

Barneverntjenesten i Bodø bidrar til å utarbeide individuell plan ved behov. De har ikke egne rutiner for individuell plan, og revisor sin vurdering er at dette ikke er tilstrekkelig med tanke på det nære samarbeidet som trengs mellom ulike instanser ved individuell plan. Hver kommune kan ha ulike utfordringer, og samarbeidsmønster, derfor er det viktig å sikre at barn med langvarige og koordinerte tiltak får like god hjelp i ulike kommuner gjennom gode rutiner.

Revisor finner det er positivt Hamarøy kommune har en rutine for arbeidet med individuell plan. Hamarøy kommune burde sørge for en jevnere fordeling av ansvaret for ansvarsgrupper og individuell plan, tydelige føringer og rutinene bør være kjent i alle relevante avdelinger.

Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune har etter revisors forståelse bidratt til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak. Barneverntjenesten burde etter revisor vurdering få på plass en rutine for utarbeidelse av individuell plan, og Hamarøy kommune bør arbeide videre med forankringen av sin rutine i de ulike avdelingene.

3.1.3 Rapportering

13. *Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter som skal leveres til Hamarøy kommune.*

Barneverntjenesten har levert en detaljert og grundig årsrapport for 2020, og de har etter revisors vurdering ivaretatt rapporteringsplikten slik den er beskrevet i vertskommuneavtalen.

Samtidig er revisors vurdering at barneverntjenesten i tillegg burde rapportere på noen spesifikke områder nevnt i vertskommuneavtalen. Den årlige rapporten kan blant annet inneholde beskrivelser om hvordan Bodø barneverntjeneste ivaretar samiske hensyn og rettigheter. Kontorplassene som Hamarøy kommune har gjort tilgjengelige for barneverntjenesten kan også nevnes i rapporten, da det av barneverntjenesten trekkes frem som en utfordring. Revisor er av samme oppfatning som fagleder om at kontorlokalene ikke er egnede. Lokalene bør være egnet til å ivareta personvern hensyn og kravene til taushetsplikt.

Revisor finner at Bodø kommune har utarbeidet årlig rapport om barneverntjenesten, og levert den til Hamarøy kommune. Rapporteringen bør være tett koblet opp til vertskommuneavtalen.

14. *Hamarøy kommune skal sammen med Bodø kommune gjøre en årlig evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.*

Revisor finner at Hamarøy kommune og Bodø kommune til nå ikke har gjort en evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten. Det er en intensjon fra begge kommunene om at dette skal gjennomføres, muligens i løpet av høsten. Vurderingen gjort av revisor er at en evaluering av avtalen kan bidra til konkretisering og avklaring rundt forventninger, mål og hvordan man skal rapportere. Samtidig er det en mulighet til å løse utfordringer, slike som bedre løsninger når det gjelder lokaler.

Revisor finner at Hamarøy kommune og Bodø kommune har ikke gjennomført en evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

15. *Hamarøy kommune skal redegjøre for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret minst en gang i året.*

Barnevernlederen har redegjort for tilstanden i barneverntjenesten i kommunestyret i 2021. Revisor sin vurdering er at det er viktig at kommunestyret får informasjon om tjenesten Hamarøy kommune får levert gjennom vertskommunesamarbeidet. Det kan bidra til god forankring, og gi mulighet til styring når det er behov. Hamarøy kommune har fremdeles det overordnede ansvaret for barneverntjenesten som tilbys i egen kommune, det er derfor

nødvendig med tilstrekkelig informasjon til de folkevalgte. Revisor sin vurdering er at orienteringen bør protokollføres.

Kommunedirektøren i Hamarøy kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll en gang i året gjennom årsberetningen og årsmeldingen, men rapporteringen inneholder ikke vurderinger rundt barneverntjenesten. Revisor sin vurdering er at barneverntjenesten bør nevnes i rapporteringen til kommunestyret.

Revisor finner at Hamarøy kommune har redegjort for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret i 2021 gjennom å invitere barnevernleder til å orientere.

3.2 Konklusjon og anbefaling

3.2.1 Konklusjon

Revisor er enig med informantene om at det har vært en spesiell tid med tanke på koronasituasjonen som har preget årene 2020 og 2021. På samme tid har det skjedd mange endringer både når det gjelder opprettelse av ny kommune, og vertskommunesamarbeidet om barneverntjenester fra 2020. Vertskommunesamarbeidet har ikke vært i drift særlig lenge, og mye vil nok komme på plass etter hvert.

Hamarøy kommune har ikke overordnede mål for barneverntjenesten, og heller ikke rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Det er generelt lite informasjon om tjenesten blant annet i planer, årsmelding og årsberetning. Kravene om samiske hensyn og rettigheter i vertskommuneavtalen er det behov for mer dialog rundt for å avklare forventninger, mål og rapportering.

Bodø kommune har mål for barneverntjenesten, og planer som konkretiserer arbeidet. Barneverntjenesten har system, rutiner og internkontroll for de områdene revisor har etterspurt. Både Bodø kommune og Hamarøy kommune er fornøyde med barneverntjenesten, og mener samarbeidet fungerer godt og at tjenesten er forbedret gjennom vertskommunesamarbeidet.

Barneverntjenesten avdeling Hamarøy har rekrutteringsutfordringer, og ledelsen gir støtte fra Bodø som bidrar til et tilstrekkelig tjenestetilbud. Det er uansett behov for en mer stabil situasjon med faste ansatte for å følge opp vertskommuneavtalen på en god måte. De ansatte har tilstrekkelig kompetanse og faglige kvalifikasjoner.

Det er få fristbrudd i 2020, bekymringsmeldinger og undersøkelser blir behandlet innen fastsatt tid. Det er tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, og evalueringene skjer i de fleste tilfeller hver tredje måned slik rutinen legger føringer om. På dette området kan barneverntjenesten arbeide for å sikre at alle barn får det de har krav på. Det samme gjelder oppfølgingsbesøk av, og tilsyn i, fosterhjem der kravene om minimum fire besøk i året ikke er overholdt for alle barn i 2020.

Hamarøy kommune har ikke tilstrekkelig planer, rutiner og tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker. Et relevant eksempel er at det ikke finnes noen planer for hvordan kommunale aktører skal samarbeide med barneverntjenesten. Barneverntjenesten har satt i gang et arbeid for å kunne samarbeide godt med relevante aktører i Hamarøy kommune, men arbeidet bør være mer formalisert.

Hamarøy kommune og barneverntjenesten arbeider med individuell plan. I Hamarøy kommune har de rutiner for individuell plan, men det er behov for en jevnere fordeling av ansvaret, samt at rutinene er kjent i alle relevante avdelinger. Barneverntjenesten har ikke en utarbeidet rutine for individuell plan.

Barneverntjenesten har utarbeidet en grundig årsrapport som er levert til Hamarøy kommune, men revisor gjør oppmerksom på at flere deler av vertskommuneavtalen kunne vært nevnt i rapporteringen. Kommunene har ikke hatt en evaluering av vertskommuneavtalen slik det er bestemt. Barnevernleder har holdt en orientering i kommunestyret i 2020, revisor påpeker at slike orienteringer bør protokollføres.

Konklusjon: *Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*

3.2.2 Anbefalinger

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen anbefaler revisjonen at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

4 Kommunedirektørens kommentar

Kommunedirektøren sendte sin kommentar til rapporten 20.10.2021.

Kommentaren er tatt med i sin helhet i vedlegg 1.

Kommunedirektøren tar forvaltningsrapporten og anbefalingene til etterretning, og har ingen ytterligere kommentarer til rapporten.

Kommentaren har ikke ført til endringer i rapporten.

5 Litteratur og kildereferanser

Lover og forskrifter

Barnevernloven, lov om barneverntjeneste, sist endret: LOV-2020-06-19-89 fra 01.01.2021, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100>

Forskrift om fosterhjem, sist endret: FOR-2014-01-24-52 fra 01.02.2014, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2003-12-18-1659>

Forskrift om internkontroll for kommunens oppgaver etter lov om barneverntjenester, sist endret: FOR-2005-12-14-1584 fra 14.12.2005, <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2005-12-14-1584>

Kommuneloven, Lov om kommuner og fylkeskommuner, sist endret: LOV-2020-06-23-97 fra 30.12.2020, https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83#KAPITTEL_7-4

Offentlige dokumenter

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2021A), Barnevern kommunemonitor, nettartikkel, https://bufdir.no/statistikk_og_analyse/barnevern_kommunemonitor/#/1875

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2021B), Om tilstandsrapportering, nettartikkel, 12.01.2021, https://www.bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/tilstandsrapportering/om_tilstandsrapportering/

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2021C), Vil du være tilsynsperson for et barn i fosterhjem? https://bufdir.no/Fosterhjem/Alle_kontorer/Oslo_kommune/Vil_du_vare_tilsynsperson_for_et_barn_i_fosterhjem/

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2020), Hva er barnevernsreformen?, nettartikkel, 30.11.2020, https://bufdir.no/Barnevern/reform/om_reformen/

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019A), Individuell plan (IP), nettartikkel, 01.04.2019,

https://www.bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/Samarbeid_mellom_helse_og_barnevern/Tilbud_og_tjenester/Individuell_plan/

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2019B), Saksbehandlingsrundskrivet, 17.12.2019, <https://www.bufdir.no/fagstotte/produkter/saksbehandlingsrundskrivet/>

Hamarøy kommune, Delprosjekt 10.2.2 – Plan for helse og omsorg, utarbeidet 06.06.2019

Hamarøy kommune, Årsmelding fra rammeområdene 2020.

Kommunedelplan for oppvekst- og kulturavdelingen 2018-2030, Bodø kommune,

https://bodo.kommune.no/getfile.php/138728-1556867657/Bunntekst/Planer%20og%20strategier/BYRAA_BK_Oppvekstplan_21x21_Skjerm.pdf

Kommunesektorens organisasjon (2020), Orden i eget hus - Kommunedirektørens internkontroll, En praktisk veileder, Versjon 3. April 2020.

<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/lokaldemokrati/internkontroll/Kommunedirektorens-internkontroll-veileder-08092020.pdf>

NIVI Rapport 2020:3, http://www.nivianalyse.no/wp-content/uploads/2021/02/NIVI_Rapport_2020_3_Interkommunalt_samarbeid_i_Nordland_2020-komprimert.pdf

Prop. 133 L (2020–2021) Lov om barnevern (barnevernsloven) og lov om endringer i barnevernloven,

<https://www.regjeringen.no/contentassets/f325e4de00fb472f85a7a2b94124f531/no/pdfs/prp202020210133000dddpdfs.pdf>

Prop.84 L (2019–2020) Endringer i barnevernloven (samtaleprosess, årlig tilstandsrapportering mv.), <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-84-l-20192020/id2698870/>

Prop. 73 L (2016-2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform),

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop.-73-l-20162017/id2546056/>

Prop. 106 L (2012–2013) Endringer i barnevernloven,

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/prop-106-l-20122013/id720934/>

SSB (2021A), Barnevern – Hamarøy kommune, nettartikkel, 15.06.2021,

https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/bodo/barnevern?regioner=1875&checkbox_kostra_gruppe=true&checkbox_land-uten-oslo=true&checkbox fylkesgjennomsnitt=true&checkbox_vis flere regioner=true

SSB (2021B), Kommunefakta – Hamarøy kommune, nettartikkel,

<https://www.ssb.no/kommunefakta/habmer-hamaroy>

VID Rapport 2019 / 3, Tor Slettebø, Kristin Briseid, Elisabeth Brodtkorb, Erik Skjeggestad, Sidsel Sverdrup og Torgeir Sørensen, «Godt nok barnevern? Forståelser av forsvarlighet og internkontroll i den kommunale barneverntjenesten»,

https://bibliotek.buudir.no/BUF/101/Godt_nok_barnevern_Forstaelser_av_forsvarlighet_og_i_ternkontroll_i_den_kommunale_barneverntjenesten.pdf

Årsplan med budsjett (2021), Bodø kommune,

<https://bodo.kommune.no/getfile.php/1339837-1604571332/Filer/%C3%98konomi%20og%20finans/2020/R%C3%A5dmannens%20budsjettforslag%202021-2024/R%C3%A5dmannens%20forslag%202021-2024%20v4-medforside.pdf>

Interne dokumenter

Interne rutiner Bodø barneverntjeneste

Interne rutiner Hamarøy kommune

Økonomiforslag 2020/2021

Årsrapport 2020/ Tilstandsrapport pr 01.03.21, Barneverntjenesten Bodø, avdeling Hamarøy.

Figuroversikt

Figur 1: Oversikt over barn med hjelpetiltak, tiltaksplan og evaluering. Kilde: Bodø kommune. Halvårsrapportering buudir 1.halvår 2020 og 2.halvår 2020.

6 Vedlegg

Vedlegg 1. Høringssvar fra kommunedirektøren

Hábmera suohkan
Hamarøy kommune

SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS

Postboks 140

8201 FAUSKE

Deres ref:	Vår ref 2021/682-4	Saksbehandler Odd-Børge Pedersen	Dato 20.10.2021
------------	-----------------------	-------------------------------------	--------------------

Kommunedirektørens uttalelse i forhold til vertskommunesamarbeid Barnevern

Kommunedirektøren tar forvaltningsrapporten og de anbefalinger som ligger i denne til etterretning, og har ingen ytterligere kommentarer til rapporten ut over dette.

Med hilsen

Odd-Børge Pedersen
Kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Postadresse:
Marie Hamsuns vei 3, 8294 Hamarøy
Besøksadresse:
Marie Hamsuns vei 3

Epostadresse:
postmottak@hamaroy.kommune.no
Web adresse:
www.hamaroy.kommune.no/

Telefon:
75765000

Organisasjonsnummer:
970542507

SAK 40/21

Rapport forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
17.11.2021

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 21. oktober 2021; Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeidet om barnevernstjenesten

Bakgrunn for saken:

Forvaltningsrevisjonen har sin bakgrunn i kommunestyrets vedtatte Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023, med følgende prioriterte områder for forvaltningsrevisjon:

1. Ledelse og styring, inkludert sykefraværsoppfølging – 2020 (kontrollutvalget 11.2.21)
2. Barnevern – 2021 (kontrollutvalget 17.11.2021)
3. Eiendomsforvaltning 2022
4. Samisk språkforvaltning - 2023

Videre har revisjonen bakgrunn i kontrollutvalgets bestilling 4.06.2021, sak 16/21.

Formålet med undersøkelsen på dette området har vært å få svar på hvordan vertskommunesamarbeidet med barneverntjenesten i Bodø fungerer.

Følgende problemstilling har vært undersøkt i denne revisjonen:

I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?

Det er lagt til grunn vurderinger i forhold til følgende forhold:

- Samarbeidsavtalen
- Økonomi, rapportering
- Rutiner
- Leveranse, rapportering/oppfølging
- Kommunikasjon
- Forventningsavklaring
- Evaluering

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a Kommunens retningslinjer, reglementer og rutiner, Kommuneloven, Forvaltningsloven, Barnevernloven med forskrifter, og alminnelig praksis på området. En fullstendig utledning av revisjonskriteriene finnes i rapportens kapittel 2, med 15 revisjonskriterier.

Revisjonen er gjennomført ved intervjuer med Bodø kommunes barnevernleder, nestleder og fagleder ved tjenestens avdeling Hamarøy. Videre er Hamarøy kommunes kommunalleder oppvekst, og konstituert/assisterende kommunedirektør. Det er også gjennomført dokumentanalyse.

Revisors funn og vurderinger: I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?

Revisjonskriterium 1: Bodø kommune og Hamarøy kommune skal ha mål for barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har vedtatte mål og planer for barneverntjenesten, mens Hamarøy kommune ikke har det.

Revisjonskriterium 2: Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten for de områdene som er etterspurt.

Revisjonskriterium 3: Hamarøy kommune skal ha nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

Revisjonskriterium 4: Bodø kommune skal påse at barneverntjenestene som leveres til Hamarøy kommune er tilstrekkelig bemannet til enhver tid.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune ikke har tilstrekkelig bemanning i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune.

Revisjonskriterium 5: Bodø kommune skal påse at de ansatte i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.
Revisors vurdering: Revisor finner at de ansatte i barneverntjenesten som leveres fra Bodø kommune til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.

Revisjonskriterium 6: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen en uke gjennomgå mottatte bekymringsmeldinger, og vurdere videre undersøkelse.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomgår bekymringsmeldinger innen en uke.

Revisjonskriterium 7: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen tre måneder ha gjennomført undersøkelse.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomfører undersøkelser innen tre måneder.

Revisjonskriterium 8: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan for alle barn med hjelpetiltak. Den skal evalueres regelmessig.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune har tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, men at det er noen unntak. Barneverntjenesten evaluerer tiltaksplanene, men ikke alltid innenfor rutinen om hver tredje måned.

Revisjonskriterium 9: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal besøke barnet i fosterhjemmet minimum fire ganger i året, og sørge for minimum fire tilsynsbesøk i året.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune ikke har gjennomført minimum fire besøk i året for alle barn i fosterhjem. Barneverntjenesten har heller ikke sørget for at alle barn i fosterhjem har fått minimum fire tilsynsbesøk i året.

Revisjonskriterium 10: Hamarøy kommune skal finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har tilstrekkelige tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Revisjonskriterium 11: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå.
Revisors vurdering: Revisor merker seg at barneverntjenesten ikke har kontaktpersoner og samarbeidsavtaler med alle samarbeidsinstansene i Hamarøy kommune. Revisor sin vurdering er at samarbeidet burde være mer formalisert. Informasjonen kan med fordel inngå i årsplanen. (...) Faglederen sitt forslag om møter med alle ledere på samme nivå i kommunen kan være en god måte å få i gang et bedre tverrfaglig samarbeid. Det vil gi barneverntjenesten en arena til å formidle hva de arbeider med, og komme tettere på de kommunale enhetene. Det er også viktig å inkludere eksterne enheter som politi, krisesenter og familievernkantor. (...) Revisor legger til grunn at barneverntjenesten i Bodø kommune samarbeider med andre sektorer og forvaltningsnivå, men arbeidet kan med fordel være mer formalisert.

Revisjonskriterium 12: Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune skal bidra til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak.

Revisors vurdering: Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune har etter revisors forståelse bidratt til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak. Barneverntjenesten burde etter revisor vurdering få på plass en rutine for utarbeidelse av individuell plan, og Hamarøy kommune bør arbeide videre med forankringen av sin rutine i de ulike avdelingene.

Revisjonskriterium 13: Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter som skal leveres til Hamarøy kommune.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har utarbeidet årlig rapport om barneverntjenesten, og levert den til Hamarøy kommune. Rapporteringen bør være tett koblet opp til vertskommuneavtalen.

Revisjonskriterium 14: Hamarøy kommune skal sammen med Bodø kommune gjøre en årlig evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune og Bodø kommune har ikke gjennomført en evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

Revisjonskriterium 15: Hamarøy kommune skal redegjøre for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret minst en gang i året.

Revisors vurdering: Kommunedirektøren i Hamarøy kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll en gang i året gjennom årsberetningen og årsmeldingen, men rapporteringen inneholder ikke vurderinger rundt barneverntjenesten. Revisor sin vurdering er at barneverntjenesten bør nevnes i rapporteringen til kommunestyret.

Revisor finner at Hamarøy kommune har redegjort for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret i 2021 gjennom å invitere barnevernleder til å orientere.

Revisors anbefalinger:

Revisor konkluderer som følger i rapporten: *«Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.»*

På bakgrunn av undersøkelsene anbefaler revisor at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.
3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektørens kommentar er i sin helhet lagt ved rapporten.

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport som samsvarer med bestillingen.

Rapporten får frem at barnevernstjenesten ivaretar kompetansekrav til ansatte, og at tjenesten har på plass rutiner og lovpålagt internkontroll. Videre viser rapporten at lovbestemte frister for å undersøke saker overholdes.

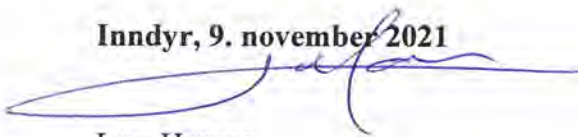
På den noe mer negative siden viser rapporten også at det er utfordringer for å få på plass samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer. I tillegg viser revisor til at Hamarøy kommune mangler rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen, og at avtalen så langt ikke er evaluert.

Rapporten får frem forbedringsmuligheter, og der hvor dette er relevant har revisor gitt anbefalinger til slike forbedringer.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil trekke frem .....

Inndyr, 9. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

NOTAT

Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22

Strategisk ledergruppe har hatt møte med leder for Bodø barnevern og fagleder for barnevernet i Hamarøy den 06.04.22 for drøfting av barnevernets årsrapport for 2021/tilstandsrapport pr.feb 2022.

Videre har strategisk ledergruppe hatt et nytt møte den 19.04.22. Agenda for møtet var å drøfte årsrapporten for 2021/tilstandsrapport pr.feb 2022.

Utfordringer i barnevernet: Samarbeid over sektorene

Barnevernsreformen

Forvaltningsrevisjonen

Eksisterende samarbeidsavtale justeres av barnevernet i Bodø ut fra ny kommunelov slik at det blir juridisk rett og herunder vil det bli utarbeidet skriftlige mål for barnevernet.

Det er ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Hamarøy kommune skal holde et seminar 04. og 05. oktober med tema opplysningsplikt, avvergingsplikt og meldeplikt for alle som jobber med barn i Hamarøy kommune.

På møtet ble det enighet om at denne gruppa møtes en gang pr. kvartal.

NOTAT

Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 20.04.23

Viser til redegjørelse i kontrollutvalget 22.08.22

Hamarøy kommune har arrangert et seminar den 04. – 05.10.22 med tema meldeplikt, avvergingplikten og forebygging. Seminaret var det barnevernet som hold. Seminaret var over to dager med samme innhold til sammen var det om lag 140-150 kommunalt ansatte som fulgte seminaret.

Leder for barnevernet deltok i kommunestyre den 27.10.23 hvor leder orientert om barnevernets arbeid.

Årsrapporten fra barnevernet mottok kommunen den 20.03.23 denne er ikke behandlet i strategisk ledelse.

Barnevernet følger fortløpende opp bemanningen og gjør det som kan forventes (rekrutterer). Det er imidlertid store utfordringer ift rekruttering i alle mindre kommuner, noe dere vel er godt kjent med.

Eksisterende samarbeidsavtale justeres av barnevernet i Bodø ut fra ny kommunelov slik at det blir juridisk rett og herunder vil det bli utarbeidet skriftlige mål for barnevernet. Prosessen har tatt sin tid grunnet drøftinger med advokat, men forventes ferdig innen utgangen av april - 23.

Det er ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer, men her er det snakk å forebygge at omsorgssituasjonen til barn i Hamarøy ikke utvikler seg slik at det blir behov for barneverntiltak. Kommunen jobber for å få på plass en oppvekstplan, men dette er en stor og omfattende jobb.

NOTAT

Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den aug -23

Jeg har ikke noe nytt siden sist jeg rapporterte i april.

Bortsett fra følgende fra mail fra lederen den 21.08.8:

Proessen med å utforme **en oppdatert avtale tar lengre tid enn antatt.**

Dette blant annet fordi kommuneadministrasjonen, juridisk avdeling, økonomiavdelingen og politikken skal ha ett ord med i laget.

Men også fordi det er ett høyt aktivitetsnivå og trang kalender hos de involverte parter. Dermed går det noe tid mellom møtepunktene for å jobbe med avtalen.

Men arbeidet er kommet godt i gang, slik at det har vært progresjon. De fleste punkter er avklart.

Når avtalen er ferdig utarbeidet fra vår side blir det jo deres tur å vurdere avtalens innhold og utforming.

Det er derfor vanskelig å estimere ett konkret tidsperspektiv på når tid ny avtale er klar.

Det har blitt etterspurt **hvordan vertskommunesamarbeidet kan evalueres.**

Jeg har forhørt meg rundt omkring. Det eneste jeg fant var at Statsforvalteren ikke har noen maler, oppskrifter eller forslag, annet enn at man kan få hjelp til prosess.

For øvrig evaluerte Hamarøy vertskommunesamarbeidet for sitt barnevern gjennom en forvaltningsrevisjon utført av Salten kommunerevisjon. Denne ligger på

[file:///C:/Users/4576/Downloads/Forvaltningsrevisjon-VertskommunesamarbeidetombarneverntjenestenHamarykommune%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/4576/Downloads/Forvaltningsrevisjon-VertskommunesamarbeidetombarneverntjenestenHamarykommune%20(1).pdf)

Viser til redegjørelse i kontrollutvalget 22.08.22

Hamarøy kommune har arrangert et seminar den 04. – 05.10.22 med tema meldeplikt, avvergingplikten og forebygging. Seminaret var det barnevernet som holdt. Seminaret var over to dager med samme innhold til sammen var det om lag 140-150 kommunalt ansatte som fulgte seminaret.

Leder for barnevernet deltok i kommunestyre den 27.10.23 hvor leder orientert om barnevernets arbeid.

Årsrapporten fra barnevernet mottok kommunen den 20.03.23 denne er ikke behandlet i strategisk ledelse.

Barnevernet følger fortløpende opp bemanningen og gjør det som kan forventes (rekrutterer). Det er imidlertid store utfordringer ift rekruttering i alle mindre kommuner, noe dere vel er godt kjent med.

Eksisterende samarbeidsavtale justeres av barnevernet i Bodø ut fra ny kommunelov slik at det blir juridisk rett og herunder vil det bli utarbeidet skriftlige mål for barnevernet. Prosessen har tatt sin tid grunnet drøftinger med advokat, men forventes ferdig innen utgangen av april - 23.

Det er ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer, men her er det snakk å forebygge at omsorgssituasjonen til barn i Hamarøy ikke utvikler seg slik at det blir behov for barneverntiltak. Kommunen jobber for å få på plass en oppvekstplan, men dette er en stor og omfattende jobb.

Notat

Redegjørelse til møte i kontrollutvalget 29.04.24.

Det er ingen tvil om at arbeidet med oppdatert avtale med vertskommuneavtalen med Bodø kommune har tatt mye lengre tid enn det som er ønskelig og det er sterkt beklagelig. Dette skyldes en rekke forhold som beskrevet tidligere. I tillegg er kommunalleder med ansvaret for barnevernet langtidssykemeldt, dette har gjort oppfølgingsarbeidet utfordrende.

Jeg har fått opplyst fra vertskommunen at planutkastet er ferdig og er til behandling i Bodø kommunens administrasjon. Når behandlingen er ferdig der, oversendes den til oss for videre behandling.

Det skal også lages en oppvekstplan for kommunen, dette arbeidet ble noe forsinket pga naturhendelse, men vi forutsetter oppstart før sommerferien.

Det også innarbeidet rutine for samhandling med vertskommunen og Hamarøy kommune to ganger i året på kommunedirektør/kommunalledernivå. I tillegg blir kommunestyret orientert en gang i året fra vertskommunen.

SAK 12/24**Årsregnskap og årsberetning for Hamarøy kommune 2023
– kontrollutvalgets uttalelse****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
29.04.2024**Vedlegg:**

- a) Hamarøy kommune, 22.02.2024: Årsregnskap og beretning 2023
- b) Salten kommunerevisjon IKS, 15.04.2024. Uavhengig revisors beretning.
- c) Salten kommunerevisjon IKS 22.04.2024. Oppsummering av regnskapsrevisjon for år 2023.
- d) Salten kontrollutvalgsservice KO, 22.04.2024: Analyse av årsregnskap, årsberetning og økonomisk internkontroll

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget har det overordnede ansvar med å påse at det føres kontroll med at kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, jfr. kommuneloven § 23-2.

Ansvar for å avlegge årsregnskap og avgi årsberetning tilligger kommunedirektøren, jfr. kommuneloven §§ 13-1. Årsregnskapet skal avlegges i samsvar med god kommunal regnskapsskikk, jfr. kommuneloven § 14-6. Ansvar for å vedta årsregnskap og årsberetning tilligger kommunestyret, jfr. kommuneloven § 14-2.

Kontrollutvalgets ansvar er å uttale seg til kommunestyret om årsregnskapet og årsberetningen før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak, jfr. kommuneloven § 14-3. Det er opp til kontrollutvalget selv å bestemme hva kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning skal inneholde. Verken loven eller forskriften stiller konkrete krav til hva uttalelsen skal inneholde, utover at den skal knytte seg til forhold i årsregnskapet eller årsberetningen og tilhørende revisjonsberetning.

Når kommunestyret behandler årsregnskap og årsberetning, utøver kommunestyret samtidig kontroll med administrasjonen. I den forbindelse har kommunestyret behov for uavhengig informasjon om hvordan kravene til økonomisk internkontroll, økonomiforvaltning og

økonomisk bærekraft er fulgt opp. Her er det kontrollutvalgets ansvar å sørge for løpende kontroll på kommunestyrets vegne. Presiseringen i kommuneloven om at kontrollutvalgets uttalelse også skal handle om forhold i årsberetningen, er en tydeliggjøring av dette ansvaret.

Årsberetningen skal blant annet omtale forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Det er nærliggende å vurdere dette som sentrale moment i kontrollutvalgets uttalelse.

Formålet med kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning bør være å gi kommunestyret oppsummerende og samlet informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at kravene til årsregnskap og årsberetning er ivarettatt i tråd med lov, forskrift og egne bestemmelser. jfr. kommuneloven §§ 14-1,14-2 og 14-7.

Vurderinger:

Til grunn for den uttalelse som kontrollutvalget skal utarbeide ligger avlagt årsregnskap og årsberetning fra kommunedirektøren datert 22.02.2024. I tillegg følger revisors beretning av 15.04.2024. Revisors ansvar er å vurdere om årsregnskap og årsberetning inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever og uttale seg om dette i revisjonsberetningen, jfr. kommuneloven §§ 24-5 og 24-8. I tillegg følger revisors oppsummeringsbrev som nærmere omtaler revisjonshandlinger som er gjort.

Sekretariatet har videre utarbeidet et støtteark som er ment som en oppsummering/sjekkliste for analyse av årsregnskap og den økonomiske internkontrollen. Sjekklisten kan inngå som grunnlag for kontrollutvalgets uttalelse og er vedlagt saken. Det er gjort en «trafikklysvurdering», med gradering grønn, gul og rød, alt etter om momentene er oppfylt på en god eller nøytral måte eller ikke anses oppfylt. Regnearket tar for seg fem forhold:

- Vurdering av årsregnskap og årsberetning / budsjettavvik
- Vurdering av den økonomiske bærekraften
- Vurdering av økonomiforvaltningen og internkontrollen
- Vurdering av ikke-økonomiske krav i årsberetningen
- Eventuelt andre forhold som bør komme kommunestyret til kunnskap

Her kan spesielt følgende trekkes frem om årsregnskap og årsberetning 2023:

- Netto driftsresultat er negativt kr 18.937.628,- Merforbruket innebærer at hele disposisjonsfondet må anvendes, og at det i tillegg er kr 9.965.267,- som står udekket og må inndeckes senere år. Dersom det er manglende inndecking over to år, vil det medføre registrering i Statens register for betinget kontroll (Robek) og innskrenking av kommunestyrets myndighet til å foreta beslutninger med økonomiske konsekvenser.
- Revisors beretning er ren og uten forbehold.
- Kommunestyret har vedtatt tre finansielle måltall for årsbudsjettet:
  - Netto driftsresultat skal være 3,5 % av brutto driftsinntekter. Årets resultat ble -4,1 % og måltallet er ikke oppnådd.
  - Gjeldsgraden skal være maksimum 75 %. Ved utgangen av 2023 er nivået på 50 % og måltallet er oppnådd.
  - Disposisjonsfond skal være minimum 20 mill kr. Årets resultat innebærer at hele den oppsparte reserven på 8.066 mill kr må anvendes, og at det i tillegg er 9.965 mill kr som står udekket og må dekkes inn senere år. Måltallet er ikke oppnådd.

- Når det gjelder den økonomiske internkontrollen er det ikke avdekket svakheter som er av slik grad at det kan karakteriseres som alvorlige, men revisor påpeker at avstemming og dokumentasjon av balanseposter og lønnskonti må bedres.

For øvrige momenter og vurderinger vises til vedlagt regneark. Der det er vesentlige forhold av betydning kan dette inngå i kontrollutvalgets uttalelse. Det foreslås at utvalget understreker at årets regnskapsresultat er betydelig under måltall og innebærer at hele det oppsparte disposisjonsfondet er anvendt. Når det gjelder forbedringspunkter om den økonomiske internkontrollen, kan kontrollutvalget følge dette opp som en del av sin ordinære dialog sammen med administrasjon og revisjon.

Ansvarlig regnskapsrevisor vil være til stede i møtet for å presentere sitt kontrollarbeid og svare på spørsmål. Kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, er også kalt inn til møtet for å gi en presentasjon av hovedtrekkene i regnskapet, gi kommentarer til eventuelle merknader fra revisor samt svare på eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak:

Til kommunestyret i Hamarøy:

Kontrollutvalgets uttalelse om Hamarøy kommunes årsregnskap for 2023.

Kontrollutvalget har i møte 29.04.2024 behandlet Hamarøy kommune sitt årsregnskap for 2023. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3). Uttalelsen skal foreligge før formannskapet innstiller til vedtak om regnskapet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet og årsberetningen, samt revisjonsberetning datert 15.04.2024. I tillegg har revisor og økonomisjef supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon.

Kommunen har i 2023 et negativt netto driftsresultat på kr 18.937.628,- Revisor har, i revisjonsberetningen, ikke gitt merknader til årsregnskapet/årsberetningen. På grunnlag av kontrollutvalgets kontrollaktiviteter anbefaler derfor kontrollutvalget at årsregnskap og årsberetning for 2023 blir godkjent slik det foreligger.

Kontrollutvalget vil likevel understreke overfor kommunestyret at netto driftsresultat er betydelig svakere enn kommunestyrets vedtatte måltall. Årets regnskapsresultat innebærer at hele det opparbeidede disposisjonsfondet må anvendes, og at det i tillegg er et fremførbart merforbruk på kr 9.965.267,- som må inndeckes senere år.

Ut over det som er nevnt i uttalelsen, og det som kommer frem av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken, samt revisjonsberetning og revisors oppsummeringsbrev av 22.04.2024, har ikke kontrollutvalget ytterligere merknader til Hamarøy kommunes årsregnskap for 2023.

Røklund, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Hábmera suohkan
Hamarøy kommune

ÅRSREGNSKAP OG BERETNING 2023

Årsberetning og regnskap 2023

INNHold

KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING TIL ÅRSREGNSKAPET 2023	3
1. ØKONOMISK SITUASJON.....	4
1.1 Driftsregnskapet og investeringsregnskapet.....	4
1.2 Gjeld og likviditet.....	7
2. DRIFT OG INVESTERINGER.....	8
2.1 Hovedoversikt drift.....	8
2.2 Rammeområder og enheter	12
3. INVESTERINGER.....	13
4. ETIKK OG INTERNKONTROLL.....	14
4.1 Etikk.....	14
4.2 Internkontroll.....	14
5.1 Ansatte og likestilling.....	14
5.2 HMS og sykefravær.....	15
VEDLEGG.....	16
Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift § 5-4 1. ledd.....	16
Regnskapsskjema: Økonomisk oversikt etter art - drift § 5-6.....	17
Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift – rammeområder § 5-4 2. ledd	18
Regnskapsskjema: Bevilgningsregnskapet investering § 5-5 1. ledd	19
Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt - investering § 5-5 2. ledd.....	19
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – drift og investering § 5-9	21
Note 1: Regnskapsprinsipper	22
Note 2: Endring i arbeidskapital	23
Note 3: Kapitalkonto.....	23
Note 4: Endringer i regnskapsprinsipp	23
Note 5: Varige driftsmidler.....	24
Note 6: Aksjer og andeler i selskaper.....	24
Note 7: Utlån (finansielle anleggsmidler)	24
Note 8: Lån.....	24
Note 9: Avdrag på lån.....	24
Note 10: Pensjon.....	25
Note 11: Garantier gitt av kommunen.....	25
Note 12: Vesentlige bundne fond.....	26
Note 13: Selvkost.....	26
Note 14: Ytelser til ledende personer	31
Note 15: Godtgjørelse til revisor.....	31
Note 16: Tapsføring	31
Note 17: Strykninger	31

Årsberetning og regnskap 2023

KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING TIL ÅRSREGNSKAPET 2023

Årsregnskapet for 2023 for Hábmera suokhan – Hamarøy kommune er avlagt i balanse.

Netto driftsresultat er negativt; kr 18.937.628,21.

Disposisjonsfond på kr 8.066.554,21 er brukt til inndekning av merforbruk. Framført til senere inndekning av merforbruk er kr 9.965.267,78

Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Driften viser til sammen et merforbruk på ca 18,0 mill. kr.

Kommunens inntekter er vesentlig høyere enn opprinnelig budsjett. Det er spesielt økning på skatt/ramme. Samtidig har det vært vesentlige økninger i kostnadene både på finans- og driftsområdet.

Bemanningskrisen spesielt innenfor helse og omsorgstjenestene har bidratt til vesentlige økte utgifter til innleie av personell fra vikarbyrå. Det kan synes som om bruk av vikarbyrå er blitt praksis i hele sektoren, noe som forsterker den negative økonomiske spiralen tjenestene er kommet i. Påbegynte prosesser i helsesektoren i 2023 vil redusere kostnadene gjennom 2024.

For kommunen som helhet preges året av særdeles stor aktivitet, spesielt i forhold til planlegging og oppstart av flere store prosjekter flere steder i kommunen. Arbeidet med plan- og samfunnsutvikling har preget året og kommunen har etter hvert fått på plass medarbeidere for å videreføre det arbeidet som er startet. Kommunedirektøren mener at et fortsatt fokus på samfunnsutvikling blir svært viktig fremover, da dette vil danne grunnlag både for innbyggernes- og kommunens fremtidige inntekter.

Kommunen vokste med 47 nye innbyggere i 2023, noe som er svært gledelig, men for kunne vokse enda mer må det fokuseres enda sterkere på husbygging i hele kommunen.

Kommunens merforbruk i driftsregnskapet for 2023 må inndekkes året etter at det har oppstått eller senest det andre året etter at det har oppstått. Med bakgrunn i dette vil kommunedirektøren ha et mer aktivt fokus på interne prosesser i organisasjonen fremover, og sammen med tjenestene legge grunnlaget for at økonomien bedrer seg spesielt i Helse og Velferdssektoren.

Kommunedirektøren har iverksatt et utviklingsprogram med fokus på kommunedirektørens internkontroll i kommunen.

I 2024 vil arbeidet med oppføring av nye heldøgns omsorgsboliger bli iverksatt som planlagt.

Hamarøy, 22. februar 2024

Odd-Børge Pedersen

Kommunedirektør

1. ØKONOMISK SITUASJON

1.1 Driftsregnskapet og investeringsregnskapet

Driftsregnskapet for 2023 er avlagt i balanse. Det er et regnskapsmessig merforbruk på kr 9.965.267,78 til senere inndekning etter at hele disposisjonsfondet på kr 8.066.554,21 er benyttet.

Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Resultat

Resultatet viser et merforbruk på ca 18,0 mill. kr. Disposisjonsfondet er benyttet til delvis inndekning av merforbruket. Totalt til inndekning senere år er ca 7,3 mill. kr.

Det vesentlige merforbruket i årsregnskapet skyldes i all hovedsak at kommunens bruk av innleid personell fra vikarbyrå. Dette på grunn av personellmangel spesielt innenfor helse- og velferdstjenester. Totalt ble det brukt ca 32,8 mill. kr samt et merforbruk på lønnsområdet for samme tjenester på ca 16 mill.kr. Pensjonskostnaden ble høye, og avregnet med ca 16 mill. kr.

Kommunen mottok ca 12,0 mill.kr fra det statlige Havbruksfondet. Beløpene fra Havbruksfondet er usikre, og er kun tatt inn i regulert budsjett.

Forvaltningen av konsesjonskraften en lavere enn toppåret i 2022. Total netto inntekt ble på ca 15,5 mill. kr. Dette bidro til en inntektsøkning på ca 1,5 mill. kr i forhold til opprinnelig budsjett.

Inntekter på inntekts- og formuesskatt økte ifht budsjett en økning på ca 7,9 mill. kr. Av dette utgjør ca 4,2 mill. kr kriseskjønn for barnevern.

Det er i tillegg er et betydelig positivt premieavvik som slår ut på årsresultatet.

Usikkerheten rundt årlige utbetalinger gitt Havbruksfondets innretning framover, samt store variasjoner av kraftprisen, tilsier at slike ekstraintekter må komme som et tillegg utover forsvarlig økonomisk drift. For året 2023 bidro ikke dette tilstrekkelig sett i sammenheng med vesentlig økt forbruk.

Renter på lån har endret seg markant i 2023 og har medført et merforbruk på ca 8 mill. kr, noe som er nesten en dobling fra opprinnelig budsjett.

Netto driftsresultat er negativt med ca 18,9 mill.kr. Opprinnelig budsjett var positivt med ca 1,3 mill. kr.

Dersom det tas hensyn til bokførte inntekter fra premieavvik på pensjoner, eiendomsskatt på boliger og havbruksfondet, blir justert resultat – 52,7 mill. kr. Dette indikerer at usikre ekstraintekter som havbruksfondet samt positivt premieavvik er helt avgjørende for å minimere kommunens resultat. I tillegg bidrar ikke premieavviket med likvide midler for å finansiere driften.

Justert resultat, mill.kroner	
-18,0	Resultat
-16,8	Premieavvik
-5,9	Eiendomsskatt (bolig/fritid)
-12,0	Havbruksfondet
-52,7	Justert resultat

Årsberetning og regnskap 2023

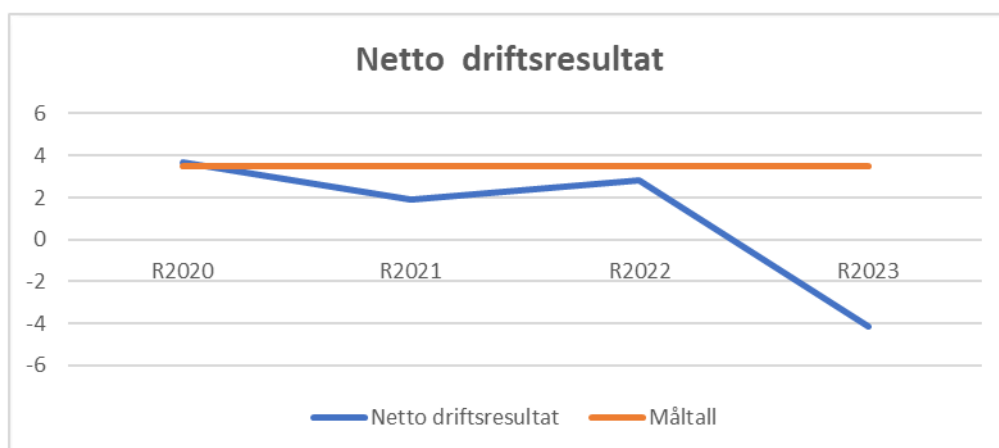
Finansielle måltall

Kommunestyret vedtok i 2020 finansielle måltall iht kommunelovens krav. Disse skal være styrende for budsjettarbeidet og de mål som er satt for driften.

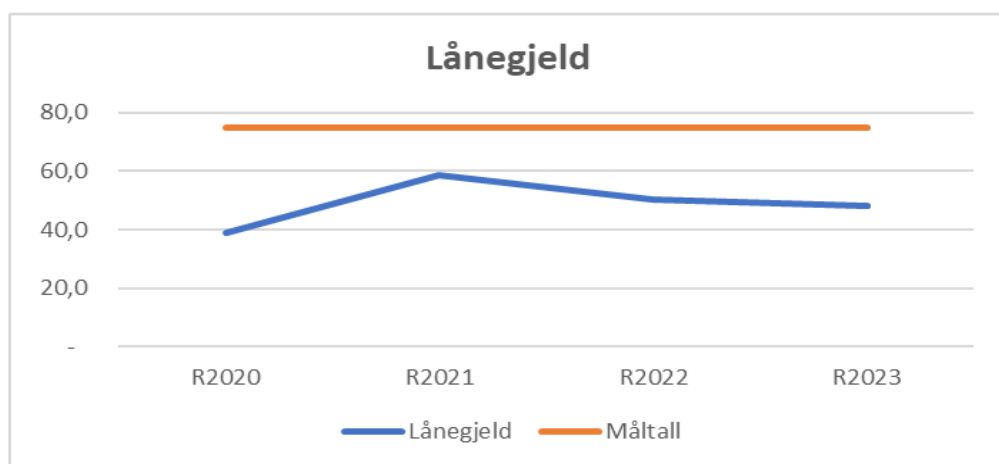
Måltallene kan endres av kommunestyret, og bør minimum oppdateres ved starten av ny kommunestyreperiode.

Fastsatte finansielle måltall:

- Netto driftsresultat 3,5 % (av brt. driftsinntekter)
- Gjeldsgrad 75 %
- Driftsreserver (Disposisjonsfond) kr 20.000.000,-

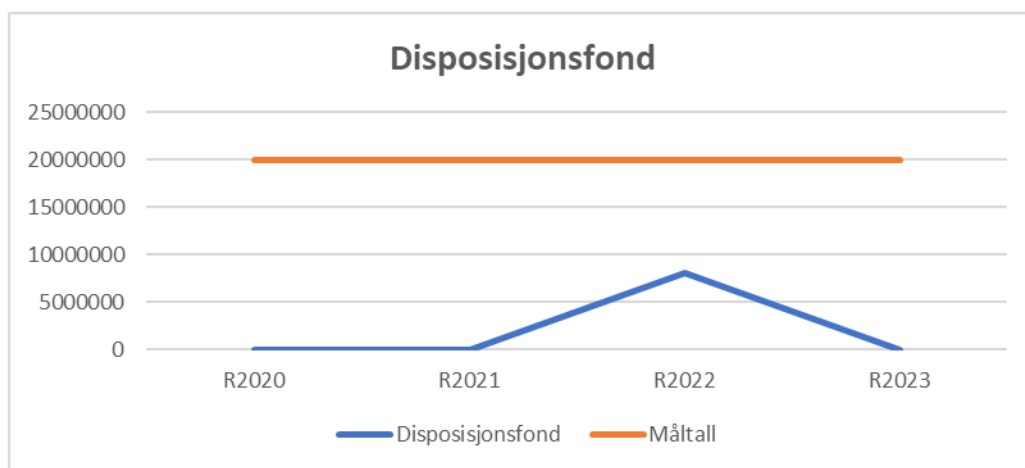

Netto driftsresultat eks avskrivninger i % av brutto inntekt.

Lånegjeld eks lån til videreformidling og lån til VA i % av driftsinntekter (Belåningsgrad)

Årsberetning og regnskap 2023

Disposisjonsfond

Vurdering

Tabellene viser endring i måloppnåelse for fire første driftsår for kommunen.

Netto driftsresultat ble negativt, - 4,1 % av brutto driftsinntekt og viser at måltall for 2023 på 3,5 % ikke er oppfylt. Merforbruket har bidratt til en vesentlig svekket likviditet.

Kommunens gjennomsnittlige brutto driftsinntekter i årene 2020-2023 utgjør ca 429 mill. kr. Ved oppnåelse av måltallet på 3,5 % ville netto driftsresultat vært over 16 mill. kr hvert år.

For en snitt brutto driftsinntekt på ca 457 mill. kr eks avskrivninger vil måltallet på 3,5 % utgjøre ca 16,0 mill. kr pr år i netto driftsresultat.

Gjeldsgrad er vedtatt å skal være maksimum 75 % av brutto inntekt. Kommunens gjeldsgrad i dag er veldig lav, ca 49,9 %. I beregningene inngår ikke gjeld for VA- området og lån til videre utlån, da disse er selvfinansierende. Allikevel må gjeldsgraden også sees i sammenheng med hva kommunes evne er til å betale løpende gjeld.

I økonomiplanperioden er det vedtatt betydelige investeringer for en framtidrettet helse og velferdstjeneste. Som en konsekvens av dette vil gjeldsgraden øke betraktelig de neste årene sett i forhold til dagens gjeldsgrad.

I tillegg kommer kortsiktig gjeld på ca 73,1 mill kr i form av driftskreditt etter endelig delingsoppgjør. For nedkvikting av driftskreditten må kommunen ha et mindreforbruk for å skape likvider til nedbetaling av denne gjelden.

Driftsreservene (disposisjonsfond) er oppsparte midler og må sees i sammenheng med netto driftsresultat og som vil vise kommunens økonomiske bærekraft framover. For året 2022 ble det avsatt ca 8 mill. kr disposisjonsfondet. Ved avleggelsen av regnskap for 2023 er hele disposisjonsfondet benyttet til å redusere merforbruket.

Dette betyr at for året 2023 er disposisjonsfondet satt til kr 0,-. Kommunestyrets måltall er 22 mill. kr.

Rentemarkedet har hatt en markant økning i 2023 og har bidratt til en vesentlig økt utgift over en kort periode. Store endringer i rente på lånegjeld får også konsekvenser for inndekning i regulerte budsjett når det ikke er reserver å regulere mot.

Renteøkninger på lånegjelden har stor påvirkning på kommunens økonomi.

1.2 Gjeld og likviditet

Lånegjeld og likviditet

Den langsiktige lånegjelden er ved utgangen av året 255 mill kr. En reduksjon på ca 7,8 mill. kr sett i forhold til utgangen av 2022

Dette tilsvarer ca. 48,1 % av driftsinntektene, eks avskrivninger, og har hensyntatt den selvfinansierende lånegjelden.

Kommunens lånegjeld har i all hovedsak flytende rente. Gjelden er fordelt iht denne oversikten:

Figur: viser fordeling av fast og flytende rente

Figur: viser totalt andel lån fordelt.

Kommunen har pr 31.12.2023 en bevilgning på driftskreditt på 40 mill. kr. Bevilgningen er delvis benyttet i en periode av året. Ved utgangen av året var det benyttet et trekk på ca 5,2 mill. kr. I tillegg er det en driftskreditt fra Tysfjord på ca 73 mill kr som er finansiering av anleggsmidler overtatt fra Tysfjord i delingsoppjøret.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	SPK	KLP	Arb.giveravgift	Totalt
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	33 404 755	527 767 026	509 955	561 681 736
Pensjonsmidler pr. 31.12.	22 272 282	604 264 953	-	626 537 235
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	11 132 473	76 497 927	509 955	64 855 499

Tabell viser midler og forpliktelser fordelt på pensjonsselskap og samlet.

Netto pensjonsforpliktelsene er i 2023 lavere enn inntående pensjonsmidler med ca 65 mill kr. For å styrke likviditeten i 2023 er det benyttet 5 mill. kr av premiefondet.

Amortiseringen av premieavviket er over 7 år.

2. DRIFT OG INVESTERINGER

2.1 Hovedoversikt drift

Inntekter

Driftsinntektene ble 458,4 mill. kr, mot opprinnelig og regulert budsjett på 391,5 mill. kr.

Skatt og ramme samt overføringer og tilskudd fra andre utgjør det vesentlige av avviket. Kommunen har mottatt utbetaling for utviklingsdelen som forvaltningskommune for samisk språk, ressurskrevende brukere, sykepengerefusjoner, fødselspenger og kriseskjønn.

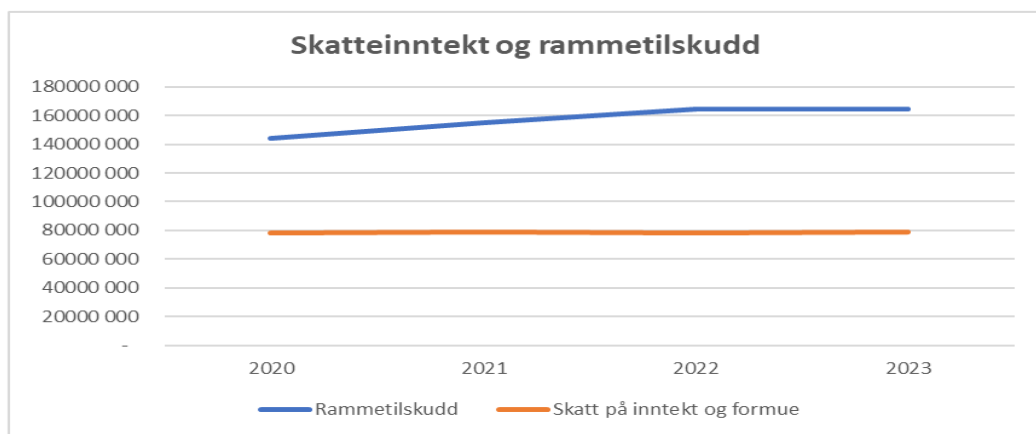
I tillegg ble det tildelt en del prosjektmidler der prosjekt som ikke ferdigstilles i mottaksåret avsettes til fond for sluttbruk neste år. Sykepengerefusjon og fødselspenger utgjør ca 9,8 mill. kr, og er ikke regulert inn i budsjettet.

Inntektene i 2023 i all hovedsak fra eiendomsskatt, havbruksfond, konsesjonskraft, integreringstilskudd, salgs- og leieinntekter, ramme- og Inntekts/formuesskatt.

Inntekts- og formuesskatt var basert på statsbudsjettets anslag til 87,3 mill. kr, men ble 78,8 mill. kr. Det tilsvarer en reduksjon på ca 8,5 mill. kr.

Rammetilskuddet var også basert på statsbudsjettets anslag 144,8 mill. kr, og endte på 164,6 mill. kr. Dette tilsvarer en økning på ca 19,8 mill. kr. Til sammen hadde skatt og rammetilskudd en økning på 28,3 mill. kr i forhold til opprinnelig budsjett. Imidlertid viser skatteinntektene for årene 2020-2023 ingen endring, der høyest skatteinntekt var i 2021. Noe som i realiteten betyr en nedgang i skatteinntektene fra 2020 til 2023.

Rammetilskuddet viser en økning fra 2020 til 2021, mens det for årene 2022 og 2023 er tilnærmet samme beløp. Kommunen har i realiteten en reallnedgang på skatt og ramme fra 2020 til 2023.

Figur Oversikt over mottatt skatt- og rammetilskudd.

Eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger var i 2023 vedtatt til 5 promille og en statlig bestemt reduksjon med 30% på skattegrunnlag.

Inntekt ble 5,9 mill. kr tilsvarende budsjett.

Eiendomsskatt for næringsseiendom var vedtatt til 7 promille, og inntektene ble 8,6 mill. kr mot budsjett 8,5 mill. kr inkludert særskilt skattegrunnlag.

Eiendomsskatt for vann og vindkraftanlegg vedtatt til 7 promille, og inntekten ble ca 13,6 mill. kr som er likt budsjett.

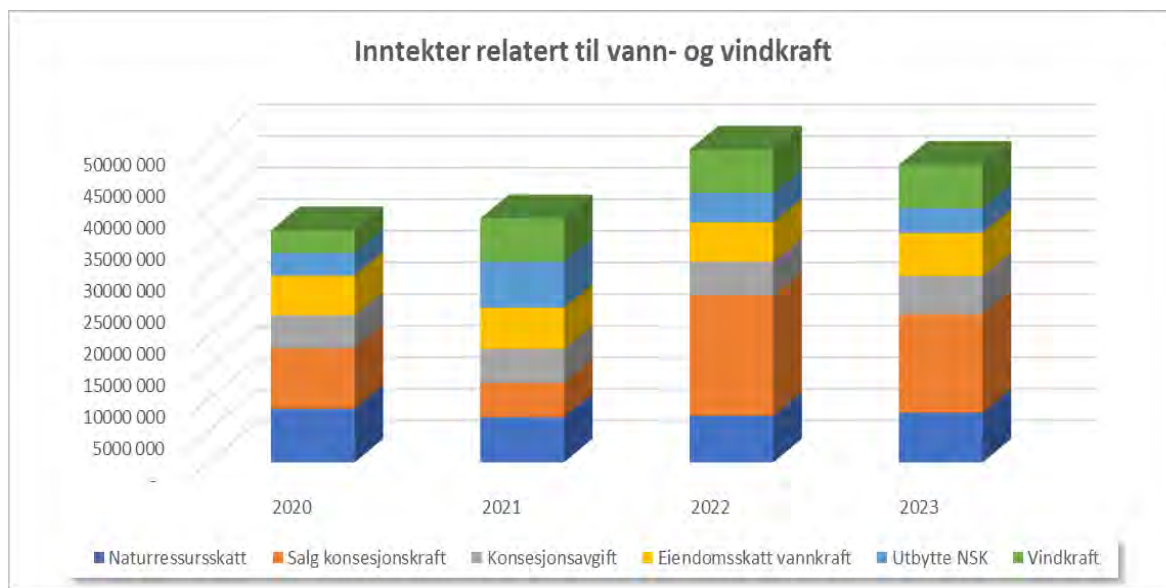
Årsberetning og regnskap 2023

Eiendomsskatt på linjenettet, som ikke er spesielt for kraftkommuner, utgjorde ca 3,6 mill. kr.

Kraft-relaterte inntekter for salg av konsesjonskraft utgjør 15,6 mill. kr mot budsjett 14 mill. kr. Inntektene kan variere fra år til år pga svingninger i markedspris.

Konsesjonsavgift ble på 6 mill.kr mot budsjett 5,4 mill. kr. Disse midlene går til avsetning på fond (kraftfondet).

Kommunen mottok 3,9 mill. kr i utbytte fra Nord-Salten Kraft Holding AS. Kommunen har mottatt til sammen 4,2 mill. kr i utbytte fra eierforetak.

Figur viser sum av alle inntekter relatert til vann- og vindkraft i forhold til hverandre.

Utgifter

Kommunens driftsutgifter ble på 460,6 mill. kr (opprinnelig budsjett 381 mill. kr). Økningene er i all hovedsak på kjøp av varer og tjenester og relaterer seg spesielt til kjøp av tjenester fra vikarbyrå og vesentlig økte lønnsutgifter. Innleie fra vikarbyrå utgjør ca 32 mill. kr og økte lønnsutgifter ca 20 mill.kr. Disse økningene må sees i sammenheng med bemanningskrisen som i all hovedsak er innenfor helse og velferd.

Netto finansutgifter endte på 26,2 mill. kr (regulert budsjett 20 mill. kr, opprinnelig budsjett 18,5 mill. kr). Økte renter er hovedårsaken til merforbruket.

Lønnskostnader. Lønnsutgifter inkl. sosiale utgifter utgjør ca 251,3 mill. kr mot opprinnelig budsjett på 231,2 mill. kr. Regulert budsjett var ca 237,2 mill. kr.

Pensjonsutgiftene og arbeidsgiveravgift ble ca 1,7 mill. kr lavere enn regulert budsjett. Refusjoner for sykelønn og foreldrepenger er på ca 9,8 mill. som er en del av inntektsoverføringer.

Kjøp av varer og tjenester endte på 173,8 mill. kr mot regulert budsjett på 147,2 mill. kr og er en generell økning på utgifter til innleie av helsepersonell.

Av dette er overskridelsene ca 6,1 mill. kr legetjeneste, ca 12,7 mill. kr personell til sykehjem, ca 1,2 mill. kr til miljøtjenesten samt ca 12,7 mill. kr i innleie personell til hjemmetjenesten. Totalt innleie av personell ca 32,7 mill. kr.

Årsberetning og regnskap 2023

Overføringer og tilskudd til andre hadde et merforbruk på 1,0 mill. kr. Gjelder mottatte midler til viderefordelinger.

Kjøp fra kommuner var ca 2,9 mill. kr, mer enn budsjett. Avvik er blant annet kjøp av sykehjemsplasser i Narvik, 2,85 mill. kr.

Renteutgifter endte på 17,3 mill. kr og er 8 mill høyere enn opprinnelig og 6,5 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Samtidig er renteinntektene økt med 3,5 mill. kr sett ifht opprinnelig og regulert budsjett.

Avskrivninger ble 9,5 mill. kr mot budsjett 9,4 mill. kr. Dette har ingen netto effekt på netto driftsresultat eller merforbruk.

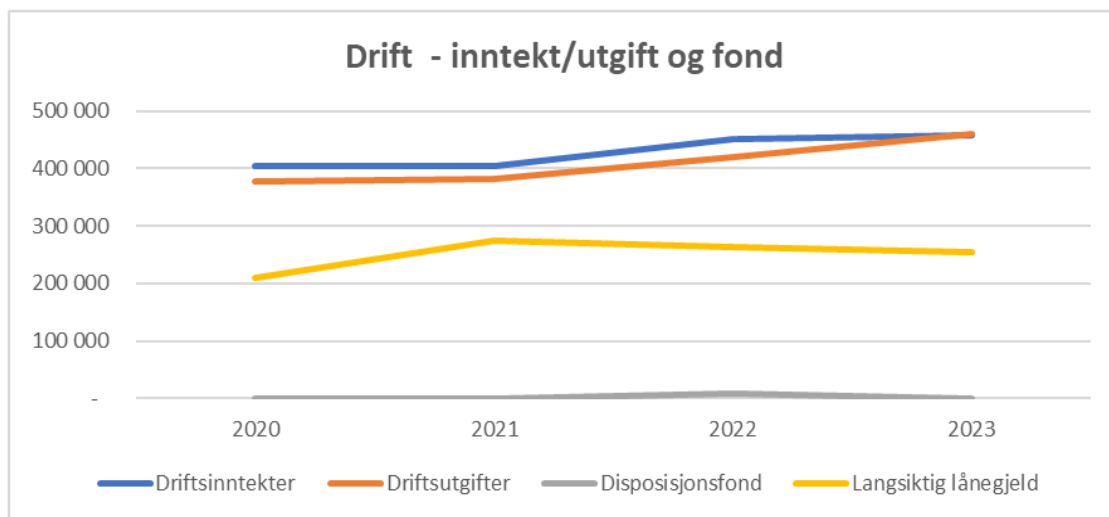
Finansposter

Renteinntekter og utbytte utgjør 9,8 mill. kr. Dette er 2,7 mill. kr. mere enn opprinnelig og regulert budsjett. Dette skriver seg hovedsakelig fra renter innfordring og konserninterne renteinntekter.

Fondstransaksjoner Netto avsetninger til bundne fond ble 17,4 mill. kr og bruk av bundne driftsfond ble 21,5 mill. kr.

Bruk av fond var netto 4,1 mill kr. kr og skyldes i all hovedsak enkeltstående prosjekter der midlene tildeles og utbetales i forkant av bruk og de avsettes derfor til fond før de kan anvendes.

Drift – inntekt/utgift og fond

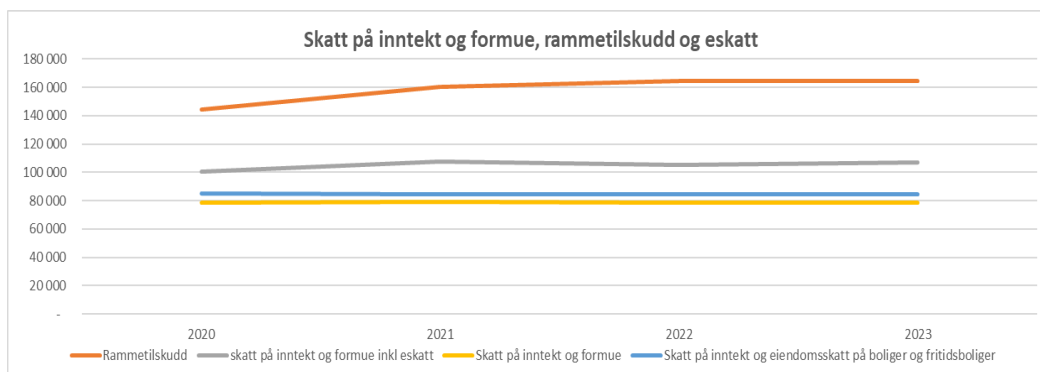
Figuren viser forholdet mellom inntekter/ utgifter og fond

Grafen viser en forskjell på inntekter og utgifter der utgiftene nå er større enn inntektene. Den langsiktige gjelden har avtatt noe på grunn av lite låneopptak i 2023. Dette vil endres noe allerede i 2024 da det nå er igangsatt flere større investeringsprosjekter.

Avsetningen til disposisjonsfond i 2022 er for 2023 benyttet til å redusere kommunens merforbruk og har svekket kommunens evne til handlingsrom i forbindelse med nye tiltak.

Det store merforbruket i 2023 vil få konsekvenser for driften langt ut i 2024 spesielt gjelder dette tilgjengelig likviditet.

Forholdet mellom skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt

Figuren viser forholdet mellom skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt.

Rammetilskudd samt skatt på inntekt og formue er hovedkilden til kommunens inntekter. I tillegg utgjør eiendomsskatten en vesentlig tilleggsinntekt til å finansiere den kommunale driften.

Frie inntekter

Tabellen viser frie inntekter i kr pr innbygger i kommunen

2.2 Rammeområder og enheter

Tabellen viser avvikene pr rammeområde, sammenlignet med opprinnelig budsjett.

RO	Rammeområdet	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Avvik
1	Administrasjon	35 789 080	32 947 765	31 397 765	-2 841 315
2	Oppvekst	109 700 611	102 089 201	101 388 275	-7 611 410
3	Pleie og omsorg	125 768 611	105 179 255	88 139 253	-20 589 356
4	Familie og helse	36 673 804	31 355 512	23 793 512	-5 318 292
5	Næring og kultur	4 441 164	10 138 566	8 338 566	5 697 402
6	Tekniske tjenester	31 449 248	25 377 077	20 447 077	-6 072 171
7	NAV	10 471 485	8 592 982	10 471 485	-1 878 503
9	Finans	-32 272 627	-13 920 000	-13 920 000	18 352 627

Tabell: Nettoutgifter per rammeområde, tall i hele kr. Avvik ifht opprinnelig budsjett.

Netto differanse på rammeområdene iht. bevilgningen i opprinnelig budsjett med ca 54 mill. kr og mot regulert budsjett er det et merforbruk på til sammen kr 17,5 mill. kr inkl finansområdet. Merforbruket er i all hovedsak på rammeområde 3 og 4 og 6. Rammeområde 2 har utgiften ifm flyktningetjenesten mens inntekten fra staten er på rammeområde 9. Merforbruk på rammeområde 6 på ca 11 mill. kr

Rammeområde 1. Administrasjon

Administrasjonen har et rapportert merforbruk i forhold til budsjett på ca. 2,8 mill. kr. Merforbruket skyldes i all hovedsak økte lønnskostnader, økte utgifter politisk styring samt utgifter ifm IT-løsninger ifm vertskommunesamarbeid.

Rammeområde 2. Oppvekst

Oppvekst har et merforbruk på ca 7,6 mill. kr. Dette er i all hovedsak utgifter ifm flyktningetjenesten.

Rammeområde 3. Pleie og omsorg

Området viser et merforbruk på 20,6 mill kr. De økte utgiftene er innleie av personell både til hjemmetjeneste, miljøtjeneste og institusjon.

Rammeområde 4. Familie og helse

Familie og helse har totalt et merforbruk på 5,3 mill. kr. Merforbruket skyldes i all hovedsak innleie av leger samt økte lønnsutgifter.

Rammeområde 5. Næring og kultur

Næring og kultur har et netto mindreforbruk på ca. 5,7 mill. kr på grunn av inntekter for Tqc prosjekt der midlene er avsatt til fond.

Rammeområde 6. Tekniske tjenester og samfunn

Tekniske tjenester har et totalt merforbruk på 11 mill. kr. Merforbruk VA 2,2 mill. kr, Tekniske tjenester (adm, plan, bygg, maskiner og veivedlikehold) på 4,8 mill. kr, eiendomsforvaltning og renhold 4,2 mill. kr. Formålsbygg 3,4 mill.kr. Øvrig fordeler seg på de øvrige driftsområdene.

Årsberetning og regnskap 2023

Fond for selvkostområdene 2020-2023

År	Vann	Avløp	Slam	Feiing	Farvann	Totalt
2020	- 429 189	836 157	136 706	113 865	- 23 860	633 679
2021	733 442	262 761	- 5 534	230 724	171 580	1 392 973
2022	- 2 479 281	791 241	- 281 026	524 923	365 138	-1 079 005
2023	- 3 034 313	131 976	- 217 906	439 009	644 142	-2 037 092

Tabell: Tall i hele kroner

Selvkostfond for vann og slam er negativ.

Rammeområde 7. NAV

NAV viser et merforbruk på ca 1,8 mill. kr og har sammenheng med utgifter til flyktningetjenesten.

Rammeområde 8. Finans

Merinntekter på 18,4 mill. kr og er i all hovedsak inntekter ifm flyktningetjenesten og utbetaling fra Havbruksfondet.

3. INVESTERINGER

I 2023 har det i all hovedsak vært investeringer i VA samt forberedende investeringer på heldøgns omsorgsboliger og helsehus. I tillegg til de vedtak som ble gjort i årsbudsjettet, er det tilkommet enkeltprosjekter.

Prosjektet med containerhavn ved Drag industrikai ble stoppet.

I tillegg kommer pliktig kjøp av egenkapitaltilskudd i Kommunal Landspensjonskasse samt optak av startlån.

Totalt regulert budsjett var på kr 67.101.450,-. Av dette er det realisert kr 17.078.070,-. Det store avviket skyldes at arbeidet med igangsetting av heldøgns omsorgsboliger ble forsinket. Oppstart av byggingen av heldøgns omsorgsboliger er i 2024.

Regnskapet er avlagt i balanse.

Planverket

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Det angir rammene for tjenesteområdenes aktivitet, og for arealbruk og vern. En samlet kommuneplan består av en samfunnsdel og en arealdel. Budsjett og økonomiplan utgjør handlingsdelen i samfunnsplanen.

I 2022 ble kommunedelens samfunnsplan vedtatt i kommunestyret. Tiltak fra denne planen er tatt inn i økonomiplanen for årene 2023-2026.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel er iverksatt i 2023 og forventes ferdig ila 2024.

En ny helhetlig kommuneplan vil være retningsgivende for kommunens utvikling framover.

4. ETIKK OG INTERNKONTROLL

4.1 Etikk

Kommunens etiske retningslinjer er innlemmet i arbeidsreglement og i økonomi og finansreglement. Kommunen har retningslinjer for bruk av sosiale medier.

Retningslinjene vektlegger redelighet, ærlighet og åpenhet. Kommunen har også en egen verdiplattform med ledelsesprinsipper. De etiske retningslinjene gjennomgås i forbindelse med nyansettelser.

4.2 Internkontroll

I 2022 ble det iverksatt et omfattende arbeid med å få på plass kommunedirektørens internkontroll. Dette arbeidet ble ferdigstillet i 2023. Internkontrollen er en kontinuerlig pågående prosess.

Kommunen har eget HMS og kvalitetssystem, Compilo. Systemet fungerer som verktøykasse som beskriver kommunens prosedyrer og rutiner på alle felt som vedrører HMS og personal. Systemet ivaretar også avviksmeldinger og varslinger.

Compilo vil være en vesentlig del av kommunedirektørens internkontroll.

Regnskapsrapporteringen har i 2023 vært pr 1. og 2. tertial med en budsjettreguleringer. I tillegg rapporteres det månedlig til Kommunedirektøren.

Det har vært foretatt ett statlig tilsyn i 2023. Statsforvalteren gjennomførte kontroll av saker etter jordloven og konsesjonsloven i Landbruksavdelingen i Hamarøy kommune. Kontrollen ble utført fra 24.05.2023 til 11.12.2023. Statsforvalteren kontrollerte 9 saker etter konsesjonsloven. I deres endelige tilbakemelding skrev Statsforvalteren at de er fornøyde med Hamarøy kommunens behandling av saker etter konsesjonsloven

Regnskapet for 2023 er avlagt innen fristen 22. februar.

5.1 Ansatte og likestilling

Kjønnsfordeling

Kjønn	Ansatte	% ansatte	Årsverk	Stillings %
Kvinner	239	73,3	205,9	86,2
Menn	87	26,7	72,81	83,7
Totalt	326	100,0	278,71	

Ved utgangen av 2023 var det 326 ansatte fordelt på 278,7 årsverk. Sammensetningen av kvinner og menn ligger på landsgjennomsnittet og reflekterer kommunens sammensetning i tradisjonelle kvinne- og mannsyrker.

Kommunene arbeider aktivt, planmessig og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering, jfr Likestillingsloven.

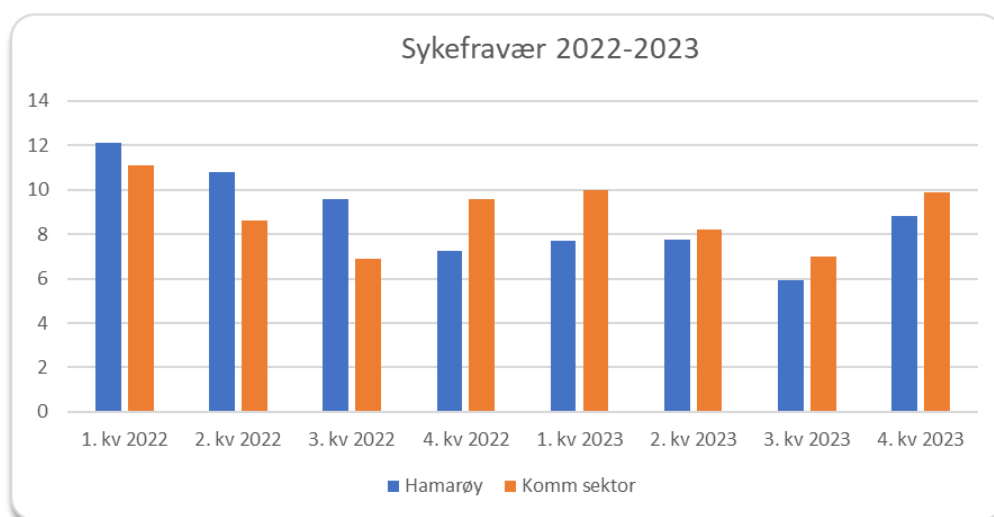
5.2 HMS og sykefravær

Fraværsoversikt for 2023:

Sykefravær	1. kv 2023	2. kv 2023	3. kv 2023	4. kv 2023	Totalt 2023	Totalt 2022
Legemeldt	5,72	6,50	5,17	7,54	6,23	8,81
Egenmeldt	1,97	1,25	0,74	1,27	1,31	1,11
Totalt	7,69	7,75	5,91	8,81	7,54	9,92

Nærværestallene for 2023 viser en økning i det totale fraværet sammenlignet med 2021 og 2022.

Corona og influensasasesong har i 2023 preget fraværestallene, dette sammen med store rekrutteringsutfordringer i organisasjonen. Utfordringene er spesielt store innenfor helse og velferd samt oppvekstsektoren. Dette har ført til stort press på fast ansatte, noe som gir stor slitasje som igjen påvirker våre fraværestall.

Tabellen viser legemeldt fravær i Hamarøy sett i forhold til kommunal sektor i Norge. Blå søyle er Hamarøy.

Sammenlignet med kommunal sektor landet sett under ett ligger Hábmera suohkan-Hamarøy kommune vesentlig høyere enn landsgjennomsnittet når det gjelder egenmeldt og legemeldt sykefravær sammenlagt.

Årsberetning og regnskap 2023

VEDLEGG

Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift § 5-4 1. ledd

Bevilgningsoversikt drift	Regnskap 2023	Regulert Budsjett	Budsjett	Regnskap 2022
Rammetilskudd	- 164 583 360,00	- 153 134 000,00	- 144 846 000,00	- 164 292 628,00
Inntekts og formueskatt	- 78 796 120,27	- 87 250 000,00	- 90 571 000,00	- 78 447 652,57
Eiendomsskatt	- 28 175 513,00	- 28 119 471,00	- 28 119 471,00	- 26 935 841,50
Andre generelle driftsinntekter	- 57 691 038,79	- 51 982 140,00	- 24 455 636,00	- 63 898 502,50
Sum generelle driftsinntekter	- 329 246 032,06	- 320 485 611,00	- 287 992 107,00	- 333 574 624,57
Sum bevilgninger drift, netto	322 015 281,32	304 964 158,00	268 131 230,00	293 799 351,26
Avskrivninger	9 489 711,34	9 363 416,00	9 363 416,00	9 303 665,78
Sum netto driftsutgifter	331 504 992,66	314 327 574,00	277 494 646,00	303 103 017,04
Brutto driftsresultat	2 258 960,60	- 6 158 037,00	- 10 497 461,00	- 30 471 607,53
Renteinntekter	- 5 626 020,46	- 2 115 000,00	- 2 115 000,00	- 3 465 613,92
Utbytter	- 4 179 409,28	- 5 000 000,00	- 5 000 000,00	- 4 963 406,02
Renteutgifter	17 313 384,69	10 758 498,00	9 258 498,00	10 688 829,43
Avdrag på lån	18 660 424,00	16 372 000,00	16 372 000,00	15 424 616,62
Netto finansutgifter	26 168 378,95	20 015 498,00	18 515 498,00	17 684 426,11
Motpost avskrivninger	- 9 489 711,34	- 9 363 416,00	- 9 363 416,00	- 9 303 665,78
Netto driftsresultat	18 937 628,21	4 494 045,00	- 1 345 379,00	- 22 090 847,20
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering				0
Avsetninger til bundne driftsfond	17 406 354,94	5 768 936,00	5 768 936,00	18 649 440,99
Bruk av bundne driftsfond	- 18 312 161,16	- 12 404 734,00	- 9 604 734,00	- 12 931 394,91
Avsetning til disposisjonsfond				
Bruk av disposisjonsfond	- 8 066 554,21	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk		2 141 753,00	5 181 177,00	16 372 801,12
Sum disposeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 8 972 360,43	- 4 494 045,00	1 345 379,00	22 090 847,20
Fremført til inndekning senere år	9 965 267,78	-	-	0

Tabell: Tall i hele kroner

Årsberetning og regnskap 2023

Regnskapsskjema: Økonomisk oversikt etter art - drift § 5-6

Økonomisk oversikt etter art - drift	Regnskap 2023	Regulert Budsjett	Budsjett	Regnskap 2022
Rammetilskudd	- 164 583 360,00	- 153 134 000,00	- 144 846 000,00	- 164 292 628,00
Inntekts og formueskatt	- 78 796 120,27	- 87 250 000,00	- 90 571 000,00	- 78 447 652,57
Eiendomsskatt	- 28 175 513,00	- 28 119 471,00	- 28 119 471,00	- 26 935 841,50
Andre skatteinntekter	- 15 348 163,48	- 12 518 936,00	- 12 518 936,00	- 12 768 592,48
Andre overføringer og tilskudd fra staten	- 42 342 875,31	- 39 463 204,00	- 11 936 700,00	- 51 129 910,02
Overføringer og tilskudd fra andre	- 69 595 909,71	- 49 241 144,00	- 45 163 146,00	- 58 137 179,96
Brukerbetalinger	- 9 378 903,22	- 9 620 579,00	- 11 420 579,00	- 10 561 253,66
Salgs- og leieinntekter	- 50 160 320,13	- 45 824 661,00	- 46 944 661,00	- 49 158 585,56
Sum driftsinntekter	- 458 381 165,12	- 425 171 995,00	- 391 520 493,00	- 451 431 643,75
Lønnsutgifter	212 281 162,52	196 643 626,00	190 473 626,00	192 330 103,73
Sosiale utgifter	38 948 024,07	40 677 128,00	40 677 128,00	36 958 502,41
Kjøp av varer og tjenester	173 798 232,06	147 224 147,00	115 928 221,00	156 118 980,18
Overføringer og tilskudd til andre	26 122 995,73	25 105 641,00	24 580 641,00	26 248 784,12
Avskrivninger	9 489 711,34	9 363 416,00	9 363 416,00	9 303 665,78
Sum driftsutgifter	460 640 125,72	419 013 958,00	381 023 032,00	420 960 036,22
Brutto driftsresultat	2 258 960,60	- 6 158 037,00	- 10 497 461,00	- 30 471 607,53
Renteinntekter	- 5 626 020,46	- 2 115 000,00	- 2 115 000,00	- 3 465 613,92
Utbytter	- 4 179 409,28	- 5 000 000,00	- 5 000 000,00	- 4 963 406,02
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-
Renteutgifter	17 313 384,69	10 758 498,00	9 258 498,00	10 688 829,43
Avdrag på lån	18 660 424,00	16 372 000,00	16 372 000,00	15 424 616,62
Netto finansutgifter	26 168 378,95	20 015 498,00	18 515 498,00	17 684 426,11
Motpost avskrivninger	- 9 489 711,34	- 9 363 416,00	- 9 363 416,00	- 9 303 665,78
Netto driftsresultat	18 937 628,21	4 494 045,00	- 1 345 379,00	- 22 090 847,20
DISPONERING ELLER DEKNING AV NTO DRIFTSRESULTAT				
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-
Avsetning til bundne driftsfond	17 406 354,94	5 768 936,00	5 768 936,00	10 582 886,38
Bruk av bundne driftsfond	- 18 312 161,16	- 12 404 734,00	- 9 604 734,00	- 12 931 394,91
Avsetning til disposisjonsfond	-	2 141 753,00	5 181 177,00	8 066 554,61
Bruk av disposisjonsfond	- 8 066 554,21	-	-	-
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	16 372 801,12
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	- 8 972 360,43	4 494 045,00	1 345 379,00	22 090 847,20
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	9 965 267,78	-	-	0,00

Årsberetning og regnskap 2023

Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift – rammeområder § 5-4 2. ledd

Bevilgningsoversikt drift Rammeområder	Regnskap 2023	Regulert Budsjett	Budsjett
• 1 - Administrasjon			
Netto drift	35 789 080	32 947 765	31 397 765
• 2 - Oppvekst			
Netto drift	109 700 611	102 089 201	101 388 275
• 3 - Pleie og omsorg			
Netto drift	125 768 209	105 179 255	88 139 253
• 4 - Familie og helse			
Netto drift	36 673 804	31 355 512	23 793 512
• 5 - Næring og kultur			
Netto drift	4 441 164	10 138 566	8 338 566
• 6 - Tekniske tjenester			
Netto drift	31 443 498	25 377 077	20 447 077
• 7 - NAV			
Netto drift	10 471 485	11 842 982	8 592 982
• 9 - Finansområde			
Netto drift	- 32 272 627	- 13 920 000	- 13 920 000
	322 015 224	305 010 358	268 177 430

Årsberetning og regnskap 2023

Regnskapsskjema: Bevilgningsregnskapet investering § 5-5 1. ledd

Bevilgningsoversikt investering A	Regnskap 2023	Regulert		Regnskap 2022
		Budsjett	Budsjett	
Innvesteringer i varige driftsmidler	15 339 426,53	65 421 150,00	63 421 450,00	8 708 812,65
Tilskudd til andres investeringer	-	-	-	1 311 000,00
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 738 643,00	1 680 000,00	1 000 000,00	969 683,00
Utlån av egne midler	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	17 078 069,53	67 101 150,00	64 421 450,00	10 989 495,65
Kompensasjon for merverdiavgift	- 1 592 159,35	-	-	- 730 325,59
Tilskudd fra andre	- 200 000,00	- 15 480 000,00	- 15 480 000,00	- 1 311 000,00
Salg av varige driftsmidler	- 276 780,00	-	-	- 95 650,00
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-
Bruk av lån	- 9 737 127,18	- 47 441 450,00	- 47 441 450,00	- 5 985 314,00
Sum investeringsinntekter	- 11 806 066,53	- 62 921 450,00	- 62 921 450,00	- 8 122 289,59
Videreutlån	1 217 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	4 150 336,00
Bruk av lån til videreutlån	- 1 217 000,00	- 6 000 000,00	- 6 000 000,00	- 4 150 336,00
Avdrag på lån til videreutlån	2 043 184,00	1 760 000,00	1 760 000,00	1 992 143,06
Mottatte av drag på videreutlån	- 4 864 091,28	- 1 760 000,00	- 1 760 000,00	- 2 497 621,86
Netto utgift videreutlån	- 2 820 907,28	-	-	- 505 478,80
Overføring fra drift	-	- 500 000,00	- 500 000,00	-
Avsetninger til bundet investeringsfond	3 020 907,28	-	-	602 978,80
Bruk av bundne investeringsfond	- 3 733 360,00	-	-	- 1 904 026,00
Bruk av ubundne investeringsfond	- 1 738 643,00	- 1 680 000,00	- 1 000 000,00	- 1 060 680,06
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-
SUM OVERFØRING FRA DRIFT OG NETTO AVSETNINGER	- 2 451 095,72	- 2 180 000,00	- 1 500 000,00	- 2 361 727,26
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR (UDEKKET BELØP)	-	-	-	-

Tabell: Tall i hele kroner

Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt - investering § 5-5 2. ledd

Bevilgningsoversikt investering	Regnskap 2023	Regulert Budsjett	Budsjett
Tilskudd idretts- /kulturformål (Tippemidler)	-	-	-
Tjenester:	17 078 071	67 101 450	64 421 250
Heldøgns omsorgsboliger Drag	3 220 074	48 200 200	48 200 000
Heldøgns omsorgsboliger Oppeid	2 479 497	-	-
VA Felles	2 336 745	1 721 250	4 221 250
VA-Oppeid	6 700	-	-
VA-Skutvik	3 365 124	2 000 000	2 000 000
VA-Innhavet	1 849 698	2 000 000	2 000 000
VA-Drag	382 299	6 500 000	6 500 000
Drag Industrikai	-	500 000	500 000
Flexihus- hardbruk	1 699 291	4 500 000	-
Utlån av egne midler	-	-	-
Finans - renter mv	1 738 643	1 680 000	1 000 000

Tabell: Tall i hele kroner

Årsberetning og regnskap 2023

Regnskapsskjema: Balanseregnskapet § 5-8

Balanseregnskapet	Regnskap 2022	Regnskap 2023
A. Anleggsmidler	1 058 233 916,46	1 101 208 171,84
I. Varige driftsmidler	306 495 218,24	312 367 831,90
1. Faste eiendommer og anlegg (2.27)	306 130 873,11	312 086 337,77
2. Utstyr, maskiner og transportmidler (2.24)	364 345,13	281 494,13
II. Finansielle anleggsmidler	164 211 452,88	162 303 104,60
1. Aksjer og andeler (2.21)	133 189 785,97	134 928 528,97
2. Obligasjoner (2.29)	-	-
3. Utlån (2.22)	31 021 666,91	27 374 575,63
III. Immaterielle anleggsmidler (2.28)		
IV. Pensjonsmidler (2.20)	587 527 245,34	626 537 235,34
B. Omløpsmidler (2.1)	150 010 449,97	143 834 130,27
I. Bankinnskudd (2.10)	58 146 371,50	32 112 730,08
II. Finansielle omløpsmidler		
1. Aksjer og andeler (2.18)		
2. Obligasjoner (2.11)		
3. Sertifikater (2.12)		
4. Derivater (2.15)		
III. Kortsiktige fordringer	91 864 078,47	111 721 400,19
1. Kundefordringer (2.13)	1 642 225,22	19 964 983,26
2. Andre kortsiktige fordringer (2.14:2.16)	23 849 893,37	8 557 859,81
3. Premieavvik (2.19)	66 371 959,88	83 198 557,12
Sum eiendeler	1 208 244 366,43	1 245 042 302,11
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital (2.5)	- 283 184 670,06	- 287 154 350,33
I. Egenkapital drift	- 36 261 090,38	- 14 313 322,17
1. Disposisjonsfond (2.56)	- 8 066 554,21	-
2. Bundne driftsfond (2.51)	- 28 194 536,17	- 24 278 589,95
3. Merforbruk i driftsregnskapet (2.5900)	-	9 965 267,78
II. Egenkapital investering	- 23 341 911,42	- 23 900 955,70
1. Ubundet investeringsfond (2.53)	- 8 947 951,92	- 6 686 088,92
2. Bundne investeringsfond (2.55)	- 14 393 959,50	- 17 214 866,78
3. Udekket beløp investeringsregnskapet (2.5970)	-	-
III. Annen egenkapital	- 223 581 668,26	- 248 940 072,46
1. Kapitalkonto (2.5990)	- 266 825 536,20	- 292 183 940,40
2. Prinsipper som påvirker AK drift (2.580)	43 243 867,94	43 243 867,94
3. Prinsippendringer som påvirker AK investering (2.580)	-	-
Gjeld	- 925 059 696,37	- 957 887 951,78
D. Langsiktig gjeld	- 797 649 057,93	- 817 142 129,93
I. Lån	- 262 812 623,78	- 255 006 147,78
1. Gjeld til kredittinstitusjoner (2.45)	- 262 812 623,78	- 255 006 147,78
2. Obligasjonslån (2.41:2.42)	-	-
3. Sertifikatlån (2.43)	-	-
II. Pensjonsforblikkelse (2.40)	- 534 836 434,15	- 562 135 982,15
E. Kortsiktig gjeld (2.3)	- 127 410 638,44	- 140 745 821,85
I. Kortsiktig gjeld	- 127 410 638,44	- 140 745 821,85
1. Leverandørgjeld (2.35)	- 22 902 930,14	- 27 873 818,86
2. Likviditetslån (2.31)	- 73 112 939,68	- 78 320 658,79
3. Derivater (2.39)	-	-
4. Annen kortsiktig gjeld (2.32:2.33)	- 31 394 768,62	- 34 551 344,20
5. Premieavvik (2.39)	-	-
Sum egenkapital og gjeld	- 1 208 244 366,43	- 1 245 042 302,11
F. Memoriakonti (2.9)		
I. Ubrukte lånemidler (2.9100)	6 240 678,47	8 126 551,29
II. Andre memoriakonti (2.9200:2.9899)	3 561 190,06	3 561 190,06
III. Motkonto for memoriakontiene (2.9999)	- 9 801 868,53	- 11 687 741,35

Årsberetning og regnskap 2023

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – drift og investering § 5-9

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - investeringer	Regnskap 2023
1. Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	13 405 223
2. Avsetninger til bundne investeringsfond	3 020 907
3. Bruk av bundne investeringsfond	-3 733 360
4. Budsjettet bruk av lån	-53 441 450
5. Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-500 000
6. Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
7. Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-1 680 000
8. Dekning av tidligere års udekket beløp	0
9. Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-42 928 680
10. Strykninger av avsetninger til ubundet investeringsfond	
11. Strykning av bruk av lån	42 428 680
12. Strykninger av overføring fra drift	500 000
13. Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	
14. Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0
15. Avsetninger av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	
16. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	

Tabellen viser disposisjoner i investeringsregnskapet

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - drift	Regnskap 2023
1. Netto driftsresultat	18 937 628
2. Avsetning bundne driftsfond	17 406 355
3. Bruk av bundne driftsfond	-18 312 161
4. Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
5. Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-2 141 753
6. Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
7. Budsjettet dekning av tidligere års merforbruk	0
8. Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	15 890 069
9. Strykning og overføring til investering	
10. Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	
11. Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	
12. Strykning av bruk av disposisjonsfond	
13. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-5 924 801
14. Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	
15. Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	
16. Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	0
17. Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	
18. Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	9 965 268

Tabellen viser disposisjoner i driftsregnskapet

Note 1: Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapspraksis.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, er omløpsmidler. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning Kap 2 og KRS 4, avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens §§ 14-15, 14.16 og 14-17. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten.

Avskrivningsperiodene er i tråd med § 3-4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning Kap 2 og KRS 4.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår.

Låneomkostninger (renter, gebyrer og provisjoner), er finansutgifter.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter Kommunelovens kap 15.

Årsberetning og regnskap 2023

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Note 2: Endring i arbeidskapital

Note 2: Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, a)

BALANSEN	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	143 834 130,27	150 010 449,97	-6 176 319,70
Kortsiktig gjeld	-140 745 821,85	-127 410 638,44	-13 335 183,41
Arbeidskapital	3 088 308,42	22 599 811,53	-19 511 503,11

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)

	2023
Netto driftsresultat	-18 937 628,21
Netto utgifter/inntekter i investering	-2 451 095,72
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	1 885 872,82
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-19 502 851,11
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering	-8 651,74

FORKLARING TIL DIFFERANSE I ENDRING ARBEIDSKAPITAL

Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, drift	
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, investering	0,00
Sum forklaringer	8 651,74

Note 3: Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)

BALANSEN	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Anleggsmidler	1 101 208 171,84	1 058 233 916,46	42 974 255,38
Langsiktig gjeld	-817 142 129,93	-797 649 057,93	-19 493 072,00
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	8 126 551,29	6 240 678,47	1 885 872,82
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker drift	0,00	0,00	0,00
Netto endring	1 926 476 853,06	1 862 123 652,86	25 367 056,20

Note 4: Endringer i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften, §5-10 c)

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Fra 2020 er Håbmera suohkan - Hamarøy kommune en ny kommune etter kommunereformen. Balansen i 2020 var en midlertidig balanse basert på foreløpig fordelingsnøkkel. Balansen er i 2022 oppdatert iht delingsoppgjøret mellom Hamarøy og Narvik kommune.

Etter delingsoppgjøret og avlagt regnskap for 2021, foretok kommunestyret i sak 62/2022 vedtak om at differanse på kapitalkonto forbundet med delingsoppgjøret føres mot konto for prinsippendringer.

Årsberetning og regnskap 2023

Note 5: Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Tekst	5 år	10 år	20 år	40 år
Bokført verdi per 1.1	-	364 344	47 729 702	230 526 485
Tilgang	-	-	1 699 291	13 663 034
Avgang	-	-	-	-
Avskrivninger	-	82 851	1 088 462	7 469 783
Nedskrivninger	-	-	-	-
Reverserte nedskrivninger	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12	0,00	281 493	48 340 531	236 719 736

Note 6: Aksjer og andeler i selskaper

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b)

Enhet	org nr	Aksjer/andeler	Balanseført verdi
Biblioteksentralen SA	910 568 183	2	595
Galvano Tia AS	911 918 269	3	300
Hamarøy Vekst AS	991 445 749	210	210 000
Hamarøyhallen SA	971 395 788	574	287 000
HT Safe AS	946 390 623	74484	183 300
KLP-egenkapitaltilskudd	938 708 606		12 791 315
Kommunekraft AS	866 818 452	2	1 491
Kommuneminer AS	921 861 915	8	80 000
Nord-Salten Kraft Holding AS	995 114 666	1413777	115 062 164
Ságat-Sámiid Áviisa AS	930 494 747	2	100
Salten Kommunerevisjon IKS	986 655 271	5 %	50 000
Saltens Bilruter AS	915 637 620	1450	125 000
Tidetec AS	980 502 155	40	20 000
Ulvsvåg Grendehus AL	981 942 469	14000	1 400 000
Nord-Norsk Reiseliv	994 153 862		2 455
Tysfjord Arbeidssamvirke AS	967 041 610		90 000
Sum			130 303 720

Note 7: Utlån (finansielle anleggsmidler)

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån
Lån til videreformidling - startlån samlet sum	1 217 000	-	1 217 000
Sosial utlån	-	-	-

Note 8: Lån

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot i %
Lån til egne investeringer	212 570 945	9,0	5,5
Lån til andres investeringer	-		
Lån til innfrielse av kausjoner	-		
Lån til videre utlån	42 435 203	7,0	3,9
Finansielle leieavtaler	-		

Hamarøy kommune har i tillegg en kassekredittramme/bevilgning på 40 MNOK i SpareBank 1 Nord-Norge. Per 31.12.2023 var det trekk på 5,2 MNOK.

Note 9: Avdrag på lån

Minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	8 878 223
Korrigerende for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	-
Betalte avdrag	18 660 424
Differanse mellom beregnet, korrigerende og betalte avdrag	9 782 201

Avskrivninger	
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 01.01	280 913 844
Bokført verdi lånegjeld 01.01	262 812 624
Avskrivninger	9 489 711

Årsberetning og regnskap 2023

Note 10: Pensjon

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	SPK	KLP	Totalt
Netto pensjonskostnad	3 073 626	14 882 664	17 956 290
Årets pensjonspremie	3 247 539	29 317 774	32 565 313
Årets premieavvik	1 494 806	28 145 678	29 640 484
Brutto estimatavvik	- 377 986	18 146 566	17 768 580

Premiefond	Totalt
Innestående på premiefond 01.01.	11 054 715
Tilført premiefondet i løpet av året	19 505 522
Bruk av premiefondet i løpet av året	972 343
Innestående på premiefond 31.12.	29 587 894

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	SPK	KLP	Arb.giveravgift	Totalt
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	33 404 755	527 767 026	509 955	561 681 736
Pensjonsmidler pr. 31.12.	22 272 282	604 264 953	-	626 537 235
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	11 132 473	76 497 927	509 955	64 855 499

Beregningsforutsetninger	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,0 %	3,5 %
Diskonteringsrente	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,48 %	2,48 %
Forventet årlig G-regulering	2,48 %	2,48 %
Forventet årlig pensjonsregulering	1,71 %	

Note 11: Garantier gitt av kommunen

Garanti gitt overfor	Type garanti	Garantiramme /låneramme	Opprinnelig garantiansvar /lån	Garanti utløper
Hamarøy Komm. Boligstiftelse	Lånegjeld	1 944 096	8 848 815	flere
IRIS Salten IKS	Lånegjeld	3 120 000	flere lån samlet	løpende investeringer
Tysfjord og Hamarøy Menighetsråd	Lånegjeld	303 410	1 300 000	02.07.2027
Salten Brann IKS	Lånegjeld	465 508	19 826 250	år 2035 og 2044
Sum garantier/lån ved kausjon		5 833 014	29 975 065	

Note 12: Vesentlige bundne fond

Bunde fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12
Bundne driftsfond, inkl selvkost og kraftfond	28 194 536,17	17 406 354,94	23 367 801,18	22 233 089,93
Selvkostfond, spesifisert	1 681 303,00	278 944,00	3 738 912,00	- 1 778 665,00
Kraftfond, spesifisert:	13 550 026,00	6 555 369,00	8 164 609,92	11 940 785,08
Bundne investeringsfond	14 393 959,50	3 020 907,28	-	17 414 866,78
Sum	14 393 959,50	3 020 907,28	-	17 414 866,78

Note 13: Selvkost

Gebyrfinansierte selvkosttjenester; Etterkalkyle 202

Håbmera suohkan – Hamarøy kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkostområder. Kommunen benytter selvkostberegningmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost :

Selvkost innebærer at kommunes kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenesten betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer, må kommunen, etter hvert regnskapsår utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområde. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunes ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil som oppstillingen viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementer i en selvkostkalkyle:

Gebyrfinansierte selvkosttjenester Etterkalkyle 2023

Hamarøy kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkosttjenester i henhold til "Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften)". Kommunen benytter selvkostberegningmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost:

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer, må kommunen, etter hvert regnskapsår utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområde. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunes ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som oppstillingen under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementene i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:

- + Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
- + Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)
- + Kalkulatorisk rentekostnad
- + Kalkulatorisk avskrivningskostnad
- = Gebyrgrunnlag
- Gebyrinntekter
- = Selvkostresultat
- * Selvkostresultatet føres mot selvkostfond og/eller memoriakont i balansenregnskapet.

Driftsregnskapet:

- + Direkte driftsutgifter
- Andre inntekter enn gebyrinntekter
- = Resultat før gebyrinntekter
- Gebyrinntekter
- = Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter).

Kalkulatoriske kapitalkostnader:

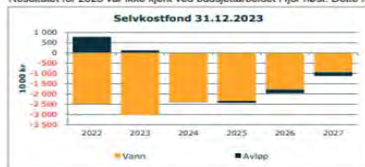
Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativt avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2023 var denne lik 4,296 %.

Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2023 i sin helhet være disponert innen 2028.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingsjeneste må kommunen utarbeide foralkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Det er disse foralkylerne som gir grunnlaget for gebyrsatsene. Generelt har kommunen som målsetning at de kommunale gebyrene svinger minst mulig, men en rekke faktorer er usikre ved tidspunkt for budsjettering av gebyrsatsene, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling i brukerantall og saksmengde. Resultatet for 2023 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette forklarer avvik mellom prognosene i høst og nå ved etterkalkyle.

Årsberetning og regnskap 2023

Samlet etterkalkyle 2023

Etterkalkylene for 2023 er basert på regnskap datert 2. februar 2024.

Etterkalkyle selvkost 2023	Vann	Avløp		Totalt
Direkte driftsutgifter	5 513 235	1 300 890		6 814 125
Avskrivningskostnad	2 928 484	737 583		3 666 067
Kalkulatorisk rente (4,3 %)	2 012 959	698 877		2 711 835
Indirekte driftsutgifter (netto)	341 056	120 636		461 691
Driftskostnader	10 795 733	2 857 985		13 653 719
- Øvrige driftsinntekter	-30 669	0		-30 669
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	10 765 064	2 857 985		13 623 050
Gebyrinntekter	10 325 974	2 179 306		12 505 280
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	-439 090	-678 679		-1 117 770
Finansiell dekningsgrad i %	96 %	76 %		92 %

Selvkostfond 01.01	-2 479 281	791 241		-1 688 040
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-439 090	-678 679		-1 117 770
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-115 042	19 414		-96 528
Selvkostfond 31.12	-3 034 313	131 976		-2 902 337

Etterkalkyle selvkost 2023	Slamtemning	Felling	Førvannsavgift	Totalt
Direkte driftsutgifter	1 865 490	588 821	672 902	3 127 213
Indirekte driftsutgifter (netto)	31 573	44 121	10 292	85 986
Driftskostnader	1 897 063	632 942	683 194	3 213 199
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	1 897 063	632 942	683 194	3 213 199
Gebyrinntekter	1 970 685	526 787	940 913	3 438 385
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	73 622	-106 165	257 719	225 186
Finansiell dekningsgrad i %	104 %			107 %

Selvkostfond 01.01	-281 036	524 895	365 199	609 058
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	73 622	-106 165	257 719	225 186
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-10 492	20 269	21 225	31 002
Selvkostfond 31.12	-217 906	439 009	644 142	865 246

Etterkalkylene for 2023 er utarbeidet i samarbeid med rådgivningsselskapet Momentum Solutions som har mer enn 20 års erfaring med selvkostproblematikk og bred juridisk og økonomisk kompetanse knyttet til selvkost. Momentums selvkostberegningsmodell Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 300 norske kommuner.

Årsberetning og regnskap 2023

Vann - Selvkostoversikt 2022 til 2028

Etterkalkyle 2023 for Vann

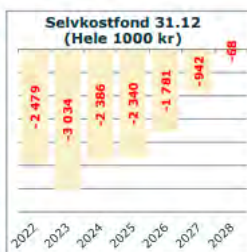
Etterkalkylen for 2023 viser et underskudd lik kr 439 090. Ved utgangen av året er det et fremførbart underskudd lik kr 3 034 313. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Vann - Selvkostoversikt 2022 til 2028	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	2 755 414	2 569 559	2 980 256	3 099 466	3 223 445	3 352 382	3 486 478
11*** Varer og tjenester	1 507 836	1 245 397	1 456 000	1 514 240	1 574 810	1 637 802	1 703 314
12*** Varer og tjenester	1 790 102	1 321 017	988 000	1 027 520	1 068 621	1 111 366	1 155 820
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	413 914	377 262	429 520	446 701	464 569	483 152	502 478
14*** Overføringsutgifter	6 136	0	0	0	0	0	0
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	-2 399	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	6 471 004	5 513 235	5 853 776	6 067 927	6 331 444	6 584 702	6 848 090
Avskrivningskostnad	2 746 218	2 928 484	3 354 608	3 894 608	3 659 594	3 699 092	3 699 092
Kalkulatorisk rente	1 659 115	2 012 959	2 028 734	2 505 779	2 619 993	2 796 844	2 716 934
Indirekte kostnader	138 605	341 056	354 698	368 886	383 841	398 987	414 946
Sum driftskostnader	11 014 942	10 795 733	11 591 815	12 857 199	13 194 672	13 479 725	13 679 033
- Øvrige inntekter	0	-30 669	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	11 014 942	10 765 064	11 591 815	12 857 199	13 194 672	13 479 725	13 679 033
Gebyrinntekter	8 298 530	10 325 974	12 339 968	12 986 786	13 826 969	14 367 897	14 570 776
+/- Andre inntekter/utgifter	-29 336	0	0	0	0	0	0
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0	0	600 000	200 000	-50 000	-700 000
Resultat	-2 745 749	-439 090	748 153	129 587	632 298	888 172	891 743
Finansiell dekningsgrad (%)	75,3 %	95,9 %	106,5 %	101,0 %	104,8 %	106,6 %	106,5 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	304 254	-2 479 281	-3 034 313	-2 385 919	-2 339 893	-1 780 855	-941 743
-/* Bruk av/avsetning til selvkostfond	-2 745 749	-439 090	748 153	129 587	632 298	888 172	891 743
+/* Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	-37 786	-115 942	-69 759	-83 561	-73 260	-49 059	-18 367
Selvkostfond 31.12	-2 479 281	-3 034 313	-2 385 919	-2 339 893	-1 780 855	-941 743	-68 396

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2023 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2022.

Budsjettanalyse	Budsjett 2023	Etterkalkyle 2023	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	2 872 145	2 569 559	-302 586	-10,5 %
11*** Varer og tjenester	1 558 000	1 245 397	-312 603	-20,1 %
12*** Varer og tjenester	948 000	1 321 017	373 017	39,3 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	369 000	377 262	8 262	2,2 %
Direkte finansutgifter og aktivitetsendringer	1 001	0	-1 001	-100,0 %
Direkte driftsutgifter	5 748 146	5 513 235	-234 911	-4,1 %
Direkte kapitalkostnader	4 863 401	4 941 443	-21 958	-0,4 %
Indirekte kostnader	222 762	341 056	118 293	53,1 %
Sum driftskostnader	10 934 310	10 795 733	-138 576	-1,3 %
Øvrige inntekter	0	-30 669	-30 669	0,0 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	10 934 310	10 765 064	-169 245	-1,5 %
Gebyrinntekter	10 777 598	10 325 974	-451 624	-4,2 %
Resultat	-166 712	-439 090	-282 379	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	156 712	439 090	282 378	
Finansiell dekningsgrad (%)	98,6 %	95,9 %		

I 2023 ble direkte driftsutgifter 4,1 % lavere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrinntektene ble 4,2 % lavere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 170 000 kr lavere enn forventet og resultatet ble ca. 280 000 kr lavere enn budsjettet.

Gebyrinntekter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
164000 Avgiftspliktige gebyrer	8 261 330	10 310 474	12 339 968	12 986 786	13 826 969	14 367 897	14 570 776
164010 Tilknyningsavgift vann, bolig	37 200	15 500	0	0	0	0	0

Gebyrsatser Vann (inkl. mvz.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 978	4 151	5 025	5 325	5 362	5 348	5 254
Forbrugsgebyr (kr/m ³)	24,79	30,30	33,01	34,51	38,51	41,26	42,74
Årsgebyr ved 120 m³ årlig forbruk	5 953	7 787	8 986	9 466	9 984	10 299	10 383
Årlig endring		30,8 %	15,4 %	5,3 %	5,5 %	3,2 %	0,8 %

Årsberetning og regnskap 2023

Avløp - Selvkostoversikt 2022 til 2028

Etterkalkyle 2023 for Avløp

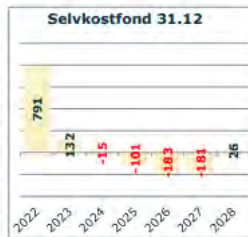
Etterkalkylen for 2023 viser et underskudd lik kr 678 679. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 131 976. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Avløp - Selvkostoversikt 2022 til 2028	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	374 188	422 204	290 000	290 000	301 600	313 664	326 211
11*** Varer og tjenester	263 754	265 072	280 800	292 032	303 713	315 862	328 496
12*** Varer og tjenester	488 421	554 484	249 600	259 584	269 967	280 766	291 997
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	16 010	8 400	26 000	27 040	26 122	25 246	30 416
14*** Overføringsutgifter	0	50 750	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	1 142 373	1 300 890	846 400	868 656	903 402	939 538	977 120
Avskrivningskostnad	587 809	737 583	1 004 238	1 170 394	1 344 744	1 367 884	1 367 884
Kalkulatorisk rente	440 640	698 877	896 334	1 128 672	1 335 431	1 443 570	1 428 178
Indirekte kostnader	85 513	120 636	125 461	130 480	135 699	141 127	146 772
Sum driftskostnader	2 256 336	2 857 985	2 862 433	3 298 202	3 718 677	3 892 130	3 917 964
- Øvrige inntekter	-24 800	0	0	0	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	2 231 536	2 857 985	2 862 433	3 298 202	3 718 677	3 892 130	3 917 964
Gebyrinntekter	1 894 554	2 179 306	2 713 093	3 214 425	3 641 734	3 900 340	4 127 712
+/- Andre inntekter/utgifter	-3 532	0	0	0	0	0	0
+/- Bruk av avsetning til bundne fond	0	0	0	-81 100	-71 868	0	-200 000
Resultat	-340 513	-678 679	-149 340	-83 778	-76 943	8 211	209 748
Finansiell dekningsgrad (%)	84,9 %	76,3 %	94,8 %	97,5 %	97,9 %	100,2 %	105,4 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	1 098 917	791 241	131 976	-15 215	-101 049	-183 043	-181 399
+/- Bruk av avsetning til selvkostfond	-340 513	-678 679	-149 340	-83 778	-76 943	8 211	209 748
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	32 837	19 414	2 149	-2 056	-5 051	-6 567	-2 839
Selvkostfond 31.12	791 241	131 976	-15 215	-101 049	-183 043	-181 399	25 510

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2023 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2022.

Budsjettanalyse	Budsjett 2023	Etterkalkyle 2023	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	266 500	422 204	155 704	58,4 %
11*** Varer og tjenester	329 025	265 072	-63 953	-19,4 %
12*** Varer og tjenester	266 500	554 484	287 984	108,1 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	28 700	8 400	-20 300	-70,7 %
14*** Overføringsutgifter	0	50 750	50 750	0,0 %
Direkte driftsutgifter	890 725	1 300 890	410 165	46,0 %
Direkte kapitalkostnader	1 450 597	1 436 459	-14 138	-1,0 %
Indirekte kostnader	103 242	120 636	17 394	16,8 %
Sum driftskostnader	2 444 564	2 857 985	413 421	16,9 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	2 444 564	2 857 985	413 421	16,9 %
Gebyrinntekter	2 170 502	2 179 306	8 804	0,4 %
Resultat	-274 062	-678 679	-404 617	
+/- Bruk av avsetning til bundne fond	274 062	678 679	404 617	
Finansiell dekningsgrad (%)	88,8 %	76,3 %		

I 2023 ble direkte driftsutgifter 46,0 % høyere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrinntektene ble omtrent likt som budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 410 000 kr høyere enn forventet og resultatet ble ca. 400 000 kr lavere enn budsjettet.

Gebyrinntekter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
164000 Avgiftspliktige gebyrer	1 894 554	2 179 306	2 713 093	3 214 425	3 641 734	3 900 340	4 127 712

Gebyrsatser, Avløp (inkl. mv.a.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	1 240	1 471	1 839	2 056	2 206	2 243	2 259
Forbruksgebyr (kr/m ³)	8,86	10,68	13,34	14,34	16,24	17,40	18,41
Årsgebyr ved 120 m³ årlig forbruk	2 303	2 752	3 440	3 777	4 154	4 331	4 469
Årlig endring		19,5 %	25,0 %	9,8 %	10,0 %	4,3 %	3,2 %

Slamtømming - Selvkostoversikt 2022 til 2028

Etterkalkyle 2023 for Slamtømming

Etterkalkylen for 2023 viser et overskudd lik kr 73 622. Ved utgangen av året er det et fremførbart underskudd lik kr 217 906. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

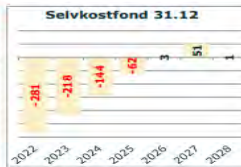
Slamtømming - Selvkostoversikt 2022 til 2028	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	45 071	47 664	57 200	59 488	61 868	64 342	66 916
11*** Varer og tjenester	42 636	36 085	45 838	47 872	49 578	51 562	53 624
12*** Varer og tjenester	1 111 227	1 288 533	1 694 000	1 730 865	1 798 000	1 878 188	1 946 868
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	1 865 614	1 655 208	1 924 000	2 000 960	2 080 998	2 164 238	2 250 808
14*** Overføringsutgifter	1 610	0	634	660	686	713	742
Direkte driftsutgifter	2 066 158	1 865 499	2 044 312	2 126 685	2 211 138	2 299 873	2 391 566
Direkte kapitalkostnader	27 163	31 573	32 836	34 149	35 515	36 936	38 413
Sum driftskostnader	2 093 321	1 897 063	2 077 148	2 160 234	2 246 643	2 336 509	2 429 969
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	2 093 321	1 897 063	2 077 148	2 160 234	2 246 643	2 336 509	2 429 969
Gebyrinntekter	1 683 716	1 970 685	2 157 555	2 245 985	2 313 226	2 382 916	2 379 100
+/- Bruk av avsetning til bundne fond	0	0	0	-35 569	-14 908	4 586	-49 890
Resultat	-409 605	73 622	89 407	85 751	68 583	46 407	-69 970
Finansiell dekningsgrad (%)	80,4 %	103,9 %	103,9 %	104,0 %	103,0 %	102,0 %	97,9 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	1 311 173	-281 038	-217 906	-144 163	-62 058	3 483	50 869
+/- Bruk av avsetning til selvkostfond	-409 605	73 622	89 407	85 751	68 583	46 407	-69 970
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	-2 804	-10 492	-6 684	-3 646	-1 041	979	344
Selvkostfond 31.12	-281 038	-217 906	-144 163	-62 058	3 483	50 869	943

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2023 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2022.

Budsjettanalyse	Budsjett 2023	Etterkalkyle 2023	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	44 922	47 664	2 742	6,1 %
11*** Varer og tjenester	44 075	36 085	-7 990	-18,1 %
12*** Varer og tjenester	1 1 500	1 288 533	115 033	1000,3 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	1 742 500	1 655 208	-87 292	-5,0 %
14*** Overføringsutgifter	0	0	-616	-100,0 %
Direkte driftsutgifter	1 843 607	1 865 499	21 893	1,2 %
Indirekte kostnader	27 948	31 573	3 625	13,0 %
Sum driftskostnader	1 871 555	1 897 063	25 508	1,4 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	1 871 555	1 897 063	25 508	1,4 %
Gebyrinntekter	1 910 547	1 970 685	60 138	3,1 %
Resultat	38 992	73 622	34 630	
+/- Bruk av avsetning til bundne fond	-38 992	-73 622	-34 630	
Finansiell dekningsgrad (%)	102,7 %	103,9 %		

I 2023 ble direkte driftsutgifter omtrent som budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrinntektene ble omtrent likt som budsjettet. Samlet gebyrgrunnlag ble omtrent som forventet og resultatet ble omtrent som budsjettet.

Gebyrinntekter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
164000 Avgiftspliktige gebyrer	1 683 716	1 970 685	2 157 555	2 245 985	2 313 226	2 382 916	2 379 100

Gebyrsatser, Slamtømming (inkl. mv.a.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Normalgebyret er gebyret til en tenkt standardabonnent, og det faktiske gebyret vil variere. Normalgebyret nedenfor er 550 Årlig slamtømming inkl. mv.a.	2 388	2 890	3 264	3 264	3 361	3 463	3 458
Årlig endring		21,0 %	72,9 %	0,0 %	3,0 %	3,0 %	-0,1 %

Årsberetning og regnskap 2023

Feiing - Selvkostoversikt 2022 til 2028

Etterkalkyle 2023 for Feiing

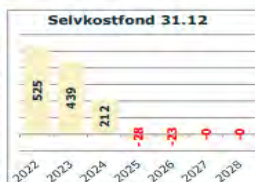
Etterkalkylen for 2023 viser et underskudd lik kr 106 155. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 439 009. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Feiing - Selvkostoversikt 2022 til 2028	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	45 071	47 664	46 389	48 224	50 152	52 159	54 245
12*** Varer og tjenester	70 218	10 008	10 524	10 945	11 382	11 838	12 311
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	604 800	530 727	660 000	660 000	686 400	713 856	742 410
14*** Overføringsutgifter	0	422	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	720 089	588 821	716 892	719 168	747 935	777 852	808 966
Indirekte kostnader	38 038	44 121	45 885	47 721	49 630	51 615	53 680
Sum driftskostnader	758 129	632 942	762 778	766 889	797 565	829 467	862 646
- Øvrige inntekter	0	0	227 850	227 850	0	0	0
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	758 129	632 942	990 628	994 739	797 565	829 467	862 646
Gebyrintekter	923 329	526 787	751 406	751 557	803 209	852 911	863 076
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0	0	-170 000	73 711	38 113	0
Resultat	165 200	-106 155	-239 221	-243 182	5 645	23 444	430
Finansiell dekningsgrad (%)	121,8 %	83,2 %	75,9 %	75,6 %	100,7 %	102,8 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	344 589	524 895	439 009	211 765	-28 170	-23 443	-430
-/- Bruk av/avsetning til selvkostfond	165 200	-106 155	-239 221	-243 182	5 645	23 444	430
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	15 105	20 259	11 977	3 246	-916	-430	-8
Selvkostfond 31.12	524 895	439 009	211 765	-28 170	-23 443	-430	-8

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2023 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2022.

Budsjettanalyse	Budsjett 2023	Etterkalkyle 2023	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	44 585	47 664	3 079	6,9 %
12*** Varer og tjenester	10 119	10 008	-111	-1,1 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	636 000	530 727	-105 273	-16,6 %
14*** Overføringsutgifter	0	422	422	0,0 %
Direkte driftsutgifter	690 704	588 821	-101 883	-14,8 %
Indirekte kostnader	39 505	44 121	4 615	11,7 %
Sum driftskostnader	730 209	632 942	-97 268	-13,3 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	730 209	632 942	-97 268	-13,3 %
Gebyrintekter	626 702	526 787	-99 915	-15,9 %
Resultat	-103 510	-106 155	-2 645	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	103 510	106 155	2 645	
Finansiell dekningsgrad (%)	85,8 %	83,2 %		

I 2023 ble direkte driftsutgifter 14,8 % lavere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrintektene ble omtrent likt som budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble omtrent som forventet og resultatet ble omtrent som budsjettet.

Gebyrintekter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
164000 Avgiftspliktige gebyrer	923 329	219 758	751 406	751 557	803 209	852 911	863 076
164001 Avgiftspliktige gebyrer vedr fritidsbolige	0	307 031	0	0	0	0	0

Normalgebyret er gebøret til en tenkt standardabonnent, og det faktiske gebøret vil variere. Normalgebyret nedenfor er 400 Feieavgift/tilsyn inkl. mva.

Gebyrsatser, Feiing (inkl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Normalgebyr (kr/vare)	1 124	336	404	404	431	459	464
Årlig endring		-70,1 %	20,1 %	0,0 %	6,8 %	6,4 %	1,1 %

Farvannsavgift - Selvkostoversikt 2022 til 2028

Etterkalkyle 2023 for Farvannsavgift

Etterkalkylen for 2023 viser et overskudd lik kr 257 719. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 644 142. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Farvannsavgift - Selvkostoversikt 2022 til 2028	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
10*** Lønn	164 000	146 000	182 000	189 280	196 851	204 725	212 914
11*** Varer og tjenester	185 587	242 444	208 000	216 320	224 973	233 972	243 331
12*** Varer og tjenester	25 574	72 940	41 800	43 264	44 995	46 794	48 666
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	94 145	211 518	130 000	135 200	140 608	146 232	152 882
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	853	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	470 260	672 902	561 800	584 064	607 427	631 724	656 993
Indirekte kostnader	8 493	10 292	10 704	11 132	11 578	12 041	12 522
Sum driftskostnader	478 753	683 194	572 304	595 196	619 004	643 764	669 515
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	478 753	683 194	572 304	595 196	619 004	643 764	669 515
Gebyrintekter	687 322	940 913	941 358	313 552	293 571	394 564	499 020
Resultat	208 569	257 719	369 054	-281 644	-325 433	-249 200	-170 495
Finansiell dekningsgrad (%)	143,6 %	137,7 %	164,5 %	52,7 %	47,4 %	61,3 %	74,5 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Selvkostfond 01.01	147 719	365 199	644 142	1 044 271	795 151	492 612	256 918
-/- Bruk av/avsetning til selvkostfond	208 569	257 719	369 054	-281 644	-325 433	-249 200	-170 495
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	9 911	21 225	31 075	32 524	22 894	13 506	6 369
Selvkostfond 31.12	365 199	644 142	1 044 271	795 151	492 612	256 918	92 792

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2023 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2022.

Budsjettanalyse	Budsjett 2023	Etterkalkyle 2023	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	168 100	146 000	-22 100	-13,1 %
11*** Varer og tjenester	179 950	242 444	62 494	203,2 %
12*** Varer og tjenester	20 500	72 940	52 440	255,8 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	169 125	211 518	42 393	25,1 %
Direkte driftsutgifter	437 675	672 902	235 227	53,7 %
Indirekte kostnader	65 352	10 292	-55 060	-84,3 %
Sum driftskostnader	503 027	683 194	180 167	35,8 %
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	503 027	683 194	180 167	35,8 %
Gebyrintekter	435 589	940 913	505 324	116,0 %
Resultat	-67 438	257 719	325 157	
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	67 438	-257 719	-325 157	
Finansiell dekningsgrad (%)	86,6 %	137,7 %		

I 2023 ble direkte driftsutgifter 53,7 % høyere enn budsjettet, kapitalkostnader ble omtrent som forventet og gebyrintektene ble 116,0 % høyere enn budsjettet.

Samlet gebyrgrunnlag ble ca. 180 000 kr høyere enn forventet og resultatet ble ca. 330 000 kr høyere enn budsjettet.

Gebyrintekter	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
165011 Anløp/Farvannsavgift	687 322	940 913	941 358	313 552	293 571	394 564	499 020

Normalgebyret er gebøret til en tenkt standardabonnent, og det faktiske gebøret vil variere. Normalgebyret nedenfor er

Gebyrsatser, Farvannsavgift (ekskl. mva.)	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Normalgebyr (kr/vare)	5 310	5 100	4 245	2 562	2 398	3 223	4 077
Årlig endring		-4,0 %	-16,8 %	-39,7 %	-6,4 %	34,4 %	26,5 %

Note 14: Ytelser til ledende personer

Beløp i hele kr	Brutto lønn
Kommunedirektør	1 300 000
Ordfører	885 752

Note 15: Godtgjørelse til revisor

Beløp i hele kr	Godtgjørelse
Regnskapsrevisjon	657 655
Forvaltningsrevisjon	inngår i rev
Eierskapskontroll	-
Rådgiving	-
Sum	657 655

Note 16: Tapsføring

Beløp	Gjelder
299 046,00	Gamle restanser samt konkurser
299 046,00	Totalt

Note 17: Strykninger

Beløp	Gjelder
9 965 267,78	Merforbruk er delvis inndeckt ved bruk av disposisjonsfond
9 965 267,78	Totalt

Til kommunestyret i Hamarøy kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskap for Hamarøy kommune som viser et negativt netto driftsresultat på kr 18 937 628. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsmelding. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom

årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetningen og annen øvrig informasjon datert 12.april 2024 og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Hamarøy kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Se www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr.1

Fauske, den 15. april 2024

Rune Borøy
oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Kontrollutvalget, Formannskapet og Kommunedirektøren i Hamarøy kommune

Til kontrollutvalget i Hamarøy kommune

Deres ref.: *

Vår ref.: 1110 9.e6.13/rb

Dato: 22. april 2024

OPPSUMMERING AV REGNSKAPSREVISJON FOR ÅR 2023

Innledning

I tråd med pkt. 5 i engasjementsbrev for Hamarøy kommune følger oppsummering av årets revisjonsarbeide for regnskapsår 2023

Formålet med regnskapsrevisjon er å gjøre revisor i stand til å avgi en uttalelse om hvorvidt årsregnskapet i det alt vesentlige er avlagt i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Med vesentlig menes her at årsregnskapet ikke inneholder feilinformasjon som ville fått brukerne av årsregnskapet til å treffe en annen beslutning dersom feilinformasjonen ikke var til stede.

Revisjon etter kommunelovens bestemmelser skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk jf § 24-2 i kommuneloven. Dette innebærer blant annet at vi skal følge de internasjonale revisjonsstandardene. Relevante standarder er implementert i vårt revisjonsprogram og har betydning for revisjonens utforming og strategi.

Våre revisjonshandlinger har vært rettet inn mot å bekrefte at årsregnskapet er uten vesentlige feil. Handlinger og omfang er utformet på bakgrunn av en risikovurdering basert på kommunens størrelse, økonomi og interne forhold. Revisjonshandlingene har bestått av å innhente informasjon, gjennomføre analyser og kontroller av utvalgte transaksjoner og rutiner.

Regnskapsavleggelsen og revisjonsprosessen

Årsregnskap med noter, Hovedoversikter ble oversendt revisor 22.02.2024.

Kommunedirektørens årsberetning ble mottatt den 22. mars 2024. Revisor har kontrollert at årsberetningen inneholder informasjon i samsvar med lov og forskrift, og at presenterte beløp i det alt vesentligste stemmer med avlagt regnskap.

Ledelsen har avgitt uttalelse datert 15. april 2024, med bekreftelse på at ledelsen mener å ha oppfylt sitt ansvar for utarbeidelse av årsregnskapet og at det, så langt ledelsen kjenner til, inneholder de opplysninger som kreves etter lov og god kommunal regnskapsskikk. Erklæringen er avgitt uten tilleggsopplysninger.

Forhold vi har blitt oppmerksomme på gjennom vår revisjon blir løpende kommunisert til økonomiavdelingen. Revisor vil som en generell kommentar påpeke at samarbeidet med kommunens

administrasjon fungerer bra. Påpekning av feil og eventuelle forslag til forbedringer i rutiner blir lyttet til. Revisor har løpende dialog med kommunens økonomiavdeling vedrørende regnskapsfaglige problemstillinger.

Inntekter

Kommunens inntekter består i hovedsak av følgende poster:

- Skatt og rammetilskudd
- Eiendomsskatt
- Kommunale avgifter
- Kompensasjon for merverdiavgift
- Diverse tilskudd/refusjoner fra staten

For inntekter og tilskudd har revisjonen vært rettet mot å verifisere fullstendighet og at inntektene har vært henført riktig regnskapsår. For de poster hvor det på en enkel måte var mulig å totalavstemme inntekter mot ekstern dokumentasjon er dette gjennomført, F.eks er skatt og rammetilskudd bekreftet mot ekstern dokumentasjon.

For kommunale avgifter er det gjennomført detaljtest i forhold til at korrekte satser vedtatt av kommunestyret er brukt. Testene viste at det var brukt feil/gamle satser ved fakturering av Barnehage og at kommunen selv hadde oppdaget og rettet opp forholdet ved utfakturering i mai måned. For SFO var det feil gjennom året og som ble påpekt av revisor i okt. og korrigert ved fakturering i nov. Det var dog ikke store beløpsmessige avvik. I andre tilfeller er det gjennomført kontroll av utvalgte transaksjoner mot dokumentasjon. Vi har også benyttet oss av analytiske kontroller, blant annet av antall inntektsførte terminer, med rimelighetsvurdering av terminbeløp mot budsjett og tidligere regnskapsår.

Selvkost kommunale tjenester

Hamarøy kommune benytter selvkostverktøyet Momentum. Kommunen har vedtak på selvkost vedrørende vann og avløp. For slam er krav til selvkost hjemlet i lov.

Etterkalkylene er vurdert opp mot regnskapsopplysninger fra kommunens regnskap og forutsetninger etterkalkylen for øvrig bygger på. Det er noen små differanser på avskrivninger mellom skyggeregnskapet i Momentum, og årsregnskapet, men differansene er vurdert som ikke vesentlige. Vi har kontrollert at benyttet kalkylerente er i henhold til kommunalbankens beregnede selvkostrente for 2023. Det er videre kontrollert at bruk og avsetning til selvkostfond er i henhold til kalkyler. Her var det en vesentlig feilføring på bruk av fond som medførte at merforbruket i det først mottatte årsregnskapet steg fra 7,3 til 9,9 mill.

Utgifter

For utgifter og overføringer har revisjonen vært rettet mot gyldighet, periodisering og korrekt bokføring. Kontrollhandlinger knyttet til innkjøpsområdet er gjennomført ved systemtest der det er kontrollert at internkontrollen fungerer med arbeidsdeling mellom attestasjon og anvisning.

Fortløpende kontroll er gjennomført i forbindelse med attestasjonsoppdrag for momskompensasjon, jf. eget avsnitt om særattestasjoner. Handlingene har vært basert på kontroll av utvalgte inngående fakturaer basert på revisors vurdering av risiko for feil. For utvalgte faktura er det kontrollert at dokumentasjonen er tilfredsstillende, at de er bokført i henhold til dokumentasjonen, og adressert til kommunen.

For overføringsutgifter er det på stikkprøvebasis kontrollert at utgiftene er tilstrekkelig dokumentert og at det foreligger vedtak eller attestasjon og anvisning knyttet til dokumentasjonen.

Lønnskostnader er kontrollert på stikkprøvebasis for å bekrefte om rutiner fungerer som forutsatt. Dette gjelder både for variabel lønn og fastlønnstransaksjoner. Videre er det foretatt analytiske kontrollhandlinger og kontroller mot innberetning av skatt og arbeidsgiveravgift som har hatt store utfordringer pga skifte av lønnsystem midt i regnskapsåret.

Balanseposter

I henhold til bokføringsregelverket skal alle vesentlige balanseposter være dokumentert og avstemt. Revisor har kontrollert at kommunen har oppfylt dette lovkravet, men har registrert at avstemming og dokumentasjon må bli bedre ved avleggelse av neste årsregnskap.

Usikre forpliktelser/fordringer

Usikre forpliktelser skal regnskapsføres når det er rimelig sikkert at transaksjonen vil bli gjennomført (over 90 %), og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet. I fordringsmassen er kr 299 045 tapsført på sykepengerefusjon og husleie av kommunale boliger i løpet av 2023.

Minimumsavdrag

Kommunelovens § 14-8 1. ledd stiller krav til størrelsen på kommunens årlige avdrag på lån til investeringer. Etter kommunelovens bestemmelser skal kapitalslit i form av årlige avskrivninger inngå i brutto driftsresultat, men utlignes før en kommer fram til netto driftsresultat. Det følger imidlertid av kommunelovens bestemmelser at det skal utgiftsføres avdrag som samsvarer med løpende verdiforringelse på avskrivbare anleggsmidler som bygninger, maskiner, transportmidler osv., også omtalt som kapitalslitet. Loven stiller krav til hvordan minimumsavdrag skal beregnes. Revisor har kontrollert om Hamarøy kommune har betalt tilstrekkelig avdrag på sine investeringslån til å tilfredsstille lovens krav. For 2023 er det betalt til sammen 18,66 mill. kr i avdrag på lån til investeringer. Minimumsavdrag er beregnet til 8,87 mill. kr.

Finansområde

Finansområdet består av bankinnskudd, aksjer/andeler og gjeld med tilhørende inntekter og utgifter. Bankinnskudd og gjeld er kontrollert og bekreftet mot ekstern dokumentasjon.

Kommunen omtaler finansområde i tertialrapportering samtidig med ordinær økonomirapportering og noe mere utfyllende på (side 5-7) ved avleggelse av årsregnskapet.

Renten på kr 3 464 551 betalt på kassekredittlån (73,1 mill) overtatt fra Tysfjord tilsvarer 4,74 %. Kommunen har vedtak om ett års forlengelse fra KLP- (KLP innvilger bare ett og ett år, pga at dette i utgangspunktet er kortsiktig gjeld). rentesats pr 26. feb 2024 er 5,55%

Kommunal økonomisk bærekraft

3 finansielle måltall for bedre fokus/oversikt i økonomistyringen i Hamarøy kommune er vedtatt i 2020 knyttet til driftsmargin (3,5 % av brutto driftsinntekt) og gjeldsgrad (75 %) og størrelse på disposisjonsfond (20 mill). Måltallene er ikke endret i 2023 og status er omtalt i årsberetningen

Etterlevelsekontroll

Kontroll for 2023 er pågående og vil bli rapportert til kontrollutvalget innen fristen 30.juni 2024

Særattestasjoner

- Merverdiavgiftskompensasjon
Revisjonen har kontrollert og attestert på 6 terminer for skattemeldingen for merverdiavgiftskompensasjon i 2023. Revisjonens merknader i forbindelse med disse kontrollene har blitt tatt til følge og feil har blitt løpende korrigeret. Det er forholdsvis få feil. Totalt er det attestert kompensasjon for 14,14 mill. kr i 2023.

Øvrige særattestasjoner

Revisjonen har videre gjennomført kontroller i forbindelse med revisjonsuttalelser ihht ISRS 4400 – Avtalte kontrollhandlinger vedrørende:

- Helsedirektoratet- Tilskudd ressurskrevende tjenester
- Helsedirektoratet- Kontroll rapportering antall psykisk utviklingshemmede
- Helsedirektoratet- styrking Helsestasjons- og skolehelsetjeneste
- Helsedirektoratet- styrking av legevaktjenesten i distriktskommuner
- Helsedirektoratet- Fagutvikling og kompetanseheving ril samiske brukere
- Helsedirektoratet- Nasjonal ALIS

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har gjennomført en forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik etter God kommunal revisjonsskikk RSK 302 for å kunne avgi en uttalelse (siste avsnitt i revisjonsberetning) med moderat sikkerhet, i forbindelse med Hamarøy kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Oppsummert

Årsregnskapet ble avlagt til rett tid men hvor avstemminger og dokumentering av noen saldoer i balansen ikke var helt på plass. Internkontrollen knyttet til avstemminger av lønnkonti knyttet til forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift må bli bedre gjennom året som helhet og ved avleggelse av årsregnskapet.

Rune Borøy
oppdragsansvarlig revisor

Kopi; økonomisjef Hamarøy kommune.

Analyse av årsregnskap, årsberetning og økonomisk internkontroll. Hamarøy kommunes årsoppgjør 2023. Sjekkliste for kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberetning.

1) Vurdering av årsregnskap/årsberetning			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Innholdet i revisjonsberetningen	Foreligger det anmerkninger fra revisor i revisjonsberetningen? • Er den ren (ordinær) eller har den forbehold? • Hvordan forklares forbeholdene?	Normalberetning, uten forbehold	Revisjonsberetningen
Årsregnskapet - Økonomiske tallstørrelser	Hva er størrelsen på • Netto driftsresultat? • -mer-/mindreforbruk	Negativ kr 18.937.628,- Merforbruk 9.965.267,- må dekkes inn senere år	Årsregnskapet – skjema økonomisk oversikt drift Revisjonsberetningen Økonomisk oversikt drift Økonomisk oversikt drift
Usikre poster/forpliktelse som ikke er regnskapsført	Usikre forpliktelser skal regnskapsføres når det er rimelig sikkert at transaksjonen vil bli gjennomført (over 90 %), og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet. Foreligger det fremtidige forpliktelser som innebærer at deler av regnskapsførte disposisjoner «reelt» sett allerede er bundet opp?	Usikre forpliktelser skal regnskapsføres når det er rimelig sikkert at transaksjonen vil bli gjennomført (over 90 %), og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet. I fordringsmassen er kr 299 045 tapsført på sykepengerefusjon og husleie av kommunale boliger i løpet av 2023.	Noter i regnskapet – ofte benevnt som «ikke regnskapsførte forpliktelser» og «usikre forpliktelser» Informasjon fra kommuneadvokaten om tvister/rettsaker Forespørre revisor ved orienteringer om behandling av usikre poster
Spesielle resultatposter i året som krever omtale og som har påvirket årets regnskap	Er årets resultat påvirket av periodiseringsfeil/spesielle avsetninger?	Ingen spesielle omtalt.	Noter i regnskapet Årsberetningen Forespørsel til kommunedirektør/økonomisjef Forespørsel til revisor
Spesielle poster som revisjonen har hatt vanskeligheter med å revidere	Er det poster som revisor mener er usikre og/eller som har vært vanskelig å vurdere/revidere?	Fra årsberetningen: Usikkerheten rundt årlige utbetalinger gitt Havbruksfondets innretning framover, samt store variasjoner av kraftprisen, tilsier at slike ekstrainntekter må komme som et tillegg utover forsvarlig økonomisk drift. Balanse: Revisor påpeker at avstemming og dokumentasjon av balanseposter må bedres ved avleggelse av neste årsregnskap.	Årsberetningen Forespørsel til revisor
Størrelsen på korrigerende feil og ikke-korrigerende feil	Hvor store beløp utgjør korrigerende feil og ikke-korrigerende feil?	Kommunale avgifter og gebyrer: Det var brukt feil/gamle satser ved fakturering av barnehage. Rettet ved utfakturering i mai måned. For SFO var det feil gjennom året og som ble påpekt av revisor i okt. og korriger ved fakturering i nov. Det var dog ikke store beløpsmessige avvik. Selvkost: Kontrollert at bruk og avsetning til selvkostfond er i henhold til kalkyler. Her var det en vesentlig feilføring på bruk av fond som medførte at merforbruket i det først mottatte årsregnskapet steg fra 7,3 til 9,9 mill.	Revisors oppsummeringsbrev

2) Vurdering av økonomisk bærekraft			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Netto driftsresultat	Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter sammenlignet med egne måltall	Hamarøy kommune - Måltall - 4,10 % 3,50 % + 2,83 % 3,50 % + 1,90 % 3,50 % + 3,66 % 3,50 %	Kommunestyret har i 2020 vedtatt finansielle måltall iht kommunelovens krav. Disse skal være styrende for budsjettarbeidet og de mål som er satt for driften. Årsregnskap/årsberetning. Måltall i henhold til vedtak i kommunestyret 2020.
Gjeldsgrad	Risikobærende gjeld (eks selvfinansierende gjeld VA og utlån) i % av brutto driftsinntekter sammenlignet med egne måltall	Hamarøy kommune - Måltall 50 % 75 % 50 % 75 % 44 % 75 % 40 % 75 %	Årsregnskap/årsberetning. Måltall i henhold til vedtak i kommunestyret 2020.
Driftsreserver (disposisjonsfond)	Disposisjonsfond	Hamarøy kommune - Måltall MNOK 0,0 MNOK 20 (udekket merforbruk MNOK 9.965) MNOK 8,1 MNOK 20 MNOK 0,0 MNOK 20 MNOK 0,0 MNOK 20	Årsregnskap/årsberetning. Måltall i henhold til vedtak i kommunestyret 2020.

3) Vurdering av økonomiforvaltningen og internkontrollen			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Økonomisk internkontroll	Er det rapportert/kommunisert vesentlige svakheter i den økonomiske internkontrollen som bør komme kommunestyret til kunnskap?	Noen kommentarer fra revisor om avstemming av balanseposter og lønnskonti.	Revisjonsberetning Numererte brev fra revisor Revisjonsbrev, årsoppgjørnotat fra revisor Presentasjoner fra revisor i kontrollutvalget

Bevilgningskontroll (Budsjettavvik)	Revisor skal i den ordinære regnskapsrevisjonen også uttale seg om vesentlige budsjettavvik. I revisjonsutøvelsen vil revisor bygge på en vurdering av risikoen for vesentlige brudd på kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Dette vil blant annet omfatte vurdering av om budsjettkontrollen er hensiktsmessig og betryggende ordnet. Revisor sin kontroll på dette området rapporteres som egen uttalelse (RSK 302), med moderat sikkerhet i tilknytning til revisjonsberetningen, når det gjelder budsjettavvik og avvik fra premissene for budsjettet.	Revisor har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Hamarøy kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Ingen merknader.	Revisoruttale vedr vesentlige budsjettavvik (RSK 302 – forenklet etterlevelseskontroll)
Forvaltning av finansielle midler og gjeld uten vesentlig finansiell risiko	Er finans- og gjeldsforvaltningen innenfor regelverket? • plassering av midler • andel fastrentelån • andel sertifikatlån Hva er størrelsen på sertifikatlån, og hvilken risiko utgjør størrelsen på lånene?	Kommunen omtaler finansområde i tertialrapportering samtidig med ordinær økonomirapportering og noe mere utfyllende på (side 5-7) ved avleggelse av årsregnskapet.	Kommunens finansreglement Finansrapport
Betalingsforpliktelser	Har revisor rapportert/kommunisert vesentlige svakheter når det gjelder innfrielse av betalingsforpliktelser ved forfall?	Ingen spesielle forhold omtalt av revisjonen.	
Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger (bokføring)	Har revisor rapportert/kommunisert vesentlige svakheter når det gjelder registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger, som bør komme kommunestyret til kunnskap?	For utgifter og overføringer har revisjonen vært rettet mot gyldighet, periodisering og korrekt bokføring. Kontrollhandlinger knyttet til innkjøpsområdet er gjennomført ved systemtest der det er kontrollert at internkontrollen fungerer med arbeidsdeling mellom attestasjon og anvisning.	
	Behandling av merverdiavgift og mva. – kompensasjon. Har revisor utført utvidede kontroller på området, og hvilke funn er gjort?	Revisjonen har kontrollert og attestert på 6 terminer for skattemeldingen for merverdiavgiftskompensasjon i 2023. Revisjonens merknader i forbindelse med disse kontrollene har blitt tatt til følge og feil har blitt løpende korrigert. Det er forholdsvis få feil.	
	Lønn. Har revisor utført utvidede kontroller på området, og hvilke funn er gjort?	Lønnskostnader er kontrollert på stikkprøvebasis for å bekrefte om rutiner fungerer som forutsatt. Dette gjelder både for variabel lønn og fastlønnsansaksjoner. Revisor påpeker at internkontrollen knyttet til avstemming av lønnskonti forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift må bli bedre gjennom året som helhet og ved avleggelse av årsregnskapet.	
	Balanseposter	Årsregnskapet ble avlagt til rett tid men hvor avstemming og dokumentering av noen saldoer i balansen ikke var helt på plass.	
Misligheter	Antall saker/meldinger varslet til kontrollutvalget fra revisor Er sakene fulgt opp og håndtert tilfredsstillende?	Ingen saker omtalt.	Meldinger fra revisor til kontrollutvalget om misligheter Revisjonsberetning Numerert brev fra revisor
Forenklet etterlevelseskontroller av økonomiforvaltningen	Hvilke(t) område(r) er kontrollert? Hva er essensen i revisor sine uttalelser på de aktuelle områdene som er kontrollert?	I 2023 behandlet selvkost feiing. Funn som indikerte at kommunen ikke følger budsjettkalkylen fra Salten Brann og at over-/underskudd ikke håndteres i henhold til lov og forskrift. Behandlet av utvalget i august 2023.	Revisoruttalelser vedr etterlevelseskontroller med økonomiforvaltningen
Forvaltningsrevisjoner hvor fokus har vært økonomiforvaltning	Hvilke(t) område(r) er kontrollert?	Ingen forvaltningsrevisjoner direkte knyttet til økonomiforvaltningen, men én revisjon på Eiendomsforvaltning berører dette indirekte.	Rapporter fra forvaltningsrevisjon
	Hva er essensen i revisor sine uttalelser på de aktuelle områdene som er kontrollert?	Eiendomsforvaltning: Rapporten konkluderer at kommunen i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger. Kommunens avtaler med boligstiftelsene ivaretar i stor grad kommunens behov for rasjonell byggforvaltning. Rapporten kommer med fem anbefalinger. Følges opp av kontrollutvalget i 2024.	
Rettsaker/tvister kommunen har vært involvert i	Hvor mange tvister og hva skyldes de?	Ingen saker omtalt.	Oppsummeringsbrev fra revisor
	Er det noen saker som er gjentakende og som kan skyldes svak internkontroll?		
	I hvilken grad er rettsaker/tvister fulgt opp på en tilfredsstillende måte fra kommunen sin side?		
Annet			Oppsummeringsbrev fra revisor Noteopplysninger Presentasjoner fra revisor i kontrollutvalget

4) Vurdering av ikke-økonomiske krav i årsberetningen			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne	Vurdering av innholdet i årsberetningen opp mot kravet	Mangler i selve årsberetningen men det utarbeides normalt egen årsmelding for rammeområdene med svært detaljert beskrivelse for kommunens ulike virksomheter. Denne er ikke vurdert. Bør kobles opp mot kommuneplanens samfunnsdel.	Årsberetning og årsmelding
Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard	Vurdering av innholdet i årsberetningen opp mot kravet	Tilstrekkelig beskrevet i årsberetning.	Årsberetningen

Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling	Vurdering av innholdet i årsberetningen opp mot kravet Hva kommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26	Tilstrekkelig beskrevet i årsberetning.	Årsberetningen
--	--	---	----------------

5) Eventuelt andre forhold			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Kontrollutvalgets overordnede ansvar for kontroll med økonomiforvaltningen	Det er opp til kontrollutvalget selv å bestemme hva kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning skal inneholde. Verken loven eller forskriften stiller konkrete krav til hva uttalelsen skal inneholde, utover at den skal knytte seg til forhold i årsregnskapet eller årsberetningen og tilhørende revisjonsberetning.	Revisor skriver i sitt oppsummeringsbrev at samarbeidet med kommunens administrasjon fungerer bra.	Oppsummeringsbrev fra revisor Noteopplysninger Presentasjoner fra revisor i kontrollutvalget
	• Er det fremkommet andre forhold som bør komme kommunestyret til kunnskap?		

Salten Kontrollutvalgsservice

Dato	Jnr	Ark
22.04.2024	24/485	415-7.4

SAK 13/24

Vilkår for overdratt kassekredittramme fra Tysfjord kommune

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

- a) Hamarøy kommune, økonomisjef. Notat: Vilkår for overdratt kassekredittramme fra Tysfjord kommune. 16.04.2024.

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget fikk under forrige møte den 09.02.2024 en muntlig orientering om status for økonomi og regnskap, og herunder en forklaring om kassekredittramme overdratt fra Tysfjord kommune. Det ble da besluttet at det var behov for en nærmere skriftlig redegjørelse om kassekreditten. Kommunedirektøren er derfor bedt om å legge frem for kontrollutvalget omfang av renteutgifter i 2023 og 2024 og om det er fremforhandlet vilkår for innfrielse.

Vedlagt er notat fra økonomisjef av 16.04.2024 om lånet som er knyttet til finansiering av overdratte eiendeler fra Tysfjord kommune. Kommunestyret har i sak 09/24 vedtatt årlig fornyelse av lånet inntil det er innfridd. I 2023 er det betalt 3,59 mill kr i renter på lånet og i 2024 er det beregnet en rente på ca 4 mill kr.

Saken legges frem uten forslag til vedtak. Innholdet i redegjørelsen, samt utvalgets behandling i møtet, vil danne grunnlag for vedtak.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Røkland, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Notat

Til: Kontrollutvalget i Hamarøy
Kopi til: Odd Børge Pedersen - kommunedirektør
Fra: Ann Aashild Hansen - økonomisjef
Sak: Vilkår for overtatt kassekredittramme fra Tysfjord kommune
Biejvve/dato: 16. april 2024

I forbindelse med delingsoppjøret mellom Hamarøy og Narvik kommune har Hamarøy overtatt likviditetslån/driftskreditt i KLP banken som en del av finansiering av overtatte eiendeler.

Hos KLP Bank er det følgende løpende likviditetslån/driftskreditter; konto nr 8137.59.38705 og kto 8137.59.98775 med saldo til sammen per tiden på kr 73.112.939,68.

Likviditetslån er å betrakte som en kreditt der det ikke er noe objekt å aktivere i balansen og dermed nedskrive. Generelt kan kommuner inngå avtale om driftskreditt eller ta opp likviditetslån, jfr kommunelovens § 14-15.

Delingsoppjøret ble endelig avsluttet og bekreftet i brev av 31.03.2023 fra Kommunal- og Distriktdepartementet.

For at KLP Banken skal fornye avtalen, må det nå foretas vedtak hvert år. Kommunestyret vedtok i sak 9/24 fornyelse av med følgende tekst:

Likviditetslån/driftskreditt i KLP Bank, overtatt fra Tysfjord kommune i forbindelse med delingsoppjøret for ny kommune, fornyes årlig inntil det er innfridd.

Kommunen betaler i dag løpende rente for likviditetslånet. Ved nedbetaling vil hver enkelt overførsel redusere samlet kreditt samt rentebelastning. Kommunen må ha ledig likviditet for å kunne foreta nedbetalinger framover.

For året 2023 er det betalt ca 3,59 mill. kr i renter med en snittrente på 4,90 %. For året 2024 beregnes det en renteutgift på ca 4 mill. kr med dagens rente på 5,55 %.

Hábjúla suohkan
Hamarøy kommune

SAK 14/24

Supplerende orientering om gate- og veilys

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

- a) Hamarøy kommune, Teknisk drift og samfunn, , 18.04.2024. Redegjørelse om veilys og FiksGataMi til kontrollutvalget.

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget fikk til forrige møte 09.02.2024 en muntlig orientering om portalen FiksGataMi. Utvalget fattet følgende vedtak:

Saken tas til foreløpig orientering. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgets sak 39/20 der det den gang ble slått fast at Hamarøy kommune mangler oversikt over veilys i kommunen og at kommunen ikke har hatt skriftlig avtale om utbedring av veilys etter 1993. Det ble her opplyst at det var satt i gang et arbeid med å kartlegge veilysene i kommunen, og få på plass bedre systemer for forvaltning og klarlegge eierforhold på dette området. Kontrollutvalget ønsker til neste møte en oppdatert statusoversikt over disse forholdene.

Vedrørende FiksGataMi ønsker utvalget til neste møte en skriftlig tilbakemelding med komplett oversikt over gate-/veilys i kommunen, statusoversikt over innmeldte og utbedrede feil, om det er nærmere vurdert en ordning for tilbakemelding til publikum og om det foreligger en avtale som regulerer ansvarsforhold mellom kommunen og Kystnett.

Med bakgrunn i vedtaket er det bedt om en skriftlig redegjørelse fra administrasjonen om følgende:

- Det ble i kontrollutvalgets møte 09.11.2020 opplyst at det var satt i gang et arbeid med å kartlegge veilysene i kommunen, og å få på plass bedre systemer for forvaltning og klarlegge eierforhold på dette området. Hva er status på dette arbeidet pr april 2024?
- Redegjørelsen bes inneholde en komplett oversikt over gate-/veilys i kommunen.
- Statusoversikt over innmeldte og utbedrede feil og om det er nærmere vurdert en ordning for tilbakemelding til publikum.

- Hvorvidt det foreligger det en avtale som regulerer ansvarsforhold om gate- og veilys mellom kommunen og Kystnett.

Vedlagt er notat fra kommunalsjef av 18.04.2024. I tillegg er det lagt ved en veilyrapport fra 2016 som også viser noen prioriterte tiltak. Kommunalsjefen skriver at dette er tiltak «som etter det vi forstår, skal være utført». Sekretariatet har dessuten mottatt et regneark med komplett oversikt over veilys i kommunen. Regnearket er svært omfattende, og ikke egnet til å legge ved sakspapirene, men vil kunne legges frem under møtet.

Saken er berammet til kl 12.00. Kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, er bedt til møtet for å redegjøre for notatet og svare på spørsmål fra utvalgsmedlemmene. Innholdet i redegjørelsen, samt utvalgets behandling i møtet, vil danne grunnlag for vedtak.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Røklund, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SALTEN KONTROLLUTVALGSERVICE KOMMUNALT OPPGAVEFELLESKAP

c/o Gildeskål kommune Inndyrveien 72

8140 INNDYR

Deres ref:

Vår ref
2022/1171-20

Saksbehandler
Børre M. Johansen

Dato
18.04.2024

Redegjørelse om veilys og FiksGataMi til kontrollutvalget

Kartlegging veilys i kommunen

Det ble i 2016 gjennomført et kartleggingsarbeid i gamle Hamarøy kommune. Alle stolper ble da registrert med område, hvilken trafo-krets de tilhører, ev. fellesføring med annet, effekt, koordinatører for posisjon og ev. kommentarer og bilde. Det ble også gjort en antakelse omkring eieforhold, men dette er ikke bekreftet.

Det er ikke gjennomført tilsvarende kartlegging av veilys i gamle Tysfjord, som nå er en del av Hábmera suohkan – Hamarøy kommune. Det er et møysommelig og tidkrevende arbeid å fullføre denne kartleggingen for hele kommunen, og det må avsettes ressurser for gjennomføring. Oversikt over alle veilys, herunder tilstand, eierskap og ansvarsforhold, vil være et viktig premis for kommunens vedlikeholdsplaner og vil bli igangsatt igjen i løpet av 2024. Hovedplan for vei, som nå er ute på høring, inneholder alle de parametre som er vesentlig for en god og forutsigbar vedlikeholdsplanlegging. En tilsvarende plan for veilys må være et mål og denne vil da bli et vedlegg til Hovedplan for vei.

Oversikten for gamle Hamarøy kommune viser at det er totalt 923 veilys i kommunen. Oversikten i regnearkformat, er vedlagt denne redegjørelsen, sammen med en veglvsrapport fra 2016 som også viser til noen prioriterte tiltak. Dette er tiltak som, etter det vi forstår, skal være utført.

Status FiksGataMi

Det er pr. 17. april meldt inn totalt 110-120 avvik. Ca. 60 er registrert lukket. Det bemerkes at når det gjelder feil på veilys, så er det Kystnett som får melding om det, utfører feilretting og luker avviket. Kystnett er ikke a jour med lukking av avvik, så i realiteten er det flere avvik som er utbedret enn det som er registrert.

FiksGataMi er et meldesystem for feil og mangler vedrørende vei. Før kommunen tok i bruk denne meldetjenesten, ble feil og mangler meldt inn via telefon, e-post, sms eller muntlig i tilfeldige situasjoner. Det var også en stor variasjon av funksjoner som mottok meldinger, og som igjen skulle videreformidle avvikene. Risikoen ved tidligere praksis var at meldinger ikke ble registrert, det var tilfeldig hvilke som ble prioritert og utbedret og man hadde ingen kontroll eller oversikt over avviksmengden.

Ved bruk av FiksGataMi blir alle meldingene samlet i ett register, man har oversikt over hvilke avvik som er åpne og lukket, hvilken geografisk posisjon avviket har og kan enkelt prioritere utbedring. Det kommer fortsatt meldinger utenom FiksGataMi, men andelen av disse blir stadig mindre.

FiksGataMi er et nettsted for å hjelpe innbyggerne til å rapportere problemer, melde om feil og mangler. Det er primært for rapportering av ting som er ødelagt, skadet, dumpet eller trenger å bli reparert, rengjort eller ryddet. FiksGataMi er ikke en måte å komme i kontakt med offentlig myndighet for spørsmål. For henvendelser man ønsker svar på et spørsmål, ev. melde fra om akutte/kritiske hendelser, må kommunens sentralbord eller vakttelefon benyttes. (info er delvis hentet fra nettstedet FiksGataMi).

Systemet er ikke lagt opp til at innmeldere får noen spesifikk tilbakemelding på status på innmeldte avvik. Avvikene blir liggende på nettstedet og ev. lukking av avviket vil fremkomme der.

Med hilsen

Børre M. Johansen
Kommunalleder for Teknisk drift og samfunn

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Kopi til:

Odd-Børge Pedersen

Veglysrappport.

Februar – mars 2016

Observasjoner m/prioritering av tiltak

STED	STATUS	PRIORITET
Buvåg (H59 Buvåg).	Ødelagt armatur.	Lav
Djupvik (H43 Djupvik)	Dårlig stolpe.	Middels
Fikke (H58 Hamnes).	Veglys er fjernet, men stolper med tråd står fortsatt. Flere lys er frakoblet. Ødelagt armatur.	Lav
Fikkestad (H64 Fikkestad)	Frakoblet lys ved ungdomshuset.	Lav
Halsen (H61 Halsen)	Lav høyde på spenn.	Høy
Hamlot (H48 Hamlot)	Løs bardun.	Middels
Helland (H50 Helland)	Skjev stolpe. Mangler bardunering.	Middels
Hellandsåsen (H49 Hellandsås)	Dårlige stolper. Mangler bardunering. Ledning ligger oppå telefonledning. Ubebodd område har veglys.	Middels
Hjelseng (H30 Hjelseng)	Løs bardun.	Middels

STED	STATUS	PRIORITET
Husøya (H68 Husøy).	Dårlig stolpe på naust. Bør erstattes med 2 nye. Vil gi kortere spenn til lys på kai.	Middels
Innhavet (H12 Innhavet)	Skjev stolpe (langs E6) To stolper med ødelagte pærer.	Middels
Karlsøybotn (H16 Karlsøybotn)	Ødelagt armatur.	Lav
Kulen (H44 Kulveslett)	Mangler lys.	Lav
Nausthågen (H101 Nausthågen)	Skadet stålmast.	Lav
Nausthågen (H22 Ulvsvåg)	Skjev stolpe.	Lav
Nausthågen (H81 Kringelmyr)	Skadet armatur.	Lav
Ness (H39 Ness).	Feil med fotocelle, noen lys med egne fotoceller står på om dagen.	Middels
Nålnes (H31 Hamsund).	Frakoblede lys.	Lav
Oppeid (H71 Herset).	Skadet armatur på 2 stålstooper.	Lav
Presteid (H28 Presteid).	Skadet armatur på flere stålstooper. Skadet stålmast.	Lav

STED	STATUS	PRIORITET
Presteid (H71 Herset).	Skjev stolpe.	Lav
Rødtangen (H14 Rødttang).	Mangler bardunering. Mangler Toppchette. Mangler endestreklemmer. Lav høyde på 2 spenn. Telefonledning i stolpen.	Høy
Skutvik (H144 Åkervik).	Blinkende lys. Behov for endring av lysene på moloen. Her er det ofte vedlikeholdsarbeid.	Høy
Skutvik (H92 Bekkhaugen).	Skjeve stolper. Skadet armatur. Mangler toppchette	Middels
Skutvik skole (H92 Bekkhaugen)	Skjev stolpe	Lav
Sommersel (H134 Sommersel).	Skjev stolpe.	Lav
Steinbakk (H11 Steinbakk).	Mangler bardunering	Lav
Steinsland (H38 Steinsland).	Ødelagt armatur	Lav
Tranøy fyr (H54 Tranøy fyr).	Fotocelle må skiftes.	Middels
Tømmernes (H9 Vassmo).	Hakkespettskader. Pære er gått. Flere lys er frakoblet langs gamle E6.	Middels
Tømmerneset gård (H10 Lagmannsvik)	Frakoblet lys. Skjev stolpe.	Høy

STED	STATUS	PRIORITET
Ulsvåg vest (H86 Kardemommeby).	Skjev stolpe. Feil med fotocelle. Lyset står på om dagen.	Høy
Vassbotn (H46 Vassbotn).	Skjev stolpe. Dårlige stolper.	Høy

Detaljert oversikt

Eierskap stolper

Eier	Ant. stolper	Kommentarer
Hamarøy kommune	629	Kun veglys
NSK – totalt	294	
NSK – felles veglys og fiber	45	
NSK – felles veglys og strøm	194	
NSK – felles veglys, strøm og fiber	55	

Skogrydding

Eier	Ant. stolper	Kommentarer
Hamarøy kommune	38	
NSK	7	

SAK 15/24

Dialog med revisor

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

- Ingen

Bakgrunn for saken:

Saken har bakgrunn i oppgaver kontrollutvalget er pålagt etter Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*
- regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i kapittel 2 og 3.*

Bestemmelsen retter seg mot revisors arbeid med regnskapsrevisjon, men revisors oppdrag omfatter i tillegg forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og ikke-lovpålagte kontroller med forvaltningen (mindre omfattende undersøkelser). Av denne grunn er det hensiktsmessig at revisor gir en bred orientering om status for sitt oppdrag, og at kontrollutvalget kan stille spørsmål, drøfte og gi innspill til revisor.

Utvalget skal i egne saker behandle revisors uttalelse til regnskap, rapporter fra forvaltningsrevisjon og fra eierskapskontroll, nummererte brev og revisors uttalelse til gjennomført etterlevelseskontroll. Tema utenom dette som naturlig hører med i utvalgets dialog med revisor vil være:

- Revisjonsplan, overordnet revisjonsstrategi (årlig)
- Revisors vurdering av egen uavhengighet (årlig)
- Status og funn ved gjennomføring av løpende regnskapsrevisjon. Status for gjennomføring av bestillinger innen forvaltningsrevisjon, eierskapskontroller og andre mindre omfattende undersøkelser
- Revisors valg av tema for etterlevelseskontroll og bakgrunn for valget

- Gjennomført kvalitetskontroll av revisor
- Revisors oppstartsmøte med administrasjonen

Til innværende møte er det ikke meldt inn særskilte skriftlige orienteringer fra revisjonen, men det vil bli gitt en muntlig oppdatering om pågående arbeid og aktuelle saker.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar dialog med revisor til orientering.

Røklund, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 16/24

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller 2024-2027

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

- a) Salten kontrollutvalgsservice, 22.04.2024. Risiko- og vesentlighetsvurdering Hamarøy kontrollutvalg 2024 - Grunnlagsdokument til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller perioden 2024-2027

Bakgrunn for saken:

I møte 30. august 2023, sak 25/23, behandlet kontrollutvalget sak om *Fremdriftsplan og innspill til ny plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, perioden 2024-2027*, med følgende vedtak:

1. *Hamarøy kontrollutvalg vedtar fremdriftsplan for utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller for perioden 2024-2027. Som grunn for planen skal det utarbeides en felles overordnet analyse av kommunens forvaltning og kommunens eierskap basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Arbeidet utføres av kontrollutvalgsekretariatet.*
2. *Sak med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller fremmes kontrollutvalget første kvartal 2024.*
3. *Kontrollutvalget har diskutert innspill til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller i perioden 2024-2027. Kontrollutvalgsekretariatet utformer oppsummeringsnotat basert på innspill i møtet.*

Krav til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er beskrevet hhv i kommunelovens § 23-3 og §23-4. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke områder det skal utføres forvaltningsrevisjoner og hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV). Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for kontroll.

Vedlagt saken er ROV utarbeidet av sekretariatet. I møte 09.02.2024 gjorde kontrollutvalget en gjennomgang av foreløpig ROV, og det er gjort noen endringer basert på innspill fra utvalget. Vurderingens kapittel 4 inneholder en risikovurdering av forvaltningen ut fra

- 1) Samfunnsperspektivet
  - Samfunnsplanlegging og næringsutvikling
  - Miljø, klima og energi
  - Beredskapsplaner og ROS-analyser
- 2) Bruker- og tjenesteperspektivet
  - Vurderinger for 16 ulike tjenesteområder innenfor oppvekst, kultur, helse, omsorg og plan/teknisk.
- 3) Organisasjonsperspektivet:
  - Organisering, styring og ledelse
  - Internkontroll og kvalitetssikring
  - Økonomistyring
  - Offentlige anskaffelser
  - Personalforvaltning. Kompetanse/rekruttering.
  - IKT, digitalisering, personvern, arkiv og saksbehandling
  - Arbeidsmiljø

Vurderingens kapittel 5 inneholder en risikovurdering av kommunens eierskap. Det er gitt en særlig vurdering av selskap der det anses å være en viss risiko og/eller vesentlighet.

Vurdering:

Tematikken og eierskapene er vurdering med tanke på risiko, gradert etter følgende fargeskala: Grønn – lav risiko Gul – middels risiko Rød – høy risiko. Basert på vurderingene, gis det i kapittel 6 endelige anbefalinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller i perioden.

Forslag til vedtak er i utgangspunktet i prioritert rekkefølge og det er forsøkt å fordele temaene ut over avdelingene slik at det blir en jevn fordeling med tanke på ressursbelastning. Det er i utgangspunktet (gitt de budsjettforutsetningene som i dag), midler til å gjennomføre ca ett prosjekt i året. Konkret problemstilling for det enkelte prosjekt utformes av kontrollutvalget i egne prosjektplaner. Der som det er hensiktsmessig å samordne prosjekter med flere kommuner, kan dette gjøres i samråd med revisjonen.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Risiko- og vesentlighetsvurdering tas til orientering.
2. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 med følgende prioriterte tema for forvaltningsrevisjon:
  - 1) Informasjonssikkerhet
  - 2) Grunnskole
  - 3) Internkontroll
  - 4) Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg
  - 5) Kompetanse/rekruttering
  - 6) Offentlige anskaffelser
3. Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til Plan for

eierskapskontroll 2024-2027 med følgende prioriterte tema/ eierskap:

- 1) Salten Brann IKS
4. Kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planene, samt til å kunne definere og avgrense konkrete prosjekter innenfor de utvalgte områdene.

Røklund, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Hábmera - Hamarøy kontrollutvalg

2024

Grunnlagsdokument til plan for forvaltningsrevisjon
og eierskapskontroller perioden 2024-2027

Innhold

1. INNLEDNING	4
1.1 FORMÅL OG SENTRALE LOVBESTEMMELSER	4
1.2 RISIKO	4
1.3 VESENTLIGHET	5
2. METODE.....	6
2.1 INFORMASJONSGRUNNLAG	6
2.2 METODE FOR RISIKOVURDERING.....	8
3. GENERELT OM KOMMUNEN	9
3.1 DEMOGRAFI	9
3.2 ORGANISERING	10
3.3 MÅL. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	10
3.4 ØKONOMI.....	11
4. RISIKOVURDERING AV FORVALTNINGEN	13
4.1 SAMFUNNSPERSPEKTIVET	13
4.1.1 <i>Samfunnsplanlegging og næringsutvikling.....</i>	<i>13</i>
4.1.2 <i>Miljø, klima og energi .....</i>	<i>13</i>
4.1.3 <i>Beredskapsplaner og ROS-analyser .....</i>	<i>14</i>
4.2 BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET.....	14
4.2.1 <i>Barnehagesektoren.....</i>	<i>14</i>
4.2.2 <i>Skole, SFO og voksenopplæring .....</i>	<i>15</i>
4.2.3 <i>Kultur, idrett, tros- og livssynssamfunn .....</i>	<i>16</i>
4.2.4 <i>Flyktningtjenesten.....</i>	<i>17</i>
4.2.5 <i>Barnevern.....</i>	<i>17</i>
4.2.6 <i>Helsetjenester .....</i>	<i>18</i>
4.2.7 <i>Rus og psykisk helsearbeid.....</i>	<i>19</i>
4.2.8 <i>Hjemmetjenester og institusjonsomsorg .....</i>	<i>19</i>
4.2.9 <i>Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester.....</i>	<i>20</i>
4.2.10 <i>Bygg- og eiendomsforvaltning.....</i>	<i>21</i>
4.2.11 <i>Vann og avløp .....</i>	<i>21</i>
4.2.12 <i>Renovasjon.....</i>	<i>22</i>
4.2.13 <i>Brann og feiing.....</i>	<i>23</i>
4.2.14 <i>Byggesak, kart og oppmåling .....</i>	<i>23</i>
4.2.15 <i>Veier, parker og idrettsanlegg .....</i>	<i>24</i>
4.2.16 <i>Landbruk og natur-/viltforvaltning .....</i>	<i>24</i>
4.3 ORGANISASJONSPERSPEKTIVET.....	25
4.3.1 <i>Organisering, styring og ledelse.....</i>	<i>25</i>
4.3.2 <i>Internkontroll og kvalitetssikring .....</i>	<i>25</i>
4.3.3 <i>Økonomistyring.....</i>	<i>26</i>
4.3.4 <i>Offentlige anskaffelser.....</i>	<i>27</i>
4.3.5 <i>Personalforvaltning. Kompetanse/rekruttering.....</i>	<i>27</i>
4.3.6 <i>IKT, digitalisering, personvern, arkiv og saksbehandling .....</i>	<i>28</i>
4.3.7 <i>Arbeidsmiljø .....</i>	<i>29</i>
4.4 OPPSUMMERING	30
5. RISIKOVURDERING AV KOMMUNENS EIERSKAP	32
5.1 OM EIERSTYRING	32
5.2 PROBLEMSTILLINGER I EN EIERSKAPSKONTROLL	32
5.3 HAMARØY KOMMUNES EIERSKAPSMELDING	33
5.4 HAMARØY KOMMUNES EIERSKAP. SELSKAPER HVOR KOMMUNEN HAR EIERINTERESSER.....	34
5.5 OPPSUMMERING	39
6. KONKLUSJON. SAMLET VURDERING	40

6.1	ANBEFALTE OMRÅDER FOR FORVALTNINGSREVISJON	40
6.2	ANBEFALTE OMRÅDER FOR EIERSKAPSKONTROLL	40

1. Innledning

Hamarøy kontrollutvalg har i sak 25/23 satt i gang innledende arbeid med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller for perioden 2024-2027. Som grunn for planen skal det utarbeides en felles overordnet analyse av kommunens forvaltning og kommunens eierskap basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Analysen er gjort av Salten Kontrollutvalgsservice.

1.1 Formål og sentrale lovbestemmelser

Det fremgår av kommuneloven at kontrollutvalget skal sørge for at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunes virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Formålet med denne risiko- og vesentlighetsanalysen er å gi kontrollutvalget og kommunestyret et overordnet verktøy for å velge områder innen kommunens virksomhet som det kan være hensiktsmessig å sette spesielt fokus på, ved å gjennomføre forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden, dersom eventuell årlige gjennomgang avdekker behov for justeringer.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Som for forvaltningsrevisjon skal kommunestyret utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap, med sikte på å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Også denne planen skal vedtas av kommunestyret.

1.2 Risiko

En kommune vil i stor grad utsettes for risiko på bakgrunn av to faktorer;

- at kommunen skal levere en type tjeneste, eller et sett av tjenester.
- kommunens valg av måte å organisere, produsere og levere tjenestene på.

Utgangspunktet for risikovurderingen er en erkjennelse av at uønskede hendelser – risikofaktorer – kan inntreffe og true måloppnåelsen. Risikovurdering er sammensatt av to elementer:

- Konsekvens dersom risikofaktoren inntreffer
- Sannsynlighet for at risikofaktoren inntreffer

Vurderingen av hvorvidt risikoen er høy/middels/lav avhenger derfor av hvordan en vurderer konsekvensene av, og sannsynligheten for at en gitt situasjon inntreffer eller utvikler seg. Dersom konsekvensene antas å bli store, samtidig som det er en stor sannsynlighet for at en situasjon blir en realitet, vurderes risikoen til å være høy. Motsatt vil risikoen vurderes som lav i tilfeller der en situasjon bare vil få mindre konsekvenser, samtidig som det er lite trolig at den aktuelle situasjonen skal oppstå.

Videre er det nyttig å ta hensyn til eventuelle tiltak som kommunens ledelse har satt i verk for å redusere muligheten for at risikofaktorene som kan true måloppnåelsen skal inntreffe, og redusere virkningene dersom risikofaktoren likevel slår til. Det derfor nødvendig å ha kjennskap til de styrings- og kontrolltiltakene som er etablert i kommunen, og vurdere i hvor stor grad disse fungerer risikoreduserende i forhold til konsekvensen av og sannsynligheten for at uønskede hendelser inntreffer. Tiltakene kan være av ulik karakter. Det kan være etablert interne rutiner som vil føre til at feilsituasjoner oppdages og rettes på et tidlig tidspunkt før skade oppstår. Det kan være satt i verk tiltak som bidrar til at konsekvensen blir mindre dersom risikofaktoren slår til – for eksempel ved at risikoen er delt med flere, som ved forsikring.

De styrings- og kontrolltiltakene som etableres for å sikre at virksomheten når sine mål, kan kategoriseres på følgende måte:

- Informasjon og kommunikasjon – eks forankring av vedtatte mål blant medarbeiderne og informasjon til medarbeidere om utvikling i organisasjonen
- Overvåking/oppfølging – eks medarbeiderundersøkelser, innbyggerundersøkelser, rapportering gjennom styringssystem
- Kontrollaktiviteter – eks attestasjon og anvisning, rutiner, vedtaksoppfølging

Ut fra kjennskap til styrings- og kontrolltiltakene i organisasjonen vil vi få en oppfatning av hva som gjøres for å redusere risiko. Slik informasjon vil innvirke på om et forhold vurderes som viktige å se nærmere på eller ikke. Dersom ledelsen ser ut til å ha kontroll på risikoforholdene innen et gitt område, og har iverksatt tiltak for å redusere risiko, kan det tilsa at dette området behøver mindre oppmerksomhet fra kontrollutvalgets side. Omvendt kan kunnskap om risikoforhold som ledelsen ikke har fokus på, tilsa større oppmerksomhet fra kontrollutvalget i deres planlegging av forvaltningsrevisjon.

1.3 Vesentlighet

Med vesentlighet mener vi i denne sammenheng en samlet vurdering av alvorsgraden i den trusselen som den enkelte risikofaktor representerer i forhold til kommunens måloppnåelse. Hvilken betydning vil det få dersom risikoen innen et gitt område blir en realitet i form av et faktisk avvik – hvor ille er det?

Dersom en har vurdert risikoen innen et gitt område til å være høy, samtidig som en vet at ledelsen ikke har iverksatt tiltak for å redusere risiko, og at det vil få stor negativ betydning dersom situasjonen blir en realitet, er det grunn til å vurdere området som vesentlig. Vesentlighet, det vil si hva som har størst (negativ) betydning kan vurderes ut fra ulike perspektiver, og vesentlighetsgraden avhenger av hvilket perspektiv en ser situasjonen ut fra. Virksomheten som drives i kommunene er omfattende og involverer mange ulike aktører med til dels ulike interesser i kommunens virksomhet. Ulike aktører med ulike ståsteder kan ha svært ulike oppfatninger av hva som er vesentlig – for hvem er det ille?

Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering peker på at det er svært vanskelig, om ikke umulig, å måle ulike sektors og virksomhetsområders vesentlighet opp mot hverandre. Det er anbefalt å ikke prøve å måle hva som er viktigst av for eksempel skole, eldreomsorg, vann og avløp og kultur, eller å rangere de ulike områdenes vesentlighet. Analysen bør imidlertid bidra til at områder som anbefales for forvaltningsrevisjon er vesentlige, men ikke nødvendigvis de mest vesentlige. I tillegg bør den bidra til at en tilstrekkelig bred del av kommunens virksomhet over tid blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

I vår analyse rangerer vi ikke områder etter vesentlighet. I risikovurderingen legger vi vekt sannsynlighet for manglende måloppnåelse og regeletterlevelse, eller lav produktivitet, og i denne vil elementer av vesentlighetsbegrepet inngå.

2. Metode

Lovteksten gir ingen konkrete føringer på hva en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) skal være, eller hvordan den skal gjennomføres, bortsett fra at hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Forskrift om kontrollutvalg og revisjon gir heller ikke nærmere føringer. I lovforarbeidene framgår det at risiko- og vesentlighetsvurderinger innebærer å vurdere hvilke områder av kommunens virksomhet eller i hvilke selskaper det er risiko for vesentlige avvik, og hvor alvorlige konsekvenser disse avvikene vil kunne få. Det framgår videre at risiko- og vesentlighetsvurderingen er grunnlaget for å vurdere temaer, antall forvaltningsrevisjoner og når de skal utføres.

Dette kapitlet beskriver innhentet dokumentasjon og metode for gjennomføring av risiko og vesentlighetsvurdering av Hamarøy kommune. I hovedsak har sekretariatet støttet seg på «Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering» utarbeidet av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) av 03.12.2019, og som gir anbefalinger for hva en ROV kan inneholde.

2.1 Informasjonsgrunnlag

ROV må være tilstrekkelig til å identifisere risiko for mangler eller avvik og til å legge grunnlag for beslutningen om, og eventuelt på hvilke områder, det skal iverksettes revisjon. Hvor bredt en skal søke informasjon, bør gjøres på bakgrunn av en avveining mellom tidsbruk, om det er forhold som det er viktig å belyse ekstra grundig, og hvilke ressurser en har tilgjengelig. Kommunens planverk, politiske vedtak, reglementer, retningslinjer og prosedyrer er sentrale dokumenter. Kontakt med administrasjon og politikere vil også kunne gi vesentlig informasjon, samt erfaringer fra tidligere kontroller og tilsyn.

Dokumentasjon fra kommunen

I denne risiko- og vesentlighetsanalysen har vi benyttet styringsdokumenter fra Hamarøy kommune. Den overordnede analysen vil i hovedsak basere seg på kommuneplan og handlingsprogram, årsberetning, men også andre kilder er benyttet for innhenting av informasjon, slik som regnskap og kommunens nettsider.

Spørreundersøkelse

Sommeren 2023 ble det sendt ut en spørreundersøkelse til kommunedirektør, ordfører og representant fra opposisjonen (representant i Salten regionråd). I undersøkelsen ble kommuneledelsen invitert til å ta stilling til områdene som er beskrevet under de 4 perspektivene / delkapitlene i rapportens kapittel 4-5. Spørsmålstillingen var rettet mot risiko og vurdering av hvor stor grad det var fare for manglende måloppnåelse for de ulike sektorene med gradering lav- middels og høy risiko. Hensikten med undersøkelsen var å invitere sentrale personer fra kommuneledelsen til å gi innspill til eventuelle risikoer og sårbarheter og slik gi muligheten for aktuelle tema til ny plan.

Ettersom undersøkelsen var rettet mot få personer velger vi av personvern hensyn å ikke gjengi svarene i dette dokumentet, men heller kommentere særskilt i delkapitlene der det i besvarelsene er pekt på spesielle områder. Undersøkelsen som ble gjennomført fikk en svarprosent samlet på 67 %.

Kontrollutvalget og revisjonens kunnskap og erfaring fra tidligere arbeid med kommunen

I denne analysen bygger vi på erfaringer og funn fra tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner, undersøkelser, selskapskontroller, samt erfaringer og funn fra regnskapsrevisjon.

Tilsvarende undersøkelse som ble sendt kommuneledelsen ble også kollektivt gjennomgått av kontrollutvalget i eget møte. Basert på denne diskusjonen ble det utformet et oppsummeringsnotat over avtroppende kontrollutvalgs innspill til ROV og ny plan. På samme måte som

spørreundersøkelsen, trekkes innspillene frem i delkapitlene der det er relevant.

Nasjonale trender for forvaltningsrevisjon

Noen tjenesteområder får større fokus fra kontrollutvalgene. Ved å gjøre en enkel analyse av gjennomførte forvaltningsrevisjoner som er publisert gjennom NKRFs forvaltningsrevisjonsregister kan man få et bilde av nasjonale trender. Her er en stor andel av forvaltningsrevisjonsrapporter i kommunal sektor i Norge samlet, og kategorisert i; tjenesteområde, tema, hovedfokus og fokusområde.

KOSTRA og Kommunebarometeret

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) er lovpålagt innrapportering fra kommunene til Statistisk Sentralbyrå og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i landets kommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Avvik fra sammenlignbare grupper kan ha flere årsaker. Det er viktig å være klar over at KOSTRA-tall alene ikke er egnet for å benyttes som grunnlag til å gjøre konklusjoner, men kan gi implikasjoner for nærmere undersøkelser. Dersom kommunens ressursbruk innen et område er lavere enn sammenlignbare grupper, kan dette bety at kommunens tjenester ikke er i samsvar med lov og forskrifter eller kommunens egne vedtak. Dette kan i sin tur medføre at innbyggernes behov ikke fullt ut ivaretas. På den annen side kan nevnte forhold også innebære at ressursene er bedre utnyttet i kommunen enn i sammenlignbare grupper. En kommunes ressursbruk innenfor et område kan også avhenge av politiske prioriteringer av det enkelte område. Et sikrere svar på hva avvik i ressursbruk reelt sett bunner i, vil kreve en grundigere gjennomgang av angjeldende områder.

Som en forlengelse av KOSTRA-tallene har vi valgt å presentere kommunens rangering fra Kommunal rapport "Kommunebarometer". Dette er en sammenlikning av landets kommuner, basert på til sammen 151 nøkkeltall. Hensikten er å gi beslutningstakere – særlig lokalpolitikere – en lettfattelig og tilgjengelig oversikt over hvordan kommunen driver. Tallene er i hovedsak hentet fra KOSTRA, med tillegg av offentlig statistikk fra SSB, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning. Kommunebarometeret presenterer 12 ulike temaer: barnehage, kostnadsnivå, saksbehandling, barnevern, kultur, sosialtjenesten, grunnskole, miljø og ressurser, vann, avløp og renovasjon, helse, pleie og omsorg og økonomi.

Andre kilder

Åpenhetsindeksen er utarbeidet av Pressens offentlighetsutvalg, for å se på hvor åpne Norges kommuner er og hvor tilgjengelig informasjon er. Undersøkelsen har målt både hvor raske og korrekte kommunene er til å håndtere sine innsynskrav, og hvor tilgjengelig viktig informasjon, som journaler, dokumenter, informasjon og kontaktdata er på kommunenes nettsider.

Sabima er en miljøorganisasjon som jobber for å stanse tapet av naturmangfold. Sabima publiserer årlig gjennom Naturkampen.no en rangering av landets 356 kommuner etter 29 indikatorer som sier noe om hvordan kommunen ivaretar naturen. Hver indikator er basert på fakta fra kommunenes egne plankart, deres rapportering i KOSTRA, tall fra Miljødirektoratet, tall fra Fiskeridirektoratet og kommunenes svar på spørreskjema fra Sabima.

Tilsynsmyndigheter

Statsforvalteren har i oppgave å samordne det statlige tilsynet med kommunene og fylkeskommunene. Formålet med samordningen er å sikre at tilsynsbelastningen for enkeltkommuner ikke blir for stor, unngå dobbeltarbeid og lære av arbeid som allerede er gjort.

Fra 1. januar 2020 ble det tatt i bruk en ny nasjonal tilsynskalender hvor det finnes oversikter og rapporter over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner. Alle statlige tilsynsorgan plikter å registrere gjennomførte og planlagte tilsyn i dette registeret, så som Statsforvalteren selv, samt DSB, Kystverket, Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Datatilsynet, Statens Kartverk, Helsetilsynet og Arkivverket. Sektorer og tematikk som er gjennomgått i nær fortid av andre tilsynsorgan bør unngås, men kan likevel, der det er funn som har relevans for videre undersøkelser, legges til vekt.

2.2 Metode for risikovurdering.

Som beskrevet rangeres ikke områder etter vesentlighet i tema for forvaltningsrevisjon. I risikovurderingen legges det vekt på sannsynlighet for manglende måloppnåelse og regeletterlevelse, og i denne vil vesentlighetsbegrepet inngå. Det er vurdert risiko knyttet til:

- Overholdelse av lover og bestemmelser (eksempelvis erfaringer fra tidligere tilsyn og revisjon)
- Måloppnåelse (eksempelvis kommunens årsberetninger)
- Økonomi og produktivitet (eksempelvis KOSTRA-data)

Er det for eksempel høy eller lav risiko knyttet til regeletterlevelse, produktivitet eller måloppnåelse innen opplæringsområdet?

Det finnes ikke en egen standard for hvordan man vekter risiko i denne sammenhengen. Noen velger å lage en score basert på ulike faktorer, men en slik score vil inneholde en stor grad av subjektiv vurdering. Sekretariatet har derfor valgt å ikke lage en tallscore, fordi det kan tolkes som en objektiv konklusjon på risiko. Så langt mulig har vi i denne ROVen forsøkt å benytte objektive data, eksempelvis KOSTRA-data i Kommunal Rapports kommunebarometer til å gi en indikasjon av risiko, og her gradere risiko etter fargeskala:

Grønn – lav risiko   Gul – middels risiko   Rød – høy risiko

Også denne graderingen er til sist en subjektiv vurdering selv om det også ligger objektive data til grunn. KOSTRA-dataene kan likevel være en god indikator på en relativ måloppnåelse av anerkjente variabler.

3. Generelt om kommunen

Hamarøy er en kommune lengst nord i Salten i Nordland. Kommunen er ny i 2020 etter siste kommunereform og består av gamle Hamarøy kommune og vestsiden av gamle Tysfjord kommune. Tradisjonelt har kommunen og næringslivet vært preget av jordbruk, fiskeri og kraftutbygging, men i dag preges kommunen av havbruksnæringen. Kommunen har spredt bebyggelse og nytter i stor grad tjenester og servicetilbud i Bodø og Narvik som nærmeste byer. Hamarøy er del av samisk språkforvaltningsområde og er den eneste kommunen i forvaltningsområdet der lulesamisk er det samiske språket.

3.1 Demografi

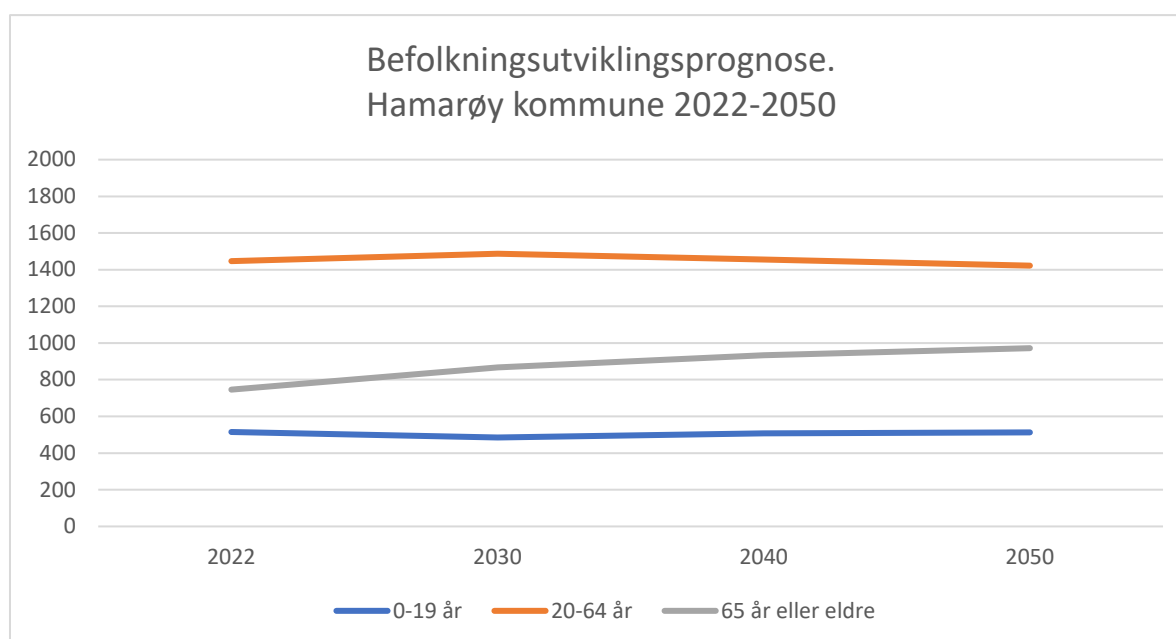
Statistisk Sentralbyrå (SSB) publiserer jevnlig regionale befolkningsframskrivninger med beregninger av hvordan befolkningen i Norges kommuner forventes å utvikle seg framover, gitt ulike forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, flytting, innvandring og utvandring. Det er tre overordnede kilder til usikkerhet i befolkningsframskrivingene: demografiske forutsetninger, modellspesifikasjon og offisiell statistikk. Den største usikkerheten er knyttet til de demografiske forutsetningene om framtidig fruktbarhet, dødelighet, innenlandsk flytting og inn- og utvandring.

SSB publiserer flere alternativer, med ulike kombinasjoner av forutsetninger om de demografiske komponentene på nasjonalt nivå. Alternativene beskrives med fire bokstaver som forteller hvilke forutsetninger som er brukt om: 1) fruktbarhet, 2) levealder, 3) innenlandske flyttinger og 4) innvandring. H = høy, M = medium og L = lav. Hovedalternativet, som presenteres her (MMMM), bruker mellomnivået for alle de fire komponentene.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå, oppdatert 05.07.2022.

Framskrevet folkemengde 1. januar, etter region, alder, statistikkvariabel og år. 1875 Hamarøy.

		2022	2030	2040	2050
0-19 år	Hovedalternativet (MMMM)	515	485	507	513
20-64 år	Hovedalternativet (MMMM)	1447	1487	1456	1422
65 år eller eldre	Hovedalternativet (MMMM)	746	868	934	972
SUM		2708	2840	2897	2907

Hamarøy kommune hadde pr 01.01.2022 en befolkning på 2.708 personer og ventes med middelalternativet å ha en folketilvekst på 7,3 % mot 2050. Den største veksten kommer innenfor aldersgruppen over 65 år, noe som innebærer at forsørgerbrøken utfordres, ved at det blir færre personer i yrkesaktiv alder til å forsørge et økende antall eldre.

3.2 Organisering

Kommunedirektøren leder administrasjonen med 3 kommunalledere for henholdsvis Drift og samfunn, Oppvekst og Helse og velferd. I tillegg er det næringssjef og en assisterende kommunedirektør som leder stabsfunksjoner.

Kommunen er deltager i fire interkommunale selskap (IKSer) med ulik grad av delegert myndighet: Salten kommunerevisjon, Iris Salten, Salten Brann og Helse- og miljøtilsyn Salten. Kommunen er også deltager i vertskommunesamarbeid og kommunale oppgavefelleskap.

3.3 Mål. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommunen skal etter plan – og bygningsloven ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Kommunestyret vedtok kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2022-2033 i møte 08.09.2022. Det er to hovedmålsettinger: bolyst og blilyst og samarbeid og samskaping. Under disse er det syv overskrifter med hver sine delmål og handlingsområder.

Barn og unge voksne. Følgende delmål:

- Helhetlig tilnærming – se hele barnet
- Trygge barn
- Tidlig innsats
- Lulesamisk språk og kultur
- På linje med reformen
- Kompetanse til satsingen
- Styrke det videregående opplæringstilbudet i Nord-Salten
- Fritid med venner og innhold
- Unge foreldre og andre unge voksne

God helse og livskvalitet. Delmål:

- Bygge kapasitet i omsorgstrappen slik at flere kan bo hjemme lengre
- Styrke psykisk helse og rusfeltet
- En robust og faglig sterk legetjeneste
- Møtesteder og aktivitetstilbud til utsatte grupper
- Bygge helsetjenester til den lulesamiske pasienten
- Styrke folkehelsen

Kultur. Delmål:

- Foregangskommune i kulturfeltet – overordnet politikk
- Videreutvikle kulturskolen
- Møtesteder for utvikling
- Frivilligheten som motor i samskaping

- Idrett og friluftsliv
- Aktivitet og arrangementer
- Kulturmiljøene som motor i lokal samfunnsutvikling

Steds- og boligutvikling. Delmål:

- Sosiale steder med møteplasser
- Innbyggerengasjement i stedene
- Økt kunnskap om boligbehov og faktorer som påvirker boligutviklingen
- Boligsosial kommune
- Valgmuligheter for boligbygging
- Tilbud av varer og tjenester

Næringsutvikling. Delmål:

- Attraktivt å etablere næringsvirksomhet og arbeidsplasser i Hábmér suohkan - Hamarøy kommune
- Hamsunsenteret og Árran lulesamiske senter
- Næringsutvikling i en lulesamisk sammenheng
- Fremme entreprenørskap blant unge mennesker
- Fornybar energiproduksjon
- Mineral
- Reiseliv og kreative næringer
- Fortsatt utvikling av sjømatproduksjon (tradisjonelle fiskerier og havbruk)
- Landbruk
- Skogbruk

Mangfold. Delmål:

- Grunnleggende prinsipper for mangfold
- Et kjønnsnøytralt lokalsamfunn
- Lulesamisk språk, kultur og identitet
- Universelt utformet lokalsamfunn
- Utenforskap versus inkludering

Natur, miljø og klima. Delmål:

- Kunnskapsøkning og samarbeid
- Naturmangfold og ren natur
- Miljøvern
- Redusere klimautslippene

Under hver av delmålene er det detaljerte tiltak som beskriver hvordan målene skal nås.

Utover målene som er avledet av hovedmålsettingene er det også egne mål og handlinger knyttet til andre tema: kommunal økonomi, kommunen som arbeidsgiver, samferdsel, digital kommunikasjon og infrastruktur, flyktninger og innvandrere, informasjon, kommunikasjon og markedsføring og samfunnssikkerhet.

3.4 Økonomi

Nye Hamarøy kommune hadde ved etableringen av kommunen særdeles anstrengt økonomi og både gamle Hamarøy kommune og Tysfjord kommune var derfor registrert i kommunaldepartementets ROBEK-register. ROBEK er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse eller som ikke har vedtatt økonomiplanen, årsbudsjettet eller årsregnskapet innenfor de fristene som gjelder. Kommuner i ROBEK er underlagt statlig kontroll med årsbudsjettet, låneopptak

og langsiktige leieavtaler og skal fastsette en tiltaksplan som sikrer at økonomien bringes i balanse. Reglene for oppføring i ROBEK er beskrevet i kommuneloven §28-1. Det heter følgende:

Departementet skal føre et register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK) over alle kommuner og fylkeskommuner hvor minst ett av følgende forhold har inntruffet:

- a. Driftsbudsjettet er vedtatt med et merforbruk.
- b. Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med et merforbruk.
- c. Driftsdelen i økonomiplanen, driftsbudsjettet eller driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser at et merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at det oppsto.
- d. Balanseregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser et oppsamlet merforbruk fra driftsregnskapet som er større enn tre prosent av driftsinntektene.
- e. Økonomiplanen eller årsbudsjettet er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at økonomiplanen eller årsbudsjettet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.
- f. Årsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen en frist som departementet har fastsatt etter at årsregnskapet har blitt opphevet etter lovlighetskontroll.
- g. Departementet har fattet et vedtak etter inndelingslova § 16 a.
Hvis det åpenbart ikke er behov for å kontrollere kommunens eller fylkeskommunens årsbudsjett og låneopptak, kan departementet bestemme at kommunen eller fylkeskommunen likevel ikke skal føres inn i ROBEK-registeret.

Hamarøy kommunes oppføring i ROBEK var hjemlet med merforbruk over flere år som ikke var dekket inn. Ved årsavslutningen for 2022 ble imidlertid merforbruket dekket inn og kommunen kunne meldes av ROBEK.

Kommuneloven § 14-2 krever videre at kommunestyret vedtar finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Kommunestyret har i sak 158/2020 vedtatt tre finansielle måltall:

Netto driftsresultat skal være 3,5 % av brutto driftsinntekter. Resultatet siden 2020 har variert mellom 1,9 og 3,7 %.

Gjeldsgraden er en indikasjon på hvor mye gjeld en kommune har, sett i forhold til verdien av eiendeler. Den beregnes av langsiktig risikobærende gjeld (eks selvkost og startlån) i prosent av brutto driftsinntekter. Kommunestyret har fastsatt et måltall på 75 %. Gjeldsgraden har variert mellom 40 og 50 % og således innenfor kommunestyrets krav.

Måltallet for disposisjonsfond/driftsreserver er på 20 mill kr. I og med at kommunen var på ROBEK, var det inntil nylig 0,- på disposisjonsfond. Måltallet var derfor et nivå som var fastsatt med et langsiktig perspektiv. Fjorårets resultat har medført at man kan kvittere ut det akkumulerte merforbruket og i tillegg bygge opp disposisjonsfond til 8,1 mill kr. Måltallet er ikke oppnådd, men utviklingen er positiv.

Det er rutine for å legge frem økonomirapportering for kommunestyret to ganger i året (tertialvis).

4. Risikovurdering av forvaltningen

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Aktuelle tema er gruppert ut fra tre dimensjoner: samfunnsperspektivet, bruker- og tjenesteperspektivet og organisasjonsperspektivet.

4.1 Samfunnsperspektivet

Med samfunnsperspektivet menes overordnede og sektorovergrepene tematikk som kan angå hele tjenesteproduksjonen og sektorområder, herunder planverk, næringsutvikling, klima og beredskap.

4.1.1 Samfunnsplanlegging og næringsutvikling.

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Planstrategien ble sist vedtatt og behandlet av kommunestyret i møte desember 2020.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplaner (samfunnsdelen og arealdelen) eller deler av disse skal revideres, eller om planene skal videreføres uten endringer. Kommunen vedtok kommuneplanenes samfunnsdel i september 2022. Kommuneplanens arealdel er i prosess. Planprogram er vedtatt i 2023, men ferdig plan ikke behandlet av kommunestyret. Det er ikke fremkommet informasjon som tilsier vesentlig risiko knyttet til kommunes utøvelse av rollen som samfunnsplanlegger. Kommunen har en omfattende jobb med å revidere og etablere nye planer etter dannelse av ny kommune, og prioriteringen i planstrategien synes fornuftig.

Kommunen har næringssjef i administrasjonen. I samfunnsplanen er næringsutvikling en av syv hovedoverskrifter, i tillegg til steds- og boligutvikling. Med bakgrunn i at det er synlig fremhevet i overordnet planverk vurderes det å være en middels risiko for måloppnåelse. Tilbakemeldingen i spørreundersøkelsen var lav risiko.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Samfunnsplanlegging	Lav	
Næringsutvikling	Middels	Måloppnåelse

4.1.2 Miljø, klima og energi

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Hver av hovedoverskriftene relateres til konkrete bærekraftsmål. I tillegg er en av hovedoverskriftene «Natur, miljø og klima».

Sabimas kartlegging på Naturkampen.no er delt inn i fire hovedkategorier som viser deres vurdering om kommunen satser på naturen, beskytter naturen, omfang av dispensasjoner og planlagt utbygging med til sammen 29 spørsmål. Hamarøy er i 2023 rangert som nummer 221 av 356 kommuner. Kommunebarometeret har også en kategori om Klima og miljø. Her kommer Hamarøy kommune på en 234. plass.

Kontrollutvalget har i sin vurdering pekt på bevissthet om klimahensyn i arealplanlegging, energiknapphet og forebygging mot naturkatastrofer (veier, nedbør, energiforsyning, grunnundersøkelser leire) som risikoområder. Det er av betydning at bærekraftmålene er tungt vektet

i både nasjonalt og lokalt planverk og relativt lav score i sammenligninger. Med bakgrunn i dette vurderes området å ha høy risiko. Ved en forvaltningsrevisjon kan flere områder være aktuelle, men naturlig å knytte opp til evaluering og måloppnåelse av bærekraftmål og planverk.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Klima, energi og miljø	Høy	Måloppnåelse

4.1.3 Beredskapsplaner og ROS-analyser

Kommunene skal utvikle trygge og robuste lokalsamfunn og har et grunnleggende ansvar for å beskytte befolkningen og bidra til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner som forsyninger av vann og avløpshåndtering, nødvendige helse- og omsorgstjenester, strøm og elektronisk kommunikasjon (mobiltelefon og internett). Kommunens plikter innen samfunnssikkerhet og beredskap følger av bestemmelsene i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt. Som risikoområder har det forrige kontrollutvalget i sitt innspill blant annet omtalt at det kun er én vei inn til kommunesenteret og beredskap ved havari, akuttforurensning mv, heri nett, fiber, drikkevannsforsyning. Statsforvalteren i Nordland gjennomførte i 2022 tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap i kommunen. I rapporten står det at kommunen at kommunen arbeider godt med samfunnssikkerhet og beredskap og er i gang med oppdatering av dokumenter etter kommunesammenslåingen. Det ble i rapporten kun gitt ett avvik.

Tematikken har sterk fokus i kommunene, men området synes oversiktlig i kommunen. En forvaltningsrevisjon vil neppe medføre nye funn som ikke er kjent fra før. Med bakgrunn i disse erfaringene vurderes risikoen som lav og en forvaltningsrevisjon mindre relevant. Dette støttes av spørreundersøkelsen.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Beredskapsplaner og ROS	Lav	

4.2 Bruker- og tjenesteperspektivet

Under bruker- og tjenesteperspektivet går analysen inn i de ulike sektorene i kommunens direkte tjenesteproduksjon, herunder ansvar som sorterer under helse og sosial, oppvekst og kultur og teknisk avdeling. Noen ansvarsområder er delegert til interkommunale selskap. Dersom tematikken omfatter regeletterlevelse, og måloppnåelse kan også IKSene være gjenstand for forvaltningsrevisjon.

I det vesentligste brukes data fra Kommunebareometeret og KOSTRA for å vurdere risiko.

4.2.1 Barnehagesektoren

Det er kommunens ansvar å tilby plass i barnehage til barn bosatt i kommunen. Barn med nedsatt funksjonsevne og barn med vedtak etter lov om barnevernstjenester har rett til prioritet. Barnehageloven regulerer kommunal barnehagedrift, så vel som private barnehagedrift.

Som barnehageeier plikter kommunen å drive virksomheten i samsvar med gjeldende lover og regelverk. Kommunen er lokal barnehagemyndighet, og har gjennom denne en dobbeltrolle som godkjennings- og tilsynsmyndighet både med egne og private barnehager. Dette kan innebære en balansegang mellom delvis motstridende oppgaver, som kan være en utfordring, spesielt for private barnehager.

Hamarøy kommune kommer svært godt ut når det gjelder barnehagesektoren i Kommunebareometer for 2023 med en 25. plass. Sektoren utgjør 10% av den totale vekten i barometeret. Det er 13 nøkkeltall for sektoren. De viktigste tallene er grunnbemanning per barn i kommunale barnehager,

andelen kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, og andelen ansatte i kommunale barnehager som har pedagogisk utdanning. Foruten andel med fagutdanning er de fleste variablene gode. Dette bekreftes av kommunens årsmelding der det av flere barnehager omtales utfordring med å skaffe kvalifisert personell.

Statsforvalteren har den i 2021 gjennomført et tilsyn på barnehageområdet. Det står i årsmelding for 2022 at kommunen ikke har fått lukket tilsynet, men under veiledning av Statsforvalteren på vei til å oppfylle alle krav. Utover dette er det ikke registrert relevante tilsyn av Statsforvalteren siste periode.

Det har vært få tilsyn og eksterne rapporter som kan gi et entydig bilde av sektoren. Gode tall i kommunebarometeret taler for lav risiko. Det som kan gi grunn til nærmere undersøkelser og forhøyet risiko er rekrutteringsutfordringene. Dette omtales nærmere i organisasjonskapitlet.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Barnehagesektoren	Lav	

4.2.2 Skole, SFO og voksenopplæring

Opplæringsloven gjelder for grunnskoleopplæringen og videregående opplæring i offentlige skoler og lærebedrifter, dersom ikke annet er særskilt fastsatt. Loven gjelder også for grunnskoleopplæring i private grunnskoler som ikke får statstilskudd etter friskoleloven og privat hjemmeopplæring i grunnskolen.

Barn og unge har både rett og plikt til grunnskoleopplæring. Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte elev. Dersom en elev ikke får tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring, har vedkommende rett til spesialundervisning. Grunnskoleelevene har også rett til å gå på den nærmeste eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til. Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1. – 7. årstrinn. Skolefritidsordningen skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesse hos barna. Den som er over opplæringspliktig alder, og som trenger grunnskoleopplæring har rett til voksenopplæring, så langt de ikke har rett til videregående opplæring etter. Retten til opplæring omfatter til vanlig de fagene som enn trenger for å få vitnemål for fullført grunnskoleopplæring for voksne.

I kommunebarometeret er måltallene knyttet til grunnskoleopplæringen. Hamarøy kommer på 300. plass og det er 19 nøkkeltall som er vektlagt. Sektoren utgjør 20% av den totale vekten i barometeret. De viktigste nøkkeltallene i sektoren er avgangskarakterer og nasjonale prøver på 10. trinn og utdanningsnivået til lærerne. Avgangskarakterer siste år er bra, men utover dette er det mye dårlige tall, både hva angår frafall, nasjonale prøver, utdanningskrav til lærerne og antall på spesialundervisning.

I kommunens årsmelding står det om bygningsmessige utfordringer både på Oppeid skole og voksenopplæringen. Om voksenopplæringen står det at elevtallet har økt. Den største utfordringen har vært behovet for økt bemanning, og å få tak i kvalifisert undervisningspersonale. Skolen har berget seg på pensjonerte lærere. Kontrollutvalget har fått noen tilbakemeldinger på utfordringer og vurderer området med en viss risiko.

Det er ikke registrert tilsyn fra Statsforvalteren. Nasjonale trender viser mye oppmerksomhet rundt elevs rett på trygt og godt skolemiljø (opplæringsloven 9 A) etter revideringen av lovverket.

Med henblikk på den totale ressursbruken og demografiske endringer vurderes risikoområdet for grunnskolesektoren som høy og der det kan være flere aktuelle tema, både ressursutnyttelse, trygt og godt skolemiljø og spesialundervisning. Voksenopplæringen vurderes som middels risiko, men omtales nærmere i delkapittel om flykntingstjenesten. For SFO er det ingen kjente påpekte forhold av betydning.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Grunnskole	Høy	Flere aktuelle vinklinger: regelverksetterlevelse, produktivitet.
Skolefritidsordning SFO	Lav	
Voksenopplæring	Middels	Kapasitet

4.2.3 Kultur, idrett, tros- og livssynssamfunn

Kommunene skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler og tiltak som fremmer og legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet. Kommunene har ansvar for folkebibliotekene og kulturskolene. Mange kommuner har organisatorisk tilknytning til ett eller flere lokale museer. I Salten er det organisert gjennom Stiftelsen Nordlandsmuseet. Kommunene har ansvar for å forvalte kunst kommunen selv eier.

Kommunene er den viktigste offentlige bidragsyteren når det gjelder å skape gode rammebetingelser for lokal idrettsaktivitet. Imidlertid er ikke tilrettelegging for idrett en lovpålagt oppgave og tilskuddsnivået i stor grad kan være påvirket av kommuneøkonomien. Kommunen samarbeider med idretten gjennom et idrettsråd og formålet er at det skal være en arena for samarbeid mellom idrettslag, idrettskrets og kommunen.

Kommunene har hatt det økonomiske ansvaret for kirken siden kommunene ble opprettet i 1837. Dette ansvaret omfatter at kommunen utreder en del utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellestråd. Tilskuddsordningen for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke skal sikre stor grad av økonomisk likebehandling av tros- og livssynssamfunnene i Norge. Det årlige tilskuddet skal tilsvare statens og kommunens budsjetterte utgifter per medlem i Den norske kirke.

I kommunebarometeret er de tre tyngste nøkkeltallene i kultursektoren netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge, netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger og hvor mange ansatte kulturarbeidere det er i kommunen. Hamarøy kommer godt ut med en 61. plass innen denne sektoren. Kultursektoren er mangfoldig, og det er naturlig med en viss variasjon på de mange måltallene. Der kommunen kommer dårligere ut er på andel netto driftsutgifter til barn og unge, og dessuten overføringer til frivillige. Bortsett fra det er det gode resultater særlig innenfor bibliotek, idrett, musikk-skole og antall ansatte i sektoren. Utgifter til tros- og livssynssamfunn omfattes ikke av scoren, men ifølge KOSTRA-data har kommunen ressursbruk godt over gjennomsnittet både sammenlignet med landet, fylket og sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppen.

Det er ikke gjennomført kontroller eller relevante tilsyn innenfor kultursektoren. Det er ikke kjente forhold som tilsier høy risiko og risikoen vurderes derfor å være begrenset, selv om man kan vurdere måloppnåelse knyttet opp til kommuneplanen generelt ved at kultur er tungt vektet her. I tillegg vil kontrollutvalget trekke frem møteplasser og unge og vilkår for frivilligheten.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Kultur	Middels	Måloppnåelse
Idrett	Lav	
Tros- og livssynssamfunn	Lav	

4.2.4 Flyktingtjenesten

Kommunene har ansvar for at flyktninger og innvandrere får det tilbudet de har krav på etter introduksjonsloven. Kommunene skal veilede flyktninger og innvandrere på introduksjonslovens område. Kommunene skal tilby opplæring i norsk- og samfunnskunnskap til de som har rett til det/ plikt til det. Kommunene skall tilby introduksjonsprogram innen tre måneder etter bosetting i kommunen, eller etter at personen selv har bedt om det.

Hamarøy internasjonale senter er kommunal og har ansvar for bosetting av enslige mindreårige flyktninger og voksne flyktninger i kommunen. Bosettingsarbeidet en oppgave som påvirker kommuneorganisasjonen i flere ledd, spesielt barnehage, grunnskole, voksenopplæring, barnevern, helse, nav og bolig. Kommunen fatter vedtak om bosetting av flykninger etter anmodning fra Imdi. Hamarøy, i likhet med andre kommuner, opplever stor pågang som følge av økt bosetting av flykninger fra Ukraina. Kommunene må være forberedt på anmodning om økt bosetting utover det som allerede er vedtatt.

Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon om bosetting og integrering av flyktninger i gamle Hamarøy kommune i 2019. Formålet med prosjektet var å få vurdert i hvilken grad kommunens integreringsarbeid knyttet til innvandrere var i tråd med gjeldende regelverk på området. Rapporten viste at den kommunen da ga tilbud om et introduksjonsprogram som i nokså stor grad var innenfor lovens krav.

Som følge av stor aktivitetsvekst på kort tid vil det normalt være høy risiko både knyttet til økonomi, produktivitet og kapasitet og måloppnåelse. Dette understøttes av tilbakemelding fra det tidligere og det nyvalgte kontrollutvalget. Etersom kommunen har lang erfaring i bosetting av flyktninger og det nylig er gjennomført forvaltningsrevisjon i den gamle kommunen med godt resultat, bør en eventuell ny forvaltningsrevisjon gjennomføres i slutten av perioden og med et tema som ikke tangerer tidligere prosjekt.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Flyktingtjenesten	Høy	Flere aktuelle vinklinger: produktivitet, kapasitet, regelverksetterlevelse.

4.2.5 Barnevern

Barnevernloven skal sikre barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig helsehjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barnevernloven gjelder for alle barn som har bosted i landet og oppholder seg her. Kommunen plikter å yte forsvarlige tjenester og tiltak. Barnet har rett på nødvendige tiltak når lovens vilkår for tiltaket er oppfylt.

Kommunen er ansvarlig for å utføre de oppgavene som følger av barnevernloven, som ikke er tillagt et statlig organ og de skal ha et internkontrollsystem som sikrer dette. Kommunen har også ansvaret for nødvendig opplæring av barneverntjenestens personell. Barneverntjenesten skal blant annet arbeide forebyggende, samarbeide med andre deler av forvaltningen og frivillige organisasjoner, samt utarbeide individuell plan for å ivareta barns interesser. Det er barneverntjenesten i oppholdskommunen til barnet som er ansvarlig for å yte tjenester og tiltak etter barnevernloven.

Nøkkeltallene for andel barn i barnevernet og andel undersøkelser gjennomført innenfor tre måneder er de tyngste i Kommunebarometeret. I tillegg måles antall barn i institusjon og fagutdannet per 1 000 barn. Hamarøy kom på 265. plass i sektoren i 2022 og ligger i mellomsjiktet. Det som trekker mest ned er at det er en høy andel barn som er omfattet av barnevernstiltak og at tjenesten har fristoversittelser.

Det er inngått samarbeid med Bodø kommune som vertskommune og oppmerksomheten bør derfor være rettet om hvordan samarbeidet og dialogen fungerer. Det er gjennomført en forvaltningsrevisjon i 2021 med formål å få svar på hvordan vertskommunesamarbeidet fungerer. Rapporten den gang viste ikke særskilt alvorlige avvik, men oppfølging har tatt tid og er ikke lukket. Dette har særlig dreid seg om evaluering og revidering av avtalen. I etterkant har Statsforvalteren gjennomført tilsyn i 2023 med tema oppfølging av fosterhjem. Dette omhandler i stor grad vertskommunens ansvar men gir også implikasjoner for Hamarøy som samarbeidskommune og ansvarlig bestiller. Rapporten konkluderer med «mangler i barneverntjenestens arbeid med oppfølging av barn i fosterhjem. Barneverntjenesten besøker ikke fosterhjemmene så ofte som nødvendig, med den følge at fosterbarn under omsorg ikke sikres nødvendig oppfølging og hjelp, også i kritiske faser. Det foreligger også mangler knyttet til barneverntjenestens dokumentasjon. Dette medfører at vesentlig informasjon og vurderinger ikke er tilgjengelig på barnets mappe.» Statsforvalteren skriver videre at «internkontrollen er mangelfull. Barneverntjenesten har ikke sikre tall for hvor mange fosterbarn de har ansvaret for, eller hvor mange fosterbarn som ikke har fått lovpålagt oppfølging. Dette gir et problematisk utgangspunkt for styring og ledelse. Til sist konkluderes det med at internkontrollen ikke «har et omfang og innhold som er tilstrekkelig tilpasset en stor interkommunal barnevernstjeneste, herunder tjenestens særegne organisering og risikoer forbundet med denne.»

Stortinget har vedtatt en barnevernsreform som trådte i kraft 1.1.2022. Den flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet. Det heter at reformen skal bidra til å styrke det forebyggende arbeidet og tidlig innsats. Med barnevernsreformen har kommunene fått et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Dette stiller krav til kommunens styring av barnevernet, til ledelsen i barnevernet og til det samlede familiestøttende arbeidet. Som følge av lovendringen, delegering av myndighet til Bodø kommune og bekymringsverdige funn i tilsyn, vurderes risikoen isolert sett som høy, men avvikene er kjente og det anbefales derfor at kontrollutvalget bruker eksisterende forvaltningsrevisjon som innfallsvinkel til videre oppfølging.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Barnevern	Høy	Kjente avvik. Ny forvaltningsrevisjon anbefales ikke.

4.2.6 Helsetjenester

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helsetjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Kommunen har plikt til å tilby blant annet helsetjeneste i skolene, helsestasjonstjeneste og svangerskaps- og barselomsorgtjenester og hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner. Videre skal kommunen tilby utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning, samt sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering.

Helsetjenester i kommunen er organisatorisk lagt under helse og velferd. I årsmeldingen pekes det på at rekruttering av kvalifisert personell som krevende i hele sektoren. Dette omtales i eget delkapittel. Utover dette er det ikke omtalt spesielle utfordringer i sektoren. Det har ikke vært spesifikke forvaltningsrevisjoner eller registrerte statlige tilsyn i området siste to valgperioder. Kommunen kommer i det nedre sjiktet i Kommunebarometeret og kommer på 295. plass i denne sektoren i 2023. Tallene varierer noe. Det er en god andel åpne fastlegelister og ledige listeplasser, men høyt antall sykehusopphold og lavere score på andel skolebarn med fullført helseundersøkelse innen første skoleår.

Fastlegeordningen har vært under økende nasjonalt fokus siste årene blant annet på grunn av vaktbelastning og rekrutteringsutfordringer. Det nasjonale Pasient- og brukerombudet trekker dette

særlig frem i sin årsmelding for 2022 ved at mangelen på fastleger har nasjonalt omfang og gir alvorlige konsekvenser for pasientene. Et aktuelt område for forvaltningsrevisjon vil derfor kunne være legetjenesten og kapasitet til å fylle lovkrav.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Helsetjeneste	Middels	Kapasitet/regelverksetterlevelse legetjenesten.

4.2.7 Rus og psykisk helsearbeid

Kommunen har ansvar for tjenester til mennesker med psykiske lidelser og har ansvar for oppfølging av personer som er i risiko for å få, eller som har, et rusmiddelproblem. Tilbudene kan både handle om forebygging og direkte tjenesterettede tiltak, herunder råd og veiledning, behandlings- og rehabiliteringstjenester, praktisk bistand og opplæring, plass i institusjon, helsetjenester i hjemmet, økonomisk stønad og arbeidsrettede tiltak, tilbud om midlertidig bolig og bistand til å skaffe bolig.

Kommunebarometeret måler i liten grad sektoren opp mot andre kommuner. Det finnes KOSTRA-tall som blant annet viser årsverk av psykiatriske sykepleiere, årsverk av personer med personer med videreutdanning i rusarbeid og driftsutgifter til personer med rusproblemer, men disse er i liten grad egnet til sammenligning. De tallene som er meldt inn later til å være innenfor eller litt under normalområdet.

I 2017 ble det gjennomført forvaltningsrevisjon innenfor psykiatri og rus i gamle Hamarøy kommune med formål om å finne ut om kommunen da kunne tilby tjenester i tråd med regelverket og kommunens egne føringer på området, og å undersøke om kommunen hadde systemer som sikret at brukere/pasienter med psykiske vansker/lidelser og/eller rusavhengighet fikk et helhetlig og koordinert tilbud. Samlet sett mente revisjonen at kommunen gjorde mye for å levere en god tjeneste til bruker. Kommunen arbeidet med tiltak som på sikt vil kunne gi en mer helhetlig og bedre koordinert tjeneste.

Det nasjonale Pasient- og brukerombudet skriver i årsmelding for 2022 at psykisk helsehjelp må prioriteres høyere og at det er manglende kapasitet og kvalitet innen psykisk helsehjelp, både i kommunene og spesialisthelsetjenesten. I spørreundersøkelsen er også det entydige resultatet at det her er høy risiko. Relativt fersk rapport fra forvaltningsrevisjonen tilsier at en ny forvaltningsrevisjon kan vente til slutten av perioden.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Rus og psykisk helse	Høy	Regelverksetterlevelse

4.2.8 Hjemmetjenester og institusjonsomsorg

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Dersom tilbud på et lavere nivå i omsorgstrappen ikke er tilstrekkelig, plikter kommunen å gi pleie- omsorgstilbud i institusjon, eksempelvis langtidsopphold på sykehjem, korttidsopphold eller avlastning. Slike tjenester vil normalt være ressurskrevende.

I kommunens årsmelding står flere utfordringer beskrevet, utover rekrutteringsproblemer som er omtalt flere ganger: «2022 har vært preget av stor etterspørsel av sykehjems plasser. Trykk fra sykehus med utskrivningsklare pasienter med behov for korttids plass samt hjemmeboende med behov for behandling og høyere omsorgsnivå. Det er klart et stort behov for korttids plasser, og i perioder har sykehjemmet hatt opptil 4-6 korttidspasienter samtidig. I tillegg erfarer en økning av pasienter som krever ekstra skjerming og 1:1 oppfølging. Det er utfordrende å gi disse menneskene

god nok oppfølging i nåværende lokaliteter ved sykehjemmet». I tillegg står det at det har vært ei markant økning av utskrivningsklare pasienter fra sykehus som kommunen ikke har hatt ledige plasser til. Om hjemmetjenesten står det blant annet at «pasienter utskrives fortere fra sykehus, noe som stiller større krav til bedre samhandling med sykehus i form av elektroniske meldinger og koordinasjon av tjenester. Hjemmetjenesten må ofte ta oppdrag fortløpende noe som gir lite forutsigbarhet i den daglige driften. Pasientene bor lengre hjemme og er sykere enn før, og det stiller store krav til vurderingsevnen og fagligheten til de ansatte. Dette stiller også krav til bedre tverrfaglig samarbeid med samarbeidspartnere som Tildelingskontoret, psykisk helse, Hamarøy Bygdheim samt inkludering av pårørende.»

I 2021 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon innrettet mot ledelse, styring og sykefraværsoppfølging i sektoren. Statsforvalteren har hatt tilsyn på institusjon i 2020.

Hamarøy plasserer seg i det nedre sjiktet på Kommunebarometeret med en 342. plass for pleie og omsorg. Dette er et stort område som utgjør 20 % av den totale vekten i barometeret. Det er 28 nøkkeltall for sektoren, blant gjennomsnittlig timer hjemmesykepleie i uka, andel vedtak om hjemmetjeneste som iverksettes innen 15 dager, trygghetsalarmer, andel ansatte med fagutdanning, andelen av beboere med omfattende bistandsbehov og andel plasser i sykehjem i skjermet enhet.

Den demografiske utviklingen tilsier økning i mottakere av pleie- og omsorgstjenester. Sektoren er allerede tung i ressursbehov for kommunen og behovet vil være økende. Ved at sammenligningstallene viser svak måloppnåelse, egen beskrivelse av utfordringer og risiki og at tjenesten må vente ytterligere økt press, vurderes risikoen å være høy.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Hjemmetjenester	Høy	Kapasitet/produktivitet/regelverksetterlevelse
Institusjonsomsorg	Høy	Kapasitet/produktivitet/regelverksetterlevelse

4.2.9 Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester

Økonomisk sosialhjelp reguleres i hovedsak av lov om sosiale tjenester i NAV, forvaltningsloven og sosialtjenesteloven. Målet er å bidra til å gjøre søkerne selvhjulpne, samt å forebygge utenforskap, økonomisk og sosialt. Dette gjøres gjennom opplysning, råd, veiledning og oppfølging, å yte sosial stønad som for eksempel livsopphold, boutgifter (husleie, strøm, etablering mm.), barnehage, SFO/AKS, lege- og tannlegeutgifter, aktiviteter mm., samt økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning. NAV har også ansvar for bolig gjennom bostøtte, midlertidig og varig botilbud og utleie av kommunal bolig, samt KVP – kvalifikasjonsprogrammet. Mottakerne kan ha flere og sammensatte behov, de kan være kort- eller langvarige, og de kan utredes for overgang til statlige ytelser.

Kommunene har hovedansvaret for å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. Kommunene skal blant annet medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, som boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemning eller av andre årsaker. NAV-kontoret skal finne midlertidig botilbud til de som ikke klarer det selv.

I Kommunebarometeret for 2023 kommer Hamarøy kommune på 267. plass i kategorien Sosialtjeneste. De viktigste nøkkeltallene er stønadslengde for eldre mottakere, andel som er på stønad i over seks måneder og ti måneder, andelen som har sosialhjelp som hovedinntekt, andelen mottakere av kvalifiseringsstønad og årsverk til økonomisk rådgivning. Det som særlig trekker ned, er at kommunen har høy andel sosialhjelpsmottakere innenfor alle aldersgrupper. Dette kan imidlertid tilskrives demografiske årsaker er i liten grad utenfor kommunens kontroll.

Nav-tjenesten ble omorganisert i 2020 og betjenes nå av Nav Indre Salten der Fauske er administrativ vertskommune i et samarbeid mellom Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal og Beiarn kommuner. Omorganisering i seg selv er en risiko, ved at kommunens ansvar er det samme men da gjennom kommunen som bestiller av en tjeneste og i en styringsdialog med vertskommunen. Et aktuelt tema for forvaltningsrevisjon vil kunne være evaluering og måloppnåelse av vertskommunesamarbeidet. Behovet for forvaltningsrevisjon understøttes av svake måltall.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester	Høy	Måloppnåelse vertskommunesamarbeid

4.2.10 Bygg- og eiendomsforvaltning

Plan og bygningsloven og forskrift om tekniske krav til byggverk inneholder krav og bestemmelser til kommunale eiendommer. Dette gjelder bl.a. naturpåkjenninger, uteareal og ytre miljø, krav til byggverk, sikkerhet ved brann, planløsning og bygningsdeler, krav til universell utforming, miljø og helse, energi, installasjoner og anlegg. God eiendomsforvaltning i kommunen handler om å gi ansatte og tjenestemottakere gode og effektive bygninger til lavest mulig kostnad. Dette innebærer å skape best mulig bygningsmessige rammer for tjenestene som leveres.

Kommunen har rollen både som eier, forvalter og bruker av eiendom. Disse rollene er ulike og kan til tider ha motstridende interesser. Ansvaret for de ulike rollene bør derfor organiseres på en tydelig og hensiktsmessig måte. Videre bør det foreligge overordnede politisk forankrede mål for bolig- og eiendomsforvaltningen, et rasjonelt system for planlegging og styring, og rapportering som bidrar til god kommunikasjon mellom bolig- og eiendomsforvaltningen og politikerne, og som kan tjene som beslutningsgrunnlag.

Kommunens eiendomsdrift er nå organisert i en sammenslått enhet med samfunnsutvikling og kommunalteknikk i kommunalområde for Teknisk drift og samfunn. Eiendomsforvalter har ansvar for forvaltning og vedlikehold av kommunens eiendommer. Hamarøy kommune disponerer ca. 160 utleieboliger. Det innbefatter leiligheter, hybler og omsorgsboliger som kommunen selv eier eller driver framleie på. Leietakere i kommunale leiligheter og hybler er ordinære leietakere, skoleungdom, vanskeligstilte, eldre og flyktninger. Kommunen har fem hybelhus til elever ved videregående skole. Husene er fra midt på 70 tallet og omtales å ha et beskjedent vedlikehold. I tillegg til alle boligene besitter kommunen en rekke formålsbygg, dvs. skoler, omsorgsbygg, tekniske bygg, administrasjonsbygg, svømmehaller osv.

Ifølge KOSTRA-tall ligger Hamarøy stort sett på et gjennomsnittlig nivå i driftsutgifter til eiendomsforvaltningen sammenlignet med KOSTRA-gruppe, fylket og landet for øvrig. Kommunen har imidlertid høyere areal på formålsbygg men likevel lavere vedlikehold pr kvadratmeter. Dette er betenkelig. Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon av eiendomsforvaltningen i 2022 og som den gang konkluderte med at Hamarøy kommune i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger. Rapporten er fremdeles under oppfølging av administrasjonen og av kontrollutvalget, og derfor er det ikke behov for et nytt revisjonsprosjekt selv om risiko for måloppnåelse fremdeles er til stede.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Bygg- og eiendomsforvaltning	Middels	Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon, under oppfølging

4.2.11 Vann og avløp

Vannforsyning reguleres av flere lover som blant annet matloven, helseberedskapsloven,

folkehelseloven og drikkevannsforskriften. Avløpshåndtering reguleres i hovedsak av forurensningsloven med tilhørende forskrift. Kommunen har en tilsynsfunksjon mot private avløpsanlegg og det er krav til større vannanlegg. Vannforsyning og avløpshåndtering er omfattet av selvkostprinsippet gjennom det lovmessige kravet om at brukerne av tjenesten bør bære kostnadene forbundet med tjenestene. Kommunen er imidlertid ikke pålagt full kostnadsdekning. Tømming fra slamavskillere er også underlagt selvkostprinsippet, men her er kravet at selvkost skal danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling.

Gebyrhåndteringen av selvkostområdet gjennomgås årlig gjennom årlige gebyrvedtak og den ordinære regnskapsrevisjonen. I tillegg er det foretatt etterlevelseskontroll. Ettersom økonomi og produktivitet er grundig kontrollert, kunne en eventuell forvaltningsrevisjon av området være innenfor kvalitet og regelverksetterlevelse. Hamarøy kommer på 174. plass i sektoren for vann, avløp og renovasjon i Kommunebarometeret. Her måles både gebyrnivå, kvalitet og vedlikehold. Tallene varierer noe, men er stort sett tilfredsstillende. I årsmeldingen og økonomiplan omtales en del investeringer og større vedlikehold, og selv om det beskrives at vann- og avløpsanleggene har stort behov for utbedringer, synes utfordringene kjente og planer foreligger.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Vann og avløp	Lav	

4.2.12 Renovasjon

Renovasjon reguleres i hovedsak av forurensningsloven med tilhørende forskrift. Viktige tiltak for å hindre forsøpling, helse- eller luktproblemer eller andre forurensningsulempes som følge av avfall, er å ha etablert gode systemer for innsamling av avfall og en god oppfølging av forsøplingsaker. Kommunen skal blant annet sørge for at det er etablert et system for innsamling av husholdningsavfall og at det gis nødvendig informasjon om avfallshåndtering til husstander og bedrifter. Renovasjon er omfattet av selvkostprinsippet.

Kommunens renovasjonshåndtering er delegert til det interkommunale selskapet Iris Salten IKS. Selskapsvirksomheten reguleres av en egen selskapsavtale. Iris har eget styre som velges av representantskapet. I selskapets årsmelding er det ikke pekt på spesielle usikkerhetsfaktorer, men selskapene som arbeider innenfor avfallsbransjen er eksponert for prisendringer i det globale råvaremarkedet og påvirkes av nasjonale miljømessige målsetninger. Konsernet har sunn økonomi med høy egenkapital i alle selskap. Konsernet har et tydelig engasjement for bærekraft, og samtlige selskaper har fokus på bærekraft i sine strategier.

Det har vært flere kontroller av Iris siste perioder. De kontrollene som har vært kan regnes som forvaltningsrevisjoner, ved at det omfatter tema innenfor selskapets drift, mer enn styringsdialogen og utøvelse av eierskapene. I 2020 ble det behandlet en rapport om selvkost og offentlige anskaffelser i selskapet. Opprinnelig rapport påpekte en del svakheter ved selskapets håndtering av offentlige anskaffelser, mens oppfølgingsrapporten viste en betydelig forbedring. I 2022 var det en ny rapport med tema statsstøtteregulativet og offentlig anskaffelse. Rapporten konkluderte med at selskapet i stor grad sørget for et avtaleverk som ivaretar kravene i statsstøtteregulativet, og i varierende grad har tilrettelagt for en konkret konkurranse i anbudskonkurranse 2020/2021 om mottak av avfall.

Vurderingen av den økonomiske internkontrollen synes å være godt ivaretatt gjennom tidligere kontroller. Dersom man skal velg annen tematikk kan det eksempelvis være innen kvalitet og regelverksetterlevelse. Det er imidlertid ikke fremkommet informasjon som indikerer behov for kontroller på dette området og svarene på spørreundersøkelsen støtter lav risiko.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Renovasjon	Lav	

4.2.13 Brann og feiing

Brann og redningstjenester reguleres i hovedsak av brann- og eksplosjonsvernloven. Loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser, og kommunen har en sentral rolle i dette arbeidet. Dette er blant annet regulert i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Brannvesenets oppgaver er å sørge for beredskap ved brann og å drive forebyggende arbeid.

Det forebyggende arbeidet innebærer blant annet kartlegging av brannobjekt og utsatte grupper, samt tilsyn og feiing av fyringsanlegg i bygninger. Fra og med 2016 er fritidsboliger omfattet av kommunens plikt til å drive tilsyn og feiing av fyringsanlegg. Feiertjenesten er omfattet av selvkostprinsippet. Håndteringen av dette ble undersøkt av kontrollutvalget gjennom flere behandlinger i 2023 og synes tilstrekkelig belyst.

Det er det interkommunale selskapet Salten Brann IKS som er delegert myndighet til håndtering av brann og feiing i kommunen. Virksomheten reguleres av en egen selskapsavtale og representantskapet velger eget styre. Selskapsavtalen ble endret i 2022 og det er foretatt en justering av avtalen om finansiering og fordeling av kostnader. I ny avtale legges andelen av størrelsen på den vedtatte brannordningen til grunn ved fordeling av felleskostnader for den totale beredskapen, mot at fordelingen tidligere var basert på folketall.

En sentral aktivitet i selskapet i 2022 har vært arbeidet med implementering ny brannordning. Plan for helhetlig tjenesteleveranse, som omfatter materiell, kompetanse, stasjoner og sløkkevann er ferdigstilt, og det ble gjennomført dialogmøter med alle kommuner på ettersommeren. For noen stasjoner medfører ny brannordning bare mindre justeringer, mens det ved andre lokasjoner kreves at nye tjenester etableres og infrastruktur tilpasses.

Brannordningene definerer hvordan beredskapstjenester i Salten Brann IKS skal organiseres og dimensjoneres. Dette har implikasjoner både knyttet til leveranse, kvalitet og økonomi. De store endringene som selskapet har i rammebetingelser og organisering kan tale for dette. Det har heller ikke vært forvaltningsrevisjoner her siste perioder. Konklusjonen er derfor høy risiko. Det skal imidlertid bemerkes at den entydige tilbakemeldingen i spørreundersøkelsen er lav risiko.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Brann og feiing	Høy	Flere aktuelle vinklinger: Produktivitet, kapasitet, regelverksetterlevelse.

4.2.14 Byggesak, kart og oppmåling

Byggesaksområdet reguleres i hovedsak av plan og bygningsloven, med tilhørende forskrifter og veiledere. Kommunene utøver myndighetsutøvelse gjennom å fatte vedtak innenfor blant annet deling og oppmåling, byggesøknader, utslippssøknader og reguleringsplaner. Behandling av byggesaker, oppmåling og matrikkelføring og utslippstillatelser er omfattet av selvkostprinsippet.

Byggesaksbehandling og reguleringsarbeid er viktige områder for utviklingen av en kommune. En utfordring er å ha god kontinuitet og kompetanse. Svakheter i saksbehandling og veiledning kan medføre at tiltak som ikke skulle vært godkjent blir godkjent, eller omvendt.

I årsmeldingen står følgende: «Byggesaksbehandlingen ble i 2022 berørt av omstrukturering i kommunalrådets ledelse. Kart, oppmåling og byggesak ivaretas nå av samme person.

Kommunen har en restriktiv holdning til å gi dispensasjoner og behandling av disse søknader vies stor oppmerksomhet. Saksbehandlingstiden har generelt vært lenger enn ønsket, grunnet omtalte mangel på kapasitet. Det har også vært utfordrende med ulikt planverk å forholde seg til fra de forhenværende kommunene Tysfjord og Hamarøy.»

Det er dessverre få tall som er meldt inn til KOSTRA, slik at tallene ikke er helt egnet for sammenligning. Saksbehandlingsgebyrene som er oppgitt later til å være relativt sett lave, men det er fristbrudd. Med bakgrunn i dette og omtale i årsmelding vurderes det å være middels risiko.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Byggesak, kart og oppmåling	Middels	Produktivitet. Regelverksetterlevelse.

4.2.15 Veier, parker og idrettsanlegg

Kommunale veier reguleres av veglova og formålet er å sikre at planlegging, bygging, vedlikehold og drift av offentlige og private veier sikrer en trygg og god trafikkavvikling. Parker og grøntområder reguleres gjennom plan og bygningsloven og ved behandling av reguleringsplaner skal kommunen ta hensyn til arealformål til grøntstruktur som naturområder, turdrag, friområder og parker. Standard og vedlikehold av veier er viktig for å forhindre ulykker. Ut fra et folkehelse- og trivselsperspektiv er det viktig med idrettsanlegg og parker.

Temaet er ikke omtalt i kommunebarometeret, men KOSTRA har en rekke nøkkeltall innen samferdsel, men tallene er lite egnet for sammenligning på grunn av ulik geografi og bosettingsstruktur. I økonomiplanen beskrives det at vedlikeholdsetterslepet er stort på kommunale veier. Ny veiplan er under utarbeidelse og vil komme til politisk behandling 1. kvartal 2024. Denne vil gi tilstandsstatus og bæreevne på alle kommunale veier, vedlikeholds- og oppgraderingsbehov, kostnadsestimater og anbefalt prioritering gjennom en handlingsplan. Denne vil på sikt kunne være utgangspunkt for en forvaltningsrevisjon på et senere tidspunkt med hensyn til måloppnåelse.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Veier, parker og idrettsanlegg	Middels	Måloppnåelse

4.2.16 Landbruk og natur-/viltforvaltning

Hovedoppgavene i kommunenes landbruksforvaltning knytter seg til tilskudds- og lovforvaltning. Områdene reguleres av blant annet jordlova, konsesjonsloven, skogbrukslova, lov om motorferdsel i utmark, viltloven, naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven og friluftloven. I tillegg kommer en rekke forskrifter og rundskriv. Kommunene har oppgaver knyttet til saksforberedelse og kontroll av ulike tilskuddsordninger i landbruket. Videre har kommunene både myndighet og tilsynsoppgaver etter konsesjonsloven i forbindelse med eierskifte, og etter jordloven i forbindelse med nydyrking, deling eller omdisponering av jordbrukseiendom, og i forbindelse med driveplikt. Kommunen har også ansvar for å kontrollere at skogbruksloven følges, og kan fastsette meldeplikt for planer om hogst og tiltak knyttet til foryngelse og stell av skog.

Hamarøy kommune sa opp samarbeidsavtalen innen landbruksforvaltning med Steigen i 2022 og håndterer nå oppgaven alene. En slik omstilling vil alltid kunne medføre sårbarhet og risiko. Det avtroppende kontrollutvalget har i sin tilbakemelding pekt på landbruksprosjektet og hvordan det jobbes med å stoppe nedgangen i bruk.

I KOSTRA rapporteres det om en rekke parametere innenfor landbruk- og skogforvaltningen, men kommunene har svært ulik ressursbruk noe som henger sammen med næringsstrukturen i kommunen, og derfor vanskelig egnet for sammenligning. Det er ikke identifisert høy risiko knyttet til kommunen som myndighetsutøver, men omstillingen kan medføre sårbarhet.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Landbruk og natur- /viltforvaltning	Middels	Produktivitet. Regelverksetterlevelse.

4.3 Organisasjonsperspektivet.

Organisasjonsperspektivet tar for seg hvordan kommunen er organisert og hvilken styring og organisering den har for å nå de oppsatte mål for tjenesteproduksjonen, samt hvordan saksbehandling og interne tjenester blir ivaretatt. Organisasjonsperspektivet retter fokuset mot om tjenesteproduksjonen, og støttefunksjoner til disse, er effektiv og i tråd med lover og regler. I analysen har vi støttet oss på kommunens egen informasjon, herunder kommunens nettsider, planer og regnskap/årsberetning.

4.3.1 Organisering, styring og ledelse

Kommuneloven legger rammene for den politiske organiseringen av en kommune. Kommunens øverste folkevalgte organ er kommunestyret som ledes av ordfører. Under kommunestyret skal det opprettes et formannskap og man kan også oppnevne utvalg og/eller råd. Kommunestyret skal ansette en kommunedirektør, som skal være leder for kommunens administrasjon. Ut over dette er det stor grad av frihet for hvordan den administrative organiseringen av kommunen skal være.

Valg av administrativ organisasjonsmodell og hyppigheten av omorganiseringer kan ha betydning for vurdering av risiko. Hvor mange nivåer man velger vil ha betydning for nærhet til eventuelle situasjoner, samt hvor mange enheter eller personer en leder skal følge opp. Det er viktig med et oppdatert delegeringsreglement som gjenspeiler styringslinjene. Delegeringsreglementet viser hvordan myndighet til å fatte beslutninger på vegne av kommunen er fordelt på politisk nivå, og mellom politisk og administrativt nivå.

Den administrative organiseringen av Hamarøy kommune har vært gjennom flere omorganiseringer. For tiden er det under kommunedirektør tre kommunalledere for henholdsvis Drift og samfunn, Oppvekst og Helse og velferd. I tillegg er det næringssjef og en assisterende kommunedirektør som leder stabsfunksjoner. Kommunen er deltager i fire interkommunale selskap (IKSer) med ulik grad av delegert myndighet. Når det gjelder den politiske organiseringen er det opprettet to nye hovedutvalg.

Hamarøy kommunens delegeringsreglement har vært oppdatert og revidert flere ganger siste periode, noe som tilsier at delegering og myndighet er avklart og at man har et aktivt forhold til det. Det ble i 2021 gjennomført en forvaltningsrevisjon om ledelse, styring og sykefraværsoppfølging. Denne var riktignok gjennomført med helse og omsorg som case, men kan gi implikasjoner til resten av organisasjonen. Denne konkluderte da med at kommunen i noen grad har et betryggende system for styring og ledelse i helse- og velferdssektoren. Tematikken for en ny forvaltningsrevisjon kan derfor være en vurdering av hvorvidt kommunens organisering er hensiktsmessig etter omorganiseringer og etablering av ny kommune. En annen tematikk, og som det forrige kontrollutvalget har sagt i sitt innspill, er hvordan medvirkningsorganene fungerer (eldreråd, ungdomsråd, råd for funksjonshemmede osv).

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Organisering, styring og ledelse	Middels	Måloppnåelse

4.3.2 Internkontroll og kvalitetssikring

Internkontroll er et vidt begrep og kan omfatte prosesser for å gi rimelig sikkerhet for målrettet og

effektiv drift, pålitelig rapportering, og overholdelse av lover og regler. Det kan både dreie seg om økonomisk internkontroll (regnskap, transaksjonskontroll, budsjettoppfølging mm) eller mer spesifikk internkontroll på de ulike tjenesteområdene.

Interkontroll og krav til dette er skjerpet i den nye kommuneloven. Den stiller krav til at kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Kommunedirektøren skal som ansvarlig for internkontrollen utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering, ha nødvendige rutiner og prosedyrer, avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, dokumentere internkontrollen og ved behov evaluere og forbedre prosedyrer og tiltak for internkontroll. Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret minst én gang i året. Det er imidlertid ikke registrert er gjort siste år, hverken i særskilt rapport eller i årsmelding.

Som nevnt har det vært en forvaltningsrevisjon om ledelse, styring og sykefraværsoppfølging i helse og omsorg og som allerede berører noe av tematikken. Rapporten som sådan er avsluttet og hadde noen anbefalinger rundt avvikshåndtering. Det som er av særlig interesse i et risikobilde er at kravene om internkontroll er styrket i kommuneloven, blant annet ved årlig rapportering til kommunestyret. Dette kan være av særlig interesse for en forvaltningsrevisjon, for å vurdere om rutiner og rapportering er tilfredsstillende i henhold til lov nå når lovkravet er skjerpet. Risikoen vurderes derfor å være høy.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Internkontroll og kvalitetssikring	Høy	Regelverksetterlevelse

4.3.3 Økonomistyring

Kommuneloven omfatter regler for langsiktig og bærekraftig økonomiforvaltning, for å trygge det finansielle grunnlaget for velferdstjenestene, og tilliten til at ressursene forvaltes på beste måte. Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommunestyret skal selv vedta økonomiplan, årsbudsjett, konsolidert årsregnskap, årsberetning, finansielle måltall, økonomireglement og finansreglement. Økonomiplanen skal ta utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel, og kan utgjøre handlingsdelen til samfunnsdelen. Økonomiplan og årsbudsjett skal settes opp i balanse og være realistiske og årsbudsjettet er bindende. Budsjettoppfølgingen har derfor en sentral rolle i styringen av kommunen. Kommunedirektøren har plikt til å rapportere om budsjettavvik, og foreslå budsjettendringer. Regnskapsrevisjonen skriver i sitt oppsummeringsbrev at vesentlige poster i regnskapet avstemmes regelmessig for å sikre at eventuelle feil oppdages tidlig at den interne kontrollen i det alt vesentlige fungerer godt. Det er ikke spesielle merknader fra revisjonen som indikerer høy risiko om økonomistyringen. Det er vedtatt finansielle måltall i tråd med kravene i kommuneloven.

I årsberetningen skal det redegjøres for vesentlige budsjettavvik, inkludert avvik fra premisene for bruk av bevilgningene, og eventuelt merforbruk skal dekkes inn året etter at det oppsto. Dersom økonomiplan eller budsjett fremlegges med merforbruk, eller regnskapsmessig merforbruk ikke inndeckes innen fristen, innebærer det økonomisk ubalanse, og det medfører innmelding i registeret om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). Hamarøy kommune ble meldt av ROBEK-registrert i 2023.

I kommunebarometeret kommer Hamarøy på 301. plass i kategorien «Økonomi». De tyngste nøkkeltallene i sektoren er nøkkeltallene for driftsmargin og disposisjonsfond. Samlet har disse nøkkeltallene en vekt på 50 prosent av sektoren. Årsaken til den svake scoren er hovedsakelig at

det ikke var fondsreserver under dette rapporteringsåret, og kommunen var fremdeles i ROBEK på dette tidspunktet. Disse tallene er nå kraftig forbedret, selv om det tar tid å bygge opp en robusthet. Det er ikke merknader fra revisjonen som tyder på mangler i internkontrollen og risikoen synes oversiktlig og akseptabel.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Økonomistyring	Lav	

4.3.4 Offentlige anskaffelser

Anskaffelser i offentlig sektor reguleres av lov om offentlig anskaffelser med tilhørende forskrifter. Norge har gjennom internasjonale avtaler forpliktet seg til å følge bestemte fremgangsmåter ved anskaffelser over visse verdier (terskelverdier). Loven gjelder også ved anskaffelser som er under terskelverdien. En oppdragsgiver skal ikke diskriminere leverandører, hindre konkurranse eller dele opp anskaffelser for å omgå bestemmelsene. Den skal opptre i samsvar med grunnleggende prinsipper om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet.

Offentlige anskaffelser er et tema med krevende regelverk og som krever stor grad av kompetanse. Hamarøy kommune deltar i et innkjøpssamarbeid i Salten der Bodø kommune er vertskommune. Innkjøpssamarbeidet med Bodø har gjennomgått en endring ved at det nå er organisert som en såkalt innkjøpssentral. Innkjøpskontoret i Bodø har ansvaret for inngåelse av rammeavtaler, bistå tjenesteenhetene i større anskaffelsesprosjekter og opplæring og veiledning av godkjente bestillere.

Det ble gjennomført en etterlevelsekontroll i 2020 med gjennomgang av ni enkeltanskaffelser under terskelverdi. Kontrollen avdekket den gang at det for seks av anskaffelsene ikke var gjennomført konkurranse eller fremlagt tilfredsstillende dokumentasjon på anskaffelsesprosessen. Funnene medførte nummerert brev fra revisor. Kontrollutvalgets behandling konkluderte med at nytt innkjøpsreglement inneholder rutine som ivaretar de punktene som revisjonen påpekte. Det er ikke gjort større kontroller etter dette.

Kommuner erfarer at feil håndtering av større anskaffelser kan ha store økonomiske, ressursmessige og omdømmemessige konsekvenser. En etterlevelseskontroll er forenklet og det er ikke foretatt grundige undersøkelser gjennom forvaltningsrevisjon og risikoen vurderes derfor som høy. Ettersom innkjøpssamarbeidet har endret karakter, tilsier det også en risiko.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Offentlige anskaffelser	Høy	Regelverksetterlevelse. Måloppnåelse.

4.3.5 Personalforvaltning. Kompetanse/rekruttering.

Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret, og kan vedta arbeidsgiverstrategier og reglementer. Det kan være en utfordring for kommuner å rekruttere og beholde personale med ønsket kompetanse, og arbeidsgiverstrategien kan være et verktøy for å bli en attraktiv arbeidsgiver og redusere risikoen på området.

I kommuneloven er kommunedirektøren er gitt ansvar for å utøve det løpende arbeidsgiveransvaret, og har med det det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke annet er fastsatt i lov. Hovedavtalen inneholder bestemmelser om forhandlingsordning, prosedyrer samt arbeidsgivers og tillitsvalgtes rettigheter og plikter. Hovedavtalen er et virkemiddel for å sikre samhandling og gode prosesser mellom partene.

Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon på ledelse, styring og sykefravær har gitt flere funn og er grundig vurdert, og tilsier derfor mindre behov for spesifikk gjennomgang av personalforvaltningen.

Når det gjelder kompetanse- og rekrutteringsutfordringen er den imidlertid formidabel og påpekt som sårbar i flere sektorer. Tilgangen på fagfolk, både faste og vikarer, er en vedvarende utfordring og vikarbruken er høy. Dette vurderes derfor som særlig aktuell for kontroll med tanke på måloppnåelse. Dette støttes av spørreundersøkelsen og av det forrige kontrollutvalgets tilbakemelding.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Personalføring	Lav	
Kompetanse/rekruttering	Høy	Måloppnåelse

4.3.6 IKT, digitalisering, personvern, arkiv og saksbehandling

Økt digitalisering representerer muligheter for besparelser og bedre tjenester, men kompleksiteten i offentlig sektor kan være en utfordring. Mange kommuner mangler helhetlige planer eller egen IKT-/digitaliseringsstrategi, og mange kommuner benytter digitale tjenester i langt større omfang enn de tilbyr digitale tjenester. Digitaliseringen innebærer også økt risiko knyttet til informasjonssikkerhet. For å unngå så vel tap av verdier som tap av tillit, er det nødvendig for kommunen å sikre at uvedkommende ikke får tilgang til informasjon, at informasjon ikke blir endret utilsiktet, og at informasjonen er tilgjengelige for brukerne ved behov.

Personvern er et tidsaktuelt tema, ikke minst med personvernforordningen som ble tatt inn i norsk lov i 2018. Datatilsynet er både tilsyn og ombud og skal veilede og kontrollere om virksomheter etterlever personvernreglene. Kommunen plikter å ha oversikt over systemer som behandler personopplysninger og informasjonsutveksling mellom systemene. Det er også viktig å vite hvilke typer personopplysninger som behandles, hvilke opplysninger som oppbevares og hvor lenge de oppbevares.

Åpenhet og innsyn er sentrale forutsetninger for et fungerende demokrati. Kommunelovens regler om møteoffentlighet og offentlighetsloven skal legge til rette for at offentlig virksomhet er åpen og gjennomskiktig. Kommuner og offentlige organ har ansvar for å dokumentere sin egen aktivitet i arkivholdet. En velfungerende postjournal og arkivordning er grunnleggende forutsetninger for å ivareta åpenhet og demokratisk kontroll. Alle kommuner skal utarbeide en arkivplan som skal innrettes slik at den kan brukes som et redskap i organets internkontroll med arkivarbeidet.

Pressens offentlighetsutvalg i samarbeid med Kommunal Rapport publiserer årlig et såkalt Åpenhetsbarometer som vurderer åpenheten i landets kommuner. Her vurderes blant annet postlister, tilgjengelighet på hjemmesider, møteoffentlighet og respons på henvendelser og innsynskrav. Hamarøy kom i 2023 på en 177. plass, som er opp 117 plasser fra året før.

Service/IKT består av 6,4 årsverk da 60 % av kommunens IKT-ressurs var frikjøpt til Bodø kommune gjennom egen avtale. Avdelingen ivaretar blant annet funksjoner som IKT og teknisk support, digitalisering, GDPR/informasjonssikkerhet, telefoni, post/arkiv og kommunikasjon. Det er utarbeidet egen digitaliseringsstrategi. I 2022 ble det gjort en intern kartlegging, samt planlagt og gjennomført opplæringstiltak for å styrke kompetansen hos ledere og ansatte om personvern. Arbeidsgruppen har også utarbeidet en håndbok for personvern. Kommunen har deltatt i prosjektet «Ett digitalt Salten» som er et prosjekt der 10 kommuner har gått sammen om å kartlegge og løse kommunenes behov på digitaliseringsområdet. IKT (digitalisering) har også jobbet aktivt med sikkerhet, læring, utvikling og forenkling av prosesser og arbeidsflyt i organisasjonen, der strategi og dokumentasjon for tottrinns pålogging og "forenklet pålogging" på ulike programmer/apper, systemer og nettsider har vært gjennomført.

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjoner eller registrert tilsyn med disse temaene. Det er ikke påvist spesiell risiko omkring arkiv og saksbehandling, men i og med at regelverket omkring personvern er såpass nytt og omfattende, synes det imidlertid større risiko for at kommunen ikke har

tilfredsstillende system for etterlevelse på dette området, selv om kommunen åpenbart har fokus på området. Dette støttes av spørreundersøkelsen.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
Informasjonssikkerhet	Høy	Regelverksetterlevelse. Måloppnåelse.
Arkiv, saksbehandling	Lav	

4.3.7 Arbeidsmiljø

Det er et arbeidsgiveransvar å sørge for at det utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte. Arbeidsmiljøloven konkretiserer krav til systematisk HMS-arbeid, noe som omfatter å fastsette mål, fordele ansvar, oppgaver og myndighet, kartlegge og vurdere risikoforhold og iverksette tiltak for at arbeidsmiljøet skal være i samsvar med lovkrav, forebygge og følge opp sykefravær.

Etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte er viktige virkemidler for å redusere risikoen for uetisk atferd og korrupsjon. Retningslinjene må jevnlig oppdateres, være forståelige, relevante og etterlevbare, og skal gi klare anvisninger for hvilken atferd som forventes i ulike situasjoner.

Arbeidsmiljøloven gir arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Dette er definert som forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer. Loven regulerer også fremgangsmåte og arbeidsgivers aktivitetsplikt ved varsling. Loven gir vern mot gjengjeldelse av varsling gjennom forbud mot gjengjeldelse samt oppreisning og erstatning ved brudd på forbudet. Kommunen har plikt til å utarbeide rutiner for intern varsling som skal være skriftlige. Kommunen skal oppmuntre sine medarbeidere til å varsle om kritikkverdige forhold og tilrettelegge for varsling. For å bidra til dette er det viktig at verdien av varsling anerkjennes i kommunen og at kommunen arbeider for å fremme et godt ytringsklima.

Når det gjelder tilsyn har særlig Arbeidstilsynet en særlig rolle i å kontrollere arbeidsgivers etterlevelse av helse, miljø og sikkerhet i henhold til arbeidsmiljøloven. Det er gjennomført flere tilsyn på flere områder av kommunen siste perioder og kontrollhensynet synes ivaretatt på enkelte lokasjoner. Arbeid med sykefravær er gjennomgått i forvaltningsrevisjon om ledelse, styring og sykefravær.

Varsling er et fenomen som er gitt økt oppmerksomhet i arbeidslivet og som har stor økonomisk og omdømmemessig risiko ved feil håndtering. Det er en tendens til økt grad av varslingssaker i flere av Salten-kommunene og det har stor betydning å være i forkant av sakene ved å ha et godt gjennomarbeidet reglement og rutiner. Her har det ikke vært relevante kontroller og tematikken bør ha stor interesse for gjennomgang og for å identifisere forbedringspunkter.

Tema	Risikovurdering	Kommentar
HMS: Helse, miljø og sikkerhet	Lav	
Etikk og varsling	Høy	Regelverksetterlevelse

4.4 Oppsummering

Tema	Risiko	Merknad
Samfunnsplanlegging	Lav	
Næringsutvikling	Middels	Måloppnåelse
Miljø, klima og energi	Høy	Måloppnåelse.
Beredskapsplaner og ROS-analyser	Lav	
Barnehagesektoren	Lav	
Grunnskole	Høy	Flere aktuelle vinklinger: regelverksetterlevelse, produktivitet.
Skolefritidsordning SFO	Lav	
Voksenopplæring	Middels	Kapasitet.
Kultur	Middels	Måloppnåelse
Idrett	Lav	
Tros- og livssynssamfunn	Lav	
Flyktningtjenesten	Høy	Flere aktuelle vinklinger: Økonomi, kapasitet, regelverksetterlevelse.
Barnevern	Høy	Kjente avvik. Ny forvaltningsrevisjon anbefales ikke.
Helsetjenester	Middels	Kapasitet/regelverksetterlevelse legetjenesten.
Rus og psykisk helsearbeid	Høy	Regelverksetterlevelse
Hjemmetjenester	Høy	Kapasitet/produktivitet/regelverksetterlevelse
Institusjonsomsorg	Høy	Kapasitet/produktivitet/regelverksetterlevelse
Økonomisk sosialhjelp og boligsosiale tjenester	Høy	Måloppnåelse vertskommunesamarbeid
Bygg- og eiendomsforvaltning	Middels	Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon, under oppfølging
Vann og avløp	Lav	
Renovasjon	Lav	
Brann og feiing	Høy	Flere aktuelle vinklinger: Økonomi, kapasitet, regelverksetterlevelse.

Byggesak, kart og oppmåling	Middels	Produktivitet. Regelverksetterlevelse.
Veier, parker og idrettsanlegg	Middels	Måloppnåelse
Landbruk og natur- /viltforvaltning	Middels	Produktivitet/regelverksetterlevelse.
Organisering, styring og ledelse	Middels	Måloppnåelse
Internkontroll og kvalitetssikring	Høy	Regelverksetterlevelse.
Økonomistyring	Lav	
Offentlige anskaffelser	Høy	Regelverksetterlevelse. Måloppnåelse.
Personalforvaltning	Lav	
Kompetanse/rekruttering	Høy	Måloppnåelse.
Informasjonssikkerhet	Høy	Regelverksetterlevelse. Måloppnåelse.
Arkiv og saksbehandling	Lav	
HMS: Helse, miljø og sikkerhet	Lav	
Etikk og varsling	Høy	Regelverksetterlevelse.

5. Risikovurdering av kommunens eierskap

I likhet med forvaltningsrevisjon skal kommunestyret også vurdere kontroller av sine eierskap basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering.

5.1 Om eierstyring

Kommunene har stor grad av frihet når det gjelder organiseringen av den kommunale virksomheten og har i lang tid gjort bruk av fristilte organisasjonsmodeller. Organisering av kommunal virksomhet i egne rettssubjekter utfordrer de vanlige ansvars- og styringslinjene. For å avhjelpe denne utfordringen har kommuneloven egne bestemmelser om kommunestyrets tilsyn og kontroll med slik utskilt virksomhet. Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsynet med kommunens forvaltning og én av oppgavene er å påse at kommunen fører tilsyn med sine interesser i selskaper – det vil si eierskapskontroll eller selskapskontroll. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover, forskrifter og kommunestyrets vedtak.

Det kan være en glidende overgang mellom hva som er kontroll av eierskapsutøvelsen og revisjon av selskapet (forvaltningsrevisjon). Dersom selskapskontrollen skal omfatte selskapets virksomhet – spørsmål som krever innsyn i selskapets drift – vil dette være en forvaltningsrevisjon. Et typisk eksempel er samfunnsansvar (f.eks. etikk, varsling og anskaffelser). Andre eksempler på tema som må undersøkes gjennom forvaltningsrevisjon, er regelverksetterlevelse (f.eks. anskaffelser og offentlighet), selvkost og annen måloppnåelse/gjennomføring av virksomheten.

At virksomheter eller tjenester skilles ut som egne foretak eller selskaper innebærer at betingelsene for folkevalgt styring og kontroll, og til dels også politikerrollen, endres. Dette medfører at styringen vil være av en annen art enn den politiske styringen av kommunens øvrige virksomhet. De mest brukte argumentene for å skille ut virksomhet i selskaper og foretak er knyttet til kostnadseffektivitet, tjenestekvalitet, konkurranseutsetting, oppgave- og ansvarsfordeling og oversiktighet. Med en slik organisering får folkevalgte ansvar for å fastsette mål og å føre kontroll med måloppnåelse, mens selskapets styre og ledelse har ansvar for valg og bruk av virkemidler.

Styringsvirkemidlene i en utskilt virksomhet er ikke de samme som for kommunens egen virksomhet. Ved at virksomheten legges til en enhet fristilt fra kommunens administrasjon mister kommunestyret sin rett til direkte instruksjon. Kommunestyret kan kun instruere den eller de representantene som opptrer i eierorganet på kommunestyrets vegne, for eksempel i et representantskap. Organer eller ansatte i selskapene kan ikke instrueres direkte.

Kommunens egenkontroll består av administrasjonssjefens internkontroll og kontrollfunksjonene underlagt kontrollutvalget. Når virksomhet skilles ut i egne juridiske enheter er det ikke lenger administrasjonssjefen som har ansvaret for internkontrollen, men styret i den aktuelle virksomheten. Selskapsformer som bygger på annet lovverk enn kommuneloven, har ikke nødvendigvis de samme juridiske kravene til internkontroll som en kommune. For en offentlig eier er det likevel viktig å påse at styret har den nødvendige kontroll med virksomheten.

5.2 Problemstillinger i en eierskapskontroll

NKRF har i 2018 utgitt en veileder i selskapskontroll og gir her en nærmere beskrivelse av hvilke problemstillinger som kan inngå i kontrollen. Eierskapskontroll er et middel for å påse at kommunen forvalter sine eierinteresser i selskap i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelt lovverk. Dette leder fram mot en overordnet problemstilling for all eierskapskontroll:

Sikrer kommunen at eierinteressene utøves i samsvar med relevant lovgivning og kommunestyrets

vedtak og forutsetninger?

Hvordan det er hensiktsmessig å innrette denne kontrollen, avhenger av om kommunen er «god» eller «moden» når det gjelder eierskap, eller om kommunen ikke har retningslinjer eller føringer for hvordan den vil forvalte sitt eierskap i selskaper. For en kommune som ikke har eierskapsmelding eller andre former for retningslinjer, kan en av følgende hovedproblemstillinger være formålstjenlig:

I hvilken grad er det lagt til rette for god eierstyring i kommunen? Utøves kommunens eierskap i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Dersom kommunen har eierskapsmelding eller andre retningslinjer for eierskapsforvaltningen, bør problemstilling formuleres i samsvar med det:

Har kommunen etablert tilfredsstillende rutiner eller retningslinjer for eierstyring?

og

Følger kommunen vedtatte rutiner/retningslinjer for eierstyring?

Dersom selve eierskapsmeldingen har vært gjennom selskapskontroll tidligere, kan det være hensiktsmessig å gå rett på praksis:

Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Dette er store problemstillinger, og det vil som regel være behov for å spisse eller avgrense undersøkelsen noe. Kanskje vil en rette kontrollen mot ett selskap, eller en vil fokusere på noen få tema knyttet til eierstyringen. Aktuelle tema innenfor problemstillingene kan blant annet være

- o Eierskapsmelding, eierskapsopplæring og evaluering av eierskapsmelding og eierstrategier
- o Samordning av selskapsføringer med andre eiere
- o Representasjon og fullmakter i eierorgan – valg av representanter, delegasjon og fullmakter
- o Demokratihensyn: offentlighet, arkiveringsrutiner i kommunen, behandling av eiersaker i kommunestyre - avklaringer og rapportering om eiersaker
- o Gjennomføring av møter i eierorgan – innkallinger, gjennomføring/saksbehandling og protokollføring
- o Styrevalgprosess og styresammensetning
- o Ivaretagelse av samfunnsansvar i selskapene
- o Avkastning og utbyttepolitikk
- o Anbefalinger fra tidligere kontroller

5.3 Hamarøy kommunes eierskapsmelding

Et mål for den nye kommuneloven er styrking av kommunenes eierstyring overfor kommunalt eide selskaper. Det er nå et lovfestet krav at kommunen minst én gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring, oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, og kommunens formål med sine eierinteresser.

KS har utarbeidet 21 anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll av kommunaleide selskaper og foretak. Formålet med prinsippene og anbefalingene er å avklare roller og ansvar, sikre åpenhet og ryddige beslutningsprosesser, redusere ulike typer risiko, stimulere til verdiskapning gjennom å legge til rette for økt effektivitet mv.

Det ble i 2023 gjennomført en eierskapskontroll av Hamarøy kommunes eierskapsmelding. Formålet med eierskapskontrollen var å avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstillende kravene i kommuneloven §26-1 med særlig fokus på om kommunen har et avklart formål med sine eierskap. Revisor konkluderte da med at Hamarøy kommune i noen grad, opp mot stor grad, har eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven og gjeldende anbefalinger for eierstyring.

Kontrollen viste at kommunen har en eierskapsmelding som sist ble revidert i 2021. Kommunens eierskapsmelding inneholder åtte prinsipper for god eierstyring som i hovedsak er utledet av KS sine anbefalinger. Det ble gitt seks anbefalinger om forbedringer og som er under oppfølging.

5.4 Hamarøy kommunes eierskap. Selskaper hvor kommunen har eierinteresser

Hamarøy kommunestyre behandlet sist sin eierskapsmelding i desember 2021, sak 93/21 .I oversikten gjengis kun eierinteresser i aksjeselskaper, interkommunale selskaper, interkommunale samarbeid som er organisert som egne rettssubjekter, samvirkeforetak og foreninger.

Kommune	Selskap	Selskapsform	Kontrollert
Hamarøy	Biblioteksentralen	Samvirke	nei
Hamarøy	Galvano Tia	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Hamarøyhallen	Samvirke	nei
Hamarøy	Hamarøy Vekst	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Helse og miljøtilsyn Salten	Interkommunalt selskap	nei
Hamarøy	HT Safe	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Salten Kommunerevisjon	Interkommunalt selskap	nei
Hamarøy	IRIS Salten	Interkommunalt selskap	ja
Hamarøy	Salten Brann	Interkommunalt selskap	nei
Hamarøy	Kommunemineral	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Kommunekraft	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Nord Salten Kraft Holding	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Salten Regionråd	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Salten Kontrollutvalgsservice	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Saltens Bilruter	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	RKK Salten (Regionalt kontor for kompetanseutvikling)	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Sággat-Sámiid Áviisa	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Tidetec	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Salten IUA	Kommunalt oppgavefelleskap	nei
Hamarøy	Tysfjord arbeidssamvirke	Aksjeselskap	nei
Hamarøy	Ulsvåg grendhus	Andelslag	nei
Hamarøy	Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	Kommunalt oppgavefelleskap	nei

Kilde: Hamarøy kontrollutvalg, sak 19/22. Plan for eierskapskontroller. I kolonnen til høyre angis om det har vært kontroll i selskapet siste to perioder.

Hamarøy kontrollutvalg og Hamarøy kommunestyre behandlet plan for eierskapskontroller i 2022 med tilliggende risiko- og vesentlighetsvurdering. Siden eierskapsmeldingen ikke er oppdatert siden da og analysen er gjort så nært i tid er det derfor ikke gjort en ny gjennomgang av eierskapene.

I korte trekk kan man oppsummere vesentlighetsmomenter med hvor alvorlig det er for kommunen dersom dens mål for eierskapet ikke oppnås. Det finnes mange mulige kriterier for hva som gjør et eierskap vesentlig. Noen eierskap har et finansielt formål, altså at man ønsker økonomisk utbytte, mens andre har et politisk formål, for eksempel at man ser det som en hensiktsmessig måte å tilby en viktig tjeneste til innbyggerne, et bidrag til å utvikle arbeidsplasser i kommunen eller en måte å organisere andre kommunale oppgave på.

I dette kan følgende vesentlighetsmomenter legges til grunn:

- Store økonomiske verdier
- Hvorvidt selskapet utfører viktige kommunale oppgaver
- Mottar vesentlige tilskudd fra kommunen
- Betydning for lokalsamfunn/arbeidsplasser
- Politisk interesse/prestisje

Risiko kan defineres som sannsynligheten for at kommunen ikke oppnår sine intensjoner med eierskapet eller at andre betydelige problemer oppstår. En slik analyse for hvert enkelt selskap vil vanligvis være en ressurskrevende prosess. Ved utarbeidelse av plan for selskapskontroll bør man derfor foreta en overordnet helhetsvurdering av risikonivået knyttet til kommunens eierskapsutøvelse, og risiko i det enkelte selskap, særlig knyttet til eiernes styring og kommunenes målsetting med eierskapet.

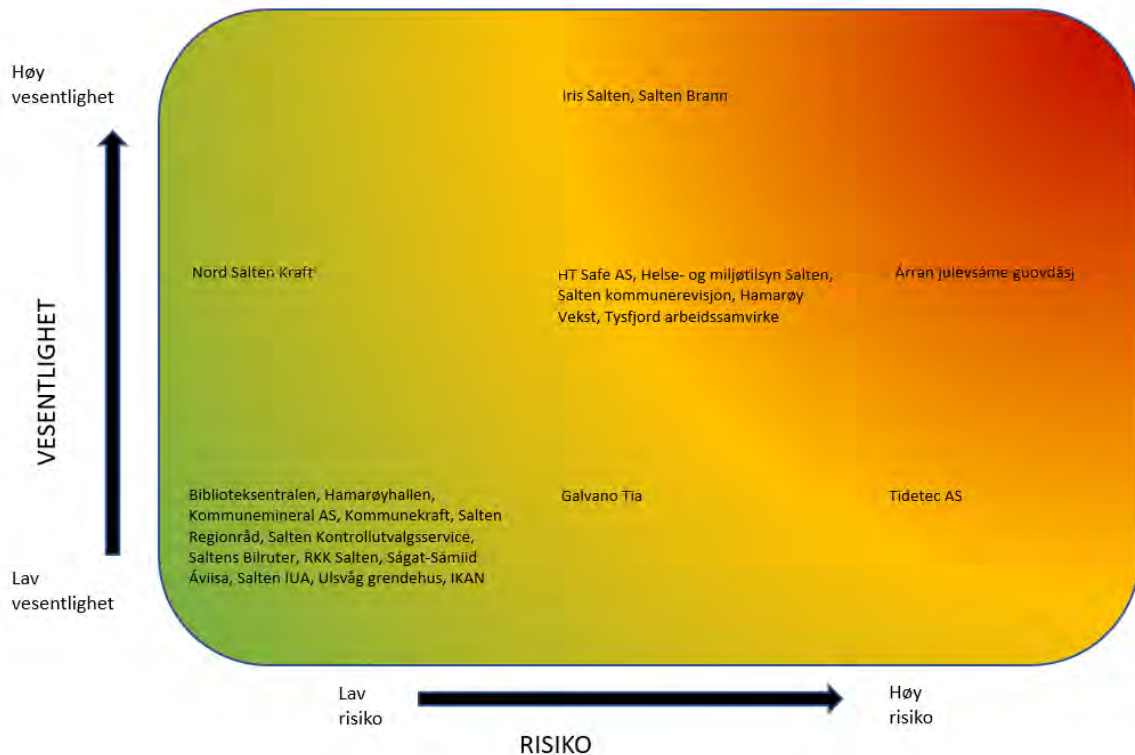
Økonomien vil alltid være en viktig risikofaktor. Et selskap som går konkurs, er naturlig nok ikke i stand til å oppnå noen mål. Momenter som kan være aktuelle å legge vekt på kan være fornuftig nivå på egenkapital, tilstrekkelig likviditet og avkastning i tråd med formålet. Negativ utvikling over tid er særlig et faresignal.

Selv om et selskap har god økonomi, betyr det ikke nødvendigvis at det oppfyller målene kommunen har med eierskapet. Dersom eierskapet ikke er rent finansielt motivert, er det også nødvendig å vurdere andre former for måloppnåelse. En konkret vurdering av måloppnåelsen ligger imidlertid i større grad til selve selskapskontrollen enn til den overordnede analysen og er derfor i liten grad vurdert her.

Oppsummert kan eksempler på risikomomenter være:

- Negativ økonomisk utvikling (EK, likviditet, avkastning)
- Negativ medieoppmerksomhet
- Store endringer (organisasjon, lederskifter, målsettinger, marked)
- Komplisert/uklar organisering
- Rollekonflikter (for eksempel sentrale politikere i styrer)
- Svak eierstyring
- Manglende etiske retningslinjer og anitkorrupsjonsarbeid
- Urealistiske eller uklare mål
- Politisk kritikk

I forrige plan for eierskapskontroll ble risiko og vesentlighet oppsummert slik:

I en eierskapskontroll er det naturlig å peke på selskap som enten har en viss risiko og/eller vesentlighet i seg. I det følgende kommenteres derfor kun selskap som ikke har både lav risiko og lav vesentlighet. Informasjon om selskapets formål er i hovedsak fra selskapets egne vedtekter.

I en eierskapskontroll er det naturlig å peke på selskap som enten har en viss risiko og/eller vesentlighet i seg. I det følgende kommenteres derfor kun selskap som ikke har både lav risiko og lav vesentlighet. Informasjon om selskapets formål er i hovedsak fra selskapets egne vedtekter.

Nord Salten Kraft Holding AS: Selskapets virksomhet er å eie samtlige aksjer og forvalte eierskapet i Nord-Salten Kraft AS og Kystnett AS, å eie aksjer og forvalte eierskapet i andre selskaper med naturlig tilknytning til slik virksomhet, samt yte lån og stille sikkerhet for selskaper som konsernet har eierposisjon i. Videre skal selskapet kunne eie og forvalte fast eiendom.

Nord Salten Kraft sin virksomhet består av eierskap og drift av kraftstasjonene, kraftsalg til sluttbruker, eierskap og utleie av lokalt bredbåndsnett og eierskap og utleie av noen boliger.

Det er ikke identifisert betydelig risiko, men eierskapet vurderes å være vesentlig grunnet store økonomiske verdier og selskapet kan derfor være aktuell for eierskapskontroll. Kontrollen kan fokusere på om kommunens eierinteresser utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring.

Hamarøy Vekst AS: Selskapet skal fremskaffe og administrere særskilt tilrettelagt arbeid for yrkesvalghemmede i kategorien VTA (Varig Tilrettelagt Arbeid), APS (Arbeidspraksis i skjermet virksomhet) og AB (arbeid med bistand) i distriktet på oppdrag for det offentlige. Tjenester og produkter som produseres av de yrkesvalghemmede skal selges i det ordinære markedet slik at selskapet totalt har en sunn økonomisk utvikling. Bedriften skal ved valg av tjenester og produkter søke og ikke gå i konkurranse med eksisterende lokalt næringsliv.

Grunnet sin rolle som aktør for tilbud til vanskeligstilte, vurderes eierskapet å være vesentlig.

Betydning for lokalsamfunn, politisk interesse og arbeidsplasser. Vilkårene til tilrettelagte arbeidsplasser har vært under endring fra NAV og har av den grunn økt sin risiko. Kan være aktuell for selskapskontroll.

Tysfjord ASVO AS: Tiltaksarrangør for Nav. Selskapets formål er å drive arbeidstrening, praktisk opplæring, produksjon og tjenesteytende arbeid ved bruk av arbeidskraft rekruttert blant fysisk og psykisk funksjonshemmede og andre som ikke er i stand til å nyttiggjøre seg det ordinære arbeidsmarkedet. Gjennom arbeid søker en å sette i gang en lærings- og utviklingsprosess hos den enkelte slik at arbeidstakeren i størst mulig grad når frem mot det mål å kunne utføre arbeid på det normale arbeidsmarkedet. For de svakest fungerende må selskapet tilstrebe seg å gi varig vernet arbeid og aktivitetstilbud. Det er et overordnet mål at selskapet i nært samarbeid med sine samarbeidspartnere (helse og sosialetaten, arbeidskontor, trygdekontor og eventuelle andre) skal arbeide for å gjøre den enkeltes totale livssituasjon så trygg og god som mulig i lokalmiljøet.

Risiko og vesentlighet vurderes på samme måte som Hamarøy Vekst. Aktuell for kontroll.

Galvano TIA: Selskapets formål er på vanlig forretningsmessig basis, å gi brukere som trenger bistand, opplæring og mulighet for arbeidstrening med henblikk på senere overføring til det åpne arbeidsmarked.

På samme måte som andre vekstbedrifter knyttes risiko til endring i rammevilkår. Imidlertid er det et marginalt eierskap og av den grunn lite grunn til kontroll.

Helse- og miljøtilsyn Salten IKS: Interkommunalt selskap med delegert myndighet som utfører lovpålagte tjenester innenfor miljørettet helsevern på vegne av eierkommunene og i samråd med kommuneoverlegene.

Ivaretar oppgaver som er lovpålagte for kommunene. Har et ansvarsområde med økt fokus: matsikkerhet, helsevern, arbeidsmiljø osv. Fagfelt med rekrutteringsutfordringer.

Salten kommunerevisjon IKS: Interkommunalt selskap. Formålet er primært å dekke eiernes behov for regnskaps og forvaltningsrevisjon. Lovpålagt oppgave og av den grunn anses middels vesentlighet.

Krevende å skaffe kompetanse, spesielt innen regnskapsrevisjon. Sårbarhet og middels risiko.

Iris Salten IKS: Interkommunalt selskap. Betjener de ni kommunene i Salten, som også eier selskapet. Eierandelen er beregnet ut fra innbyggertallet i kommunene. Henter og behandler både husholdnings- og bedriftsavfall.

Vurderes å ha særlig høy vesentlighet fordi det er delegert myndighet til å forvalte en viktig kommunal lovpålagt tjeneste. Betydelig økonomi og markedsutsatt på de konkurranseutsatte delene av virksomheten.

Ikke gjennomført kontroller med eierstyring som hovedtema, men likevel to revisjoner som er nærliggende til forvaltningsrevisjon (drift) og som også har gitt kunnskap relevant for eierstyring. Vurderes derfor å være mindre aktuell for eierskapskontroll denne perioden.

Salten Brann IKS: Interkommunalt selskap med formål å ivareta eierkommunenes behov, plikter og oppgaver vedrørende brann- og ulykkesberedskap, brannforebyggende- og kontrollerende art, samt andre tiltak som naturlig hører inn under dette formål innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk.

Med delegert myndighet til å forvalte en viktig kommunal lovpålagt tjeneste vurderes dette å være et

eierskap med særlig høy vesentlighet. Betydelig økonomi og gjennomgår store organisasjonsendringer med blant annet etablering av underselskap i 110-sentralen, og dertil økt risiko i eierstyringen. Dette støttes av spørreundersøkelsen som særlig har pekt på økonomisk risiko. Ikke gjennomgått eierskapskontroller siste perioder. Aktuell for eierskapskontroll.

Tidetec AS: Skal utvikle teknologi og kompetanse innen tidevannsenergi og flomvern. Selskapet vil drive salg av konsulenttenester og IP (Intellectual Property) innen samme bransje. Høy risiko grunnet svar økonomi, men ettersom selskapet opererer utenfor det kommunale ansvarsområdet, og det er et begrenset eierskap, vurderes det lite aktuelt for kontroll.

HT Safe AS: Drifter et døgnåpent landsdekkende responscenter med et bredt tjenestespekter for både offentlig sektor og private bedrifter, blant annet sentralbordtenester for bedrifter, sikkerhetsalarm for industri og næring og velferdsteknologi.

Selskapet eies 73 % av Iris Salten IKS og resterende av Hamarøy kommune. Mindre eierskap men markedsutsatt og betydning for arbeidsplasser. Aktuell for kontroll.

Árran julevsáme guovdásj AS: Nyregistrert aksjeselskap der Hamarøy kommune eier 34 %. Omdannet fra tidligere stiftelse hvis formål var å eie og drive Árran som en nasjonal samisk institusjon for derigjennom å sikre, utvikle og videreføre lulesamisk kultur, språk og samfunnsliv. I sin virksomhet skal institusjonen stimulere og utvikle et inspirerende miljø i tråd med lokale samiske verdier og tradisjoner, og i respekt for den kristne kulturarv.

Som stiftelse hadde Árran svak økonomi og perioder med negativ egenkapital. Aktuell for kontroll grunnet høy risiko og en viss vesentlighet, men kan avventes litt til selskapet er registrert og fått virke en periode.

5.5 Oppsummering

Selskap	Risiko/vesentlighet	Merknad
Nord Salten Kraft	Lav/ Middels	Aktuell for kontroll.
Hamarøy Vekst AS	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
Tysfjord ASVO AS	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
Galvano Tia AS	Middels/ Lav	Lav vesentlighet. Mindre aktuell for kontroll.
Helse- og miljøtilsyn Salten	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
Salten Kommunerevisjon	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
IRIS Salten IKS	Middels/Høy	Nylig kontrollert, mindre aktuell.
Salten Brann IKS	Middels/Høy	Aktuell for kontroll.
Tidetec AS	Høy/ Lav	Lav vesentlighet. Mindre aktuell for kontroll.
HT Safe AS	Middels/ Middels	Aktuell for kontroll.
Árran julevsáme guovdásj AS	Høy/ Middels	Aktuell for kontroll.

6. Konklusjon. Samlet vurdering

Basert på risiko- og vesentlighetsvurderingen gis her en anbefaling over tema for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for valgperioden. Planen bør revideres underveis i perioden. For å ha en fleksibilitet anbefales også at kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer i planen ved behov.

6.1 Anbefalte områder for forvaltningsrevisjon

Listen er i utgangspunktet i prioritert rekkefølge og det er forsøkt å fordele temaene ut over avdelingene slik at det blir en jevn fordeling med tanke på ressursbelastning. Det er i utgangspunktet, gitt budsjettforutsetninger som i dag, midler til å gjennomføre ca én forvaltningsrevisjon i løpet av året. Man kan derfor ikke påregne at alle temaene rent faktisk blir gjennomgått, men det anses hensiktsmessig med flere alternativer slik at kontrollutvalget kan ha ei plukklister velge fra.

Konkret problemstilling for det enkelte prosjekt utformes av kontrollutvalget i egne prosjektplaner. Der som det er hensiktsmessig å samordne prosjekter med flere kommuner, kan dette gjøres i samråd med revisjonen.

Anbefalte områder for forvaltningsrevisjon perioden 2024-2027:

1. Informasjonssikkerhet
2. Grunnskole
3. Internkontroll
4. Hjemmetjeneste/institusjonsomsorg
5. Kompetanse/rekruttering
6. Offentlige anskaffelser

6.2 Anbefalte områder for eierskapskontroll

Kommunens oversikt over sine eierskap synes i hovedsak avklart og oversiktlig. Spesifikke eierskapskontroller vurderes derfor å ha lavere prioritet enn forvaltningsrevisjoner og det synes tilstrekkelig med én eierskapskontroll i perioden. Tilbakemeldingen i spørreundersøkelsen har også vist at det er mindre risiko her. Tema for kontroll kan eksempelvis dreie seg om hvorvidt kommunens eierinteresser utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring. Følgende selskap anbefales i prioritert plan:

1. Salten Brann IKS

SAK 17/24

Orienteringer

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

- a) Salten kontrollutvalgsservice KO. Protokoll fra møte i representantskapet 05.01.2024.
- b) Statsforvalteren i Nordland, 06.02.2024. Rapport Nav Indre Salten ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad, Fauske kommune 2023
- c) Utskrift fra Tilsynskalenderen 22.04.2024.

Bakgrunn for saken:

Mottatte og aktuelle dokumenter og henvendelser legges frem for kontrollutvalget til orientering, og vurdering av eventuell oppfølging. I tillegg til brev og andre henvendelser vil dette gjelde

- Innkallinger til representantskap og generalforsamlinger
- Uttalelser, tolkninger og annet fagstoff fra departement og interesseorganisasjoner innen kontroll og tilsyn (FKT og NKRF)
- Rapporter etter statlige tilsyn

Vedlegg a: Utskrift av protokoll fra avholdt møte i representantskapet i Salten kontrollutvalgsservice KO 05.01.2024.

Rapport fra Statsforvalterens tilsyn med Nav Indre Salten følger av vedlegg b. Fauske kommune er vertskommune for samarbeidet mellom Sørfold, Fauske, Hamarøy, Beiarn og Saltdal. Statsforvalteren har undersøkt om Nav-kontoret foretar en tilstrekkelig kartlegging av barns behov ved søknad om økonomisk stønad, om Nav-kontoret foretar en forsvarlig vurdering og beslutning ved søknad om økonomisk stønad til familie og om familier som mottar økonomisk stønad får oppfølging ved behov. Det ble ikke funnet lovbrudd under tilsynet.

Til sist følger utskrift fra Tilsynskalenderen. Siden forrige møte er det registrert to nye tilsyn fra Arbeidstilsynet med tema muskel- og skjelettplager. Disse gjennomføres i

henholdsvis sykehjem og hjemmetjenesten. I tillegg til disse, har Statsforvalteren registrert tilsyn på legevakt og kommunen som forsøplingsmyndighet. Disse ble også kort omtalt i forrige møte. Det er ikke rapportert at disse er gjennomført enda.

Røklund, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

MØTEPROTOKOLL

REPRESENTANTSKAPET SALTEN KONTROLLUTVALGSSERVICE KO

Møtedato: Fredag 5. januar 2023 kl. 12.00– 13.30

Møtested: Møterom Forelskelse, Scandic Havet, Bodø

Medlemmer, forfall og vara:

Kari Anne Steinåmo	Beiarn	
Sander Delp Horn	Bodø	
Per Kristian Løkås	Fauske	
Hilde G. Johansen (forfall)	Gildeskål	Vara Hallvard Johansen kunne ikke møte
Fred-Eddy Dahlberg	Hamarøy	
Aud Angell	Meløy	
Arne Tore Bang	Rødøy	
Paal R. Haagensen (forfall)	Saltdal	Vara Monica Sundsfjord kunne ikke møte
Christina Falch Holmvaag	Steigen	
Lena Cecilie Pedersen Osnes	Sørfold	

Øvrige:

Leder representantskapet 2020-2023 Espen Rokkan
Sekretariatsleder Lars Hansen

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Det fremkom ikke merknader.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
1/24	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
2/24	Valg av to representanter til å underskrive protokoll fra møtet
3/24	Orienteringer om virksomheten ved leder av representantskapet og sekretariatsleder
4/24	Valg av leder representantskap, nestleder

1/24 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Forslag til vedtak:

Opprop gjennomført. Representantskapet er vedtaksført

Kari Anne Steinåmo	Beiarn	
Sander Delp Horn	Bodø	
Per Kristian Løkås	Fauske	
Hilde G. Johansen (forfall)	Gildeskål	Vara Hallvard Johansen kunne ikke møte
Fred-Eddy Dahlberg	Hamarøy	
Aud Angell	Meløy	
Arne Tore Bang	Rødøy	
Paal R. Haagensen (forfall)	Saltdal	Vara Monica Sundsfjord kunne ikke møte
Christina Falch Holmvaag	Steigen	
Lena Cecilie Pedersen Osnes	Sørfold	

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Opprop gjennomført. Representantskapet er vedtaksført

Kari Anne Steinåmo	Beiarn	
Sander Delp Horn	Bodø	
Per Kristian Løkås	Fauske	
Hilde G. Johansen (forfall)	Gildeskål	Vara Hallvard Johansen kunne ikke møte
Fred-Eddy Dahlberg	Hamarøy	
Aud Angell	Meløy	
Arne Tore Bang	Rødøy	
Paal R. Haagensen (forfall)	Saltdal	Vara Monica Sundsfjord kunne ikke møte
Christina Falch Holmvaag	Steigen	
Lena Cecilie Pedersen Osnes	Sørfold	

2/24 Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte

Forslag til vedtak:

Følgende velges til å underskrive protokollen:

- 1.
2. ....

Omforent forslag:

Følgende velges til å underskrive protokollen:

1. Fred-Eddy Dahlberg
2. Aud Angell

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Følgende velges til å underskrive protokollen:

1. Fred-Eddy Dahlberg
2. Aud Angell

3/24 Orienteringer om virksomheten ved leder av representantskapet og sekretariatsleder

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering

4/24 Valg av leder representantskap, nestleder

Forslag til vedtak:

Som leder av representantskapet velges.....

Som nestleder av representantskapet velges.....

Kandidater til valg:

Fred-Eddy Dahlberg, Hamarøy

Per Kristen Løkås, Fauske

Votering:

Valg av leder av representantskapet:

1 stemme Fred-Eddy Dahlberg, Hamarøy

7 stemmer Per Kristen Løkås, Fauske, som dermed blir valgt.

Valg av nestleder av representantskapet:

Enstemmig: Fred-Eddy Dahlberg, Hamarøy, som dermed blir valgt.

Vedtak:

Som leder av representantskapet velges Per Kristen Løkås

Som nestleder av representantskapet velges Fred-Eddy Dahlberg

Vi bekrefter med våre signaturer innholdet i protokoll fra representantskapets møte på Bodø,
5. januar 2024:

Fred-Eddy Dahlberg
Fred-Eddy Dahlberg (Jan 6, 2024 09:47 GMT+1)
Fred-Eddy Dahlberg

Aud Angell
Aud Angell (Jan 5, 2024 23:54 GMT+1)
Aud Angell

Helsetilsynet / Tilsyn / Tilsynsrapporter / Nordland / 2023

TILSYNSRAPPORT

Rapport Nav Indre Salten ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad, Fauske kommune 2023

Tidsrom for tilsynsbesøket:

14.11.2023 - 15.11.2023

Statsforvalteren i Nordland

06.02.2024

Oppfølging av tilsynet

I dette tilsynet ble det ikke avdekket lovbrudd. Tilsynet er derfor avsluttet.

Innholdsfortegnelse

1. Tilsynets tema og omfang
2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet
3. Beskrivelse av faktagrunnlaget
4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag
5. Statsforvalterens konklusjon

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med Fauske kommune og besøkte i den forbindelse Nav Indre Salten, avdeling Fauske fra 14.11.2023 til 15.11.2023. Vi undersøkte om kommunen sørger for at Nav-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at brukerne får trygge og gode tjenester.

Tilsynet ble gjennomført som del av et landsomfattende tilsyn initiert av Statens helsetilsyn.

Det ble ikke avdekket lovbrudd under tilsynet. Tilsynet er derfor avsluttet.

Vi ba om kommentarer eller innsigelser til faktagrunnlaget, og mottok en tilbakemelding om endring av antall ansatte ved kontoret, samt kommunalt ansatte. Dette er nå justert.

1. Tilsynets tema og omfang

I dette kapittelet beskriver vi hva som ble undersøkt i tilsynet.

Statsforvalteren har undersøkt og vurdert om kommunen ivaretar barns behov i saker om økonomisk stønad.

Statsforvalteren har undersøkt om:

- Nav-kontoret foretar en tilstrekkelig kartlegging av barns behov ved søknad om økonomisk stønad.
- Nav-kontoret foretar en forsvarlig vurdering og beslutning ved søknad om økonomisk stønad til familier.
- Familier som mottar økonomisk stønad, får oppfølging ved behov.

Statsforvalterens tilsyn er gjennomført som en systemrevisjon. Det innebærer at Statsforvalteren har ført tilsyn med hvordan kommunen gjennom styring og ledelse oppfyller kravene til forsvarlige sosiale tjenester til familiene.

Brukerens meninger om, og erfaringer med tjenestetilbudet i kommunen er viktig informasjon for tilsynsmyndigheten. Et utvalg brukere er derfor blitt intervjuet i dette tilsynet.

2. Aktuelt lovgrunnlag for tilsynet

Statsforvalteren er gitt myndighet til å føre tilsyn med sosiale tjenester i Nav, etter sosialtjenesteloven § 9.

Et tilsyn er en kontroll av om virksomheten er i samsvar med lov- og forskriftsbestemmelser. Vi gir derfor her en oversikt over kravene som ble lagt til grunn i tilsynet.

Etter bestemmelsen kan det også føres tilsyn med kommunens internkontroll med plikter etter kapittel 4, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 25-1.

Kommunen er forpliktet til å sørge for forsvarlige tjenester, jf. § 4 i sosialtjenesteloven. Kravet er en rettslig standard, og innholdet vil i stor grad bli bestemt av normer utenfor selve loven og utvikles over tid, med utgangspunkt i anerkjent faglig praksis, fagkunnskap fra utdannings- og forskningsinstitusjoner, faglige retningslinjer og generelle samfunnsetiske normer.

Forsvarlighetskravet nå tolkes i sammenheng med de øvrige bestemmelsene i sosialtjenesteloven.

Et tilsyn er en kontroll av om virksomheten er i samsvar med lov- og forskriftsbestemmelser. Nedenfor gis det en beskrivelse av lovkrav som ble lagt til grunn i tilsynet.

Krav til kartlegging

Nav-kontoret skal foreta en helhetlig kartlegging av familiens situasjon, hvor behovene til hvert enkelt familiemedlem må undersøkes. Målsettingen er å fange opp, avverge og avhjelpe vanskelige livssituasjoner for barn og unge som lever i utsatte familier. Nav-kontoret skal kartlegge familiens behov med tanke på at barna skal ha mulighet til å delta på de samme sosiale arenaene som jevnaldrende barn der de bor.

Kommunen har en plikt til å innhente tilstrekkelige opplysninger før vedtaket fattes, jf. forvaltningsloven § 17. Sosialtjenesteloven §§ 18 og 19 sammenholdt med § 1 danner utgangspunkt for hvilke opplysninger som er nødvendige for å avgjøre en søknad om økonomisk stønad.

Det kommer ikke alltid tydelig frem hva familien har behov for. En del av kartleggingen blir å avdekke behov for stønad og hvordan familien bør følges opp for å oppnå lovens formål. Særlig nye brukere av sosiale tjenester er ikke alltid klar over at det kan søkes om stønad til andre utgifter utover livsopphold, husleie og strøm.

Hva som skal kartlegges vil avhenge av familiens situasjon og omfanget av hjelpebehovet. Opplysningene som innhentes kan være både muntlige og skriftlige. Muntlige opplysninger skal nedtegnes, jf. forvaltningsloven 11 d.

For førstegangssøkere vil det som hovedregel være behov for en grundig kartleggingsamtale. Ved løpende søknader er det viktig med jevnlig samtaler for at opplysningene blir oppdatert og eventuelle nye behov blir avdekket.

Brukermedvirkning skal være sentralt i kartleggingen, og tjenestetilbudet skal så langt som mulig utformes i samarbeid med familiene. Det er viktig at Nav-kontoret innhenter barnas synspunkter, direkte eller gjennom foreldrene. Det er opp til avtale mellom Nav-kontoret og familien om kartleggingsamtalene skjer på Nav-kontoret, ved hjemmebesøk eller på andre arenaer.

I samtale eller ved hjemmebesøk hvor det er språkutfordringer, er det viktig at Nav-kontoret bruker tolk slik at bruker får mulighet til å beskrive situasjonen. Manglende tolk kan medføre at Nav-kontoret får uriktige eller mangelfulle opplysninger slik at kartleggingen ikke blir tilstrekkelig.

Krav til vurdering og beslutning

Etter at Nav-kontoret har foretatt en tilstrekkelig kartlegging, skal Nav-kontoret gjøre en vurdering og fatte en beslutning om hvorvidt økonomisk stønad skal innvilges og eventuelt hva som innvilges. Har ikke Nav-kontoret foretatt en tilstrekkelig kartlegging, er det fare for at det kan oppstå følgefeil når søknaden skal vurderes og det skal fattes en beslutning.

Nav-kontoret skal foreta en individuell vurdering, basert på opplysningene som har kommet frem i kartleggingen. Nav-kontoret må også synliggjøre hvordan barnets beste er vurdert ut fra situasjon og behov, og hvordan hensynet til barnet er vektet opp mot andre hensyn.

I vurderingen etter § 18 skal familiens faktiske inntekter og utgifter legges til grunn. Fra 1. september 2022 fikk sosialtjenesteloven § 18 et nytt tredje ledd, hvor det fremgår at barnetrygd skal holdes utenfor beregningen av økonomisk stønad.

I vurderingen av hjelpebehovet skal Nav-kontoret legge til grunn familiens utgifter til et forsvarlig livsopphold. Det er ikke spesifisert i bestemmelsen hvilke utgifter som inngår i livsoppholdet, men formålsbestemmelsen og kravet om forsvarlig livsopphold gir anvisning om stønadsnivået.

Statlige og kommunale satser gir kun et utgangspunkt for vurdering av stønadsnivået. Nav-kontoret må alltid foreta en individuell vurdering, hvor det blant annet tas hensyn til hvert enkelt barn.

Dersom Nav-kontoret avslår etter § 18, skal det vurderes om stønad i særlige tilfeller kan innvilges etter § 19. I likhet med § 18 må det foretas en konkret vurdering.

Stønad i særlige tilfeller er ikke en pliktmessig ytelse, men kan innvilges etter en konkret og individuell vurdering for å fange opp ulike behov for økonomisk hjelp som ikke dekkes gjennom § 18.

Krav til oppfølging

Familier som mottar økonomisk stønad, vil i mange tilfeller ha behov for tett oppfølging for at lovens formål skal nås. Hensikten med oppfølgingen er å løse eksisterende sosiale problemer, og å forebygge at slike problemer oppstår. Oppfølgingen skal støtte opp under familienes mulighet til å bli selvhjulpen

Kommunene har stor grad av frihet til å velge hvordan oppfølging av familier skal gjennomføres og organiseres. Det kommer frem av veilederen til § 17 at oppfølgingen kan omfatte alt fra enkle veiledning for å kunne håndtere hverdagen, til faglig kvalifiserte råd og familieoppfølging.

Ifølge rundskrivet skal Nav-kontoret gjennom motivasjons- og endringsarbeid styrke familiens mulighet til å mestre sin livssituasjon på ulike områder. Dette innebærer at Nav-kontoret skal tilby familien samtaler, og at samtaler er det viktigste elementet i oppfølgingen. Som utgangspunkt skal Nav-kontoret tilby oppfølgingssamtaler i alle saker hvor familier mottar økonomisk stønad.

Imidlertid kan det være faglige årsaker til at det ikke er gjennomført samtaler i enkelte saker.

Nav-kontorets oppfølgingsansvar inneholder ikke mer enn det Nav-kontoret har ansvaret for etter sosialtjenesteloven, og gjelder ikke utføring av tjenester og oppgaver som ligger til andre instanser. Samtidig er forsvarlig oppfølging ofte betinget av at Nav-kontoret samarbeider med andre tjenester.

Nav-kontorene skal ivareta sin oppfølgingsplikt ved at de fatter vedtak om opplysning, råd og veiledning etter § 17. At en avgjørelse er et enkeltvedtak har betydning for hele søknadsprosessen; fra informasjon, søknad og utredning, til avgjørelsens innhold og form og muligheten til å klage. Det kan enten fattes eget vedtak etter § 17, eller det kan fattes sammen med vedtak om økonomisk stønad.

Krav til styring og ledelse

Krav til ledelse, organisering og styring er viktige elementer i kommunens ansvar for å tilby og yte forsvarlige tjenester. God styring og ledelse bidrar til at brukerne får oppfylt sine rettigheter. Det kan derfor være stor risiko for svikt i tjenesteytingen hvis kommunen ikke har tilstrekkelig styring med kvaliteten på tjenestene. Svikten kan få store konsekvenser for den enkelte bruker.

I sosialtjenesteloven § 5 vises det til at kommunen skal ha internkontroll etter reglene i kommuneloven § 25-1. Styringssystemet skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold, og ha det omfang som er nødvendig.

3. Beskrivelse av faktagrunnlaget

Her gjøres det rede for hvordan virksomhetens aktuelle tjenester fungerer, inkludert virksomhetens tiltak for å sørge for at kravene til kvalitet og sikkerhet for tjenestemottakerne blir overholdt.

Fauske kommune har ifølge SSB 9 815 innbyggere i 3. kvartal 2023. 1 684 er barn under 18 år, og 8,3% av barna lever i husholdninger med vedvarende lavinntekt. I 2021 var det 6,2% av barn i familier som mottok sosialhjelp i Fauske kommune. Dette ifølge tall fra Barne- ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir). Kommunen bosatte 40 flyktninger i 2022, og 9 av disse var barn.

Arbeidsledigheten i Fauske er lav. Tall fra Nav viser at 1,1% av arbeidsstyrken var helt ledige i september 2023.

Organisering og bemanning

I 2022 endret kommunen organiseringen og Nav er nå i linje under kommunaldirektøren. Kommunen er også vertskommune for et interkommunalt samarbeid for de kommunale tjenestene i Nav for kommunene Beiarn, Saltdal, Sørfold og Hamarøy. Nav Indre Salten har følgende avdelinger:

- Oppfølging 1: Oppfølging av brukere med standard og situasjonsbestemte innsatsbehov, oppfølging av sykemeldte, stab, kontroller for tiltaksbruk, markedskoordinator.
- Oppfølging 2: Endret organisering, og tjenestene er nå organisert inn i avdeling 1 og 2.

- Oppfølging 3: Oppfølging av brukere med spesielt tilpasset innsatsbehov, ungdomsteam, team for personer over 30 år, IPS og utvidet oppfølging. Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er organisert i dette teamet.
- Oppfølging 4: Team for økonomisk sosialhjelp og team for gjeldsrådgivning.

Nav-kontoret har 44 ansatte, hvorav 19 er kommunalt ansatt. Av disse er det i hovedsak 3 veiledere som arbeider med de kommunale tjenestene i Fauske kommune, i tillegg til de som jobber med KVP og gjeldsrådgivning.

Rutiner og systemer

Nav-kontoret gjennomfører ukentlige ledermøte, hvor både Nav-leder gir informasjon, felles tema drøftes og avdelingslederne informerer om status i avdelingene. Videre har Nav-leder og kommunedirektør tett og jevnlig dialog, og Nav-leder deltar i møter i den kommunale ledergruppen. Kommunedirektøren er også med i partnerskapsmøtene med Nav Nordland.

Team 4, som jobber med de kommunale tjenestene i Nav, har ukentlige møter på tvers av kommunene. De fleste møtene er digitale, men de har også ett fast møte per måned der de er samlet på kontoret. Første del av møtet ledes av avdelingsleder som gir faglige oppdateringer og praktisk informasjon. Deretter deler de seg og drøfter videre sak/problemstillinger i faggruppene for sosiale tjenester og gjeldsrådgivning. Kontorene bruker Velferd som saksbehandlersystem og har også gjeldsmodul.

I forbindelse med etablering av interkommunalt samarbeidet har kontoret jobbet mye med å utvikle felles rutiner og system for arbeidet med tjenestene. Ledelsen informerer om at de har tatt utgangspunkt i det beste av det som allerede var i kontorene. Det er utarbeidet to skjema for bruk i kartlegging, herunder kartlegge barn og unges situasjon og behov. Kartleggingen skal journalføres i det kommunale systemet. Det er også utarbeidet rutiner for saksbehandling, kontroll og godkjenning av vedtak. Alle vedtak skal gjennom kontroll og godkjenning. Det gjør veilederne ved å gi beskjed til hverandre i Teams om at de har en sak som må kontrolleres. Ledig veileder kontrollerer saken. Hvis det i vedtakskontrollen oppdages feil eller mangler, gir veileder tilbakemelding til aktuell saksbehandler. Systemet skal sikre rask og lik saksbehandling, på tvers av kontorene.

Avdelingslederne har det formelle fagansvaret og personaloppfølging av veilederne. Det faglige arbeidet følges også opp av fagansvarlige både generelt for de kommunale tjenestene i Nav, samt for gjeldsrådgivning. Kvalifiseringsprogrammet er tilknyttet oppfølging av statlige tjenester. Kontoret har videre system for hvem som er kontaktperson for eksterne samarbeidsparter, som for eksempel boligkontoret, barnevernet og flyktningetjenesten. Kommunen jobber per tiden med innføring av nytt avvikssystem. Det er under utprøving på deler av de kommunale tjenestene. Nav har ikke tatt det nye systemet i bruk enda, men det er under prosess.

Funn fra tilsynet

Tilsynsmyndigheten redegjør videre for de funn som ble avdekket gjennom dokumentgjennomgang, intervju med ansatte, ledere og brukere av tjenestene. Funnene sorteres under tilsynets hovedtema: kartlegging, vurdering og beslutning, samt oppfølging. 20 saksmapper med vedtak og journalnotat er gjennomgått. Saksmappene er fordelt i følgende kategorier:

- nye familier, med fem saksmapper
- langtidsmottakere, definert som mer enn seks måneder, med syv saksmapper.
- familier med flere enn tre barn, med fire saksmapper
- samvær, med to saksmapper
- hastesaker, med to saksmapper

Kartlegging

Ansvar for brukerne er fordelt etter hvem som har ledig kapasitet. Kontoret har gått bort fra å fordele på dato. Kartleggingen skal gjøres av den som får tildelt ansvaret for brukeren.

Ved gjennomgang av 20 saksmapper finner vi elleve saksmapper som tilfredsstillers tilsynets krav til kartlegging. I fem saksmapper finner vi en delvis kartlegging, der også barna er delvis kartlagt og omtalt. I fire saksmapper finner vi ingen kartlegging av barns behov. Dokumentene vi gikk gjennom var fra september 2022 frem til besøksdato 14. november 2023.

I intervju av ansatte finner vi at kartleggings skjema er kjent. Erfarne veiledere mener at de husker innholdet i skjema og at de derfor ikke har det foran seg i samtaler med brukerne. I intervju av ansatte og brukere finner vi at ikke alle barnefamilier får en helhetlig kartlegging, men i elleve saksmapper finner vi til sammen at det er gjort en helhetlig kartlegging i perioden tilsynet har undersøkt. Dokumentasjon på kartleggingen finner vi spredt. Noe er notert i journal, noe er i vedtak og noe i gjeldsmodul for økonomisk rådgivning. I intervju med ansatte kommer det frem at en helhetlig kartlegging av familien og spesielt barnas behov forutsetter relasjonsbygging og tar tid. De må få tillit fra foreldrene for å skaffe nok informasjon i sakene. Slik tilsynet forstår det, er det også i noen saker flyktningetjenesten som har det meste av kartleggingen. Derfor er det tett samarbeid med denne tjenesten. Det er en hovedregel ved kontoret at det er behov for en grundig kartlegging av førstegangssøkere. For noen nyankomne flyktninger, så gjør de klar stønad til grunnleggende behov før samtale, slik at de blir ivaretatt raskt. Ved søknader videre ser vi at det er jevnlig samtaler med mange brukere. De fleste spor av samtaler finner vi i vedtak.

Det kommer også frem både i intervju av ansatte og brukere, samt i saksmapper at det brukes tolk ved behov. Mange av samtalene skjer per telefon, men det er også samtaler i samarbeid med for eksempel flyktningetjenesten og ved hjemmebesøk. Bruk av hjemmebesøk er mer unntak, men Nav har erfart at det kan være svært viktig for å ivareta familiens, og barnas behov. Ett eksempel er barn som har manglet senger.

I noen saksdokumenter finner vi at vedtak er veldig lik over lang tid, det vil si at tekst i vedtaket kopieres fra sak til sak. Det tyder på at kartleggingen ikke oppdateres. Vi finner likevel i vedtak at barna har fått ivaretatt sine behov, ved at det er innvilget stønad til ulike formål til barna. Dette støttes i intervju av brukerne, selv om noen uttrykker å ha en trang økonomi.

Barneperspektivet beskrives av ansatte i kommunen å være i fokus i alt arbeid som gjøres med de kommunale tjenestene. Vi finner i intervju av brukere at ansatte i Nav spør om barnas behov, men at dette er mest i tilknytning til søknad. De fleste brukerne gir uttrykk for at det er lett å komme i kontakt med Nav og at de føler seg ivaretatt.

I intervju av ansatte informeres det om at i arbeidet med kvalifiseringsprogrammet blir deltakere og deres familier kartlagt. Notat føres i det statlige systemet, men det er lite informasjon om barna som registreres inn her. Denne informasjonen blir heller ikke notert i velferd.

Vurdering og beslutning

Vi finner at vedtakene er i samsvar med søknadene. Det er god informasjon i vedtakene, og tydelige vurderinger og beslutninger. Barnetrygden er ikke medregnet, men nevnt noen ganger i forbindelse med råd og veiledning. I ett vedtak tidlig etter endring i regelverket var barnetrygden medregnet. Da kontoret oppdaget feilen, endret de vedtaket. Vi fant også en annen sak med omgjøring på eget initiativ. I de fleste sakene er stønaden vurdert og beregnet med utgangspunkt i statens veiledende normer, men vi finner også mange saker, der ekstra stønad er innvilget. Det er til fritidsaktiviteter, ferie, konfirmasjon, gaver, helseutgifter herunder tannlege med videre.

Mange saker drøftes i fagmøtet, som både sikrer individuelle vurderinger og lik behandling av sakene. Det er mer informasjon om vurdering og beslutning i vedtak enn i journalnotat. Barns behov blir belyst i saksbehandlingen. Gjennomgang av saksmappene viser få avslag. Stønader gis i all hovedsak etter § 18. Det gjøres få individuelle vurderinger etter § 19. Tilsynet fant én sak. To avslag dreide seg om at stønaden allerede var innvilget.

Veilederne i Nav drøfter også ved behov saker ut over fagmøtene, samt gjør hverandre oppmerksomme dersom det for eksempel er mottatt informasjon i en sak av en kollega. Ledelsen i Nav er tydelige på at barnas behov skal ivaretas. Dersom veilederne er i tvil, skal dette gå i barnas og brukernes favør. Ledelsen kontrollerer også vedtak jevnlig og tilnærmet ukentlig.

Oppfølging

Vi finner spor av møter og samtaler med brukerne, samt at Nav har møter med samarbeidsparter etter behov i enkeltsaker. Det kommer frem i intervju av ansatte at de har samtaler med brukerne. Vi finner at Nav informerer om rettigheter og plikter når de er i møter hos samarbeidsparter, som flyktningetjenesten og videregående skole.

Informasjonen om tilbud om oppfølging er spredt, slik den er når det gjelder kartlegging.

Vi finner ikke vedtak etter § 17, eller klare rutiner på når oppfølging skal gis, men oppfølgingen gis i forbindelse med KVP, gjeldsrådgivning, og ved andre behov. Når det gjelder oppfølging av deltakere i KVP, er noe av denne lagt til eksterne samarbeidsparter, men Nav følger opp ved behov. Brukerne vi intervjuet bekrefter at Nav er tilgjengelig for dem dersom det er ting de trenger hjelp med. Nav bekrefter at det er svært kort ventetid på time. De kan få møte på dagen.

Kvaliteten på oppfølgingen er ikke undersøkt i dette tilsynet.

4. Vurdering av faktagrunnlaget opp mot aktuelt lovgrunnlag

I dette kapittelet vurderer vi fakta i kapittel 3 opp mot lovbestemmelsene i kapittel 2.

I forbindelse med søknad om økonomisk stønad til barnefamilier må Nav-kontoret foreta en helhetlig kartlegging av familiens situasjon, og behovene til hvert enkelt familiemedlem skal undersøkes. Nav skal ha et særlig fokus på barns behov. Det er videre viktig at tjenestemottakerne får formidlet sine behov, samt får informasjon om sine rettigheter. Basert på informasjon skal Nav-

kontoret gjøre konkrete individuelle vurderinger av hjelpebehovet. Det er både rett og plikt lagt til kontoret å gjøre skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak, og lovens formål skal være førende for avgjørelsen.

Kartlegging

Innhenting av relevante opplysninger er avgjørende for å kunne fatte riktige avgjørelser i vedtak om økonomisk stønad, og er et krav i forvaltningsloven.

Statsforvalteren vurderer at Nav-kontoret i de fleste sakene sikrer at de er tilstrekkelig opplyst og kartlagt før det fattes vedtak om økonomisk stønad. Nav-kontoret har ikke en tydelig struktur i arbeidet med kartlegging og journalføring. Men i de sakene som er kartlagt kommer det tydelig frem, om enn noe spredt, hva familien har av behov. Det er enten notert i journal, gjeldsmodul eller vedtak.

Ansatte og ledelse har utarbeid et felles system med bruk av kartleggings skjema, men praktiserer ikke alltid egne rutiner og system i arbeidet. Når dette blir gjennomført vil oppfølging av sakene bli mer helhetlig.

Vurdering og beslutning

Tilsynet vurderer at Nav i de fleste sakene gjør individuelle vurderinger av barnas behov ved søknader om økonomisk stønad. Barnas beste blir da tydelig ivaretatt. I de sakene med delvis kartlegging og noen få der vi ikke finner forsvarlig kartlegging, ser vi at dette kan ha betydning for videre saksbehandling.

Ved beregning av stønad etter lov om sosiale tjenester § 18 tar Nav utgangspunkt i statens veiledende norm, med unntak av saker som omhandler nødhjelp. I tillegg innvilges stønad til andre behov, som fritidsaktiviteter, ferie og helseutgifter. Det er tydelige føringer fra ledelsen om at stønader ved tvil skal gå i barnas og brukernes favør. Dette er i tråd både med føringene i formålsparagrafen og barnekonvensjonen. Det kommer frem en felles forståelse av hva som skal legges til grunn for en vurdering og beslutning både hos ansatte og ledere. Saksbehandlingen er god med tydelige og informative vedtak, selv om informasjonen i noen vedtak bør oppdateres mer jevnlig.

Rutinen i kontoret med at vedtak drøftes og kontrolleres mellom kollega, og at det er tilfeldig hvilke kollega som ser på vedtaket, bidrar både til kvalitetssikring i den enkelte sak, men også til mer likebehandling og deling av ulike perspektiv. Ledelsen kontrollerer vedtak jevnlig og tilnærmet ukentlig. Til sammen gir dette et godt grunnlag for å avdekke risikoområder og tema til forbedringsarbeidet.

Barnetrygden holdes utenfor vurderingen og beslutningen, og vedtakene er i samsvar med det familiene har søkt stønad til. Ledelsen legger opp til en kultur der kollega involveres i hverandres saker. I tillegg til kontroll på vurderingene, sikrer dette forsvarlige beslutninger ved tildeling av økonomisk stønad.

Oppfølging

Hensikten med oppfølgingen er å løse eksisterende sosial problemer og forebygge at slike problemer oppstår. Samtaler er et viktig verktøy i oppfølgingen av brukerne. I alle saksmappene vi gikk gjennom har det vært dialog med bruker, både med og uten samarbeidsparter involvert.

Oppfølging synes være lett tilgjengelig uansett problemstilling brukerne må ha, herunder behov for gjelsrådgivning. Det kommer frem i intervju at dette også gjelder for deltakere i KVP, men at her er noe av oppfølgingen lagt til eksterne samarbeidsparter, og Nav bidrar etter behov.

Det kommer ikke klart frem for oss når Nav skal tilby oppfølging. Den totale vurderingen at oppfølgingen Nav tilbyr er forsvarlig, og at Nav har et fokus på å gi gode tjenester til barnefamilier.

Styring og ledelse

Nav Indre Salten har ledermøter, fagmøter, kollegaveiledning og rutiner for godkjenning av vedtak som skal bidra til å sikre gode og forsvarlige tjenester.

Ansvar for kartlegging av barnefamilier som mottar økonomisk stønad er lagt til veilederen som følger opp bruker. Kontoret har utarbeid et felles system med bruk av kartleggingsskjema, men har ikke lyktes med å få det gjennomført i praksis. Likevel er arbeidet med kartlegging tilfredsstillende i de fleste saker for å sikre gode tjenester. Når planene for arbeidet blir gjennomført, vil oppfølging av sakene også bli mer helhetlig.

Nav er en del av det kommunale avvikssystemet, og blir brukt for å fange opp feil eller mangler. Per tiden er et nytt system under utprøving, og Nav vil snart være en del av dette.

Organiseringen av Nav i kommunen bidrar til tett samarbeid med kommuneledelsen og en effektiv styring og ledelse av organisasjonen.

5. Statsforvalterens konklusjon

Her presenterer vi konklusjonen av vår undersøkelse, basert på vurderingene i kapittel 4.

Det ble ikke avdekket lovbrudd under tilsynet. Tilsynet er derfor avsluttet.

Med hilsen

Daniel Wie Sandbakk(e.f.)
underdirektør

Vanja Os
revisjonsleder

Vedlegg: Gjennomføring av tilsynet

I dette vedlegget omtaler vi hvordan tilsynet ble gjennomført, og hvem som deltok.

Varsel om tilsynet ble sendt 10.07.2023. Tilsynet hadde samtaler og dialog med kontaktpersoner ved Nav-kontoret i forkant av besøket.

Tilsynsbesøket ble gjennomført ved Nav Indre Salten, avdeling Fauske, og innledet med et kort informasjonsmøte 14.11.2023. Oppsummerende møte med gjennomgang av funn ble avholdt 15.11.2023.

En del dokumenter var tilsendt og gjennomgått på forhånd, mens andre dokumenter ble mottatt og gjennomgått i løpet av tilsynsbesøket. Følgende dokumenter ble gjennomgått og vurdert som relevante for tilsynet:

- Organisasjonskart
- Oversikt over ansatte med ansvarsområde
- Årsmelding 2022
- Partnerskapsavtalen mellom Fauske kommune og Nav Nordland
- Oversikt over møtестruktur i Nav-kontoret og kommunen hvor sosiale tjenester er tema
- Delegasjonsvedtak
- Avtale om interkommunalt samarbeid
- Rutiner ved godkjenning av vedtak
- Saksflyt og informasjon om stikkprøvekontroll
- Oversikt over fagsystemene
- Rutiner og system for avvikshåndtering – nytt system
- Kommunale normer brukt til utmåling av økonomisk stønad
- Rutiner og skjema for kartlegging
- Virksomhetsplan for Nav Nordland og Nav Indre Salten, med møtестruktur
- Egenrapportering

Det ble valgt 20 mapper etter følgende kriterier:

- Nye familier
- Langtidsmottakere (stønad mer enn seks måneder)
- Familier med flere enn tre barn
- samvær
- Nødhjelpssaker

I tabellen under gir vi en oversikt over hvem som ble intervjuet, og hvem som deltok på oppsummerende møte ved tilsynsbesøket.

Ikke publisert her

6 brukere ble intervjuet i forbindelse med tilsynet. Flere tok kontakt i ettertid, men det var da ikke behov for å snakke med dem.

Disse deltok fra tilsynsmyndigheten:

- seniorrådgiver, Vanja Ailin Os, Statsforvalteren i Nordland, revisjonsleder
- seniorrådgiver, Lena Stifjell, Statsforvalteren i Nordland, revisor
- rådgiver, Rami Saadah, Statsforvalteren i Nordland, revisor
- student, Maja Louise Cruickshank, Universitetet i Tromsø, observatør av intervju første

Alle tilsynsrapporter fra dette landsomfattende tilsynet

2022–23 Nav-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov ved tildeling av sosiale tjenester

Søk

Søk etter tilsynsrapporter

Om tilsynskalender

I tilsynskalenderen finner du oversikter og rapporter over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner.

INNHold

Søk om bruker

Her søker du om brukertilgang og velger rolle dersom du skal registrere noe i kalenderen.

Samordning av statlige tilsyn

Om samordningsoppdraget, formål, hensikt og andre føringer.

Forvaltningsrevisjoner

Rutiner for registrering av forvaltningsrevisjoner.

Statlig tilsynsetat

Informasjon om statlige tilsynsetater.

Statsforvalteren

Samordning av tilsyn hos Statsforvalteren i aktuelt fylke.

Finn tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner i Norge

Kommune	1	▼
Fylkeskommune		▼
Utføres av		▼
Fagområde		▼
Lovhjemmel		▼
Type tilsyn		▼
Antall innbyggere		▼

Fjern alle filtre ✕

Forvaltningsrevisjoner:

Tilsyn:4

Excel

PDF

Sist endret ▲

Kommune ◆

Fagområde ◆

Utføres av ◆

Dato ◆

Status ◆

Dokumenter ◆

Sist endret: 21. Apr 2024

Hamarøy

Arbeidsmiljø
ARBEIDSTILSYNET
03.04.24
Gjennomført

Ingen
dokument

Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn

Kopier lenke

Hvem får tilsyn

Enhet:

Org.nr.:

Hamarøy kommune

HJEMMETJENESTEN I HAMAROY

976834852

Hvem fører tilsyn

Org.nr.:

Kontakt:

ARBEIDSTILSYNET

974761211

Avdeling: Tilsynsseksjon 3 nord

Telefonnummer: 73 19 97 00

E-post: post@arbeidstilsynet.no

Samordner

Kontaktperson

Statsforvalteren i Nordland

Regie Sjø

Kategori:

Type:

Fagområde:

Lovhjemmel:

Planlagt tilsyn

Stedlig tilsyn

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøloven

Opprettet: 29.02.2024

Sist endret: 21.04.2024

Sist endret: 15. Mar 2024

Hamarøy

Arbeidsmiljø
ARBEIDSTILSYNET
28.05.24
Samordnet

Ingen
dokument

Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn

Kopier lenke

Hvem får tilsyn

Enhet:

Org.nr.:

Hamarøy kommune

HAMARØY BYGDEHEIM SYKEHJEM

974050072

Hvem fører tilsyn

Org.nr.:

Kontakt:

ARBEIDSTILSYNET

974761211

Avdeling: Tilsynsseksjon 3 nord

Telefonnummer: 73 19 97 00

E-post: post@arbeidstilsynet.no

Samordner

Kontaktperson

Statsforvalteren i Nordland

Regie Sjø

Kategori: Planlagt tilsyn
Type: Stedlig tilsyn
Fagområde: Arbeidsmiljø
Lovhjemmel: Arbeidsmiljøloven

Opprettet: 29.02.2024

Sist endret: 15.03.2024

Sist endret: 17. Jan 2024

Hamarøy

Miljø og klima
STATSFORVALTEREN I NORDLAND
01.04.24-30.09.24
Samordnet

Ingen
dokument

Kommunen som forsøplingsmyndighet

Kopier lenke

Hvem får tilsyn Hamarøy kommune
Enhet: HAMARØY KOMMUNE
Org.nr.: 970542507

Hvem fører tilsyn STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Fagavdeling: Klima- og miljøavdelinga
Org.nr.: 974764687
Kontakt: Espen Olaf Henriksen

Samordner Statsforvalteren i Nordland
Kontaktperson: Regie Sjø

Kategori: Planlagt tilsyn
Type: Dokumenttilsyn
Fagområde: Miljø og klima
Lovhjemmel: Forurensningsloven

Opprettet: 01.12.2023

Sist endret: 17.01.2024

Sist endret: 17. Jan 2024

Hamarøy

Helse og omsorg
STATSFORVALTEREN I NORDLAND
19.03.24-21.03.24
Samordnet

Ingen
dokument

Legevakt

Kopier lenke

Hvem får tilsyn

Enhet:

Org.nr.:

Hamarøy kommune

HAMARØY KOMMUNE

970542507

Hvem fører tilsyn

Fagavdeling:

Org.nr.:

Kontakt:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Helse- og vergemålsavdelinga

974764687

Beate Iren Johansen

Samordner

Kontaktperson

Statsforvalteren i Nordland

Regie Sjø

Kategori:**Type:****Fagområde:****Lovhjemmel:****Planlagt tilsyn****Stedlig tilsyn****Helse og omsorg****Helsetilsynsloven****Pasient- og brukerrettighetsloven**

Opprettet: 21.11.2023

Sist endret: 17.01.2024

 Tilsynskalender **Tilgjengelighetserklæring** **Om Tilsynskalenderen** **Statsforvalteren** **Kontakt oss** **Få brukertilgang** **Samordning av statlig tilsyn** **Forvaltningsrevisjoner**

SAK 18/24

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2024

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Røkland, 22. april 2024

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget